C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\M\May Karel\Nová složka\May K. - Ztracený syn 01 - Muž mnoha tváří.pdb

PDB Name: 01 Muž mnoha tváří
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 11.4.2007
Modification Date: 11.4.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Karel May
Muž mnoha tváří
Původní název Der verlorne Sohn, oder Der Fúrst des Elends
1. Román z cyklu Ztracený syn

KAPITOLA PRVNÍ Dvojnásobná vražda

V malém roztomilém dámském pokojíku odpovídalo radostné dětské žvatlání hlasu ženy, jejíž něžná a laskavá slova byla vyslovována citlivým a jemným hlasem s největší srdečností. Tři okna této místnosti otevírala pohled na les, který obklopoval zámek svými hustými borovicemi, mezi nimiž tu a tam vykukoval již podzimně zbarvený dub nebo buk. Několik pečlivě udržovaných břečťanovitých výhonků tvořilo roztomilé loubí kolem prostředního okna, jehož okraje rámovaly nádherný obrázek. Seděla tam totiž mladá dáma. Ve svém klíně chovala rozkošné stvoření a udržovala s ním živý rozhovor. Byla snad matkou tohoto dítěte? Něha vyzařující z jejích velkých modrých očí oduševňovala její obličej a nasvědčovala tomu, že by se mělo odpovědět kladně. Její tvář však měla výraz takového mládí a dětskosti, že nepochybně měnila tento souhlas v pravý opak. Z krásně modelované hlavy této dámy se valila spousta vlasů. Jejich slunečně třpytivý blond odstín zasloužil stejný obdiv jako jejich bohatství a nezvyklá délka. Občas se podařilo tomu malému a živému chlapci zachytit některou z loken do jeho malých a nešikovných ruček. To doprovázel šťastným výskotem a ona ho, vesele se smějíc, přitiskla k sobě a nazývala ho těmi nejsladšími a lichotivými jmény. Mluvila s ním, jako kdyby jí mohl rozumět a když ze r sebe vydal náhodou jakýsi zvuk, který mohl být účastnou a milující fantazií považován za odpověď, odměnila tuto snahu několika jemnými polibky svých krásných a hebkých rtů, jejichž sytá červeň se mohla měřit s otevírajícím se granátovým jablíčkem. Tu se otevřela vrátka a objevila se komorná.
„Milostivá baroneso," hlásila se,
„hajný Brandt se ptá, jestli je mu dovoleno vstoupit."
„Jistě, jistě!" odpověděla tázaná.
„Vždyť ví, že ke mně může kdykoliv přijít."
„A mimo toho ještě přišel balíček. Je na něm poštovní razítko rezidence. Možná obsahuje tu dlouho očekávanou hedvábnou róbu. Dovolíte mi snad, abych to sem přinesla?"
„Ano, ale nejdříve chci přivítat hajného, milá Ello. Zde, odnes bratříčka do dětského pokoje! Ten malý rošťák by mě jenom rušil při zkoušení nových šatů." Zvedla se, vystoupila ven z okenního loubí a podala chlapce komorné. V této pozici došlo k zvýraznění jejího těla, které by se dalo nazvat téměř královskou postavou. Oči komorné na ní zůstaly chvíli viset a potom se stočily se záhadným leskem stranou. Vypadalo to, jako by se musela namáhat zakrýt své žárlivé city. Uchopila dítě a opustila místnost. Venku stál hajný. Byl nepříliš vysoké, ale velmi svalovité a silné postavy. Jeho snědá tvář byla zbrázděna nepohodami počasí, ale ukazovala věrně a poctivě rysy, jimiž se lidé z těchto vrstev většinou vyznačovali.
„Vstupte dovnitř," řekla komorná takovým tónem, který vůbec nedával tušit, že právě tento muž má její sympatie. Hajný povytáhl obočí do výše a s jemným šibalským úsměvem jí odpověděl:
„Děvenko, děvenko! Prozrazujete vlohy ke komandování. Kdo by se v takovém případě rád stal vaším nápadníkem?" Vstoupil k baronese. Komorná dělala, jako by neslyšela jeho poznámku a odešla i s chlapcem do udané místnosti. Ještě tam
nedorazila, když se otevřely jedny dveře a vystoupil z nich muž. Byl středně vysoký, štíhlý a mohlo mu být snad osmadvacet let. Jeho obličej se nedal nazvat nehezkým, ale byl toho druhu, k němuž člověk jen tak snadno nezíská sympatie. Tvář již poznamenaly stopy po velmi rušném životě plném vášní. Když spatřil komornou, zastavil se a vstoupil jí přímo do cesty.
„Ach, jak vám ten chlapec sluší," řekl polohlasně, jako by se bál, že by ho někdo mohl slyšet. Nedokázal zastřít tón, jakým většinou mluví vysoce postavení pánové důvěrně k hezkým služkám:
„Chtěl bych vás vidět jako maminku!"
„A já vás jako tatínka!" odpověděla napůl pichlavě a napůl koketně.
„Jistě by to bylo lepší než být bratrancem." Muselo být cosi ve slovech nebo v tónu hlasu skryto, neboť se zarazil. Ustoupil o krok a zeptal se:
„Jak to myslíte, vy krásná a záhadná čertice?"

„Zeptejte se sám sebe, jestli vás skutečně těší být bratrancem tohoto malého tvora! No, a nebo jste jím skutečně tak nadšen?"
„Hade! To mi zaplatíte!" Natáhl ruku, aby ji
obejmul kolem boků, ona mu však unikla rychlým úhořovitým pohybem.
„Nemám snad pravdu?" dodala ještě.
„Mám dojem, že se známe!" Po těchto slovech pospíchala dále a zmizela za dveřmi dětského pokoje.
„Báječná ženština," šeptal, lehce mlaskaje jazykem.
„Plná, krásná, žhavá a chytrá, řekl bych, bohužel až příliš chytrá! Má vrozený ostrovtip, který by mi mohl být za jistých okohj nebezpečný. Nebylo by dobré si ji znepřátelit. Odkud, ví, že je mi tento malý chlapec trnem v oku? Vždˇ sobě nedal nic znát, i když mě tento pozdě narozený bratránek připravuje o naději na dědictví." Velice zamyšlen sestupoval dolů po schodech, které vedly do zámeckého dvora. Hajného jsme opustili, když vstoupil do místnosti baronesy. Ona mu vyšla přátelsky vstříc a zeptala se:
„Přinášíte mi odpověď z hájenky, tatíčku Brandte?"
„Ano, milostivá slečno. Moje žena vám vzkazuje, že přijde. Přece se to rozumí samosebou!"
„To jsem hrozně ráda. Velice nutně potřebuji tu dobrou matku. Přijde král se svou suitou, mnoho dalších hostů je pozváno
na hon musím sehnat všechny možné schopné ruce. Byl jste u mého tatínka?"
„Ano. Už jsem dostal i ty nejposlednější příkazy od milostivého pana barona, které se týkají uspořádání honu. Na počest našich vysokých hostů bude nabídnuto vše, co je v našich možnostech. Přijde i jeden host, který je mi milejší než všichni vznešení páni." Při těch slovech zamžikal šibalsky svými víčky, jako by se jednalo o příjemné tajemství.
„Milejší než všichni? Kdo by to mohl být?" zeptala se.
„Hm, vlastně jsem to ani nechtěl prozradit, ale ta radost mi nedopřeje mlčet. Tady, přečtěte si to, milostivá slečno!" Vytáhl z kapsy dopis, který jí podal. Sotva vrhla pohled na podpis, přelétla přes její tváře červeň radosti.
„Gustav!" zvolala.
„Ach, Gustav přichází! Jak je to milé! Vždyť jsme se už tak dlouho neviděli!"
„Já jsem ho neviděl ještě déle."
„Ano. Já jsem s ním mluvila v rezidenci. Přichází na návštěvu?"
„Ne. Přečtěte si to!" Otáčela dopis sem a tam. Přes její tvář přelétlo něco jako rozpaky, ale hned se ovládla.
„Co přichází
od Gustava, to se nesmí odbýt jen tak, milý tatíčku Brandte," řekla.
„Nechcete mi tu ten dopis raději nechat? Mám toho nyní tolik na práci." Na tom dobrém muži bylo hned vidět, že ho přání té hezké dívenky učinilo šťastným.
„Ale rád, velice rád," odpověděl.
„Nechtě si ho zde, milostivá slečno. A když tu teď máte tolik práce, dám se hned na útěk."
„Ale to přece ne! Alespoň ne do té doby, dokud vám nepředám pozdrav pro milou matku Brandtovou. Ta bude mít takovou radost, že zase uvidí Gustava!" Podala mu ruku. Vzal ji do své, jako by se tato důvěrnost rozuměla jako samozřejmá. Tak tomu také bylo. Narodila se velice slabé matce a jako dítě strávila velmi dlouhý čas v náručí hajné. Tím se stala ‚mléčnou sestrou syna hajného, jehož dopis měla nyní v ruce. Po dlouhé, dlouhé době, vlastně před rokem, se jí narodil tento malý bratříček, ale bohužel matka, baronesa z Helfensteinu, zaplatila tento porod svým životem. Sotva se hajný vzdálil, běžela baronesa k oknu. Z očí, které hleděly na dopis vytryskl pohled, teplý a
jasný jako sluneční paprsek.
„Gustav, Gustav přijde!" šeptala.
„To je báječné! On je jediný, kdo mi rozumí, on a jeho milí rodiče! Tatínek je tak vážný a uzavřený od maminčiny smrti a ti ostatní — ach, téměř se mi zdá, že zde není příliš mnoho lidí, které by člověk mohl milovat!" Otevřela dopis a četla. Řádek od řádku byl výraz její tváře šťastnější.
„Ano, ano," řekla sama k sobě,
„to se dalo čekat. Je velice nadaný a brzy udělá rychlou kariéru. Píše tak skromně, ale jeho hodnotu dobře známe." Byla to sesterská radost, nebo to bylo něco jiného — sama sobě se nemusela ospravedlňovat, ale celkem samovolně se. - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ zvedly její ruce s dopisem a rty se dotkly toho místa, kde se nacházel podpis. Ale téměř ve stejném okamžiku strhla ruku zpět: vstoupila komorná a nesla v rukou krabici. Viděla ten polibek dělala však, jako by si ničeho nevšimla.
„Zde je ten balíček, milostivá slečno," řekla.
„Smím ho otevřít?"
„Ano, udělej to," odpověděla baronesa. Na počest krále, který zítra přijede na hon,
si nechala poslat překrásnou róbu z rezidence. Ta byla právě vyjmuta z balíčku. Pohled komorné obdivně visel na těžké hedvábné látce a bohaté výpravě tohoto oděvu. Když držela šaty své paní při zkoušce, zjistila, že se musí velice ovládat, aby neukázala závist, která nyní naplňovala celou její duši. Když byla baronesa oblečena, zvolala s radostí v hlase:
„Jaká nádhera, jaká krása! Milostivá slečno, můžete se rovnat s princeznami všech královských a císařských dvorů! Ty šaty vám tak dokonale padnou! Jeho Veličenstvo najde milostivou baronesu, Almu voň Helfenstein, velice půvabnou a obdivuhodnou!"
„Bohužel ale ne tebe!" Tato slova zazněla od dveří. Tam stál baron Otto voň Helfenstein, který vstoupil, aniž by byl pozorován, právě, když zazněla slova komorné. Jeho odpověď měla nepříjemný, téměř tvrdý přízvuk. Dal komorné pokyn, aby se vzdálila. Když poslechla, přistoupil blíže k dívce. Teprve nyní se jeho vážný obličej rozjasnil.

„Je to pravda, milá Almo, tyto šaty ti velmi sluší," řekl.
„Ta Ella je však chválí
až přemrštěně. Nikdy se mi nelíbila. Má takovou hladce úhořovitou a přemrštěnou povahu a já se nemohu pro takovéto charaktery nadchnout. Myslím si, že je falešná a pokrytecká. Nepřišel jsem však za tebou kvůli takovým věcem, ale z úplně jiných důvodů." Bylo vzácností, když navštívil baron komnaty své dcery. A když už k tomu skutečně došlo, zaručeně ho přiváděly důležité okolnosti. Že je tomu tak i nyní, bylo na něm zcela patrné. Kráčel ke křeslu a posadil se. Vážně hleděl na Almu, která se v očekávání opřela o psací stůl.
„Musím skutečně uznat, že jsi velice krásná," poznamenal a souhlasně přikyvoval.
„Člověk by mohl říci, že se ti málokterá vyrovná. Nemusíš se červenat. Je rozdíl, jestli ti to říká otec, nebo nějaký hanebný seladon! Dívka se musí zdobit, musí však také vědět, pro koho tak činí. Už sis někdy položila poctivě tuto otázku?" I přes otcovu poznámku zalil opět ruměnec její tvář. Co měl v úmyslu? K čemu a proč takový zvláštní úvod?
„No, nechceš mi snad odpovědět?" pokračoval dále.
„Ale tatínku,
já tě nechápu," řekla a pokoušela se získat zpět svou vnitřní rovnováhu.
„Neklam sama sebe, jsem přesvědčen, že mi rozumíš!"
„No, jestli ti dobře rozumím, tak myslíš, jestli je tady nějaká osoba, pro kterou se zdobím?"
„Ano, přesně tak jsem to myslel."
„Neexistuje taková osoba."
„V jistém slova smyslu je mi to milé, protože mi to ulehčuje oznámení, které ti musím přednést. Jsi rozumná dívka a nikdy jsem si nevšiml, že bys měla sklony k fantazírování. Budeš se mnou jistě souhlasit, že náš vysoký stav vyžaduje ohledy, které mu nesmíme odepřít. Může se však stát, že se tyto ohledy dostanou do rozporu s naším srdcem a sympatiemi. Jsme však nuceni je upřednostnit." Na chvíli se zarazil, jako by chtěl zjistit, jakým dojmem tato slova zapůsobila na jeho dceru. Stála klidně před ním a její oči na něj tázavě hleděly. Dalo by se snad říci, že trochu zbledla, ale neříkala nic. Proto pokračoval:
„Jistě víš, že jsem pozval kapitána voň Hellenbach?"
„Jeho jméno bylo na listině hostů."
„No, a
tím sleduji jistý účel, který je v tvém nejvyšším zájmu. Jeho otec byl mým blízkým přítelem a nejvěrnějším kamarádem. Než zemřel, ustanovil mě poručníkem svého syna a osud mi položil toho chlapce do srdce. Co si o tom kapitánovi myslíš ty?"
„Není to žádný génius, ale čestný muž."
„Ke své radosti vidím, že ho posuzuješ správně. Géniové většinou nedokážou učinit své blízké šťastnými, ale čestný muž dbá především na to, aby plnil své služební i rodinné povinnosti. Tento kapitán je už delší dobou tvým snoubencem!" Nyní Alma udělala pohyb největšího překvapení. Tento jediný okamžik stačil, aby z jejích tváří odtekla všechna krev.
„Můj — snou — benec?" ptala se koktajíc.
„Ano. Slíbil jsem to jeho umírajícímu otci a ty, jako rozumná a poslušná dcera, mi nebudeš v plnění mého slova bránit. Nebo snad něco proti Hellenbachovi máš?"
„Ne," odpověděla, stále ještě pod dojmem úleku, který se snažila zakrýt.
„Nemám proti němu nic, ale ani pro."
„To je ta správná odpověď. Do spojení dvou stavů se musí vcházet velmi chladně,
to je jedna ze zásad našeho postavení. Jsem rád, že jsi přijala můj úvod bez jakéhokoliv rozrušení. Tvá odpověď je přirozeně souhlasná, protože toto spojení naplní všechny ohledy, které musíme splnit rozumným způsobem na obou stranách." Nyní se už Alma plně ovládala. Znala svého otce. On sám vstoupil do konvenčního manželství a žil svorně se svou ženou, třebaže nebyli přespříliš šťastni. Těžko se vzdával svých plánů otevřený odpor ho dráždil. V současném případě bylo nejlepší zůstat navenek chladnou a o ostatním popřemýšlet v naprostém klidu. Cítila se, jako by dostala ránu, ránu do největší hloubky svého nitra, tam, kde dosud spalo tajemství, jehož řešení jí nebylo nikdy tak blízké jako teď. Zakryla pocit náhlé bolesti, který ji znenadání přepadl, a ptala se lhostejným hlasem:
„Kapitán už o tom věděl dříve?"
„Dávno."
„A to se ani nenamáhal mi sdělit, že má o mne větší, než obyčejný zájem?"
„K čemu? Byla jsi mu stejně jistá, jako on tobě. Je to tichý, uvážlivý člověk a žádná horká hlava. Ví, že se k sobě budete hodit a tiše očekával příští události. Nyní, když nastal čas, mluvím s tebou. Dnes se sem dostaví, a jak ho znám, můžeš ihned očekávat jeho vyjádření." Kolem jejích úst se rozprostřel hořký úsměv, její prsty křečovitě svíraly záhyby šatů a její hruď se zvedla hlubokým vzdechem, který nedokázala potlačit.
„Nejednali jste trochu neopatrně, milý tatínku?" zeptala se.
„Nevěděla jsem o vašem plánu. Co by se stalo, kdyby si mezitím někdo jiný získal mé sympatie?"
„Sympatie, náklonnost, láska — chachacha! Baronesa voň Helfenstein zná své povinnosti a musí se obrnit proti těmto lidským slabostem. Stačí mi přesvědčení, že budu s tebou spokojen!" Byl to dobrý, přátelský a báječný otec, ale především urozený muž. Jeho pohled na postavení byl mu stejně drahý a stál stejně vysoko, jako starost o blaho svých bližních. Alma byla již dvacet let jeho jediným dítětem a během té doby se snažil o splnění každého jejího přání. Na druhou stranu očekával, že se mu dnes podřídí v jeho návrhu. Miloval ji, ale Robert,
druhorozený synáček, byl přece jen výše na stupínku jeho starostlivosti. Proto se nalézal dětský pokoj v bezprostřední blízkosti jeho kabinetu a také proto nyní bral posluš- nost své dcery jako naprostou samozřejmost. Ještě krátce

pozdravil a vzdálil se. Alma osaměla. Nemusela se už ovládat. Výraz chladné lhostejnosti zmizel z její tváře a její rysy nyní hovořily o neskonalém leknutí, které jí svou zprávou otec připravil.
„Hellenbachova nevěsta!" šeptala a tiše se chvěla.
„A to vše tak najednou a nečekaně! Neuznali ani za vhodné mi o tom říci dříve! Jednali o mně tak svévolně, jako se projednává změna majitele nějakého koně. Mám se poddat? Smím se poddat? Smím se stát s dobrým svědomím ženou muže, jehož štěstí mi neleží na srdci více, než jakémukoliv jinému člověku?" Přistoupila ke stolu a otevřela album. Mezi jinými fotografiemi našla i Hellenbachovu. Prohlížela si ji.
„Ani hezký, ani ošklivý, ale ani zajímavý. Je to důstojník s průměrnými vlohami, který plní své povinnosti a ve třiceti letech se nechá
penzionovat jako plukovník. A k této neuspokojivé existenci mám být připoutána! Co však mohu proti tomu dělat? Ó matko, matko, kdybys tak ještě žila! Na tvém srdci bych marně nehledala radu a útěchu. Ta otcova chladná samozřejmost je daleko horší, než kdyby byl tvrdý a ukrutný! Mám otce, a přitom jsem tak sama. Mé srdce je bez ochrany a přímluvce a je to právě srdce, kdo smí rozhodovat o štěstí i neštěstí." Její nyní vlhké oči hleděly do alba, v němž její ruka nyní bezmyšlenkovitě obracela listy. Náhle její pohled ožil. Narazila na podobiznu, která tichá a přece mluvíc odpovídala na její žalobu. Byla to fotografie mladíka s pohlednými a zajímavě duchaplnými rysy. Jeho velké tmavé oči jako by viděly do její duše.
„Gustave!" zvolala.
„Bratře, Gustave! Jak jiný, úplně jiný je tento portrét! On, chudý syn hajného má jasné rysy knížecího rodu." s Čím déle si podobiznu prohlížela, tím více roztával její pohled.
„Kdyby to tak byl Hellenbach!" šeptala. Rychle se kolem sebe rozhlédla, jako by se bála, že by ji někdo mohl uslyšet. Vyslovila myšlenku, která jakoby byla podložena tichým a nejistým tušením jejího srdce, ale nikdy se neobjevila jako jasný paprsek. Strhnuta tímto okamžitým pocitem zvedla album před sebe a přitiskla rty na fotografii mladíka.
„Přijde, vždyť přece přijde a já ho požádám o tu nejlepší radu. Je mi to tady ale najednou těsné a začínám mít strach. Musím jít ven z této místnosti!" Sundala ze sebe róbu takovou rychlostí, jako by měla náhle strach z udušení. Zároveň sáhla po jiných šatech. Když dostala komorná baronův rozkaz k opuštění místnosti, tušila, že rozhovor mezi ním a dcerou bude velice důležitý. Proto přišla na myšlenku naslouchat venku a — všechno slyšela. Když si všimla, že se baron chystá odejít, co nejrychleji zmizela. Nyní se vrátila a pospíšila si, aby pomohla své paní při převlékání.
„Jdu se projít do Tannensteinu," řekla Alma, když byla hotová.
„Nyní mě asi nebudou příliš potřebovat." Odešla a zrak komorné ji následoval, dokud nevyšla ven ze vrat.
„Tak už je pryč, nevěsta
Hellenbacha, ta krásná, ta neporovnatelná!" mumlala.
„Nevypadala příliš šťastně! Ach, tady je otevřené album! Aha, zde je portrét Brandta! Asi ho porovnávala s Hellenbachem, asi ho miluje!" Tmavé oči komorné potměšile zasvítily. {
„A tady," pokračovala,
„je dopis! Zapomněla ho schovat. Dd koho asi může pocházet?" ? Vzala papír do ruky a začala číst: Mí drazí rodiče! Víte přesně, jakým způsobem se u vás na hranici provádí pytláctví a pašeráctví. Pašeráci táhnou ozbrojeni doslova v karavanách sem a tam a dokonce mají přímé potyčky s po-hraničníky. Tuší se, že je to pevná organizace pod perfektním velením. Výzva pana barona voň Helfensteina, v níž žádá o mimořádnou pomoc, otevřela konečně naplno oči úřadů. Rozhodlo se o nasazení vojska a dosazení policejního úředníka, který zná dokonale domácí prostředí a jehož posláním bude likvidace tohoto zločineckého jednání. A představte si mou radost: volba padla na mne. Mám co nejrychleji odjet a krátce před balením odesílám těchto několik řádek, abych vám oznámil svůj
příjezd. Až je budete číst, budu již dávno na cestě. V srdečné lásce váš šťastný Gustav Komorná složila dopis a vrátila ho na původní místo. Na jejím obličeji bylo vidět zlomyslný výraz.
„Jak je dobré, že tento dopis padl do mých rukou," šeptala.
„Musím varovat svého bratra. Pak Brandt uvidí, jestli chytne nějakého pašeráka!" Nyní padl její pohled na nové šaty, které Alma odložila.
„Jak nádherné šaty!" mluvila sama k sobě.
„Proč jsem se nenarodila jako dcera svobodného a bohatého pána! Jakou bych měla já postavu v těchto nádherných šatech! Nebo jsem snad méně hezká než Alma? Vždyť i včera bratranec říkal, že jsem o mnoho hezčí, než ona! Šla do Tannensteinu a nevrátí se dříve, než za dvě hodiny. Jaké by to bylo, kdybych si je zkusila? Musím vidět, jestli bych se uměla v takové toaletě pohybovat." Byla vysoká plná bruneta, které nebylo o mnoho více, než dvacet let. Měla pravdu, když se považovala za krásku. Její tmavé vlnité vlasy, ohnivé oči, trochu ostře zahnutý nos a sil- nější rty, to vše ladilo s její
energií, kterou se vyznačovaly její pohyby. Tato dívka musela mít velice pevnou vůli. Splnila rychle své rozhodnutí. Sundala ze sebe jednoduché černé oblečení a sáhla po hedvábné róbě. Přitom padl její zrak na pilířové zrcadlo. Bezděčně zůstala stát s rozevřenýma rukama. Její oči zazářily a kolem jejích rtů zahrál hrdý a samolibý úsměv. Vyzývavě pohodila hlavou dozadu a řekla:
„Hm ano, to je to správné postavení, abychom mohli rozhodnout, jestli jsem ošklivější! Jsem hezká, jsem krásnější, než tisíc jiných! Ta malá roztomilá nožka, ta oblost mých boků, má ňadra a paže! Skutečně, nemohu si přát, abych byla hezčí! K čemu a pro koho mám tuto krásu? Abych se stala ženou nějakého kuchaře, komorníka nebo honce? Mohl by takový člověk vůbec zhodnotit, jaký poklad by ve mně měl?" Potřásla trucovitě hlavou a stáhla obočí.
„Kdo byl od přírody obdarován tak jako já, musí umět dobře kalkulovat se svými přednostmi. Ten bratranec Franz voň Helfenstein je tak hloupý, že si myslí, že dostane svou sestřenici za ženu! Měl by

mě vidět, jak tady stojím a dokonce v hedvábných šatech! Tak se do nich na chvíli oblékneme!" Šaty naprosto bezvadně obepnuly její postavu. Hluboce krojený výstřih přecházel na lopatkách do špičky, aniž by pokračoval do rukávů. Nyní dívka vytáhla jehlice ze svých vlasů a ty jí padly v bohatých pramenech přes ramena dolů.
„Hotová dvorní dáma!" vykřikla.
„Žádný hrabě by se nestyděl usednout po mém boku! Ještě se podíváme, jak mi bude slušet závoj!" Procházela se pomalu sem a tam. Těžká hedvábná látka šustila po koberci. To bylo příčinou, že komorná přeslechla lehké zaklepání. Dveře za ní se otevřely a aniž by si toho všimla, vstoupil bratranec Franz voň Helfenstein, se kterým předtím mluvila na chodbě. Když dívku zahlédl, překvapeně se zarazil a zvolal:
„Hrome! Ella! Myslel jsem, že se zde setkám se sestrenicí Almou!" Ella vykřikla a polekaně se otočila.
„Můj Bože! Pan baron!" zvolala.
„Zapomněla jsem zamknout předpokoj!"
„To je každopádně velmi výrazná zapomětlivost! Kdyby na mém místě stála sestřenka,
nebyla by jistě tak ohleduplná jako já!" Přistoupil k ní blíže a hleděl na ni zpod přivřených víček. Jeho oči zasvitly ne čistě a světle, ale temně a nejistě, jako když bludičky tancují v bažině.
„Chtěla jsem — chtěla —" koktala v největších rozpacích.
„Chtěla jste si zkusit ty šaty, abyste viděla, jestli jsem měl skutečně pravdu, když jsem včera tvrdil, že jste daleko hezčí, než Alma. Nemám snad pravdu?" Temná červeň zalila její obličej. Kolem jeho rtů zahrál zvláštní úsměv. Levicí ji uchopil za ruku a pravicí začal smyslně hladit její bok. Přitom řekl:
„Milá Ello, musíte se mnou souhlasit, že jste krásná. Dobře to vidím. Dovolte mi, abych vám vyjádřil obdiv, jak si to zasloužíte." Přitáhl ji k sobě. Jemně se zdráhala, ale ne vážně, a přitom šeptala:
„Pane barone, přece milujete tu druhou."
„Druhou? Hm! Myslíte tím snad, že se smíme dvořit a líbat jen ty, které milujeme?"
„Ano. Myslím si, že člověk musí být věrný."
„To taky jsem! Jsem věrný kráse, protože ji obdivuji a modlím se k ní, kdekoliv ji najdu.
Pojď, ty překrásné dítě! Ukážu ti, jak tě obdivuji a jak se k tobě modlím." Usadil se pomalu do křesla, posadil ji na svůj klín, pevněji obejmul rukama a vášnivě ji líbal, aniž by se ona namáhala mu odporovat. Cítil se jako opilý, ona však trpěla jeho polibky více z vypočítavosti, než z jakéhokoliv jiného důvodu.
„Ne tak divoce, pane barone! Takové laskání mohu přijímat jen od toho, kdo se jednou stane mým mužem."
„Tvým mužem? Ach, to by bylo báječné! Chtěl bych, aby ses mohla stát mou ženou. Potom bychom mohli pít z číše lásky, aniž bychom se museli bát, že budeme někým překvapeni."
„To je pravda," odpověděla a udělala pohyb, aby se mu vymanila.
„Milostivá slečna se může každým okamžikem vrátit. Prosím vás, nechtě mě být!"
„Ne tak rychle! Nejdříve si od tebe musím vzít tucet polibků!"
„Tak dělejte rychle!" odpověděla, zatímco mu nabízela svá ústa.
„Ó, to nestačí! K těm polibkům chci ještě slib, že tě mohu dnes večer nerušené vidět."
„To není skromné, pane barone."
„Láska není nikdy skromná! Kdyby byla,
nemohli bychom ji nazývat láskou. Tak prosím, prosím, milá Ello!" Přitáhl k sobě její hlavu, zavrtal své ohnivé pohledy hluboko do jejích očí, líbal jí žhavě bez přestání a potom na ni konečně pln očekávání pohlédl. Dělala, jako by se podvolila jeho něžnostem. -
„Kde?" zeptala se.
„V zahradě."
„Kdy?"
„Až se všichni uloží ke spánku! To bude zhruba kolem půlnoci. Přijdeš, má milá, vzrušující dívko?" Váhavě pokývla hlavou a odpověděla:
„Ráda bych, protože mě k tomu žene mé srdce. Ale —"
„Tvé srdce tě k tomu žene?" vpadl jí rychle do řeči.
„Je to pravda? Ty mě tedy miluješ, Ello?" Podařilo se jí, jakoby v panenském studu, začervenat. Potom odpověděla, pokládaje svou ruku s hlubokým vzdechem na srdce:
„Téměř si to myslím, pane barone. A je to špatné, protože tato láska bude v každém případě nešťastná." V tom okamžiku ji k sobě přitiskl vší silou, až málem pozbyla dechu. Zároveň řekl:
„Naopak bude velice šťastná. Láska je tady, aby ji člověk užíval. A když ji užívá, přináší mu štěstí. Přijdeš, můj živote?"
„Zkusím to, jestli budu moci."
„To nestačí. Potřebuji pevné rozhodnutí: ano nebo ne?"
„No dobrá, ano!" Zvedla se z jeho klína. Také on vstal z křesla, vrhnul na ni roztržitý pohled a zeptal se:
„Nenecháš mě ale čekat marně! Kde je sestřenka?"
„Šla do Tannensteinu."
„Sama?"
„Ano."
„Jaká neopatrnost! Nyní, když zde pašeráci a pytláci provádějí své rejdy, neměla by si žádná dáma dovolit ani za nejjasnějšího dne, aby se vydala na tak odlehlé místo!" Našpulila ústa a poznamenala:
„Zdá se, že má pan baron o milostivou slečnu velké starosti!"
„Chachacha!" odpověděl opovržlivě.
„Vždyť je to sestře-nice! Nebo si snad myslíš, že jsem do ní zamilovaný?"

„To spíš vím! V každém případě by to byla dobrá partie a pan baron si to umí spočítat." Zarazil se. To bylo dnes už podruhé, kdy ukázala pochopení pro jeho vnitřní pocity a plány.
„Mýlíš se!" řekl.
„Zde jsi se přepočítala!"
„Tím lépe pro vás, milostivý pane!"
„Jak to?"
„Protože už nemůžete počítat s nějakým povýšením. Milostivá slečna už miluje a to velmi hluboce."
„Ach! Koho?"
„Tohoto." Ukázala do dosud otevřeného alba. Baron vrhnul pohled na podobiznu a řekl tónem nepříjemného překvapení:
„Brandt? Toho miluje?"
„Ano. Dokonce líbá jeho dopisy."
„U všech čertů! To by měl vědět její otec!"
„Nad tím by se pouze usmíval. Vykonal však jiná opatření v této věci. Baronesa je zasnoubená." Při těch slovech baron ucouvl o několik kroků, jako by před sebou spatřil tajemný zázrak.
„Zasnoubená?" zvolal.
„Ano, byla jsem svědkem jednání."
„A s kým?"
„S kapitánem voň Hellenbachem." Při těchto slovech baron smrtelně zblednul. Bylo slyšet zaskřípání jeho zubů a poté ze sebe vyrazil:
„Tento! Ten! Hellenbach! Ach! Ať na sebe dává pozor!"
„Ano, tady nejde o baronesu, tady jde hlavně o baronský titul!" Řekla to, jako by se jednalo o něco obyčejného, ale nezvratného. Pohlédl jí překvapeně do tváře.
„Jak to myslíš?" zeptal se.
„Co tím chceš říct?"
„Ó nic, jenom to, že se dozvíte něco nepříjemného. Nejdříve narození toho malého držitele klanu a nyní zase zasnoubení vaší sestřenky s tím
Hellenbachem, který se mimo jiné dnes dostaví." Při poslední poznámce zcela zapomněl na první část její řeči.
„Hrome! Ještě dnes?" zvolal.
„Milostivý pán to říkal slečně."
„Ať toho prokletého Hellenbacha vezme čert! Jen s ním pryč! Přijdeš tedy dnes o půlnoci do zahrady?"
„Jistě, milostivý pane."
„Do té doby žij blaze!" Objal ji a políbil, poté se vzdálil. Právě, když chtěl venku minout schodiště, vstupoval nahoru pán. Byl starší, než Hel-fenstein. Měl na sobě obyčejný civil, ale bylo jasně vidět, že je to důstojník. Když zahlédl barona, zastavil se. Jeho tvář byla ledově chladná, pouze v jeho očích se podivně zablesklo, když se ptal:
„Franz voň Helfenstein? Ach! Co tady děláte?" Bratranec majitele zámku nemohl zastřít, že se ocitl v rozpacích.
„Zapomněl jste, pane kapitáne, že jsem zde u svých příbuzných?" odpověděl.
„Ne, na to jsem nezapomněl. Ale vy nevíte, že jsem byl pozván?"
„Ne."
„Dobře! Takže bychom měli hned teď zařídit naše záležitosti. Asi tušíte o co se vlastně jedná?!"
„Myslím, že to tuším.
Měli bychom si však vybrat jiné místo a jinou hodinu!"
„Místo i hodina jsou ty pravé! Mohu to projednat, kde se s vámi setkám, tedy i momentálně zde. Když jsme byli v lázních, sešli jsme se u hry. Žádal jste mne o dva tisíce guldenů na čestné slovo a čtyřiadvacet hodin. Druhého dne jste zmizel, aniž byste mi zaplatil. A proč? Poněvadž bylo známo, že jste lotr, který umí štěstí —"
„Pane voň Hellenbachu!" zvolal baron. Byl nyní bledý jako mrtvola. Jeho tón měl být výhružný, ale udělal úplně opačný dojem. Hellenbach pokrčil rameny a prohlásil:
„Nekřičte tak hlasitě! Musím s vámi mluvit a to, co vám chci říci, vám sdělím za všech okolností, i kdybyste sem sezval veškeré služebnictvo! Takže pokračujme: — který umí štěstí pomoci ve hře různými machinacemi. Nyní jsem přišel do Helfensteinu a první, koho jsem potkal jste vy. Váš bratranec je čestný muž a můj přítel. Mám i jiné důvody, abych od něho odvrátil všelijaké potíže, proto jsem mu dodnes zamlčel vaše jednání. Ale nemohu zůstat na jednom místě s mužem, který
již nemá žádné čestné slovo! Samozřejmě to nebudu já, kdo se podvolí, ale budete to vy! Z ohledu na vašeho pana bratrance vám chci dát ještě jednu možnost z mé strany. Zaplaťte mi do čtyřiadvaceti hodin od této chvíle, tedy do zítřka ve stejnou dobu, ty dva tisíce guldenů a nikdo se o této záležitosti nedozví. Potom budete moci odjet, aniž bych vás musel blamovat. O vašem dalším pobytu zde nemůže být ani v nejlepším případě řeči. Pokud ale nezaplatíte, zmíním se všem o vašem nečestném jednání, včetně loveckých hostů!" Byla to dlouhá a ostrá řeč. Baron ji nepřerušil jediným slovem ani vzdechem. Zdálo se, jako kdyby vůbec ztratil schopnost řeči. O to výmluvnější byly rysy jeho obličeje. Na jeho tváři se střídaly všemožné negativní pocity. Stud, zloba, strach, ale i odvaha se střídaly jeden po druhém. Každopádně kapitána znal. Věděl, že tento mluví pravdu a že nemůže nic vytknout takovému čestnému a železnému charakteru. Nej-raději by ho rozsekal, ale věděl dobře, že ho může zachránit jen pevné vnější
sebeovládání. Proto potlačil svou zlost a třebaže se jeho hlas třásl vnitřním rozčílením, řekl:
„Můžete si myslet, že nemohu protiřečit proti vašemu nařčení a podmínkám, které mi kladete. Do zítřka bude tato záležitost vyřízena. Vyžaduji si však čestné slovo, že se o tom nikdo nedozví, nebo že alespoň vše zamlčíte do zítřejšího

dne."
„Máte mé čestné slovo. Adieu)!" Po těchto slovech, doprovázených pohrdavým pokrčením ramen, se od něho kapitán odvrátil. Patřil k mužům, kteří nepřekonatelně nenávidí veškerou podlost a pronásledují ji, protože ji sami neznají. Franz voň Helfenstein se chtěl vrátit do své komnaty, ale setkání s Hellenbachem dalo jeho krokům úplně jiný směr. Sestoupil ze schodů a opustil lovecký zámek, aby v chladu lesa zkrotil své rozčílení. Přemýšlel a přemýšlel, aby dospěl k nějakému výsledku. Konečně zastavil, zahrozil zaťatou pěstí k zámku a zvolal:
„Nazval mě lotrem a bezectným člověkem! Čert, smrt a ďábel, to se musí pomstít, hrozně pomstít! Musím mu zaplatit, ale kde vezmu peníze?
Bratranec mi již více z podobných potíží pomáhat nebude. Ráno jsem po něm žádal ubohých pět set guldenů, které mi ale taky odepřel, že už více nechce nosit vodu do moře. Jak by byl asi překvapen, kdybych ho teď požádal o dva tisíce! Má peníze, hromady peněz! Připadla mu veškerá panství, zatímco my ostatní jsme dostali jen ubohé maličkosti! Kdyby byl mrtev a neměl by toho malého chlapce, dostala by Alma několik set tisíc a vše ostatní, vše ostatní by bylo moje! Kdyby tak mohl člověk pomoci osudu! Hm! Není tu skutečně žádná možnost? Má si vzít Hellenbacha a to musím překazit. V žádném případě ho nemiluje. Ha! Nebylo by snad možné, že by mě měla radši než jeho? Potom bych si pomohl! To by byl ale trik! Když se necítí šťastná, osvobodím ji od toho Hellenbacha tak, že si ji získám pro sebe a budu vystupovat jako její zachránce. Jsem přesvědčen, že jí má nabídka bude vítaná, třebaže má ráda toho odporného Brandta. S ním se ale nemusí počítat. Baronesa Alma voň Helfenstein a policejní úředník! Chachacha!) Sbohem! (fr.) To je miliskování, které mohu odpustit, neboť ani já se nezříkám přátelství v lásce. Šla k Tannensteinu, tedy vzhůru za ní!" Obrátil se směrem k uvedenému místu. Kapitán voň Hellenbach chtěl jít ihned k majiteli zámku, aby ohlásil svůj příchod. Tu právě vyšla ze dveří komorná Ella. Chtěla ho s pozdravem minout, on ji však pohybem ruky zastavil a zeptal se:
„Je milostivá slečna doma?"
„Ne. Šla na procházku."
„Kam?"
„K Tannensteinu."
„A pan baron je k dispozici?" Tu jí bleskla hlavou myšlenka. Co kdyby teď hned poslala tohoto nenáviděného snoubence za svou paní? Alma odešla, aby uklidnila rozjitřené nitro. Muselo by pro ni být jistě velmi nepříjemné, kdyby se setkala s nuceným ženichem. Proto Ella na otázku Hellenbacha odpověděla:
„Myslím, že sotva. Pan baron je velice zaměstnán s přípravami lovu. Ale milostivá slečna by se jistě radovala, kdyby se s vámi v Tannensteinu setkala. Je tam takové neutěšené okolí a celá ta oblast je poslední dobou nejistá."
„Ach! Skutečně? Hm! Vzpomínám si na Tannenstein
a najdu ho. Máte pravdu, nebudu pana barona rušit." Odešel. Nebyla to dosud žádná vroucí láska, kterou k Almě cítil. Byla hezká, bohatá a ze starého čistého rodu. Spojení by pro něho bylo velice výhodné. Také si to tak říkal. Ale nyní, když šel do lesa, aby vyhledal dívku a pohovořil si s ní o svatbě, začala jeho odvaha tak trochu opadat. Cítil se, jako by se již Alma stala jeho součástí, kterou už nemůže postrá- dat. Aniž by to tušil, nosil již lásku k této dívce kdesi hluboko ve svém srdci. Při jedné z dřívějších návštěv se dostal i do Tannensteinu. Proto nyní doufal, že snadno najde cestu, brzy však musel uznat, že se ztratil. Musel několikrát změnit směr a proto trvalo dost dlouho, než dosáhl svého cíle. Mezitím komorná Ella opustila zámek. Chtěla splnit své předsevzetí a varovat svého bratra před Gustavem Brand-tem. Celkem nedaleko od loveckého zámku Hirschenau ležela malá vesnička Helfenstein, ve které její bratr bydlel. Byl současnou hlavou pašeráků. Ella to věděla, ale samozřejmě se vyvarovala, aby
to někde prozradila. Našla ho doma a vyprávěla mu, co stálo v dopise od Brandta. On se jenom výsměšně uchechtl a řekl:
„Tvé varování je zbytečné, byl jsem už informován. Máme v rezidenci své špehy. Protože jsou dobře placeni, výborně nám slouží. To, že Brandt přijde, jsem věděl stejně dobře, jako to, že na nás pošlou vojáky. Brandt je mladej chlap, ale přesto velmi chytrá hlava. Už několikrát se vyznamenal a jeho nadřízení ho mají v úctě. Chce udělat rychle kariéru, měl by se však vyvarovat, aby si začal něco s náma! Posílají právě jeho, protože se tady narodil a zná všechny stezky. Mě ale ještě nedostane! Když nám bude nepohodlný, bude s ním brzy konec." Lekla se. Brandt byl dlouhou dobu jejím tajným idolem, vlastně ho ještě stále milovala. Vždy však vítězně odrazil její snahy, jimiž ho chtěla uvěznit ve svých sítích. Nyní mu hrozilo nebezpečí.
„Ty ho chceš zabít?" zeptala se.
„To se uvidí. Zavedl jsem mezi svými pašeráky železnou disciplínu, používám dokonce i trest smrti. Nepřítele, který ohrožuje naši
bezpečnost budu přirozeně šetřit ještě míň, než mé poddané. Mimo to se ale domnívám, že se jen tak nedostaneme do konfliktu. Mám v úmyslu pozastavit naše podnikání na delší dobu, alespoň do chvíle, než odtáhnou vojáci zpět. Dneska večer provedeme poslední akci, která je ale hrozně důležitá. Jedná se o mnoho a mnoho tisíc, které nám padnou do kapsy. Potom může Brandt klidně přijít. Bude tu sedět a po pašerácích nenajde ani stopu. Jsem nucen udělat pauzu ale i z jinýho důvodu. Mám mezi svejma lidma několik chlapů, kterým nevěřím. Musel jsem nechat zastřelit bratra jednoho z nich důvod je vedlejší. Teď jsem začal dokonce věřit, že si nemohu bejt sám jistej svým životem."
„Byl jsi tvrdý a přísný. Člověk nesmí struny příliš napínat, jinak mohou prasknout."
„Hloupost! Na lidi pod mým vedením musí být člověk přísnej. Teď žij ale blaze! Mám na práci důležitější věci, než se tu s tebou vybavovat." Odešla. Měla toho tolik k přemýšlení a uvažování. Tak se stalo, že sešla z přímé cesty k zámku. Když si toho všimla,
nedala se hned správnou cestou. Její paní byla hodná a nevadilo jí, kdyby se komorná někde chvíli zdržela. Tak pokračovala lesní cestou, kterou se již jednou, i když omylem, vydala. Baron Franz voň Helfenstein byl hlavní příčinou

jejích úvah. Byla dcerou celkem majetného sedláka a jen proto šla do služby k baronese Almě, protože jí panský život přitahoval více, než život a práce v zapadlé horské vesnici. Věděla, že je hezká. Viděla, jakou moc její krása má a proto toužila po získání vyššího postavení. Co kdyby jí Franz voň Helfenstein pojal za manželku? Bylo jedno, zda by to učinil dobrovolně nebo donucením. Potom by byla baron- II. - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ kou, sice ne příliš bohatou, alehm, nemohl by ten malý Robert náhodou zemřít? Byly to nezvyklé a snad i nebezpečné myšlenky, jimiž se zabývala. Vůbec nevnímala své okolí, dokud nezaslechla rychlé kroky. Podívala se před sebe a ulekla se. Před ní stál mladý muž. Byl oblečen celý v šedém s koženým ruksakem na zádech a se sukovicí v ruce. Kdyby
měl místo klobouku se širokou krempou na hlavě barevnou čepici, mohl by ho člověk snadno považovat za vandrovnflio syna pokání. Ihned ho poznala. Byli narozeni a vychováni ve stejném místě. Dokonce mu i tykala. Byl to Gustav Brandt, očekávaný policejní úředník z rezidence. Protože byl .mléčným bratrem Almy, nechal ho baron, její otec, vystudovat. Jeho podpora padla na velmi plodnou půdu. Obličej muže byl věrný portrétu v albu Almy. Byl velice zajímavý a jeho rysy slibovaly, že bude krásným mužem. Když ho Ella spatřila, začervenala se.
„Gustave!" uniklo jí bezděčně. Natáhla k němu obě ruce, tak, jak se zdraví milý a důvěrný přítel. On jí však podal pouze pravici.
„Ty tady? Uprostřed lesa?" zeptal se.
„Ty taky!" odpověděla.
„Kdo by nás tady takhle spatřil, musel by si zcela jistě myslet, že jsme si tady vyjednali schůzku."
„Kdo by si to myslel, nebyl by majitelem příliš velkého ostrovtipu."
„Ne? Takže schůzka nás dvou by byla něco zcela nemožného a nepřirozeného?" Zase ji popadla její tajná láska. V jejích tmavých očích plál vášnivý žár. Nejraději by se vrhla na hruď tohoto mladíka. On to věděl a také to pozoroval.
„To jsou hloupé otázky," odpověděl.
„Možná pro jednoho, ale ne pro toho druhého. Ty se samozřejmě nikdy nepodíváš na vesnickou holku, ty chceš trochu výš. Jednou si snad najdeš i princeznu." Pronesla tato slova výsměšným hlasem. On pokýval hlavou a odpověděl s úsměvem převahy:
„Nemám nyní čas myslet na lásku a po princezně netoužím. Chci jenom tolik, aby ta, které jednou dám svou lásku, byla ušlechtilá a měla dobré srdce."
„Ach! Ty si myslíš, že nemám dobré srdce?"
„Ne," odpověděl lhostejně.
„A ušlechtilá?"
„To také nejsi." Její oči žhnuly zlostí.
„Jak to můžeš tvrdit?" vyjela na něho.
„Já to vím, Ello. Je škoda bohatství, které ti příroda dala. Mělo učinit tebe i druhé šťastnými. To ty ale nedokážeš. Žij blaze!" Kráčel kolem ní dál.
„Gustave Brandte!" volala za ním.
„Ach, já vím, kde je ta ušlechtilá! Jdi nahoru k Tannensteinu! Tam ji teď najdeš i s jejím ženichem!" Rychle spěchala pryč a
její nitro bylo plné nenávisti a pomstychtivosti za odmítnutí, kterého se jí nyní opět dostalo. Zaslechl její poslední zvolání. Původně chtěl jít přímo k rodičům do hájenky, nyní se ale ptal sám sebe:
„Ušlechtilá? V Tannensteinu? Myslela snad Almu? A s ženichem?" Poslední slova mu proběhla tělem jako rána elektrickým proudem. To bylo něco, o čem ještě nikdy nepřemýšlel.
„Alma a ženicha? Knici, musím do Tannensteinu!" Opustil cestu a pospíchal nahoru lesem. Tannenstein byl kamenný kopec obklopený stromy a křo-vinami. Okolní obyvatelstvo sem rádo chodilo na procházky, protože z vrcholu kopce bylo možno pozorovat celou nížinu. Před očima se rozprostíraly zdánlivě nekonečné zalesněné kopce, které stály v pozadí jako strnulé mořské vlny. Bylo to jako by člověk stál na mořském pobřeží a hleděl na nekonečný oceán. Kolem vyhlídky bylo postaveno silné zábradlí, aby se nestalo nějaké neštěstí. Na tomto zábradlí dříve prováděl Gustav své kousky, přičemž vždy Almě unikaly výkřiky hrůzy. Vpravo vedla pomalu klesajíc
cesta k zámku Hirschenau, zatímco vlevo prudká pěšina do hloubky k divoké úzké a dlouhé strži. Ta se nazývala Jedlová rokle. Brandt kráčel nyní k této rokli, aby se z ní dostal po pěšině nahoru. Měkká lesní půda dělala jeho kroky téměř neslyšnými. Proto se stalo, že zaslechl lidský hlas, který by mu jinak unikl. Slyšel totiž potlačované kašlání. Kdo se snaží potlačit kašel, jistě nechce být zpozorován. Tedy má tajnosti. To si řekl nejenom Brandt, ale zároveň i v něm skrytý policista. Je zde tedy někdo, kdo se chce skrýt! Plížil se do míst, odkud kašlání zaznělo. Málem se tu srazil s mužem — chtěl se proplížit kolem křoví, za nímž seděl cizí muž. Místo bylo zvoleno tak, že odtud bylo možné přehlédnout značnou část rokle. Gustav se stáhl rychle zpět, aby nebyl zpozorován. Zatímco přemýšlel o důvodu přítomnosti tohoto muže, zaznělo nepříliš daleko krátké ostré hvízdnutí, které bylo mužem opětováno. Během minuty vystoupil nahoru z rokle druhý muž.
„Prokletá nuda!" řekl.
„Kdyby si člověk mohl aspoň zapálit!"
„Kouř by nás mohl prozradit!"
„A teď tu čekat až do soumraku."
„Co bude dál? Je to těžké? Poneseme kolem půlnoci zboží touto roklí a proto musíme zjistit, jestli to tady pohraničníci nehlídají a musíme tu držet stráž. Není to žádná těžká dřina a na dlouhou dobu je to poslední obchod, který děláme."
„A asi ten nejbohatší, jakej jsme kdy udělali?"
„Jistě, pokud se zdaří!"
„Proč by neměl? Půjdou tři s puškama napřed, za nima nosiči a potom zase tři s puškama. To se musí podařit. A pak

máme prázdniny, protože nám hodili na krk toho Brandta. Ten chlap je ještě mladej, ale má v těle snad čerta!"
„Ty ho znáš?"
„Ne, ale slyšel jsem o něm dost. Má to být rozený policejní génius a má snad mít nos, jako nikdo jinej. Baron voň Helfen-stein ho nechal vyrůstat se svou dcerou a potom ho nechal vystudovat práva. No, nám škodit nebude, protože budeme mít volno! Mimo jiné, nezapomněl jsi ještě, co jsme si vyjednali ohledně---" Zarazil se. Ten druhý souhlasně přikývl.
„Jo, jo. Kdyby se dnešní obchod nezdařil, tak se
dopeče jeho chleba! Všichni byli pro Jedlové rokli, ale muselo být po jeho vůli. Jestli nás čapnou, dostane kulku — hlavně kvůli mými bratrovi, kterýho nechal kousat trávu!" Brandt nepochopil poslední slova, chyběly mu informace. Také nemohl vědět, že byl míněn náčelník pašeráků, bratr Elly. Slyšel toho dost. Mohl být velice snadno zpozorován a proto se rozhodl stáhnout. Ještě nedorazil na Helfenstein ani k rodičům a už byl informován o významném pašeráckém podniku. To bylo štěstí. Slyšel, že před ním mají určitý respekt a nyní získal šanci podpořit hned první den důvěru, kterou v něj složili jeho nadřízení. Chtěl nejdříve vystoupit na Tannenstein, aby zjistil, jaký význam měla slova Elly. Potom chtěl zajistit potřebné kroky k zajmutí pašeráků a k převzetí dnešního kontrabandu. Pospíchal s lehkostí nahoru do kopce. Již jako malý chlapec použil nesčíslněkrát tuto nepříliš bezpečnou cestu. Když se dostal na horní plošinu a chystal se právě proběhnout skupinou divokých třešní, aby pronikl na druhou stranu, kde
byla lepší vyhlídka, náhle se zarazil v pohybu.
„Ach, tady je," šeptal.
„To je Alma! Ó Bože, jak je krásná! Do jaké spanilosti vykvetla!" Jeho zrak radostně spočinul na postavě hezké dívky, která se opírala o zábradlí. Existují obrazy krásných žen, namalované význačnými umělci, od nichž se jen těžko odtrhává pohled obdivovatele. Dovedeme si tedy představit, s jakou námahou by se mu pouze podařilo odtrhnout pohled od tohoto nádherného díla Stvořitele. A Alma byla takovým mistrovským dílem! Pokud má být muž obrazem božské vše-mohoucnosti a žena božské lásky, potom bylo toto nádherné stvoření, které hledělo dolů do hlubiny, převtělením myšlenky lásky určené k tomu, aby předalo milost nebeského blaha. Je pravda, že pero básníka dokáže popsat mnohé, co nedokáže zachytit štětec malíře nebo dláto sochaře. Ale popsat krásu Almy by bylo holou nemožností. Přednosti Indky, Per-šanky, Evropanky a ženy felláha zde byly tak harmonicky skloubeny a klasifikovat jednotlivosti této krásy by bylo téměř opovážlivostí. Přes
ramena postavy v bílých šatech splývaly dlouhé zlaté lokny a tato dívka se podobala vílám a andělům, o kterých vyprávějí pohádky a které může vytvořit pouze fantazie snu. Tyto dlouhé třpytivé vlasy, nevinná tvář, azurově modré velké oči, pleť sněhobílého nádechu s červánky — to všechno bylo tak jasné a oslnivé, jako kdyby slunce poslalo dolů svou panovnici, aby všem sdělila, proč vlastně září.
„Přece je to ona," šeptal si Gustav Brandt,
„kterou jsem dříve nazýval krásný čistý sluneční paprsek!" Přece si však všiml, že místo spokojenosti a štěstí leží na její tváři výraz smutku. Byla pravda, že má ženicha? Byl to důvod jejího smutku? Téměř se mu zdálo, že plakala. Dlouho a zpytavě na ni hleděl. Byla stejná jako dříve a přece jiná, úplně jiná. Gustav váhal, jestli se má nechat spatřit. Byla snad obletována nějakou osobou, která by jeho přiblížení považovala za hřích? A přece se v tomto okamžiku blížilo takové rozuzlení. Zaslechl kroky. Když se Alma otočila a spatřila přicházejícího, zatemnil se její obličej
ještě více. Přicházel její bratranec Franz voň Helfenstein. Brandt tušil, co přijde. Nechtěl si nechat ujít ani slovo. Kdo ví, v jakém nebezpečí se tato milá hezká dívka nacházela. Proto se rozhodl, že se ještě více přiblíží do jejich blízkosti. Svůj ruksak i hůl odložil, aby mu nepřekážely. Potom se skrčil mezi křovisky a opatrně se plížil tak blízko, jak jen to bylo možné.
„Ty jsi tady?" zeptal se Franz s předstíraným překvapením.
„Jak ses mohla odvážit jít tak hluboko do lesa, Almo! Nemůžeš věřit pašerákům ani pytlákům, když jim tvůj otec vyhlásil boj."
„Vždyť ty se odvažuješ toho samého," odpověděla mu chladně.
„To je něco zcela jiného. Mimochodem, je dobré, že tě potkávám. Mohu ti říci, že přijel ten lotr Hellenbach."
„Lotr?" zeptala se překvapeně.
„Hellenbach je čestný muž!"
„Čestný muž," smál se,
„který mi tě chtěl uloupit!" Přistoupil, aby ji obejmul. Ona couvla.
„Jak jsi na to přišel?" zeptala se, ostře na něj hledíc.
„Ty se ještě ptáš? Slyšel jsem, že jsi s Hellenbachem zasnoubena a přitom jsem to
já, kdo tě miluje tisíckrát víc. Nemohu bez tebe žít"
„Zadrž!" zvolala, protože se k ní chtěl znovu přiblížit.
„Nikdy se nestanu jeho ženou, ale tvou lásku si vyprošuji!" Zbledl. Doslova ji probodával svým pohledem.
„Proč?" vyrazil ze sebe.
„Na to si odpověz sám! Nech mě na pokoji!"
„Nechat na pokoji?" zvolal.
„Ne, nikdy, budeš u mě a to na celý život. Miluji tě a budeš má!" Nyní ji skutečně objal a přitáhl k sobě. Jeho ústa hledala její rty. Alma se bránila ze všech sil a volala:
„Pusť mne, bídáku! Opovrhuji tebou!"
„Dobře! Stejně budeš mou ženou," odpověděl.
„Budu tě umět donutit k poslušnosti!"
„Jak?" zeptal se hlas za jeho zády. Alma se již téměř nemohla hýbat v jeho pevném objetí. Nyní ji pustil a otočil se. Před

ním stál Brandt.
„Ach!" zvolal Franz voň Helfenstein.
„Policejní špicl! Ať je svědkem, jak políbím jeho ‚mléčnou sestru! Dávej pozor, kluku z hájenky!" Chtěl uskutečnit svou pohrůžku, ale ve stejném okamžiku byl uchopen za prsa a odtržen od Almy.
„Člověče, chcete odejít — a nebo tudy
dolů?" zeptal se Brandt. Baron viděl hrozivou strž, na níž Gustav ukazoval, a také věděl, že se silou policistovi nevyrovná.
„Dobrá!" vyrazil ze sebe vztekle.
„Zůstaňte spolu, potom zúčtujeme!" Tvářil se jako by odešel, ale křovisky se vrátil zpět, aby jim naslouchal. Zde zahlédl Brandtův ranec. Puzen náhlou myšlenkou ho otevřel. Mimo jiné obsahoval dvě ostré břitvy v holící soupravě. Účinkem ďábelského nápadu dostal jeho obličej pekelný výraz. Zastrčil jednu z břitev do kapsy a ranec uzavřel. Slyšel, jak Alma právě říká:
„Je to štěstí, že jsi právě přišel, můj milý Gustave. Musím tě odměnit za záchranu polibkem." Našpulila své růžové rty a on je políbil. Ve stejném okamžiku se zde objevil kapitán voň Hellenbach, přicházející od zámku — byl svědkem jejich polibku a zvolal:
„U všech čertů, co se tady děje?! Který drzý chlap si dovoluje takový útok na moji nevěstu? Zpět, bídáku!" Rozpřáhl se a udeřil Brandta pěstí, ale okamžitě dostal i on ránu, až se zřítil k zemi. Chtěl se zvednout a opět se vrhnout na Brandta. Ten ho však chytil, vší silou ho zadržel a řekl:
„Pane kapitáne, já jsem bratr milostivé baronesy. Mám snad nafackovat důstojníkovi? Jděte! Doprovodím tuto dámu domů a potom vám budu k dispozici!" Hellenbach byl rudý v obličeji, donutil se však ke klidu a řekl:
„Dobrá! Pospíším si, abych informoval pana barona. Vy mi však budete muset dát krvavou satisfakci!" Franz voň Helfenstein ho spatřil na odchodu.
„Ach, teď musím taky zmizet!" zamumlal.
„Vím však, co udělám. Pomstím se a jasně zvítězím. Zítra budu mít peníze!" Brandt doprovázel Almu k zámku. Ještě tam však nedorazil, když jim přicházel v ústrety kapitán s otcem Almy. Baron byl zlostně naladěn.
„Podej mi ruku!" zvolal na svou dceru.
„A vy, pane Brandte, jste nevděčník, který není hoden, aby se na něj člověk podíval. Již nikdy více nevstoupíte do zámku!" Alma chtěla vzít svého .mléčného bratra do ochrany, musela ale mlčet. Brandt věděl, za co baronovi vděčí, proto se ovládl a řekl klidným hlasem:
„Pane barone, brzy uvidíte, že jste mi křivdil.
Nemohu si vyčítat ani to nejmenší. Adieu!" Sel, aby pozdravil své rodiče a nachystal přípravy k přepadení pašeráků. l Vše se mu naprosto podařilo. V Jedlové rokli se odehrál tvrdý boj, ale pohraničáři zvítězili. Ti dva pašeráci, které Brandt dříve vyslechl, bojovali vedle sebe. Když viděli, že je vše ztraceno, jeden z nich vykřikl:
„Pryč! Je to vina helfensteinského dáme mu slíbenou kulku!" Vrhli se do lesa. Měli na mysli velitele bydlícího ve vesnici Helfenstein, bratra Elly. Počkali na něj při lesní cestě a tam ho zastřelili. Brandt zaslechl mužovo zvolání a domníval se, že se jedná o barona voň Helfenstein. Aby ho varoval, pospíchal přímou cestou na zámek. Zde byli ještě vzhůru, neboť slyšeli střelbu. Aniž by se nechal ohlásit, vyhledal barona, který dosud také nespal.
„Pane barone," řekl,
„právě jsme zvítězili nad pašeráky. Dva z nich vás chtějí zastřelit. Říkám vám to proto, abyste vykonal nutná opatření a chránil se před přepadením." Po těchto slovech pospíchal pryč, přičemž potkal několik sloužících
i komornou Ellu. Jeho oděv byl poznamenán bojem a krví, čehož si všichni všimli. Ze schůzky, kterou si smluvil baron Franz s Ellou sešlo, protože střílení nedovolilo obyvatelům zámku ulehnout. Když Brandt pospíchal kolem Elly, zeptala se ho, co chtěl. Odpověděl jí, že už to oznámil baronovi. Dovolila si vejít k panu baronovi a viděla, jak sedí u stolu a píše. Při zpáteční cestě potkala bratrance, který také nebyl nějak klidný. Byl večer u svých příbuzných a snažil se získat ještě nějaké peníze: obdržel však přísně odmítavou odpověď. Rozrušení a pomstychtivost ho hnaly sem a tam, dokud nenarazil na komornou.
„Proklatě!" řekl.
„Tímto způsobem jsme přišli o naše dostaveníčko. Taky mohl Brandt zanechat toho střílení. Snad se najde kulka natolik chytrá, aby ho trefila."
„Ó, on žije. Byl právě tady," odpověděla.
„Tady? Vždyť mu bylo zakázáno vstoupit do zámku, jak jsem slyšel! Co tady chtěl?"
„Přicházel od milostivého pána, byl celý od krve a zdálo se, že pospíchá." Zakašlal, jako by se snažil potlačit vnitřní napětí a řekl:
„To je velice podezřelé! No, pro mě za mě! Dobrou noc, Ello!" Políbil ji a odešel. Zdál sejí nějak nesvůj a proto se rozhodla, že ho bude pozorovat. Byla chytřejší než on. Přivřela pouze své dveře a po chvíli ho spatřila, jak opouští svou místnost a míří ke svému příbuznému. Po krátké chvíli odtamtud opět vyšel, zamkl dveře a vytáhl klíč. Odebral se do své místnosti, aniž by měl tušení, že byl pozorován. Ella zavřela dveře a zamkla za sebou.
„Něco se stalo!" uvažovala.
„Ale co? Hmm! Dnes už se o to starat nebudu, ale až zítra? Je-li to ono, co myslím, stanu se paní situace a budu — baronesou voň Helfenstein!" I když ulehla, bouřlivé nitro jí nedalo usnout. Noc přešla a nastalo ráno. V zámku bylo více lidí, kteří nenašli spánek. Také Alma byla jednou z nich. Věděla, že se Gustav zúčastnil boje a tušila, že bojoval ve středu pohranič-níků. Musela vědět, jestli ještě žije. Proto přes sebe přehodila kabát a se strachem pospíchala do Jedlové rokle. Cítila ve svém srdci teplý pocit, který dosud
sama nechápala. Také kapitán voň Hellenbach byl již vzhůru. Viděl, jak Alma přechází zámecký dvůr.

„Skutečně, támhle zrovna odchází. A kam? Zaručeně za svým ‚mléčným bratrem. Půjdu za ní a budu pozorovat, co se stane." Když odcházel, stál nahoře u svého okna baron Franz a bručel si pro sebe:
„Odešla a on odchází taky. Sejdou se u syna hajného a potom nastane tanec. Mohu z toho něco profitovat? Pokusím se o to. Stejně jsem zvědavý, co tomu řeknou, až najdou starého mrtvého." I on šel cestou vedoucí do Jedlové rokle. Tam leželo několik svědků boje, několik mrtvých a zraněných a několik uko-řistěných balíků, které byly hlídány vítěznými pohraničníky. Vše museli nechat ležet, dokud nepřijde úřední soudní osoba, která sepíše stav věcí. Už pro ni dávno poslali. Gustav včera absolvoval dlouhý pěší pochod a v noci nespal. Chtěl být přítomen při příchodu soudní komise a proto nešel do domu hajného, kde mohl nerušené odpočívat. Zůstal v Jedlové rokli, ale stáhnul se stranou do lesa, aby se natáhl na měkký mech. Jeho
dvouhlavňová puška se opírala vedle něj o strom a obě komory byly pochopitelně nabité. Zatímco tady ležel a bojoval se spánkem, zdálo se mu, že slyší jemné kroky dámských nohou. Zvedl se a učinil několik kroků k cestě, která vedla kolem. Dovedeme si představit jeho radost, když spatřil Almu, která se právě chystala projít.
„Kam míří můj sluneční paprsek?" zeptal se, když vystoupil mezi stromy. Ihned k němu pospíšila a podala mu ruku.
„Musela jsem vidět, jestli ještě žiješ, můj milý Gustave," řekla.
„Co? Tvůj kabát je celý od krve. Jsi zraněn?"
„Ne. Chtél jsem chytit jednoho postřeleného pašeráka na útěku a přitom jsem se zašpinil. Nestalo se v zámku nějaké neštěstí?"
„Ne. Mělo se snad něco stát?"
„Dva pašeráci chtěli zastřelit tvého otce."
„Můj Bože!" zvolala polekaně.
„Ještě jsem s otcem nemluvila, nebyl vzhůru. Poslouchala jsem u jeho dveří, ale bylo tam naprosté ticho. Bože, kdyby tak byl mrtev!"
„Neslyšela jsi na zámku střelbu?"
„rsc.
„Můžeš být tedy klidná. Byl jsem u něj a varoval jsem ho."
„Ty?
U něho? I když ti zakázal vstup?"
„Ano. Bylo mou povinností, abych ho o tom osobně informoval. Každopádně jsem nebyl přívětivě přijat."
„On se však nebude zlobit věčně. Kapitán ho o té věci špatně informoval. Co však bude s tou satisfakcí?"
„Na to teď vůbec nemyslím, budu o tom uvažovat později-"
„Jsem tedy klidná a mohu se vrátit. Žij blaze!" Podala mu ještě jednou ruku, zahalila se více do svého kabátu a šla. Tato pozornost ho obšťastnila. Viděl, že o něj má Alma starosti! Baron Franz následoval kapitána. Protože šel kapitán po levé straně, držel se baron vpravo. Důstojník chtěl vyslechnout Almu s Brandtem, baron všechny tři. Poslední kráčel pod ochranou stromů a houštin, dokud nezaslechl jeden mužský a jeden ženský hlas. Plížil se za zvukem a zjistil, že má před sebou Brandta a Almu. A zrovna v místech, kam se dostal, opírala se o strom puška syna hajného. Baron si ji prohlédl.
„Je nabitá, skutečné je nabitá!" mumlal si.
„Kdyby tak teď chtěl kapitán přijít! Už nikdy by mi nepřipomínal čestné slovo, a ten
Brandt, jehož Alma miluje, by skončil na popra-višti jako dvojnásobný vrah!" Poklekl, aby nebyl lehce zpozorován, ale mohl vše sám dobře vidět. Spatřil, jak se Alma loučí se svým ‚mléčným bratrem. Sotva se však vzdálila, vystoupil z protilehlého okraje lesa kapitán. Brandt na něj zlostně pohlédl a zvolal:
„Pane, vy jste nás poslouchal!"
„Pochopitelně," přitakal kapitán lhostejně.
„Chtěl jsem se ujistit, jakým způsobem jednáte s baronesou. Zjistil jsem, že vás vztah je bratrský, proto musím dostát svým povinnostem. Pane Brandte, včera jsem vás velmi urazil. Byl jsem rozčilen, jak tomu u mě nebývá zvykem. Můžete mi prominout? Přirozeně jsem připraven k jakémukoliv zadostiučinění."
„Každopádně nejsem zvyklý, aby se mnou někdo mluvil a jednal takovým způsobem. Když však čestný muž, jakým bezpochyby jste, bere zpět své urážky, nevidím důvod, proč bych se nezachoval tak, jako by nikdy nebyly vyřčeny. Ještě bych vás poprosil, abyste informoval pana barona o skutečném stavu věcí."
„To se jistě stane! Vaši ruku,
pane Brandte!"
„Zde je! Nemysleme již více na tuto záležitost."
„Děkuji vám. Jste čestný muž a rád vám stisknu ruku s přáním, žeBože, ó Bože!" Z největší blízkosti padl výstřel. Kapitán pustil Gustavovu ruku a oběma rukama si sáhl k srdci. Současně padla druhá rána. Kapitán provrtán dvěmi kulkami, padl k zemi. Brandt zůstal několik okamžiků ochromen leknutím. Nyní však skočil do houští.
„Čerti a ďábli, kdo střílel z mé pušky?!" Svou pušku dobře viděl na zemi, ale střelec zmizel. Ani nejmenší šelest neukazoval na směr, kterým utekl. Ze všeho nejdřív musel zjistit kapitánův stav, proto se k němu vrátil a pušku vzal s sebou. Právě v okamžiku, když se prodral křovím kolem okraje cesty, zaslechl rychlé lehké kroky, které se přibližovaly. Zastavil, aby viděl příchozího. Byla to — Alma. Chtěla sice jít k zámku, ale po několika krocích však zaslechla zvuky, které ji bezděčně zarazily v cestě. Naslouchala.
„S kým to mluví?" ptala se sama sebe.
„Vždyť u něho nikdo nebyl! Kdo to může být?" I když nerozuměla
jednotlivým slovům, mohla rozeznat hlasy syna hajného a kapitána.
„Můj Bože!" šeptala plna strachu.

„Včera proběhla ta ošklivá scéna na Tannensteinu a dnes se setkávají na pusté lesní cestě. Kapitán byl tak rozčílen a Gustav se nenechá beztrestně urážet! Musím se rychle vrátit, protože by Ježíši Kriste! Co to je? Stalo se nějaké hrozné neštěstí!" Z místa, kde opustila Gustava, zazněly po sobě dva výstřely. Chtěla rychle běžet zpět, ale nohy jí vypověděly službu. Stála několik okamžiků jako ochrnutá a teprve po nějaké době se jí vrátila pohyblivost. Pospíchala směrem, odkud výstřely zazněly. Když dorazila na místo, naskytl se jí odporný pohled. Kapitán ležel roztažen na zemi v kaluži krve. Z jeho hrudi dosud proudila tato drahocenná tekutina a před ním stál Gustav s obličejem staženým hrůzou a s vystřílenou puškou v ruce. Udělalo se jí mdlo, zatmělo se jí před očima a okolí kolem ní se začalo rychle točit.
„Dobrotivé nebe!" zakoktala.
„Ty jsi ho zastřelil! Jsi vrah!" Zapotácela se jako zasažena
bleskem a v bezvědomí se skácela k zemi.
„Almo!" zvolal a poklekl vedle ní, zapomínaje na kapitána.
„Já nejsem vrah! Já jsem nestřílel! Prober se a poslouchej mě!" Uchopil ji za studené ruce. Chytil její hlavu a políbil ji na bledé rty. Byl tak rozčilen, že si ani neuvědomoval, co dělá. Tiskl ji k sobě a neustále ji líbal. Ani si nevšiml, že už nejsou sami a že výbuch jeho zděšení a lásky našel své svědky. Ve vesnici Helfenstein byl výčep a jeho majitel, místní kovář, byl tajným spojencem pašeráků. On, i jeho syn. Oba měli vysoké, statné postavy, byli stejně chytří a opatrní, jako podnikaví. Snažili se zůstat co nejvíce skryti a pašeráckých výprav se zúčastňovali jedině tehdy, když si byli jisti, že ne- hrozí žádné nebezpečí. Ne snad, že by měli strach z nebezpečí, to ne, ale vždy srovnávali velikost rizika, s pravděpodobností přežití. Ti dva dokonce několikrát prokázali větší odvahu než ostatní. Nikdo je však nikdy nechytil a dokonce proti nim nevyvstalo nikdy žádné podezření. I oni byli vyzváni, aby se
podíleli na posledním podniku. Souhlasili, ale v posledním okamžiku svůj souhlas stáhli. Slyšeli totiž, že přijel Gustav Brandt. Ještě předtím, než se vydali pašeráci do lesa, usadili se v zadním sále výčepu. Tam vyprávěl bratr komorné, že sestra potkala Brandta a mluvila s ním. Tu kovář ihned prohlásil:
„Poslouchejte, dneska s vámi nepůjdu a radím vám, abyste to odložili na jinou dobu. Brandt je chytrý a navíc ještě mladý a proto poctivý. Co řekl, mělo snad vyznít jako varování. A i kdyby to tak nebylo, zní z jeho slov jistá převaha a já jsem se nad tím zamyslel. Zdá se mi, že zachytil nějakým způsobem zprávu o našem podnikání. Vy víte, že se nebojím nikdy se však nevrhám do neznámého nebezpečí. Dnes se všeho zříkám!" Domlouvali mu, aby zůstal pevný a syn se přikláněl k názoru otce. Tak se stalo, že když ostatní vyrazili, zůstali tito doma. Obava o výsledku podnikání jim však nedala spát. S počátkem dne se vydali do lesa, aby prozkoumali okolí Jedlové rokle a zjistili nějaké známky toho, jestli se akce
podařila nebo ne. Nejdříve se zastavili na statku bratra komorné, který byl jejich velitelem. Vzbudili jednoho čeledína a dozvěděli se, že se pán ještě nevrátil. To bylo špatné znamení. Brzy se přesvědčili, jak dobře si počínali, když odmítli účast na podniku. Sotva se dostali do lesa a prošli několik kroků po úzké pěšině, spatřili na zemi ležícího muže. Ihned v něm poznali náčelníka.
„Hrome!" zvolal kovář a zůstal stát jako opařený.
„Je mrtvěj! Kdo leží v takové kaluži krve, je beznadějně ztrace-nej! Podíváme se!" Oba se sklonili k mrtvole.
„Kulka ho zasáhla zezadu," prohlásil syn.
„Pronásledovali ho a zastřelili na útěku!"
„Jo, jo, to je pravda! To je následek toho, když se neuposlechne rady chytřejšího. Štěstí, že neměl ženu ani děti. Co na to ale řekne jeho sestra!"
„Hmm! Pohřbí ho!"
„Ale přece! Vždyť mu tolik nadržovala, měla ho ráda a kolikrát mu dala dobrej tip. Zaručeně se bude chtít Brand-tovi pomstít, protože je původce tohoto neštěstí."
„Co uděláme s mrtvým? Odneseme ho domů?"
„To nás ani
nenapadne! Byla by to ta největší hloupost, jakou bysme udělali. Podezřívali by nás, že jsme o tomhle podniku věděli a snad u toho i byli! Toho se musíme vyvarovat. Nesmíme nakonec nic vědět ani o tomhle. Zaneseme ho do houští, kde ho tak lehce nenajdou a tu krvavou stopu zakryjeme jehličím. Je ho tady dost. Jeho sestře potom tajně dáme zprávu. Až později najdou mrtvolu, může si o jeho smrti myslet každej co chce. To se nás už týkat nebude. Pojď, chytni ho! Potom se proplížíme do Jedlové rokle. Nikdo nás ale nesmí vidět." Odnesli mrtvolu do hustého houští a krvavé místo zasypali k nepoznání. Potom oba opustili cestu, kde mohli snadno někoho potkat, a prodírali se lesem k rokli. Samozřejmě si mysleli, že vůdce byl zastřelen pohraniční-ky a neměli ani tušení, že kulka pocházela od jednoho z jejich bandy. Oba pašeráci, jejichž slova vztahoval Gustav na barona z Helfensteinu, splnili svou hrozbu na veliteli. Jak víme, jeden z nich ho střelil zezadu, když na něj narazili. Kovář se synem dorazili do blízkosti
Jedlové rokle a museli zdvojnásobit svou opatrnost. Tu zaslechli ze strany lidské hlasy.
„Pojď!" šeptal otec.
„Pojď, musíme se podívat, kdo to je! Ale úplně potichu!" Sklonili se k zemi a plížili se vpřed. Kovář první, syn ho následoval. Již po krátké chvíli první zastavil a pokynul synovi, aby přišel blíže. Ukázal před sebe. Mladý ho poslechl a několik kroků před sebou spatřili — barona Franze voň Helfenstein, který vzal právě do rukou dvouhlavňovou pušku, která se zde opírala o strom. Podíval se, jestli je nabitá, hleděl mezi stromy a zdálo se, že si sám pro sebe něco brumlá.
„Ten má něco v úmyslu! Určitě nějakou lotrovinu," šeptal kovář.
„Neměli bychom se ukázat a zabránit mu v tom?"
„Nesmysl! Ještě ani nevíme, co má v úmyslu. A kdyby chystal něco zlého, co je nám po tom? Nechci v žádném případě, aby nás tu někdo viděl. Dávej pozor! U všech čertů! Míří! Střílí!" Zazněla rána a zároveň smrtelný výkřik kapitána. Padla druhá rána. Poté zahodil baron pušku a utíkal pryč, necelých osm kroků od obou slídilů.

„Hergot! Otče, on někoho zastřelil!" vyrazil ze sebe syn hlasitěji, než se pro tuto chvíli hodilo.
„Psssst! Proboha, tiše!" odpověděl kovář.
„Támhle jeden běží! Ach, to je Brandt! Byla to jeho puška. Zvedá ji. Dívá se kolem. Jestli nás uvidí, tak si bude myslet, že jsme to byli my! Ale ne, běží zpátky. Musíme zjistit, kdo byl střelen. Pojď, půjdeme opatrně vpřed!" Sunuli se přikrčeni dále a dále, až mohli přehlédnout místo neštěstí. Tam ležel na zemi mrtvý kapitán a v jeho blízkosti klečel u Almy Brandt a líbal ji. A bokem — bylo to možné! — přicházel baron, vrah. Přehlédl situaci. Přes jeho tvář přelétl ďábelský úsměv. Sáhl do své kapsy a něco vytáhl. Vypadalo to jako klíč. Několika rychlými a tichými kroky se přiblížil zezadu k synovi hajného, který si vzhledem k svému ohromení ničeho nevšiml, a rychlostí žongléra mu vsunul klíč do kapsy. Potom se tiše vzdálil a pospíchal směrem k Jedlové rokli. Kovář chytil svého syna za ruku a táhl ho pryč. Když urazili kus cesty, zastavil a řekl:
„Poslouchej, mladej!
Ty si myslíš, že bychom to měli udat?"
„Přirozeně!" odpověděl syn.
„Co tě to napadá! To, co jsme viděli, nám může být k velkému užitku, ale jedině tehdy, když se do toho nebudeme míchat. Viděli jsme, že baron zastřelil kapitána. Viděli jsme taky, že zastrčil Brandtovi do kapsy klíč. A k čemu? To nevíme. Myslím ale, že se to dozvíme. Tady se jedná o tajuplný čin a toho musíme využít! A to můžeme udělat jedině tehdy, až uvidíme, co se z toho vyvine."
„Tak tedy jo, mně to nevadí. Teď půjdeme k rokli?"
„Ne, v žádným případě! Když budeme riskovat, aby nás někdo viděl, dostaneme se do dvojitýho nebezpečí. Pojďme domů! To je to nejchytřejší, co můžeme udělat. Pak můžeš zajít tajně do zámku a říct Elle, co se stalo s jejím bratrem."
Pospíchali pryč směrem k vesnici. Výstřely zaslechly i jiné osoby. K pohraničníkům, kteří střežili v rokli mrtvoly a zabavený kontraband se přidali čet-níci. Dorazili z města a chtěli s nimi vyčkat na příchod soudní komise. Přirozeně probírali v živém rozhovoru noční události. Ani
mnohahlasý rozhovor nezabránil tomu, aby neslyšeli oba výstřely, které padly na nepříliš vzdáleném místě.
„Co to bylo?" zeptal se jeden z četníků.
„Tam bylo dvakrát vystřeleno! Hajný to být nemohl. Zaznělo to ze směru cesty, vedoucí k zámku. Vpřed! Musíme zjistit, kdo to byl!" Odbíhal a několik mužů ho následovalo. Na poloviční cestě potkali barona. Vypadal polekaně a roztržitě.
„Ach, jaké štěstí, že jsou tady četníci!" zvolal.
„Pánové, právě jsem byl svědkem ohavné vraždy!"
„Vraždy?" zeptal se četník.
„Slyšeli jsme dva výstřely! Kdo byl zastřelen?"
„Pan kapitán voň Hellenbach!"
„K čertu! Kdo to udělal?"
„Gustav Brandt, syn zdejšího hajného!" Úředník leknutím couvl.
„To není možné! To musí být omyl!" zvolal.
„Pane, viděl jsem to na vlastní oči!"
„A přece tomu nemohu věřit. Není to vůbec pochopitelné. Pan Brandt je právník a pracuje v rezidenci. Byl sem vyslán, aby skoncoval se zločinci, proto k nim nemůže sám patřit!" Baron přelétl mluvčího hrdým pohledem, udělal opovržlivý pohyb rameny a řekl:
„Neexistoval
nikdy žádný právník nebo úředník, který byl zločincem? Názor nebo mínění nemůže platit tam, kde oko vidělo a ucho slyšelo, co se stalo. Jste policejní úředník a jako takový ode mne dostáváte informaci, že Brandt zastřelil před mým zrakem kapitána. Vyzývám vás, abyste konal svou povinnost!"
„Řekl jsem snad, že ji nebudu konat? Kde leží mrtvý?"
„Tam na cestě."
„Kde je vrah?"
„Když jsem odcházel, byl ještě stále v blízkosti mrtvoly."
„To je nepochopitelné. Vrah vždycky utíká a schovává se. Nezůstává u své oběti a tím méně, když ví, že byl jeho čin zpozorován."
„Neví, že jsem všechno viděl. Zahlédl jsem, jak zastřelil kapitána a že k tomu přišla baronesa Alma. Věděl jsem, že jste v rokli a proto jsem k vám pospíchal se svým udáním."
„Ach, baronesa k tomu přišla? Co řekla a udělala? Kde je nyní?"
„Nazvala ho vrahem a potom omdlela. Zavražděný byl jejím snoubencem. Měli byste si pospíšit, aby vrah neunikl!"
„Tak pojďme!" Když dorazili na místo, kde ležela mrtvola, klečel Gustav dosud na zemi a zabýval se Almou.
Téměř si jejich příchodu nevšiml. Alma právě otevřela oči. Viděla, že leží v jeho náručí a spatřila také přítomné. Do tváří jí vběhla červeň. Potom padl její pohled na mrtvolu. Opět zbledla, její tvář dostala výraz strachu a odporu. Udělala obranný pohyb, vymanila se z jeho náručí a aniž by se podívala znovu na zavražděného, řekla:
„Nešťastníku! Pusť mě! Tvé ruce jsou potřísněny krví, kterou jsi zde prolil!" Teprve tato slova ho přiměla, aby pomyslel na nebezpečí, v němž se nacházel. Otočil se k ostatním a řekl:
„Já? Já jsem měl prolít tuto krev? To je omyl, velký a nehorázný omyl!" Tu k němu přistoupil četník a zeptal se:
„Pane Brandte, vy popíráte, že jste vystřelil tyto dvě smrtící rány?"
„Ano, to tvrdím! Podívejte se ale nejdříve na pana kapitána! Snad je ještě živý. Alespoň by potvrdil, že jsem to neudělal." Následovali jeho výzvu. Bohužel se ukázalo, že v kapitánovi není ani stopa po životě. Alma stála opodál

opřená o strom. Její tvář byla téměř voskově bledá. Četník k ní přistoupil se slovy:
„Ráda
byste asi opustila toto místo, milostivá slečno. Musím vás ale dříve požádat o zodpovězení několika otázek. Myslíte si, že je pan Brandt vinen?"« - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ Její oči hledaly obviněného. Láska, soucit i odpor v ní soupeřily. Váhala s odpovědí a teprve po delším tichu odvětila:
„Musím odpovědět?"
„Ano, musíte."
„Můj Bože, jaké neštěstí!" Položila si ruku na srdce a za hlasitého lkaní pokračovala:
„Nemohu, nesmím zapírat! Řeknu pravdu: ano, byl to on!" Musela se podržet stromu, aby se opět nesložila k zemi. Gustav na ni hleděl s jistotou, po jejích slovech se však zhroutil. Chytil se oběma rukama za čelo, jako by dostal úder do hlavy.
„Almo!" zvolal, nikoliv však vyčítavě, ale tónem, který nelze popsat.
„Nyní prosím mlčte!" nařídil mu četník. Poté se otočil k baronovi a pokračoval:
„Pane voň Helfensteine, musím vám položit stejnou otázku."
„Jsem svědkem, že je vrah!" odpověděl tázaný hlasem, který nedovoloval žádný odpor.
„Pane barone!" zvolal Gustav zlobně.
„Dávejte pozor na svůj jazyk! Vždyť
vy jste u toho vůbec nebyl!"
„To se teprve zjistí," prohlásil četník.
„Pane voň Helfensteine, doufám, že budete té dobroty a doprovodíte milostivou slečnu na zámek. My vás budeme následovat." Baron nabídl Almě rámě a ona ho přijala.
„Almo, sestro!" zvolal Gustav.
„Chceš mě skutečně opustit s takovým podezřením v srdci?" Ještě jednou na něj pohlédla svýma krásnýma očima. Její hruď se prudce pohybovala nahoru a dolů. Bojovala těžký boj, který drásal její nitro i srdce. Potom ale odpověděla:
„Nesmím lhát. Není to žádné podezření, ale nezlomná jistota, že jsi pachatelem. Žij blaze a věčně!" Odcházela s baronem. Gustav nevěděl, co má dělat a co má říci. To, co nyní prožíval bylo tak hrůzné, že ho to málem přivádělo do bezvědomí. V uších mu hučelo, jako by se nalézal uprostřed bouřlivého příboje a jako ve snu a z obrovské dálky zaslechl celníkovu otázku:
„Z které pušky vyšly ty výstřely, pane Brandte?"
„Z této," odpověděl a ukázal na pušku.
„Je vaše?"
„Ano. Ležel jsem mezi stromy a puška byla opřena o kmen. Viděl
jsem, jak přichází baronesa a vystoupil jsem na cestu. Vtom přišel kapitán. Když jsme spolu mluvili, padly dva výstřely. Trefily ho do hrudi. Byl mrtev. Skočil jsem na místo, kde jsem pušku zanechal. Ležela vystřílená na zemi, ale nikdo tam nebyl. Vrah okamžitě unikl. Běžet za ním by bylo marné a proto jsem se vrátil ke kapitánovi, abych zjistil, jestli je skutečně mrtev. Pušku jsem měl stále v ruce a právě v tom okamžiku přišla baronesa zpět. I ona slyšela výstřely. Viděla mne s puškou a zahlédla mrtvého. Já chápu, že mě musela považovat za vraha, hlavně kvůli tomu, že jsem měl včera s kapitánem roztržku. Potom upadla do bezvědomí." Tuto zprávu podal v úsečných větách. Jeho tvář byla tváří náměsíčníka, který neví, co činí a říká. Četník pokýval hlavou a prohlásil:
„Rád bych věřil, že jste nevinen a že je to skutečně tak, jak tvrdíte. Každopádně se vám to povede prokázat. Jste právník a znáte povinnosti mého úřadu. Musím vás nyní požádat, abyste se považoval za mého zajatce." Všichni přítomní věděli, že to
muselo přijít. Když ale zaznělo toto nepříjemné slovo, proběhlo mezi nimi polohlasné brumlání.
„On to nebyl," řekl jeden.
„Ne, on to nemohl být! Musíte mu věřit," prohlásil druhý.
„Já se za něho zaručuji!" zvolal třetí.
„Neměl by být zatčen!" Četník vrhnul přísný pohled na mluvčího. Chtěl odpovědět, ale Gustav ho předešel.
„Nechme to být, přátelé. Bylo proti mně vysloveno podezření, ale mně se podaří je vyvrátit. Nesmím se zdráhat v zatčení. Pane četníku, jsem vám k dispozici!" Úředník pokýval hlavou a mínil:
„Víte stejně dobře jako já, co musím udělat nejdříve."
„Ano. Prohledáte mě a spoutáte. Vrahovi se přece dávají pouta, tak znějí předpisy." Mluvil hořkým tónem. Potom sáhl do kapes a vyndal vše, co v nich nalezl: hodinky, pérový nůž, kapesník, cigaretové pouzdro a konečně —
„Co je to?" zeptal se překvapen na nejvyšší míru, když vytáhl z postranní kapsy kabátu klíč.
„Vy neznáte tento klíč?" zeptal se četník.
„Ne, vůbec ne. Nikdy jsem takový neměl."
„Dejte mi ho! Podle velikosti a tvaru to musí být klíč
od místnosti. Snad později zjistíme, odkud pochází a jak se dostal do vaší kapsy. Je mou povinností vzít tyto předměty k sobě. Smím požádat o vaše ruce?" Brandtem projel záchvěv hrůzy, když viděl, že četník vytáhl tenký, ale pevný provaz.
„Ach, pouta! Svažte mne, abych vám nemohl utéci. Kam mě povedete?"
„Do zámku. Až budou pánové od soudu hotovi v Jedlové rokli, přijdou tam za vámi. Jsem přesvědčen, že se vám ihned podaří je přesvědčit o vaší nevině. Můj kolega zůstane u mrtvoly, aby zde bylo zachováno status quo.)") Stav, jaký je, nynější, dosavadní stav (lat.) Brandt byl svázán a musel následovat úředníka do zámku. Nalézal se v nepopsatelném stavu. Byl naprosto neschopen se objektivně orientovat v těchto událostech. Mechanicky kráčel vedle četníka.

Nevnímal kolemjdoucí, neviděl, s jakým překvapením, ba hrůzou, se na něho dívají. Teprve, když byl zavřen do pevné cely na zámku, připadl na myšlenku, že jeho jednání mělo být podstatně váznější. Také Alma byla v podobném rozpoložení. Když přišla na zámek,
chtěla pospíšit k otci, aby mu sdělila tuto hrůznou zprávu. Jeho dveře však byly dosud zavřené. To se ještě nikdy nestalo. Když nedostala odpověď na opakované a stále silnější klepání, přepadl ji velký strach. Přivolala služebnictvo. Od nich se dozvěděla, že se pán od včerejšího večera nedal vidět. Ještě několikrát zabušili mocně na dveře, což by nevzbudilo pouze spáče, ale i bezvědomého, a když ani tohle nemělo žádnou odezvu, poslala Alma, která byla strachy bez sebe, do vesnice pro kováře. Ten se vyznal ve všech zámečnických pracech a měl i nářadí, potřebné k násilnému otevření dveří. Příliš hlasité klepání bylo nápadné i četníkovi. Přišel, aby se podíval, co to všechno znamená. Viděl veškeré služebnictvo shromážděné kolem Almy a protože ho to zneklidňovalo, ptal se po důvodu jejich seskupení. Odpověděli mu, a tu bezděčně pomyslel na klíč, který měl Brandt ve své kapse. Měl ho stále u sebe a vytáhl ho.
„Je to snad tento?" zeptal se. Komorná Ella znala klíč nejlépe. Vzala ho tedy do ruky, prohlédla si ho a odpověděla:
„Zdá se, že je to skutečně on. Odkud ho máte?"
„To se možná dozvíte. Prosím, vyzkoušejte, jestli se hodí do zámku a odemkne." Zastrčila klíč. Zjistilo se, že je správný. Dveře se otevřely a když pohlédli přítomní do komnaty, zazněl všeobecný vy- křik hrůzy. V místnosti bylo množství nyní již zasychající krve a uprostřed té hrozné scény ležel baron s prořízntým hrdlem. Alma stála jako opařená. Její oči hleděly strnule na mrtvého, natáhla před sebe paže s roztaženými prsty a zdálo se, že jí hrůza ježí vlasy. Konečně se jí vrátilo sebeovládání.
„Otče! Můj otče!" zvolala. Několika rychlými kroky se ocitla u něho. Chtěla se k němu sklonit, ale zatočila se a potom se zřítila na zavražděného. Bylo to, jako když smrtící kulka, ještě než srazí vojáka v poli k zemi, otočí jej kolem vlastní osy. Opět ztratila vědomí. Mnohanásobný výkřik, který zazněl, svolal i ostatní obyvatele zámku. Stah nyní u otevřených dveří a s vytřeštěným zrakem hleděli na krvavou scénu. Četník ztratil duchapřítomnost jen na okamžik. Otočil se k sloužícím a ptal se:
„Kdo z vás má na starost osobní obsluhu baronesy?"
„Komorná Ella," zaznělo jako odpověď.
„Kde je?"
„Byla tady! Ona je — ach, támhle stojí na schodech!" Když se totiž Ella odvrátila od místa činu, zahlédla syna kováře, který přišel na zámek, aby s ní promluvil. Také on ji spatřil a pokynul jí. Pospíšila k němu.
„Co je? Co přinášíš?" zeptala se.
„Špatné zprávy. Pašeráci byli přepadeni a tím je vinen jen Gustav Brandt. V Jedlové rokli leží sedm mrtvých vedle zboží, které je teď ztracené."
„Kruci! A můj bratr utekl?"
„Ne."
„Je zajat?"
„Taky ne. Neměj mi to za zlé, že ti přináším takovou zprávu."
„Je tedy taky mrtev?"
„Ano. Leží zastřelen v lese. Našli jsme ho s otcem na cestě a proto jsme ho schovali do houští. Nikdo se nesmí dozvědět, že zemřel jako pašerák. A na tom všem má vinu jen Brandt!" Neodpověděla. Nebyla snad nějak příliš něžná nebo citlivá, ale leknutí ji přece jen nečekaně zasáhlo. Tu zaslechla, že ji volá četník.
„Ano, Brandt je vším vinen," zašeptala
směrem ke kovářovu synovi.
„Za to musí pykat. Musím teď pryč, byl zavražděn baron! Jak budu moci, navštívím vás a vše mi budete vyprávět." Pospíchala pryč a on odešel, raněn novou zprávou. V malém Helfensteinu vypuklo skutečné vraždění.
„Tento klíč ve dveřích, nemůže to být nějaký podobný tomu, jímž se zde zamyká?" zeptal se četník Elly.
„To je možné," odpověděla.
„Ale je ještě zcela nový. Ten dřívější se zlomil a kovář musel právě takový udělat. Jistě ho pozná. Ach, jeho syn tu právě byl. Ale to nevadí, on sám zaručeně taky přijde, protože jsme pro něj poslali, aby přišel zámek otevřít."
„Tak se to brzy dozvíme. Vaše paní je v bezvědomí. Odneste ji do jejich komnat, ale vezměte si k tomu jen tolik lidí, kolik nezbytně potřebujete." Alma byla odnesena a četník uzamkl místnost. Chtěl se odebrat k Brandtovi, aby se ho poptal, ale uvážil, že snad bude lepší, když zatím nebude o ničem vědět. Po krátké chvíli dorazil kovář se svým nářadím. To již sice nepotřeboval, ale když mu četník ukázal klíč, označil ho jako
ten, který před krátkou dobou pro pana barona zhotovil. Úředník ho informoval, že zde musí zůstat jako svědek. Začalo se sjíždět panstvo sezvané k lovu. Když byli informováni o zdejších událostech, ihned se otočili a odjeli pryč. Z plánovaného potěšení nemohlo být nic a jejich přítomnost zde by pouze rušila, aniž by přinesla třeba jen nejmenší užitek. Brzy dorazili i pánové soudní komise, mezi nimi i okresní lékař. Četník podal své hlášení, kterým vyvolal nemalou pozornost. Pánové už věděli o zavraždění kapitána, ale o smrti barona dosud nic netušili. Ihned se odebrali do místnosti, v níž ležela mrtvola. Okresní lékař ohledal mrtvolu a prohlásil, že baron byl zavražděn za pomoci velmi ostrého nástroje. Vražda nemohla být vykonána před půlnocí, ale také ne dlouho po ní. Mezi příchozími byl i vrchní četník. Ten se nyní otázal svého podřízeného:
„Kdo sem vstoupil po otevření dveří?"
„Komorná a dva služebníci, kteří baronesu odnášeli."
„Vy ne?"
„Ne, nechtěl jsem vás předejít."

„To jste jednal správně. Třeba se
nám tu nyní podaří něco najít, co — ach, co je to?" Ve sražené krvi byl zpozorován předmět, částečně zakrytý cípem ubrusu. Zvedl ho a ukázal pánům.
„Břitva, pánové! Je celá od krve. Rukojeť je ze dvou slonovinových pásků a tady vidím — a hrome! — dvě iniciály G. B. Zdá se mi, že je to nástroj, kterým byl čin proveden." Přítomné ovládla hrůza. Úředník se optal četníka:
„Klíč k této místnosti byl nalezen u Brandta?"
„Ano. A jak jsem poznamenal, je křestní jméno tohoto pána Gustav. Gustav Brandt, to by znamenalo G. B." Pánové z komise na sebe pohlédli. Bylo to možné? Brandt, kolega, jehož i přes jeho mládí tolik vyznamenali? Že by byl vrahem, dokonce dvojnásobným vrahem?!
„Pánové," řekl úředník,
„byl zde proveden odporný zločin zločin, který vyžaduje to nejpřísnější vyšetření a potrestání. Podezření je namířeno proti muži, jehož jsme si museli vážit. Snažme se, abychom se nenechali ovlivnit nějakým pozlátkem, a aby se vyšetřování nezkalilo nějakými předsudky. Zkusme zjistit něco směrodatného od svědků." Odešli
do vhodné místnosti a sem si nechal úředník nejdříve povolat barona Franze voň Helfensteina. Ten se objevil s výrazem, kterým dával najevo úředníkovi převahu svého postavení. Předsedající ho upozornil, zeje třeba nejvyšší své-domitosti v otázkách tohoto případu a vyzval ho k řeči.
„Vaše poznámka o svědomitosti z mé strany je naprosto zbytečná," odpověděl,
„já jsem zvyklý být svědomitý i ve všedních a nepatrných věcech!"
„Dobře! Řekněte nám tedy, pane barone, v jakém jste byl vztahu k obžalovanému!"
„Jak to myslíte? Baron voň Helfenstein přece nemůže mít žádné vztahy s mužem občanského jména Brandt!" Úředník se cítil nepříjemně dotčen. Proto s neskrývanou ostrostí odpověděl:
„Zde vycházíte z falešných předpokladů! I já mám občanské jméno a přece jste nyní se mnou v určitém vztahu. Nebo to nechcete nazvat vztahem, když jste donucen odpovídat na mé otázky? Gustav Brandt byl vtažen vašim bratrancem do rodiny a bohatě podporován. Musel jste ho často vidět a mluvit s ním. Proto se dají předpokládat jisté společenské vztahy!"
„To musím přiznat, ale můžeme tedy mluvit o vztahu naprosté lhostejnosti."
„To znamená, že jste k sobě nebyli přátelští, ale ani nepřátelští?"
„Tak to míním. Rozdílné postavení nese samo o sobě skutečnost, že jakékoliv sblížení je vyloučeno."
„Nemám povinnost, chuť ani čas se s vámi dohadovat o této záležitosti. Skutečnost je taková, že jste obvinil Brandta z vraždy kapitána, je to tak?"
„Ano," odvětil tázaný pevným hlasem.
„Co o tom činu víte?"
„Byl jsem očitým svědkem."
„Vyprávějte prosím, co jste viděl?"
„Ráno jsem stál u okna a všiml jsem si, že má sestřenice opustila zámek ve směru Jedlové rokle. Kapitán ji následoval po několika okamžicích. Předpokládal jsem, že v rokli bude syn hajného a tak jsem se rozhodl oba následovat, abych předešel nějakému nepřátelskému střetu."
„Z jakého důvodu jste předpokládal nepřátelství?"
„Kapitán a Brandt byli soky."
„Ach! To je každopádně důležitá okolnost. Můžete dokázat, že tomu tak skutečně bylo?"
„Ano. Nakonec i má sestřenice bude nucena
přiznat, že tomu tak je. Vždyť ještě včera se odehrála nepříjemná scéna mezi ní a Brandtem na jedné straně a kapitánem a otcem na straně druhé."
„I to je důležité. Co o té scéně víte?"
„To jsem neviděl na vlastní oči, ale potkal jsem svou ses-třenici náhodou na Tannensteinu. Brandt ji tam líbal a objímal, zdálo se, že se mají rádi. Ze strany svého otce však již byla dávno přislíbena kapitánovi. Ten je tam oba přistihl, a když chtěl od Brandta nějaké vysvětlení, dostalo se mu odpovědi, která ho nutkala, aby pomýšlel na vyrovnání prostřednictvím souboje. Vyprávěl mi o této příhodě a žádal mě, abych mu sekundoval. I když byli viděni, odcházeli spolu po cestě k zámku, ale byli překvapeni mým bratrancem a kapitánem. Otec dívky chtěl od Brandta také vysvětlení, ale dostalo se mu pouze výhrůžek. Pánové, tohle jsou důvody, které mě dnes ráno přiměly následovat kapitána. Čekal jsem, že nastane předčasný výbuch nepřátelství mezi ním a Brandtem." Toto vyprávění jistě nevrhalo nějaké příznivé světlo na jeho sestřenici
Almu, ale činil tak po určitém uvážení. Vždyť mu včera dala košem tak neomaleně, že se rozhodl ji žádným způsobem nešetřit. Předsedající vážně prohlásil:
„Samozřejmě vyslechnu i dámu ve věcech, o nichž jste nyní mluvil. Pokračujte, prosím."
„Nechtěl jsem působit jako vetřelec a chtěl jsem se nechat spatřit pouze v nutném případě. Proto jsem oba sledoval sice stejným směrem, ale trochu stranou od cesty."
„Po které straně?"
„Vlevo." ? Nebyla to pravda, protože sledoval oba právě po druhé Hraně. ,(
„Z které strany padly výstřely?"
„Z pravé."
„Hm, vyprávějte dál!"
„Po nějaké době jsem skutečně zaslechl živý rozhovor. Ihned jsem rozeznal hlasy obou mluvících. Byl to kapitán a Brandt. Zrovna, když jsem chtěl zleva přiběhnout a proniknout houštím, padly oba výstřely. Brandt měl pušku zřejmě

nachystánu ve své blízkosti a prostřelil kapitánovi hrudník dvěmi kulkami."
„Takže jste viděl Brandta střílet?"
„Ano, přesně."
„Jak daleko jste od něj stál?"
„Snad deset kroků."
„Proč jste se nepokusil činu zabránit?"
„To
bylo nemožné, protože k němu došlo rychlostí myšlenky."
„Co jste udělal potom?"
„Chtěl jsem se na vraha vrhnout, ale hrůza mi svázala nohy. Hrdlo jsem měl sevřené, že jsem ani nemohl volat. A ve stejném okamžiku přišla i sestřenice Alma." - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ
„Všimla si vás?"
„Ne, protože jsem nestál na cestě, ale mezi stromy."
„Co tam ona chtěla?"
„Předpokládám, že opět mluvila s Brandtem a byli přitom překvapeni znovu kapitánem. Oba pánové se zřejmě do sebe pustili a ona chtěla utéci. Po výstřelech se zřejmě vrátila, aby zjistila, komu patřily." Zatím co zapisoval písař každé slovo, naslouchal předsedající s nejvyšší pozorností. Nyní prohlásil velice vážně:
„To, co jste teď, pane barone vyprávěl, má takovou váhu, že to může, a nejen může, ale musí obžalovaného rozdrtit. Nechci opakovat své dřívější upozornění a proto se vás rovnou zeptám, co jste viděl dál?"
„Opakování by bylo vskutku zbytečné. Takže jsem viděl, jak přišla Alma. Byla hrozně vystrašená, nazvala ho vrahem a padla do bezvědomí."
„A
vy?"
„Pospíchal jsem do rokle, abych přivedl úředníky."
„Proč jste se nepokusil chytit pachatele?"
„Mám se snad já prát s nějakým vrahem?"
„Takže nezpozoroval, že jste byl svědkem jeho činu?"
„Ne."
„Jak mi bylo řečeno, tvrdí, že nestřílel. Co teď, když předpokládá, že jste nebyl na levé, nýbrž na pravé straně od cesty?"
„Ach, chachacha! Proč to?"
„A že jste to byl vy, kdo střílel!" Baron očekával něco podobného a proto nebylo divu, že ovládl svou duševní rovnováhu.
„To by bylo bláznovství!" odpověděl s pokrčením ramen.
„Dokonce i blázen považuje své bludy za pravdu. Budeme se muset připravit na podobné nejasnosti. Ale prosím, pokračujte!"
„Nemám, co bych dodal. Po cestě jsem narazil na četníky a pohraničníky a ti vědí, co bylo dále."
„Byl byste ochoten potvrdit vaši výpověď přísahou?"
„Slovo od slova!"
„Bude to po vás vyžadováno. Ale ještě něco už víte, že váš bratranec, Otto voň Helfenstein, byl zavražděn?"
„Ano. Dozvěděl jsem se o této druhé vraždě od jednoho sloužícího před deseti minutami."
„Podezříváte
někoho?"

„Řekl jste, že Brandt měl včera roztržku i s panem baronem?"
„Nemalou roztržku, snad v tom bylo i něco víc. Kapitán mi vyprávěl, že bratranec zakázal tomu muži vstup do zámku."
„Nebylo možné, aby se sem přece jenom dostal?" Franz voň Helfenstein pokýval sem a tam hlavou a odpověděl:
„Hm, vskutku se sem dostal!"
„Cože? Skutečně? Od byl v zámku?"
„Náhodou jsem se to před chvílí dozvěděl."
„Kdy to mělo být?"
„Krátce po půlnoci." Předsedající pohlédl na lékaře a zeptal se:
„Kdy si myslíte, že byl čin vykonán?"
„Krátce před nebo po půlnoci," odpověděl tázaný pevně.
„Co mohl Brandt hledat v tak pozdních hodinách na zámku?" ptal se vyšetřovatel opět barona.
„Byl u mého bratrance."
„Můžete to dokázat?"
„Několika svědky, kterým to sám řekl."
„Kdo jsou to ti svědci?"
„Je to komorná Ella a další služebnictvo. Komorná vám může sdělit jejich jména." - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ
„Jsem tedy s otázkami u konce. Je ještě něco, co byste chtěl oznámit, ohlásit nebo dodat?"
„Ne."
„Přijměte dík za ochotu, s
níž jste nám podal tyto informace." Baron pokývl vznešeně hlavou a vzdálil se. Nyní byla předvolána komorná.

Nevěděla nic o milostném vztahu mezi Brandtem a její paní, ale potvrdila, že obžalovaný byl po půlnoci u barona. Z důvodu smrti svého bratra Brandta nenáviděla a snažila se mu co nejvíce uškodit. Také další výslechy vedly k domněnce, že je Gustav skutečně vrahem. Nakonec měla být přivedena i Alma, ale byla tak slabá, že požádala, aby pánové přišli k ní. Ležela na posteli bledá jako smrt a jen tichým hlasem odpovídala na otázky. Úředník ji chtěl šetřit nejvyšší mírou, přesto se však musel ptát na věci, které by raději obešla. Její vyprávění o vraždě kapitána naprosto souhlasilo s vyprávěním jejího bratrance. Také potvrdila, zejí Brandt řekl, že byl o půlnoci u jejího otce a mluvil s ním.
„Takže ho považujete za kapitánova vraha?" zeptal se úředník.
„Bohužel to musím připustit."
„Také za vraha vašeho otce?" Pohlédla na něj polekaně.
„Mého otce?" zeptala se s hrůzou v očích.
„Také z této vraždy je
podezřelý?"
„Ano. Ten ztracený klíč od místnosti barona se našel v jeho kapse."
„Ó Bože, ó můj Bože!" sténala.
„To by už bylo příliš, víc, než bych mohla unést. Ne, takovou nestvůrou on není!"
„Vy ještě nevíte, že váš pan otec byl zavražděn břitvou?"
„Ne."
„Tedy, našli jsme tu břitvu pod stolem. Chtěli jsme vás ušetřit pohledu na ni, ale možná budete vědět, jestli se váš ‚mléčný bratr holí sám nebo navštěvuje lazebníka."
„Holí se sám. Vím, že mu tatínek k posledním jmeninám daroval holicí soupravu ze slonoviny."
„Hm, nevěděla byste o nějakých důvodech, které by přivedly Brandta na tak krvavé myšlenky?"
„Napadá mne jediný důvod. Kapitán ho stále provokoval."
„A proč ho vyzval?" Lehce zčervenala a ptala se:
„Budete trvat na odpovědi?"
„Ne, ale dalo by se z ní zřejmě odvodit leccos důležitého."
„Tedy chci doznat, že možným důvodem byla žárlivost."
„Odůvodnění?" zeptal se soudce s úsměvem.
„Jistě! Musím vám říci, že bez mého vědomí byla smluvena svatba mezi mnou a kapitánem. Otec mi to řekl včera ráno."
„Brandt
o tom věděl?"
„Ani slovo. Už jsme se neviděli celé dva roky. Včera jsem šla procházkou na Tannenstein a tam jsem se s ním setkala. Když jsme se zdravili, přišel kapitán. Myslel si, že má právo na mě i na mou ruku —"
„A mohl bych se zeptat, jestli tady to zdravení — rozumíte mi, slečno!" Opět zčervenala a odpověděla s jistým váháním:
„Brandt je můj ‚mléčný bratr a chováme se k sobě jako sourozenci. Takže to byl bratrský, nikoliv milenecký pozdrav. Kapitán byl tak nechápavý, že se mě chtěl zmocnit. Brandt mě bránil, došlo na slova i činy, které ospravedlňují vyzvání k souboji. Souboj, tomu bych věřila, ale vraždě nikdy."
„Nesetkal se pan Brandt s vaším otcem?" - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ
„Jistě. Požádala jsem ho, aby mě doprovodil a poskytl mi případně ochranu proti novému útoku pana kapitána."
„To setkání bylo nepřátelské?"
„Bohužel. Tatínek byl kapitánem informován nepřesně a vystoupil proti Brandtovi velmi nepřátelsky. Zachoval se nanejvýš nespravedlivě."
„Jak se přitom choval obžalovaný?"
„Plně se
ovládal. Řekl, že otci vděčí za mnohé, a proto bude mlčet."
„Nemyslíte si, že to nepřátelství a nespravedlnost mohlo vzbudit v Brandtovi touhu po pomstě nebo dokonce vražedné úmysly?"
„Ne, to by mě nikdy nenapadlo. Nikdy jsem nevěřila, že by Brandt dokázal udělat něco špatného a také nyní bych přísahala na jeho nevinu, kdybych neviděla smrtící pušku v jeho ruce. A že by byl vrahem mého otce je ještě více nepravděpodobné." Zůstala při tomto názoru. Soudce ukončil výslech všiml si, jak jím Alma trpí. Její oči se začaly horečně lesknout a když lékař prozkoumal její tep, dal pánům pokyn, aby skončili. Venku potom ještě dodal:
„Je slabší než vypadá. Počítám s tím, že dostane vysoké horečky." Poté byl vyslechnut sám obžalovaný. Mezitím se sebral a dokázal odpovídat s klidnou převahou. Vyprávěl pravdivě celou historku. Soudce pokýval hlavou a nakonec poznamenal:
„Je pochopitelné, že jste se vrátil k zavražděnému, místo, abyste pronásledoval pachatele. Vždyť je možné, že vaši pušku použil někdo jiný, aby se vám
pomstil. Kdo by to ale mohl být?"
„Kdo?" zvolal Brandt.
„Kdo jiný, než baron Franz!" Úředník se cítil zaskočen. Zeptal se:
„Jaký by měl důvod k pomstě?"
„Žárlivost."
„Ach! Hm, jak to?"
„Když jsem se včera vrátil do svého kraje, šel jsem nejdříve na Tannenstein. Nahoře jsem viděl baronesu a jejího bratrance, který byl připraven právě jí učinit nabídku k sňatku. Odmítla ho a proto chtěl použít násilí, aby si něžnosti

vynutil. Tu jsem mezi ně vstoupil. Snad se domnívá, že mě slečna upřednostňuje."
„Tak, tak? Hm! Dnes jste ho na místě činu neviděl?"
„Později, když přišel i s úředníky."
„A váš rozhovor s panem kapitánem byl přátelský?"
„Ano. Prosil mě, abych mu odpustil včerejší urážku a chtěl také říci baronovi, že mi křivdil."
„Ale jak se dostal ten klíč do vaší kapsy, pane Brandte?"
„To je nepochopitelné."
„Víte, co je to za klíč?"
„nt.
„Byl jste včera večer u barona Otta voň Helfensteina?"
„Ano, a to dokonce velice pozdě. Bylo to až po půlnočním přepadení." Vyprávěl o důvodech, které ho vedly k tomu, aby barona vyhledal a varoval ho. Také řekl, jakým způsobem s ním mluvil a jak ho opouštěl.
„Vy se holíte sám?" zeptal se soudce. ,VÍ Brandt na něj pohlédl, překvapen zněním otázky. B
„Ano," odpověděl klidně.
„Kde máte svou břitvu?"
„V hájence. Přinesl jsem si včera s sebou soupravu, kterou ostatně beru s sebou na každou cestu. Smím se snad zeptat, co má společného má břitva se zastřelením kapitána voň Hellenbacha?"
„To se dozvíte. Zde je klíč, který byl u vás nalezen. Vezměte si ho a pojďte s námi." Byl zaveden před místnost pana barona, která byla samozřejmě uzamčená.
„Otevřete!" pokynul mu úředník.
„Čím? Tímto klíčem?" zeptal se Brandt.
„Myslím, že budete vědět, ke kterému zámku patří, pane Brandte!"
„Proboha, nemám ani potuchy!"
„Jen odemkněte!" Otevřel. Přitom na něj hleděly ostře zraky všech přítomných. Pohlédl do místnosti a hlasitý výkřik hrůzy unikl z jeho rtů. Hrůza v jeho tváři byla nelíčená a soudce by nyní mohl přísahat na jeho nevinu.
„Pane Bože!" zvolal Brandt.
„To je přece baron — mrtev a
snad dokonce zavražděn!"
„Vstupte!" nařídil úředník. Teprve nyní, když se ocitl v místnosti, zahlédl Brandt tu hroznou ránu na krku mrtvého.
„Bože! Bože!" zvolal chvějící se.
„Vždyť mu prořízli hrdlo, mému dobrodinci, mému druhému otci! Pánové, kdo to udělal?"
„Vy to nevíte?"
„Já? Jak bych to mohl vědět?"
„Vždyť jste tady byl v hodině jeho smrti!" Brandt strnule pohlédl na mluvčího.
„Pane!" zvolal.
„Doufám, že mne nepovažujete za vraha všech zavražděných pod sluncem! Pane soudní lékaři, vy jste jistě mrtvolu ohledal. Jak dlouho je bez života?"
„Od půlnoci."
„Takže krátce od mého odchodu. Nevěřil mi, když jsem ho varoval, a vykázal mne ven. Přece ho tedy zabili!"
„Myslíte snad ty dva pašeráky?"
„Ano."
„Mýlíte se. Jak by se dostali do zámku?"
„Nejsou tu snad žádné stopy?"
„Nepotřebujeme je, už jsme odhalili vraha."
„Ach, kdo je to?"
„Po odchodu z místa činu s sebou odnesl klíče, aby zabránil vstupu do místnosti a čin nebyl tak brzy odhalen. Tento klíč byl nalezen ve vaší kapse!" Brandt nevěděl co odpovědět. V
hlavě mu vířila kola a bubny.
„Pánové," vzchopil se konečně,
„nic o tom klíči nevím. Někdo mi ho musel tajně strčit do kapsy!"
„Tak! To je zajímavé — máte snad tušení, jakým nástrojem byl tento hrůzný řez vykonán?"
„Nějakým hodně ostrým, snad břitvou."
„Správně! Vrah byl tak neprozřetelný, že zde břitvu nechal ležet. Zde je. Znáte ji?" Držel mu břitvu před očima. Brandt se zapotácel. Spráskl ruce a zvolal:
„Vždyť je moje! Jak se sem dostala?"
„To přece musíte vědět lépe než my!" Snažil se vzchopit. Bylo to na něj moc, příliš moc. Poklekl vedle mrtvoly, položil mu jednu ruku na srdce a druhou zvedl do výše se slovy:
„Přísahám, pánové, že nejsem vrahem kapitána voň Hel-lenbacha ani tohoto vzácného muže. Jestli lžu, nechť mne Bůh v této chvíli odsoudí na věčné zatracení. Podezříváte mně, ale já nevím, jak se dostal klíč do mé kapsy a má břitva do této místnosti. Neposuzujte tento případ podle nastrčených indicií, ale pomozte mi najít skutečného pachatele! Já vás zapřísahám při Bohu Všemohoucím, nepovažujte mě
za viníka!" Jeho slova vyvolala hluboký dojem. - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ
„Rád bych věřil vašim slovům," prohlásil úředník,
„ale všechno, úplně všechno mluví proti vám!"

„Ó ne, jenom jedna věc, nebo spíše jeden člověk! A tomu jedinému člověku se podařilo nashromáždit nějakým způsobem všechny důkazy proti mně!"
„Mluvte otevřeně, myslíte barona Franze?"
„Ano. Alespoň neznám nikoho jiného."
„Jak by se dostal k vaší břitvě? Jak by dostal klíč do vaší kapsy? Břitvu jste si včera přivezl a vzal ji s sebou do hájenky. Byl snad baron i tam?"
„Ne. Ale moment! Teď mě něco napadá, že jsem ach, ano, pánové! Když jsem poslouchal barona s Almou, překážel mi můj ranec a tak jsem ho odložil za křovisko. Tam jsem měl i holicí soupravu. Baron utíkal, ale co když nás chtěl tajně vyslechnout? Vrátil se, viděl ranec, ze zvědavosti ho otevřel a zmocnil se jedné břitvy, aby se mohl proti mně postavit tímto způsobem."
„To se mi zdá příliš komplikované! A kdybychom i tuto možnost zvážili, jak můžete vysvětlit tu okolnost s klíčem?"
„I toto vysvětlení je možné. Alma mě hned nazvala vrahem a to mne připravilo o schopnost uvažovat. Upadla hrůzou do bezvědomí a já u ní klečel dlouhou dobu a pozoroval ji. Za těchto okolností nebylo těžké přistoupit po měkké zemi ke mně a zastrčit klíč do otevřené kapsy."
„To snad měl udělat baron?"
„Ano."
„Z normální žárlivosti? Neuvěřitelné!"
„Můžete vědět, pane úředníku, jaké další důvody spolu-účinkovaly? Říká se, že poměry pana barona Franze voň Helfensteina jsou mimořádně špatné. Vím přímo z úst jeho mrtvého bratrance, že po něm několikrát vyžadoval nemalé částky, aby si pomohl a měl na hru. Ohledali jste tuto místnost podrobně? Porovnali jste pokladnu s knihami?"
„Ještě ne, ale stane se tak brzy. Musíme zajistit všechen materiál. Proti vám je ale podezření největší, dá se říci, že je to více, než podezření."
„Ale proboha, je to jen podezření, pánové. Jaké bych měl důvody k zavraždění barona a kapitána?"
„Žárlivost. Vidíte, dávám vám stejnou odpověď, jakou jsem dostal já."
„Žárlivost?
Pane soudce, nejsem takový blázen, abych věřil tomu, že mohu pohlížet svým zrakem po slečně Almě. A i kdybych měl k baronese v srdci hluboký cit, nemohlo by mě to nikdy přinutit k vraždě. Na kapitána bych stejně nemusel žárlit, protože Alma v mé přítomnosti řekla, že jeho naděje na její ruku je v tomto případě zcela nulová."
„Plně s vámi cítíme, pane Brandte, a nezanedbáme nic, abychom odhalili pravého viníka. Vlastně bych vás měl ještě vyslýchat u mrtvého kapitána v lese, ale abyste viděl, že vaše tvrzení nenaráží na tvrdošíjnou nedůvěru, navštívíme nejdříve to místo s baronem Franzem. Snad mu unikne nějaké slovo, které by vám proti němu dalo nějakou naději. Nechceme vám ublížit, ale musíte pochopit, že se musíte podrobit nevyhnutelnosti." Byl opět spoután a uvězněn. Poté musel baron doprovodit do lesa pány z komise a vést je stejnou cestou, kterou šel on. Přirozeně se choval podle své falešné výpovědi. Znal velice dobře okolí, pečlivě uvážil každé slovo, které vyřknul a byl tak přesný, že na něj nepadlo ani nejmenší podezření. Potom byl předveden Gustav Brandt. V okamžiku, kdy ho vedl četník dolů po schodech, přejelo po dvoře několik kočárů. Přijel král s několika urozenými pány ze svého dvora. Byl zde velice často na lovu. Měl rád starého hajného a znal dobře i jeho syna. Jak musel být ohromen, když ho viděl spoutaného a v doprovodu četníka! Vy- - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ skočil z kočáru rychleji, než bylo obvyklé, a pokynul mužům, aby k němu přistoupili. Zeptal se:
„Co to znamená, Brandte? Vy jste zajat?" Gustav zrudnul studem.
„Ano, Veličenstvo," odpověděl téměř neslyšně.
„Proč?"
„Jsem obviněn z vraždy."
„Kdo byl zavražděn?"
„Pan baron a pan kapitán voň Hellenbach." Král hleděl ostře do očí mladého muže.
„To je velké neštěstí! Věrný Helfenstein je mrtev, zavražděn rukou zločince! Kde zemřel?"
„Leží ve svém pokoji."
„A kapitán?"
„Dole v lese, nedaleko Jedlové rokle."
„Kam vás nyní vedou?"
„Na místo činu."
„Jdu s vámi. Pánové, pojďte!" Průvod se dal do pohybu. Zajatec v čele by se nejraději zahrabal pod zem. Pánové z komise se nemálo divili, když spatřili krále a jeho vznešený doprovod. Králův obličej byl mimořádně vážný, dokonce temný. Nechal si předvést úředníka, postavil se s ním stranou a nechal se informovat. Právě když úředník skončil, bylo slyšet blížící se a téměř hřmotné kroky. Přicházel hajný. Měl právě práci v lese a když se vracel domů, dozvěděl se ve vesnici, co se stalo a že byl jeho syn obviněn z dvojnásobné vraždy. Pospíchal rychle sem a nyní se tlačil davem sotva popadaje dech. Spatřil syna v poutech a také krále. Nikoho si nevšímal, ale otočil se přímo k úředníkovi.
„Pane soudce, můj syn údajně zavraždil zákeřným způsobem dva lidi."
„Nerozčilujte se, pane hajný," prosil úředník,
„ujišťuji vás, že—"
„Cože? Vy mě chcete ujišťovat? Já vás nepotřebuji, chci jen vědět, jestli je ten chlapec vrahem nebo ne?"
„Na to odpoví pátrání."

„Pátrání? Začneme s ním tedy hned!" Přistoupil k mrtvole kapitána a prohlédl ji. Potom se otočil na svého syna. Jeho tvář byla chladná, téměř bezcitná.
„Vyprávěj!"
nařídil. Tu přistoupil úředník se slovy:
„Můj milý pane, pátrání náleží k mému úřadu! Můžete být přesvědčen, že —" Hajný ho přerušil rychlým pohybem ruky a téměř zlostně zvolal:
„Přesvědčen? O čem mě chcete přesvědčit? Já se mohu přesvědčit sám!" Otočil se přímo na krále a zeptal se:
„Vaše Veličenstvo, je mi dovoleno mluvit se svým synem?" Byla to zvláštní žádost, ale král znal tohoto čestného muže a souhlasně přikývl. Proto se obrátil hajný k synovi:
„Kulka ho zasáhla na tomto místě, kde dosud leží?"
„Ano," odpověděl Gustav.
„Byly to dvě kulky."
„Hmm, je mi tedy lehce u srdce, protože tobě by stačila jediná! Odkud bylo vystřeleno?"
„Z tamtoho místa."
„Kde jsi byl ty?"
„Stál jsem tady vedle něho. Včera mě urazil, ale dnes došel k názoru, že chybil. Přišel a žádal mě o prominutí urážky. Tu padly dva výstřely."
„Takže střílel někdo, komu vaše řešení nebylo po chutí, nebo by rád získal to, o čem jste se ujednotili. Vyprávěj!"
Gustav podal velice podrobné informace. Když skončil, nenašel úředník nic, na co by se
ještě mohl zeptat. Starý hajný řekl:
„Přistup ke mně, mladíku, přímo přede mně tak, a teď se mi podívej přímo do očí! Ach, ty to ještě umíš! Nekloníš svůj zrak! Otec tě zná, jsi nevinen! Kdybys mrknul jen brvou, byl bys vrahem a já bych vykonal spravedlnost hned tady na místě! Vidíš, touhle dvouhlavňovkou, jedna kulka pro tebe a druhá pro mě! Byl by konec s námi a s naší ostudou. Protože jsi však nevinen, jdi s nimi. Nevadí, v naší zemi je dobrý král a spravedliví soudci. Nad nimi bdí dobrý Bůh a tvůj starý otec a matka se za tebe budou modlit."

KAPITOLA DRUHÁ Ďábelské úklady

Uběhly měsíce. Nastala zima a musela opět ustoupit jaru. Přesto se mnohé nezměnilo. Soudní lékař měl pravdu. Alma propadla hluboké a vysilující horečce, a protože byla hlavní svědkyní v Brandtově procesu, muselo být jednání odloženo až do jejího uzdravení. Služebně horliví úředníci považovali nevinu obžalovaného za nemožnou. Udělali vše, co bylo v jejich moci pro jeho záchranu, ale důkazy proti němu byly hojné a jasné. Baron se choval
tak jistě a chytře, že proti němu nic nenašli. Když bylo předběžné šetření u konce, odvezli Brandta do rezidence, kde byli většinou souzeni těžcí zločinci. Konečně shromáždili veškerý materiál, další důkazy neexistovaly. Proto byl určen přesný den veřejného líčení. Tři dny před přelíčením kráčeli po cestě k Vicinalu dva muži. Byli ponořeni do rychlého rozhovoru a přišli přes pohon z Helfensteinu. Byl to kovář se synem. Jejich slova byla zřejmě důležitá, o čemž svědčila gesta, jimiž je doprovázeli.
„Tak mi tedy řekni, kam jdeme," prohlásil syn.
„Kam? Nedovedeš si to domyslet?" zeptal se otec.
„A přece!"
„Tak tedy kam?"
„Na vlak."
„Hm! Myslíš, že pojedem vlakem? Kam asi?"
„Do rezidence."
„Co tam budeme dělat?"
„Zachráníme Brandta. Víš, nejdřív jsem na něj měl zlost, že udělal společnosti takovou škodu, ale je to kamarád ze školy a byl vždycky takovej správnej chlapík. Zavražděný baron by z něho udělal velkého pána. Teď ho ale odsoudí a oběsí — nevinného, jak oba víme! To je moc smutný a měli bysme ho na
svědomí!"
„Mluvíš jako katecheta!"
„A nemám snad pravdu? Jdeme do rezidence?"
„Možná, možná taky ne. To záleží na chlapovi, za kterým teď jdeme."
„Kdo je to?"
„Baron Franz voň Helfenstein."
„Ach, k němu chceš? Co u něho budeme dělat?"
„Blázne, to si nedomyslíš?"
„ie.
„Tak jsi hloupější, než tvůj otec!"
„Pověz to, nechci hádat."
„To není nutné! Uslyšíš o čem s ním budu mluvit a potom musíš chtít to samé, co budu chtít já." Došli na konec vesnice, která patřila k panství. Sídlo se podobalo více selskému dvoru, než zámku. Byl to jediný a velice zadlužený majetek barona Franze voň Helfensteina. I když ještě nenastalo léto a nepřišel čas letních pobytů, baron zde již bydlel několik týdnů. Jeho věřitelé ho opět jednou donutili, aby se odklidil do ústraní. Seděl zkrouceně v jedné slušně zařízené místnosti a kouřil doutník, jeden z těch, jejichž tisíc kusů nestálo zaručeně více, než dvacet tolarů. Neměl štěstí ve hře a

stáhl se sem, aby přemýšlel o nějakém novém plánu, s jehož pomocí by zlepšil své postavení.
Dokonce musel propustit i služebnictvo, protože nebyl schopen uhradit jejich dlužné mzdy. Tu bylo zaklepáno na jeho dveře a na nevrle
„vstupte!" se objevil kovář se svým synem, dva helfensteinští občané, které dobře znal. Celkem uctivě pozdravili a zůstali stát u dveří, aby vyčkali, až budou osloveni.
„Vy, Wolfe?" divil se.
„Co po mně chcete?"
„Chtěli bychom vás požádat o dobrou radu," řekl otec.
„Na to nemám čas. Nejsem tady k takovým malichernostem!" odpověděl zlostně.
„Myslíte si snad, že my, svobodní páni a baroni, tu jsme od toho, abychom poučovali kováře a výčepní?"
„Ne?" ptal se kovář bodře.
„Tak jsem to udělal špatně a bude asi dobře, když to otočím!"
„Co? Co tím myslíte?"
„My kováři jsme přišli, abysme dali svobodnému pánovi dobrou radu."
„Ke všem čertům!" zařval baron.
„Doufám, že jste vy dva nepřišli, abyste si ze mě tropili nevhodné žerty! Ven s tím, co chcete a potom ven s vámi!"
„Dobře! Přišli jsme totiž kvůli Gustavu Brandtovi." Zpozorněl. To bylo téma, které ho nanejvýš
zajímalo. Nedal však na sobě nic znát a řekl hrubě:
„Co je mi po něm? Nemám s ním nic společného!"
„Možná nic, možná málo, ale za jistých podmínek také hodně. Smím panu baronovi vyprávět jednu malou historku?"
„Ať vás vezme čert! Nejsem zrovna přítel vašich vesnických žvástů!"
„Ó, to není vesnický, ale lupičský a zámecký žvást! Určitě se vám bude líbit!" Baron věděl, jak jednají tito horští obyvatelé. Vědí co chtějí a člověk je těžko odvrátí od jejich úmyslu.
„No tak tedy vyprávějte vaše hloupé historky," řekl,
„stejně jsem se svým způsobem zrovna nudil. Možná ta vaše lupič- ská historka zapudí mou špatnou náladu. Musím vás upozornit na to, že nejsem přítelem příliš dlouhých historek!"
„Ó, milostivý pane, to co budu říkat, vás zaručeně nebude nudit. Přece víte, že soud s Brandtem začne za tři dny?"
„Ano."
„Budete u toho?"
„Přirozeně."
„Myslíte si, že bude odsouzen jako skutečný viník?"
„Poslouchejte, Wolfe, co vlastně chcete? Kam míříte svými otázkami? Co je skutečným důvodem
vaší přítomnosti?"
„No, jen jsem se vás chtěl zeptat, jestli bych se v této historce nemohl hlásit jako svědek." Rychle zvedl hlavu, vrhl na mluvícího pátravý pohled a odpověděl:
„To můžete. Dozvěděli jste se snad něco nového?"
„Ne, ale mohl bych vyprávět něco starýho!"
„A co?"
„No, vy víte, že jako kováři občas potřebujeme trochu dřeva. To se potom jde do lesa a uřízne se tam, kde to moc nestojí. To zase pomáhá šetřit peníze. No, a právě ten den, kdy se staly obě vraždy, potřebovali jsme dřevo na nový kolečko. Tak jsem šel se svým synem ven, abych našel nějakej správnej kmen." To bylo na barona příliš. Tento člověk přichází, aby se stal důvěrníkem jeho lotrovin!
„Chlape!" zvolal zlostně.
„Co tě napadá mi vyprávět takové věci! Mám tě snad nechat zavřít jako zloděje dřeva?"
„Ó ne, pane barone, na to jste příliš jemný a vznešený. Dovolte mi vyprávět dál. Přišli jsme do blízkosti Jedlové rokle, kde stál Brandt s baronesou Almou. Jeho puška se opírala o strom. Je to tak správně?" Baron zbledl. Co vlastně ten muž chtěl? Co věděl?
„Snil jste?" vyrazil ze sebe Helfenstein.
„Ó ne. Je pravda, že jsem si leknutím myslel, že se mi všechno zdá. Baronesa odešla a k Brandtovi přistoupil kapitán voň Hellenbach. A potom tam byl ještě jeden? Ten vzal pušku, střelil Hellenbachovi dvě kulky do hrudi, pušku zahodil a utekl. Ale za minutu se znovu objevil a vystupoval jako žalobce."
„Člověče! Buďte ticho!" zvolal baron, vyskočil a hrozil kováři pěstí.
„Ohó!" odpověděl tento.
„S pěstmi u kováře nic nesvedete, vy vrahu kapitánů!"
„Chlapi! Vy jste se zbláznili!"
„Může být! Ale přece jen jsme poctivý lidi. Přišli jsme vám otevřeně říct, že máme v úmyslu jít do hlavního města a svědčit, že Brandt je nevinen."
„Mýlíte se! On je vrahem!"
„Ó ne, všechno jsme viděli! Vy jste vrah!"
„To není pravda! Musel to být někdo, kdo je mi podobný!"
„Ó, nesmíte nás považovat za hlupáky! S tím byste u nás ale vůbec nepochodil!" Přešel několikrát po místnosti. Věděl, že pokud proti němu budou tito muži svědčit, bude ztracen.
„Už se
ani nemůžete přihlásit!" mínil.

„Proč ne?"
„Protože byste byli potrestáni za to, že jste do dnešního dne mlčeli!"
„Nesmysl! Takový svědek přichází vždycky v pravou chvíli. Mimochodem taky můžeme říci, že jste nám vyhrožoval zastřelením, jestli vás prozradíme."
„Chlapi, vy jste praví zlosyni!"
„Ale žádný vrazi!"
„Proč jste tedy přišli ke mně, abyste mi řekli, co zamýšlíte?"
„Hm," zabručel kovář s chytrým úsměvem.
„Možná, že taky do ty rezidence nepůjdeme."
„No, to by bylo to nejchytřejší!"
„Ale jen pro vás! Ale přece, možná se budeme jen klidně dívat, jak Brandta věší."
„Dělejte, co chcete!"
„Dobře! Pojď mladej, tady jsme skončili!" Tvářil se, jako by chtěl odejít. Tu se jim postavil baron do cesty a křičel:
„Člověče, ty jsi blázen! Co budeš mít z toho, že Brandta osvobodí?"
„Vykonám svou povinnost!"
„Ale nic za to nedostaneš!"
„Za opak snad něco dostanu?"
„Přirozeně! Vy lotři, stejně jste přišli jen proto, abych vám zaplatil za vaše mlčení!"
„To přece nepopírám!" přiznal kovář otevřeně.
„Tak dobře! Kolik
chcete?"
„Co nabízíte?"
„Padesát tolarů." Tu se na něj kovář podíval jako na blázna, propukl v bujarý smích a zvolal:
„Padesát tolarů? Slyšíš to, mladej?! Padesát tolarů, pouhých padesát tolarů za čest a život barona! To by mě nenapadlo!"
„Dobře, dám sto!"
„Příliš, příliš málo!"
„Kolik tedy chcete?"
„Krátce řečeno, deset tisíc tolarů." Tu baron strnul, jako by byl uštknut zmijí. Zvolal:
„Deset tisíc tolarů? Člověče, ty jsi desaterotisícinásobný blázen! To je přece celé jmění!"
„Pochopitelně!" odpověděl kovář suše.
„Chci totiž zbohatnout."
„Co je mi do toho? I kdybych to chtěl dát, nemohu. Jsem sám bez prostředků!"
„Tak si je půjčte!"
„Kdo mi půjčí tolik peněz!"
„Hm! Jo, jo. Vím, že to s vaším měšcem není nejlepší, ale tomu by se snad dalo pomoci. Tak nám dejte směnku!"
„Chlapi, co myslíte pod pojmem směnka?"
„Myslím směnku se splatností," pokračoval dál kovář nevzrušeně.
„Ta by vám nebyla nic platná!"
„Proč ne?"
„Nemohl bych ji stejně vyplatit!"
„Ó, postarali bysme se o to, abyste byl v
situaci, kdy by vám zaplacení tak malé částky nečinilo žádné potíže!" Zaposlouchal se a mínil:
„Nerozumím vám. Vysvětlete mi to!"
„Hm! Tady přece není co vysvětlovat! Jmenujete se přece baron voň Helfenstein!"
„A co je mi to platné?"
„Helfenstein je přece velké a bohaté sídlo!"
„Ale nepatří mně."
„To je ale vaše vina. Vy jste přece dědic!"
„Ano, kdyby nebylo toho děcka!" Kovář lusknul prsty a řekl opovržlivě:
„Děcko, hm, děcko! V cestě stojí jenom děcko!" Baron přistoupil k oknu a v dlouhém zamyšlení hleděl ven. Tisíckrát přemýšlel o tom, jak dítě odstranit. Sám to nechtěl udělat a kde by našel někoho, kdo by to byl ochoten udělat? A zde se najednou nabízeli dokonce dva! A s tím by navíc souviselo i to, že kdyby jim svěřil tuto záležitost, museli by potom mlčet o jeho vztahu k vraždě kapitána. Potom by deset tisíc tolarů nebylo takovou částkou! Proto se k nim otočil se slovy:
„Wolfe, myslím, že mi chcete předložit nějaký návrh?"
„Ano," odpověděl kovář rychle.
„Nuže jaký?"
„Vydáte mi směnku se splatností na
částku deset tisíc tolarů."
„Co za to dostanu?"
„Za prvé nepůjdeme do rezidence a za druhé, budete majitelem celého panství Helfenstein. Jste spokojen?"
„Kdy mi bude směnka předložena?"
„Jakmile zjistíme, že jste schopen bez velkých potíží zaplatit. Vidíte, že jsme slušní."

„Ať vás vezme čert! Musím se přiznat, že jsem vás vždy považoval za čestné lidi, a ne za takové lotry."
„Hm! To my jsme vás zase vždy považovali za nejhoršího lotra, pane barone!"
„Chlape! Lotře! Co tě to napadá!"
„Ó, když jsem mezi svými, nikdy si nedávám zástěrku před pusu! Musíte vědět, že už dlouhá léta jsem jedním z pašerá-ků."
„Ach, skutečně?" zeptal se rychle.
„Vynáší to alespoň?"
„Nesmírně a je to jistější, než nějaké hry! Kdybych byl vysoký a urozený pán, nehrál bych žádnou jinou hru, než pašeráctví."
„To můžete mít pravdu. Uvidíme později! Takže jsme se dohodli? Deset tisíc tolarů."
„Ano. Platí?"
„Souhlasím. Zde je má ruka!"
„Zde naše!" Všichni tři si plácli. Svobodný pán se spojil se dvěma paše-ráky, aby získal baronství. Když od něho odcházeli se směn- kou v kapse netušil, jak velký význam pro něho bude mít tato známost v budoucnu. Když měli Vicinal za sebou prohlásil syn:
„Jedinou ranou deset tisíc tolarů! To není málo. Lituju však toho chudáka Gustava Brandta!"
„Proč?"
„Bude jistě popraven!"
„Nesmysl! I kdyby ho odsoudili k smrtí, dá se předpokládat, že ho král omilostní."
„Ty myslíš, že mu trest odpustí?"
„Ó ne, dostane doživotní žalář."
„Brrrr! To je ještě horší než smrt!"
„Možná! Ale vždyť se možná nedostane ani do vězení!"
„Kam tedy?"
„Může jít, kam bude chtít!"
„Otče, mluvíš z cesty?"
„To mě ani nenapadne! Vím co říkám. Nebo si snad myslíš, že já nechám potrestat nevinného, když mám sám vinu na tom, že nebude osvobozen? Jsem pašerák, ale přece jen čest-nej chlap!"
„Ale to dítě, malýho Roberta voň Helfensteina, chceš přece zabít!"
„Kdo ti to řek? Chlape, musíš ještě hodně, hodně vyrůst, než budeš takovým chytrákem, jako tvůj otec! Malý Robert zůstane naživu, ale baron musí věřit, že je mrtev. Potom ho budu mít navěky ve svých rukou. Kdybych někdy totiž přivedl Roberta zpět, musel by se všeho vzdát."
„Ale stejně má ta věc jeden velký háček!"
„Nevím o žádném."
„Robert přece nemůže zmizet!"
„Ne, musí být skutečně mrtev."
„Potom se ale nemůže nikdy pozdějc objevit! Nebo by snad měl přijít úplně falešnej Robert?" - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ
„Ne, ten právej! Neslyšel jsi, že pošťačce dnes v noci zemřel malej?"
„Ano."
„No vidíš! Vezmeme Roberta a mrtvýho chlapečka dáme na jeho místo."
„To se hned zjistí, tím nikoho neoklameme. Baronesa Alma zná dobře toho malého a přece hned pozná, že to není on!"
„Dobře! A co kdyby někoho napadlo, aby k tomu pomohl zápalkou?"
„Ach, ty myslíš, že by ta postýlka měla shořet?"
„Ano. Budou si myslet, že malej Robert uhořel a na těch ohořelých zbytcích těžko zjistí, že došlo k nějaký výměně."
„Ten plán je dobrý. Kdy to provedeme?"
„V nejbližších dnech, až odjede baronesa do rezidence, aby svědčila u procesu." A tak vznikl nečekaný svědek baronových ničemností. Franz ovšem neměl ani tušení, že existuje ještě druhý, který se k němu dostavil hned následujícího dne. Před jeho vraty zastavil totiž vůz a vystoupila — Ella, komorná jeho sestře-nice. Co tady chce to děvče? Takovou návštěvu vůbec nepokládal za možnou. Tato kyprá dívka mu byla velmi vítána protože doufal, že s ní stráví nějakou tu sladkou chvilku. Pospíchal jí naproti, u dveří roztáhl ruce, aby ji přitiskl na své srdce.
„Zadržte!" zvolala se smíchem.
„Ne tak rychle, barone! Existují ještě dívky s dobrými zásadami."
„Ale to já mám velice rád, pokud jsou to zásady hodné pomilování."
„To se musí vyzkoušet. Ale asi nebudou pomilováníhod-né."
„Proč ne, krásná Ello?"
„Protože mne samotnou nevidíte hodnou pomilování!"
„Vy se mýlíte, vy se neskonale mýlíte! Ještě nikdy jsem neviděl tak vzrušující dívku jako jste vy."
„A přece jste schopen odvolat dříve smluvenou schůzku! To je znamením, že jsem vzrušující?"
„Jak to? Ach, ano, už si vzpomínám! Tehdy? Ale tenkrát to nešlo jinak, přece nám do toho vstoupila násilná smrt mého milého bratrance." Mezitím vešli do místnosti. Bez okolků si sedla na kanape a on se posadil vedle ní.
„Ano," pokračovala,
„byla to násilná smrt a ztráta, která vás jistě bolestně postihla."
„Nesmírně, má sladká Ello. Ale nechcete si odložit tento zbytečný plášť, který zakrývá ty nejkrásnější rysy vaší

postavy?"
„Klidně mi ho sundejte, můj milý. Víte přece, že nejsem upejpavá, když jsem ve vaší blízkosti."
„To je to, co mě činí šťastným." Odstranil přehoz, přitáhl svůdnou dívku k sobě a pokračoval:
„Věříte, že mě vaše přítomnost oblažuje?"
„Jak bych tomu mohla věřit? Chtěla bych si to jednou vyzkoušet."
„Tak zkoušejte," řekl a líbal ji.
„Uvidíte, že mluvím pravdu."
„Dovolíte mi, abych si vybrala způsob, kterým zkoušku provedu?"
„Ano, jistě. Ale než začnete, rád bych požádal o dovolení zlíbat vaše růžové rty." Vášnivě ji líbal a ona se jen nepatrně bránila.
„Už je toho dost?" zeptala se po chvíli.
„Vlastně ne, ještě dlouho ne! Člověk jen nerad odtrhuje ústa od takové krásy."
„Začnu tedy svou zkoušku s
otázkou. Proč nechcete tuto krásu, o níž tak básníte, prohlásit svým vlastnictvím?"
„A mohu snad? Smím předpokládat, že chcete být mým vlastnictvím, Ello?"
„To byste mohl zjistit tou nejjednodušší otázkou." Přitiskl ji k sobě s ohnivou vášní a potom řekl:
„Tak tedy nebudu meškat a vyslovím otázku. Chcete být mou, Ello? Mým nevyvratitelným vlastnictvím?"
„Na jak dlouho, můj pane?" zeptala se kousavě s úsměvem.
„Přirozeně po celý život!"
„Potom odpovím z celého srdce — ano!"
„Děkuji ti mé milé a sladké stvoření! Mohu ale hned svého vlastnictví využít?"
„Nejdříve by snad bylo dobré okrášlit to slovo vlastnictví nějakým vhodným přívlastkem?"
„A jaký přívlastek míníš?"
„Přívlastek, vyjádřený slovem ‚privilegované! Ráda budu vaším privilegovaným vlastnictvím, opačně však nikdy."
Zatvářil se trochu zklamaně, což jí neuniklo. Tvářila se, jako by si ničeho nevšimla.
„Co si představujete pod slovem privilegovaný?" zeptal se.
„Pouze titul manželka mi dá míněná privilegia." Tu ze sebe vyrazil krátký rozpačitý smích a
zeptal se:
„Jak? Vy chcete být mou ženou? Manželkou svobodného pána a barona voň Helfensteina?"
„Proč ne? Přece jste říkal, že mě milujete, že vás oblažuje má přítomnost a že to mám vyzkoušet."
„Dítě, ale vždyť to vše mohu mít i bez nějaké svatby."
„Hahaha! Nikdy nebudu milenkou muže, i kdyby to byl urozený pán!"
„Milenkou? Jak hrubý výraz! Nelze najít jiné, a lepší označení pro takový vztah?"
„Ale situace zůstane stejná, ať to nazveme jakkoliv. Mám vás ráda a jsem ochotna vás učinit šťastným, ale jedině pod podmínkou, že se stanu vaší ženou."
„Ty můj malý, sladký vtipálku! Mluvíš jenom žertem?"
„Ó, naopak, mluvím velice vážně."
„Je mi vás tedy líto, protože se mou ženou stát nemůžete. Doufám, že na tuto hloupost zapomenete. Můžeme být šťastni, aniž bychom potřebovali farářovo povolení."
„Vzdávám se nepožehnaného štěstí. Když někomu přináším takové velké oběti, musím si být jista jeho osobou i majetkem."
„Oběť? Co tím míníte? Je snad polibek a objetí obětí? Co činí někoho šťastným, nemůže
být přece nazýváno obětí." Ale já nemluvím o polibku a objetí. Položila bych na oltář mír mé duše, klid a dokonce i své svědomí. To udělám pouze pro muže, jehož budu manželkou."
„Mír duše? Svědomí?" ptal se překvapeně.
„Je nemožné, abych vám rozuměl."
„To nechápu. Není proti svědomí nechat odsoudit nevinného, zatímco viník žije v úctě?" Zahrál všemi barvami. Co chce ta dívka? Má snad také tušení, jak se vše seběhlo?
„Mluvíte skutečně v hádankách!" řekl.
„Mluvíte o vinikovi a nevinném, co máte na mysli?"
„Stále ještě nechápete? Musím vám tedy připomenout onu vražednou noc. Vy víte, že se Gustav Brandt přiznal, že byl v noci u barona."
„Samozřejmě tam ho zavraždil."
„Ó ne. Vím to přesně. Byla jsem po jeho odchodu na okamžik v místnosti milostivého pána a on ještě seděl živ a zdráv u stolu."
„Hrome! O tom musíte mlčet, jinak si budou myslet, že jste ho zavraždila vy!"
„Mohla bych svou nevinu dokázat."
„Ó, o tom pochybuji! Jak byste to chtěla zaonačit?"
„Jaké by to bylo, kdyby ještě po mně někdo ten večer
barona navštívil?"
„Tak pozdě? To by vám nikdo nevěřil."
„Ale nejspíš ano. Kdybych barona zavraždila, tak by hned ten, kdo přišel po mně udělal udání, že našel mrtvolu a oznámil to. To se ale nestalo." Vrhl na ni pátravý pohled a řekl zastřeným hlasem:
„Tak! Hm! Nechcete přiznat, že ten někdo se pohybuje jen v říši pohádek?"

„Vy jste si někdy všimnul, že bych si vymýšlela?"
„V žádném případě! Naopak, vždy jste se mi zdála velmi realistická a věrohodná. Ale dnes se mi zdá, že máte co dělat s tím známým neznámým, který hraje vždy velkou roli v podobných případech."
„Vaše řeč by měla platnost tehdy, kdybych neznala člověka, který barona navštívil po mně. Já jsem ho však poznala a trestu by neunikl. Mohu dokázat, že on je vrahem."
„Hrome!" zvolal a svezl se z kanape.
„Zdá se mi, že jste ten večer nějak mimořádně vyzvídala!"
„To přiznávám, dovolím si ale poznamenat, že jsem k tomu měla důvod. Byla jsem jedním pánem, který dokonce tvrdil, že mě miluje, pozvána do zahrady. Tuto pozvánku stáhnul zpět a to
pochopitelně vzbudilo mou nedůvěru. Proto jsem ho pozorovala." Začaly se mu dělat mžitky před očima.
„Míníte snad mne?" zeptal se.
„Vzpomínám si, že jsme měli sjednanou schůzku o půlnoci zmíněného dne."
„Ano, myslím vás!"
„Mýlíte se? Musela jste si mě s někým splést!"
„Ó ne," usmívala se.
„Milující se znají dobře. Netušila jsem, co se stalo, ale chtěla jsem vědět, proč jste byl tak pozdě u barona. Pomocí nějaké hloupé výmluvy jsem se k němu chtěla dostat, ale zjistila jsem, že zmizel klíč. Později se objevil v kapse Brandta. V lese jste měl dost příležitostí mu ho podstrčit."
„Ženo! Děvče!" křičel.
„Co vás to napadá! Chcete snad říci, že jsem vrah?"
„Ano," odpověděla klidně a tiše, ale pevně.
„Nejste při smyslech! Trpíte halucinacemi!"
„Nikdy jsem nepoznala tuto nemoc. Víte dobře, že kromě jiných se musíme i my dva objevit v rezidenci jako svědci v případu Brandt. S ohledem na vás jsem zatím váhala, nyní ale budu muset říci pravdu."
„Proč jste dodnes mlčela?" zeptal se výsměšně.
„Teď vám to
nikdo nebude věřit!"
„Snad přece. Měla jsem dva dobré důvody, abych mlčela. Vám mohu říci, že jsem to dělala, abych se pomstila za smrt svého bratra a vás uchránila od neštěstí. Soudcům bych však řekla, že odpovědnost, kterou jsem na sebe vzala, začala být pro mě příliš těžká. Zde se určitě jedná o trest smrti. Myslela jsem, že viník bude nalezen i beze mě. Nyní, když vidím, že bude odsouzen nevinný, musí veškeré ohledy stranou. Dovedete si představit, jaký ohlas bude mít má výpověď?"
„Ale bude to nepravdivá výpověď!"
„Ó ne! Viděla jsem vás přesně a mohu to tisíckrát odpří-sáhnout. Brandt říkal, že nezamknul a vy jste se nacházel v jeho bezprostřední blízkosti. Budou zkoumat obě výpovědi a bádat, až dojdou k správnému rozhodnutí. Jednoduše vás zavřou místo Brandta do vyšetřovací vazby." Musel uznat, že se s největší pravděpodobností uskutečnila perspektiva, kterou mu zde vykreslila. Dlouho na ni mlčky hleděl, chodil sem a tam po pokoji a konečně u ní zastavil.
„Víte, že jste netvor?"
„Ach! Kdo je odpornější
a odpudivější, vrah, nebo svědkyně, která mu dokáže jeho čin?"
„Vždyť já nejsem vrah!" Tu se i ona zvedla z kanape, položila mu ruku na rameno, pohlédla mu upřeně do očí a zeptala se:
„Barone, chcete, abych vámi pohrdala?"
„Pohrdat? Jak to?"
„Vražda je vyloučena zákonem, ale vrah je muž, před kterým může mít žena respekt. Dokonce jí může být i sympatický. Kdo ale svůj čin popírá, a to dokonce před tou, která to s ním myslí dobře, ten je zbabělý a hodný opovržení." Hrdě se od něho odvrátila. V tomto okamžiku byla smyslně krásná. Stála u okna a on viděl její hezkou tvář, souměrné tvary v té nejušlechtilejší kombinaci. Byla to bezbožná, bezohledná, ale svůdná žena. Přistoupil k ní, uchopil ji za ruku a zeptal se:
„Tvrdíte, že to se mnou myslíte dobře? Je to skutečně pravda Ello?" Rychle se k němu otočila a vrhla se mu kolem krku. Tiskla ho k sobě a odpověděla:
„Ty o tom pochybuješ, Franzi?"
„Jak nemám pochybovat, když chceš vystoupit jako žalob-kyně? Chceš mě hnát na smrt!"
„Mohu snad jinak? Ptej se sám sebe a
dej mi odpověď."
„Já to nechápu! Má odpověď může znít jedině tak, že toho, koho milujeme, neženeme do záhuby."
„A nechceš k tomu ještě přibrat otázku lásky druhého? Když budu mlčet a k smrti odsoudí nevinného, budu já vražedkyní. Takový skutek by mi ležel těžce na svědomí a jeho tíha se dá vyrovnat pouze štěstím v lásce."
„Chceš tím říci, že budeš mlčet, když najdeš lásku v mé blízkosti?"
„Ano, to chci říci."
„Nevidím tedy žádný důvod, proč bys o mé lásce měla pochybovat!"
„Ten důvod jsi mi dal do ruky ty, když jsem mluvila o privilegované lásce. Abych mohla zamlčet vraždu, nesmím být jen milenkou, ale ženou vraha!" Vymanil se z jejího objetí a řekl:
„To tedy má znamenat, že mě obviníš, pokud se nestaneš baronkou voň Helfenstein?"
„Přesně tak!"

„Žádáš příliš! To si nemohu dovolit. Rodokmen Helfen-steinů přece nemůže být takovým činem po- po- po..."
„Poskvrněn!" vpadla mu do řeči.
„Dobře, pane barone! Takže jsme skončili a uvidí se, jestli váš rodokmen bude víc poskvrněn sňatkem nebo vraždou. Měl jste volbu mezi mnou a popravištěm. Zvolil jste a já mohu odejít!" Pohodila rozhodně hlavou, vzala si plášť a hodila ho přes ramena. Potom opustila místnost. Nechal ji vyjít až na domovní chodbu, ale potom ho popadl strach. Věděl jak je energická a cítil, že vědomí toho, že jí opovrhnul, ji požene k bezohledné pomstě. Pospíchal za ní, uchopil ji za paži a prosil:
„Ello, prosím, nerozhoduj se tak ukvapeně. Vstup ještě do pokoje. Myslím, že se budeme moci dohodnout k tvé úplné spokojenosti." Pokývla vážně hlavou a odpověděla:
„Existuje jen jediná dohoda a tou je svatba! Nenechám se obalamutit." Tu mu zacukalo v tváři jako by se rozhodl. Řekl si, že se stejně jen jedná o okamžité uspokojení. Později už by svou výpovědí soudu nic nedokázala a musela by jedině obvinit sama sebe. Proto ji chytil za ruku a ptal se přátelským hlasem:
„No, snad se nějak dohodneme! Vstupte dovnitř, abychom to mohli projednat."
„Dobrá, ještě jednou to zkusím. Říkám vám ale otevřeně, že nedovolím, abyste si se mnou hrál!" Odvedl ji zpět do místnosti a začal znovu:
„A nestačila by vám peněžní odměna? Já vás skutečně z celého srdce miluji, ale přece nemohu zlomit veškeré tradice mé rodiny!"
„Tím, že jste se stal vrahem jste svou tradici ztratil. Nebo byli Helfensteinové vždy vrazi?"
„Berete to příliš přísně!"
„Ó ne, můj milý! Nabízíte mi zaplatit, ale já vím velice dobře, že vaše poměry jsou ubohé. Dnes byste mi dokonce nebyl schopen zaplatit ubohých sto tolarů. Jsem daleko bohatší než vy, protože bratr neměl děti a zanechal mi veškeré dědictví. Nikdy nedocílíte majetku, jaký mám já. Také v této souvislosti vám tedy musím být vítaná."
„Mýlíte se! Jsem pevně přesvědčen, že jednou budu velmi bohatý." Pozvedla ruku a výhružně kývala ukazováčkem.
„Vím na co myslíte, pane barone. Dokážu přesně odhadnout vaši vypočítavost."
„Jak to?"
„Večer byl zavražděn baron a druhý den ráno jeho plánovaný zeť. Ten, který Almu miloval bude odsouzen jako vrah. Tím jste si uklidil z cesty tři osoby. Myslíte si snad, že dostanete ruku Almy?"
„rNC.
„To je
jediná pravdivá odpověď, kterou jste mi dnes řekl. Alma vůbec nezíská panství Helfenstein patří jejímu bratrovi, malému Robertovi. Bohužel jsem si jistá, že ten chlapec taky brzy zemře." Baron se lekl. Tušila ta dívka skutečně jeho úmysly? Snažil se zeptat lhostejným hlasem:
„Jak? Zemře? Je snad nemocný?"
„Ano, nemocí, která je stejně nebezpečná, jako nevyléčitelná." Jeho oči spokojeně zasvítily. Chlapec onemocněl! Jaké je to štěstí! Proto rychle pokračoval:
„Jaká je to nemoc?"
„Bratranec ho chce pohřbít!" Při těch slovech se na něj zkoumavě podívala a on se přestal ovládat. Zčervenal a zvolal:
„Jste škodolibá, po čertech škodolibá, Ello!"
„Ó ne, můj milý! Jenom umím odhadnout důvody vašeho jednání. Ale o tom se nebudeme hádat. Dejte mi jednoduše odpověď na otázku, kterou vám musím položit!" Pokýval sem tam hlavou a konečně s úsměvem prohlásil:
„Jestli se s vámi ožením?"
„Ano."
„No, snad se do toho vžiji!"
„Nechci slyšet žádné ‚snaď! Dejte mi určitou odpověď!" Tu ji obejmul, přitáhl ji k sobě a jemně jí šeptal:
„Děvče, děvče, kdybych já tě neměl tak rád!" Líbal ji způsobem, jakým se vyznačuje každý oplzlý suk-ničkář. Prokoukla ho a věděla, že myslí na to, jak ji oklamat. Nedala však na sobě nic znát. Také ho objala, odpovídala žhavě na jeho polibky a v krátké přestávce mu odpověděla šťastně:
„Nemiluješ mě více, než já tebe. Tak pověz, mám tě mít navždy? Budu tvou ženou?"
„Ano, ano, ty má sladká. Kdyby mě chtěli příslušníci mého stavu soudit, vysměji se jim. Jsem přesvědčen, že spolu budeme nekonečně šťastni!"
„Vynasnažím se o to, abys nikdy nemusel tohoto kroku litovat."
„O to se vynasnažím i já. Co se však týká Brandta, můžu být tedy klidný?"
„Ano, můj milý, za předpokladu, že mi dáš jistoty, kterým můžu důvěřovat."
„Ty žádáš jistoty?" ptal se zklamaně.
„Jistě!"
„Ale proč?"
„Ty to nevíš?" zeptala se vesele, zatímco mu jemně hladila tváře.
„Já vím, jaký jsi malý a pomilovánfliodný pacholek. Dokonce si myslím, že jsi taky trochu zapomnětlivý. Co kdybys najednou po odsouzení Brandta zapomněl
na to, co jsi mi slíbil?"
„To je nemožné!"
„Ale přece! Musím tě žádat, aby jsi mi dal písemný slib k manželství."
„U všech čertů! Jak to myslíš?"

„A přece to ještě není to nejjistější. Budeš se muset namáhat se mnou k faráři, abys mu vysvětlil, že jsem tvá snoubenka."
„Proklatě! Tomu se každopádně vyhnu!" Ironie přelétla její tváří.
„A potom mi dáš písemné doznání, že jsi zavraždil barona Otta voň Helfensteina!" Vyskočil, jako by šlápl na zmiji.
„Co tě to napadá!" zvolal.
„Máš mě za hlupáka nebo, blázna?"
„Ne, ne! Považuji tě za to, co jsi — zlosyn, který je všeho schopen a jehož se přesto chci stát ženou. Jinak bych nedostala žádného barona, rozumíš, a já chci být baronkou voň Helfenstein! Jinak půjdeš na popraviště! Buď tedy Ella nebo šibenice — můžeš si vybrat!"
„Zvolím si tebe děvče, ale tvé požadavky jsou doslova urážející!"
„Tvé váhání zase uráží mě. Přece nechci, aby sis myslel, že jsi dostal ženu, která se nechá jen tak obalamutit! Ne, ty přede mnou musíš mít spíše respekt. Ten
respekt si musím udělat už dnes, abys viděl, že jsme si rovni. Proto říkám otevřeně, že ti příliš nedůvěřuji. Takže se vyjádři. Já si teď zapálím cigaretu a s posledním tahem bude u konce čas, který ti poskytnu k rozhodnutí. Potom budu jednat." Skutečně sáhla do pouzdra na stole, zapálila si cigaretu a začala kouřit. Usadila se pohodlně do křesla, jako by se nejednalo o nic jiného, než o přátelský rozhovor. On byl tak rozrušen, jak tomu nikdy nebylo. Chodil po místnosti a hledal důvody a způsoby, jak se všemu vyhnout. Nenacházel je. Začal se potit. Věděl, že neustoupí o píď ze svých požadavků, ale neviděl žádný způsob, jak se jí vymanit. Nyní odhodila oharek a řekla:
„No? Rozhodnutí! Jdu!" Zůstal před ní stát a ptal se koktavě:
„Co uděláš, když nepřistoupím na tvé požadavky?" Klidně se usmála a odpověděla mu s převahou:
„Něco, na co jsi zatím ještě nepomyslel."
„Ach, co by to mohlo být?"
„Nechám tě zatknout." Jakmile zaslechl tato slova, unikla mu veškerá barva z obličeje. Vůbec ho nenapadlo, že by mohla
udělat něco podobného. Znal ji a věděl, že je toho schopná.
„Zatknout? Proč? Co tě to napadá?"
„Proč? Z opatrnosti! Mohl bys mi utéci, ještě než budu vypovídat. Nebo bys mohl, když ses dozvěděl, co vím, nějakým způsobem předběhnout mé informace. Proto bude nejlepší, když tě nechám zatknout."
„Ženská!" zvolal.
„Ty jsi skutečně ďábel!"
„Ó, jenom ďáblice. Ty jsi ale satan! Vidíš, hodíme se k sobě. Škoda, že to nechceš!"
„Zatčení by se ti nepovedlo!" koktal.
„Proč ne?"
„Protože v tomto zatraceném hnízdě není nikdo, kdo by se toho odvážil."
„To je pravda, ale už jsem udělala jistá opatření. Mám tě zajištěného, buď jako manžela, nebo jako zatčeného." Udělal ještě poslední pokus. Chtěl vidět, jestli jí může zastrašit. Proto s pokrčením ramen prohlásil:
„Není to asi tak hrozné. Spíš si myslím, že jsem si jistější tebou, než ty mnou!" Také pokrčila rameny a ptala se s úsměvem:
„Jak to?"
„No, jsi teď u mě doma. Jaké by to bylo, kdybys můj domov už neopustila? Alespoň ne živá." Její tvář nejevila ani stopy po strachu nebo leknutí. Odpověděla:
„Hodnotíš mě příliš špatně. Vím, že vrah je schopen znovu zabít když mu to zajistí bezpečnost. Proto jsem už předem něco zařídila. Nejsem tady bez doprovodu. Viděli mne vejít a když se dlouho neobjevím, přijdou a budou mě od tebe žádat. Mimo jiné, nejsem neozbrojena a umím se bránit. Tak se rozhodni! Stačí jeden pokyn oknem a přijde můj doprovod, aby tě zatkl. Potom už tě nic nezachrání." Její slova samozřejmě nebyla pravdivá. Byla tam sama a nepřemýšlela, že by ho nechala zatknout. Když však začala otevírat okno, přepadl ho hrozný strach. Řekl si, že nyní není v situaci, kdy by se této ženě vyrovnal. Další dny a týdny mu jistě poskytnou možnost, aby se jí zbavil. Proto zadržel její ruku se slovy:
„Počkejte! Nevolejte nikoho, stane se po vaší vůli!" Pomalu se k němu otočila s otázkou:
„Znamená to, že budu baronkou voň Helfenstein?"
„Ano."
„Dáte mi písemné prohlášení s pečetí a podpisem?"
„Ano."
„Půjdete se mnou k faráři?"
„K čeřano, k faráři."
„A dáte mi
písemně, že jste zavraždil barona?"
„Ano, a i k tomu dám pečeť." Úsměv převahy přelétl přes její tvář.
„Máte mě za hloupější, než jsem. Na tom dokumentu by mi uškodila pečeť a datum tam také nebude. Datum by dokázalo, že jsme se dohodli ještě před Brandtovým odsouzením. Byla bych vaší spoluvinicí a mohla bych se dostat do nebezpečí. Nemohla bych ten dokument nikdy použít."
„Proklatě rafinované!" vyrazil ze sebe.
„Jistě! Taková musím být, když si chci vzít s úsměvem vraha za muže! Jak snadno by vás mohlo napadnout, abyste mě připravil o život a získal tak zpět svůj dokument. Ale nebojím se. Provedu taková opatření, že mi nebudete moci nic

udělat, aniž byste se sám neuvrhnul do zkázy. Listinu vám sama nadiktuji."
„Ach! Proč?"
„To zjistíte aniž bych vám to musela říkat. Začneme uprostřed věty a úplně nahoře listu, takže ten doklad bude vypadat jako část dopisu, který jste chtěl odeslat, ale neodeslal."
„Ženská, ve vás sídlí celé peklo!"
„Ale i celé nebe, Franzi," smála se. Zatímco ho objímala, pokračovala:
„Budeš mít na vybranou mezi tím nebem i peklem. Pojď, buď rozumný a zvol to první. Vezmi papír a piš. Potom půjdeme k faráři a věc bude vyřízena." Nemohl jinak. Napůl donucen a napůl sveden její krásou přinesl potřebné... O hodinu později je bylo vidět, jak jdou ruku v ruce vesnicí a mizí za dveřmi fary... 99 Nadešel den, kdy se mělo odehrát líčení ve věci Brandt. Pomocí tisku byla celá záležitost rozšířena a všichni se velice zajímali o její výsledek. Je vinen nebo nevinen? Tak se lidé ptali. Hlasy byly různé, ale větší část stála na jeho straně. Nic nebylo zamlčeno. Protože se neobjevily žádné nové okolnosti, byli všichni dobře informováni o všech náležitostech, které mluvily pro i proti němu. S politováním se říkalo, že člověk s ním bude cítit, ale soudce ho odsoudí. Protože byl předpokládán velký zájem o jednání, byly vydávány karty. Pouze přední osobnosti měly zajištěny vstup. Ale venku před soudní budovou se už brzy ráno shromáždil ohromný dav lidí, kteří chtěli vidět, jak přijíždějí a
vystupují svědci. Když všichni usedli na svá místa, byl do sálu přiveden obžalovaný. Několikaměsíční vazba na něm zanechala patrné stopy, ale dojem, který na všechny učinil, byl každopádně dobrý. Nebyl ani ustrašený, ani drzý. Mluvil otevřeně a s rozvahou muže, který se ocitl ve zvláštní situaci, ale je nevinen. S tímto výrazem hleděl do sálu. Jeho pohled stanul na dvou osobách. Na baronese Almě a jeho otci, kteří zde byli také jako svědci. První měla sklopené oči, ale druhý pohlédl na svého syna a potom vyslal vítězoslavný pohled k soudcům, jako by jim chtěl říci: „Podívejte se na něj, pánové! Vypadá jako vrah, který se cítí vinen? Poslouchejte, budete mu muset dát svobodu!" Nemohl jít k lavici obžalovaných a tak Gustavovi alespoň přátelsky pokynul. Přitom udělal obličej, který neměl znamenat nic jiného, než:
„Hlavu vzhůru, chlapče! Nic ti neudělají!" Předsedající seznámil všechny v auditoriu s případem. Byl vyslechnut obžalovaný a po něm jednotlivě všichni svědci. Gustav odpovídal klidně a vážně a nebylo
na něm vidět žádné rozčilení, strach, nebo dokonce zlost. Dal čest pravdě a více nemohl udělat. Mezi svědky byla ostře sledovaná baronesa Alma. Z jistých zdrojů se vědělo, že Brandt byl jejím tajným milencem a jen proto odstranil jejího otce a snoubence, aby se jí mohl bez překážek zmocnit. Byla v tomto bodu vyslechnuta, ale zůstala při tvrzení, že mezi nimi nebylo nic milostného. Na otázku, zda považuje Brandta za vraha, odpověděla třesoucím se hlasem:
„Vím, jakou bude mít má odpověď váhu. Srdce mi nařizuje nechat vládnout jemnost. Slyšela jsem ale rozhovor mezi ním a kapitánem, viděla jsem ležet mrtvého a dýmat pušku v ruce obžalovaného. Jsem přesvědčena, že je pachatelem. Nesmím se řídit srdcem, ale musím si uvědomit svou povinnost a následovat své svědomí. Bůh mi odpustí a bude milostivý, jestli se mýlím." Po těchto slovech se zhroutila. Nastalo tajemné ticho. Všechny oči visely na Brandtovi, aby viděly, jaký účinek na něho měla tato slova. Když se soudce zeptal:
„Má k tomu obžalovaný co říci?" zvedl se
Gustav a odpověděl pevně:
„Bůh jí odpustí, protože mluví z přesvědčení. Nemůže vědět, co se stalo za dobu mezi jejím odchodem a opětným příchodem. Nezlobím se na ni, ano, dokonce bych si jí podstatně méně vážil, kdyby mluvila jinak, než se stalo." Dojem těchto slov byl příznivý. Mezi posluchači zněla slova:
„Tak může mluvit jen nevinný!" Výpovědi barona a komorné byly samozřejmě nejvýše při-těžující. Byly pro zatčeného břemenem, které nemohl setřást. Také ostatní výpovědi mu více či méně přitížily. Nyní se zvedl státní návladní. Jeho řeč byla ostrá a řízná jako meč, jemuž měl obžalovaný propadnout. Když skončil, řekli si všichni přítomní, že Brandt je ztracen. Potom spustil obhájce svou závěrečnou řeč. Nevydal se cestou odvážných her se slovy, ale apeloval hezkými slovy na city soudců. Mluvil jednoduše a hrdě. Hlavním bodem jeho řeči byla skutečnost, že obžalovaný není ten jediný, na kterého by mohlo padnout podezření.
„Kdo činil," ptal se,
„baronese z Helfensteinu rozsáhlé a bezplodné vyznání lásky? Kdo se
plížil tam, kde padly dvě střely? Kdo se nalézal v zámku jako host, takže měl k baronovi kdykoliv přístup? Co dokazují břitva a klíč? První byla obžalovanému odcizena a druhý mu někdo podstrčil nepozorovaně do kapsy!" Při těchto slovech se všechny oči zaměřily na barona Fran-ze. Zbledl, ale zdálo se, že se ho to vůbec nedotklo. Obhájce pokračoval:
„Ten, jehož míním, měl na baronesu spadeno. Aby získal její ruku, musel odstranit ty, kteří by mu v tom mohli zabránit — míním tím jejího otce, snoubence a ,mléčného bratra, kterého považoval za jejího tajného milence. První dva odstranil tím, že je zavraždil, posledního tím, že na něj vrhnul podezření z těchto vražd! Okolnosti mu k tomu velice napomohly a on je uměl s ďábelskou rychlostí využít. Proti němu mluví tolik důvodů a důkazů, jako proti obžalovanému!" Tento dobrý muž byl pravdě tak blízko, jako o ní byl přesvědčen. Byl však státním návladním odmítnut. Ten považoval udaný důvod pozdní návštěvy Brandta za nesmyslný. Zvolání touhy po pomstě nad helfensteinským pánem ĎÁBELSKÉ Ú KLADY dvěma pašeráky je tak nešťastně vymyšlená lež, jak mínil, že spíše obžalovanému přitěžuje, než prospěje. Bylo provedeno shrnutí a obžalovaný byl dotázán, jestli k tomu nemá co podotknout. Zvedl se a vysvětlil pevným hlasem:
„Pánové! Útok proti tomu, v němž i já vidím viníka, byl odmítnut. Bůh ho bude soudit. Také já stojím před Všemohoucím. On zná myšlenky svých dětí a ví, že jsem nevinen. Také vy, pánové, to můžete cítit nebo tušit, ale musíte rozhodnout podle litery zákona. Ten zákon je nad vámi i nade mnou, a když mě odsoudíte, dopustíte se justičního omylu. I když padnu mečem, před Bohem budu čistý. Konejte svou povinnost, pánové!" Sto očí bylo

zaplaveno slzami. Gustav Brandt byl odveden a porota se odebrala do poradní síně. Posuzovali tento případ vážně a důkladně a jejich nepřítomnost trvala přes dvě hodiny. V této době se nikdo ze sálu nevzdálil. Pouze Alma opustila sál, protože pro ni bylo nemožné setrvat déle. Konečně se porota vrátila a byl přiveden obžalovaný. Ten hleděl pevně do očí prvního porotce a muž řekl, že třebaže mluvilo mnoho ve prospěch obžalovaného, nejpřesvědčivější důkazy mluví proti němu. Proto museli vyslovit podle svého nejlepšího zvážení své „vinen". Hlasité brumlání proběhlo sálem. To se téměř nepředpokládalo. Zapomněli, že porota má pouze zodpovědět otázku viny či neviny a jinak nemohla jednat. Brandtův obličej byl pevný. Věděl, co přijde, co musí přijít. Ale nyní, když to přišlo, musel sebrat veškeré sebeovládá-ní, aby zatajil, jakou silou ho tento očekávaný úder zasáhl. Na základě rozhodnutí bylo oznámeno, že je odsouzen k smrti mečem, ale že se rozhodli požádat Jeho Veličenstvo krále o změnu trestu. Sotva bylo toto rozhodnutí vyřčeno, vyskočil ze svého místa starý hajný. Byl postižen rozsudkem stejně jako jeho syn, cítil se jako rozdrcený. To co nyní slyšel, bylo pro něho příliš. Tento požadavek byl podle jeho mínění velmi silný. Proto silným hlasem zvolal:
„Jsi nevinen, mladíku! Bůh a mé srdce ti dávají svobodu. Nevinný milost nepotřebuje. Ten, kdo ji hledá, přiznává svou vinu. Proto se nech popravit! To nebude tak ostudné, jako být celý život v žaláři. To by zabilo mě i tvou matku!" Vše se seběhlo tak rychle, že předsedající neměl čas, aby mu odebral slovo. Nyní se starý otočil k odchodu a zvolal:
„Žij blaze, Gustave! Před svou smrtí ještě spatříš mne i matku. Drž hlavu vzhůru! Nezemřu dříve, dokud nezničím pravého viníka!" S těmito slovy dobrý hajný opustil sál. Ani mu nepřišlo na mysl, že by mohl být potrestán kvůli svému jednání. Odsouzený byl odveden a rozčilení posluchači jen pomalu opouštěli sál. Před palácem se dav hlučně rozcházel, aby roznesl znění rozsudku po celé rezidenci. Alma se odebrala do hotelu, aby tam vyčkala na výsledek líčení. V poslední době toho protrpěla tolik, že se jí zdálo nemožné, že to všechno unesla. Nyní chodila s pláčem po místnosti.
„Nemohla jsem jednat jinak. Skutečně jsem nemohla jednat jinak!" vzlykala.
„Bude to moje vina, když ho odsoudí k smrti. Ale já to ještě napravím tím, že si pospíším ke králi a budu ho osobně žádat o milost! Vůz čeká před vraty." Konečně se po více než dvou hodinách vrátil sluha, jehož zanechala v jednací místnosti. Řítila se mu naproti, aby se ho zeptala:
„No? Rychle, rychle! Jaký je rozsudek?"
„Vinen!" odpověděl muž, sám hluboce dojatý.
„Vinen!" vykřikla.
„Ó můj Bože! Byl odsouzen k smrti?"
„Ano! A přitom každý přísahá na to, zeje nevinen. Musíte ho zachránit, milostivá paní!"
„Hned, hned! Vůz ještě stojí dole?"
„Ano, jak bylo nařízeno."
„Tak pojď! Musím okamžitě do královského zámku!" Stejného dne večer bylo velice veselo u hrobníka z Helfen-steinu. Měl narozeniny a jeho stará upekla obrovský koláč. Bylo v něm jen málo másla a vůbec žádný cukr. Navíc se tak silně připálil, že domácí paní musela rozbít formu, aby ho vyndala ven. Seděli vedle sebe u okna a toužebně hleděli dolů z kopce. Hřbitov byl totiž na kopci a sousedil s hlubokým lesem. Cesta vedla dolů k vesnici a právě po ní museli přijít dva muži, které k sobě pozvali — kovář a jeho syn. Hrobník měl jednoho syna a tomu byl kovář za kmotra. Tento syn byl vojákem a později se stal podomkem v jednom výčepu v rezidenci. Již delší dobu se však rozhlížel po lepším místě a dal by za to život, kdyby se mu podařilo vstoupit do „královských služeb", čímž chtěl vyjádřit „státní služby". Měl zvyk poslat každým rokem k otcovým narozeninám dopis. Ten dopis i dnes dorazil přesně, ale pisatel v žádném případě nepatřil k „hrdinům pera" a jelikož hrobník se svou ženou se ještě nenaučili luštit egyptské hieroglyfy, museli se vždy spolehnout na cizí pomoc. Kovář tedy byl v kmotrovství k oběma starým lidem, ale k samotnému hrobníkovi měl ještě jeden, pochopitelně velice tajný, vztah. Ten první, stejně jako ten poslední patřil k paše-rákům. V jedné staré rodinné hrobce v nejzazším rohu hřbitova byla skrýš pro pašované zboží a kupodivu o ní neměla tušení ani hrobníkova žena. Proto kovář a jeho syn přicházeli nahoru často a také včera dostali pozvání od obou kmotrů k požití koláče. Přátelsky přijali pozvání a slíbili přinést lahvinku dobrého Nordháusera.) A hra? Ta byla samozřejmá. Koláč stál na stole, vedle ležely karty a taktéž dopis. Kovář uměl dobře číst. Také jemu, nebo jeho synovi připadl ten úkol, rozluštit epištoly domácího čeledína. Dlouho ti dva čekali marně. Konečně spatřili oba očekávané stoupat pomalým dlouhým krokem vzhůru. Byli přátelsky přivítáni a když vytáhl hostinský z kapsy lahvinku, byla radost dvojnásobná. Usadili se. Koláč byl nakrojen. Při žvýkání se vždy slepily zuby k sobě, ale Nordháuser je dokázal vždy zase uvolnit. Tu zahlédl hostinský dopis.
„Z rezidence?" ptal se.
„Ano," přikývla stará blaženě.
„Už jste to četli?"
„Ne. Je ještě zalepený."
„Proč jste ho již nerozlepili a nečetli?"
„Hm!" křenila se.
„Starej někde zašantročil brejle a můj cvikr má rozbitý sklíčko. Sklenář neměl vyhovující, tak jak jsme to mohli číst?"
„No, tak já vám pomůžu. Mám to otevřít a číst?"
„Ano, buď té dobroty, kmotře!" Dopis nebyl v obálce, ale byl složen z kusu tvrdého notového papíru a slepený moučnou kližkou.

Kovář se s ním chvíli potýkal a když ho konečně otevřel, četl s velkými potížemi následující: Milly odče a věrna madko! Já chydtil ty dvě odce, které jsem koubil, abych vám nab-sal, že vámpřeju, že jste zdravý a dobrý stejně jako jsem já!!!) Nordháuser — bylinkový likér Váže naroděniny je enom u jeho odce, ale moje srtce se těší královsky, protžyjzem konečný královsky sluha!!!!!! Jájzem doztal místo jako klídžník u královského zemskégho souda, gde má byt otsouzeny ke zmrdi Gusdav Brandt. Já to mám tobrý, ale muzím tomu enemu velideli ztraže daroval jeten pitel prampor. Tak mi jednu pitel pošlete!!!! Ty onté pantofly se múšete nechati, protoše jápoušívám furt v uniformně. Mate u vás hotně mrdvých? Postravujte a líbajte mně Garlienu a Kutzel. Kterou já z těch dva se ožení ejžtě nevětél, takže musili klitně čekala!!! Uoustávejte věrné važemu dobrá syn Christian!!!!) Obsah tohoto listu samozřejmě přivedl oba rodiče do radostné nálady. Jejich syn je královským klíčníkem u soudu! To se musí
dozvědět celá vesnice co nejdříve! Ale teď nebylo možné opustit jejich dva hosty.
„Klíčník u Zemského soudu!" prohlásil hrobník.
„To je jistě důležitý místo!"
„Přirozeně," odpověděl kovář a dal nenápadný pokyn synovi.
„Takže asi taky viděl Gustava Brandta?"
„Pravděpodobně. Snad byl přítomen i přímo u jednání, které dnes proběhlo."
„No, tam taky mohl bejt. Jak asi dopadl rozsudek?"
„Pro každý případ bude odsouzen k smrti."
„Hergot!" zaklela stará a spráskla ruce.
„Vsadila bych se, že to neudělal!"
„Já taky!" dodal její muž a aby zdůraznil své mínění, hodil do sebe jednoho Nordháusera.
„Já taky," dodal mladý kovář.
„Ale je tu útěcha, že ho nepopraví. Král ho jistě omilostní.") Znění dopisu bylo záměrné ponecháno čtenáři v následující naturalistické podobě — smysl vyplývá spíš z jeho obsahu než z jeho formy
„Takže bude zase na svobodě?"
„Chraň Bůh! Kdo je odsouzen k smrti, může být omilostněn jenom k doživotnímu žaláři."
„Ježíši! To je pomalu horší než smrt!"
„Tak, tak! Kdoví, co se ale stane! Brandt není
hlupák, aby se nechal jen tak zavřít!" Při těch slovech vrhl opět tajný pohled na svého syna, který odpověděl tichým přikývnutím. Potom pokračoval:
„Co to vlastně myslel Christian v dopise s těma pantofle-ma?"
„Když byl naposledy doma na dovolený, zapomněl je odvést a my jsme mu je měli poslat. Ale protože teď nosí velkou uniformuhm, takový pantofle by asi ke královskýmu klíčníkovi nepasovaly."
„To si taky myslím. A co míní s těma bramborama?"
„Hm, to sám nevím. Chce je darovat vrchnímu strážmistrovi možná že mu dopomohl k tomuto místu."
„Asi to tak bude. Ale jak chcete dostat ten pytel brambor do rezidence?"
„No," prohlásil starý škrábaje se za uchem,
„to je špatná věc. Snad vlakem, nebo poštou?"
„Možná bych ti dokázal pomoct. Chci nazítří navštívit příbuzný a možná pojedu kolem rezidence."
„Ach! Budeš tak hodnej a vezmeš ty brambory s sebou?"
„Rád."
„Ujednáno, kmotře! Naházu je zítra do pytle a přivezu ti je dolů, ale, hm musím ven. Támhle už jde pohřeb." Vrhnul pohled z okna. Kovář dobře věděl co
míní, ale stejně se zeptal:
„Jaký pohřeb?"
„Ty to nevíš? Je to malej kluk doručovatelky, kterej umřel na záškrt. Teď ho právě nesou."
„Bude to trvat dlouho?"
„Ó ne. S takovýma chudýma dětma se nikdo nepáře, to přece víte."
„Musíš ale zaházet hrob? A přece jsme si chtěli zahrát."
„To zaházení nepospíchá. Udělám to, až budeme tady hotovi, nedá to moc práce."
„Dobře! My ti s tím pomůžeme." Jeden muž nesl malou rakev. Za ním šel pohřební obřad-ník a matka dítěte. To byl celý pohřební průvod. Hrobník ty tři přivítal a vedl je ke hrobu. Spustil rakev do díry a tiše se modlili Otčenáš. Tím byla celá ceremonie ukončena. Když se loučí se zemřelým dítětem bohatý a urozený pán, děje se to daleko pompéznějším způsobem ale přece je srdce chudé matky stejně citlivé, jako srdce vznešené dámy. Doprovod mrtvolky opustil hřbitov a hrobník se vrátil do své místnosti. Začalo se stmívat, a proto zapálili lampu. Při jejím světle začali hrát, ne snad o zlaťáky a stříbrňáky, ale o dvacáté díly jednoho feniku. Po
nějaké době strčil kovář do syna loktem.
„Nenech nikoho vyjít ven," pošeptal mu. Zvedl se a opustil místnost s lhostejným výrazem muže, který zamýšlí udělat něco zcela běžného. Když se ocitl za domkem, několik okamžiků naslouchal. Byla už noc a nikdo ho nemohl vidět. Rychlými a opatrnými kroky pospíchal k malému hrobu. Před tím koukal z okna a dobře si zapamatoval jeho umístění. Hrob byl otevřený. Sklonil se a sáhl dovnitř. Na malé rakvi leželo několik kytic z polních květin, které matka cestou utrhla a hodila je do dětského hrobečku. Než vytáhl rakev, vyndal tento drsný muž květiny vedle hrobu. Potom otevřel rakev, vytáhl dítě a položil ho stranou. Hned uzavřel víko, uložil rakev zpět do hrobu a vrátil květiny na původní místo. Nyní vytáhl starý hadr, který měl schovaný pod vestou, mrtvolku do něj zabalil a odnesl ji do rohu hřbi- tova, kde ji zatím uložil do hustého křoví. Plánované dílo bylo dokončeno a on se vrátil zpět do místnosti. Vše se odehrálo tak

rychle, že čas, který venku strávil, nebyl nikomu
nápadný.
„Byla venku tma?" zeptal se jeho syn.
„No, ušlo to!" odpověděl otec. To bylo znamení, že se vše podařilo. Začali znovu hrát. Když skončili, právě odbila půlnoc.
„Už je tak pozdě?" zeptal se hrobník překvapeně.
„Jak nám to rychle uběhlo! Budu teď muset nechat ten hrob ote-vřenej."
„Proč?" zeptal se hostinský.
„Už je příliš pozdě! Zejtra ráno je taky den. Samozřejmě se nesmí nikdo dozvědět, že ten hrob byl tak dlouho otevřenej."
„Dobře! Pomůžeme ti!"
„Skutečně? Přijímám! Budeme s tím hotovi za pět minut." Vzali si lopaty a lampu a odebrali se k hrobu. Hrobníkova žena jim svítila.
„Ten chudej červík tak rychle umřel," prohlásila.
„Chtěla bych toho malého ještě jednou vidět!"
„Tak to otevřem!" odpověděl jí muž.
„Nesmysl! Co vás to napadá!" bránil se rychle hostinský.
„To by bylo hanobení mrtvol!"
„Ale já jsem hrobník! To se nemůže brát tak přísně!"
„To může bejt. Ale otvírá se rakev, ve které leží mrtvola po záškrtu?"
„To je pravda! Stará, budeme opatrní, abysme ještě na starý kolena nezemřeli na
dětskou nemoc!" Tím bylo zažehnáno nebezpečí. Hrob byl zasypán a potom se kovář a jeho syn rozloučili se svými kmotry.
„Dobrou noc, kmotře!" zvolal za nimi hrobník.
„Takže zítra přivezu brambory!"
„Ano. Vezmu je nazítří s sebou." Když oba ušli několik kroků, zůstali stát a naslouchali. Po chvíli syn řekl:
„Kmotr šel hned spát, světlo už zhaslo. Kam jsi dal tu mrtvolku?"
„Počkej tady přinesu ji."
„Kdy půjdeme k zámku?"
„Hned. Tam už taky všichni spí. Milostivá slečna přece není doma."
„Tak já mezitím přinesu filcové boty a klíče. Kde se sejdeme?"
„U dubu na cestě k zámku."
„Dobře, otče." Šel dolů do vesnice, vplížil se do výčepu a potom do zahrady. V místnosti dosud sedělo několik hostů. Na zahradě vešel do kůlny, jejíž zadní dveře byly stále otevřené. V rohu seníku byly schovány pod slámou dva páry fíkových bot a svazek paklíčů. Vzal si tyto věci a odebral se k dubu. Protože musel být opatrný, otec tam už na něj čekal.
„Máš všechno?" zeptal se tento.
„Všechno. Obujem si hned ty boty?"
„Ano,
holinky si strčíme tady do roští."
„Jak se dostaneme do zámku?"
„To už nějak vymyslíme. Ještě nevím, jestli tam všichni spí. Možná bude nějaké okno poblíž hromosvodu otevřené." Přezuli se filcové boty činily jejich kroky neslyšnými. Holinky ukryli do roští vedle cesty. Když přišli k zámku, plížili se opatrně kolem. Syn nesl mrtvolku dítěte a otec paklíče, které omotal hadrem. V jednom ze zadních oken se dosud svítilo. Kovář znal velice dobře vnitřek zámku, protože zde sám dělal některé opravy.
„To je komora vedle kuchyně," mínil.
„Asi tam sedí ženský a žvaní. Když tu není paní, má služebnictvo volno. Počkej tady!" Odešel. Když se po krátké chvíli vrátil, šeptal:
„Všechno je dobrý. Támhle to spodní okno je otevřený. Tím se dostaneme dovnitř. Když budou dveře zamčený, otevřu je. Pak se dostaneme chodbou ke schodům. Místnost, kde spí ten malej, znám velice dobře."
„A chůva?"
„Sedí taky dole. Vypadalo to, že si uvařily čokoládu. To se nenechají rušit."
„A jak se dostaneme opět ven?"
„Naprosto stejnou cestou."
Prolezli oknem. Dveře místnosti, kde se nyní nacházeli, nebyly zamčeny. V několika okamžicích se ocitli oba na chodbě.
„Tady! Rychle dovnitř!" šeptal kovář. Vzplála zápalka. Při jejím svitu spatřil chlapce, který spal ve své postýlce. Kovář ho vyndal tiše, velice tiše ven a přitiskl ho k sobě. Nevzbudil se.
„Rychle! Dej tam toho druhýho spratka! Polož na něj pokrývku a oblečení, který visí támhle na zdi. Vyznáš se v tom?"
„Jo, otče."
„Tak tedy půjdu. U dubu se opět sejdeme."
„A když se malý probudí?"
„Nevadí. Tady visí kabát. Zamotám ho do něj a pak ho nikdo neuslyší." Vzal kabát, zavinul do něj chlapce a odplížil se. Byl to zázrak, že se dítě neprobudilo. Kovář odkvačil neslyšnými kroky dolů po schodech a místností, kterou nalezli otevřenou, se dostal ven. Tu se začal hoch vrtět. Kovář ho při chůzi kolébal. To pomohlo. Dítě myslelo, že je v náručí chůvy a spalo dál. Když přišel k dubu, čekal. Po necelých dvou minutách zaslechl kroky. Byl to jeho syn. íi

„No?" ptal se.
„Podařilo se?"
„Samozřejmě!"
„Ještě není ale nic vidět!"
„Tak rychle to nepůjde. Okno přece leží na druhé straně a není odtud vidět."
„Proklatě! Jestli to nechytlo, přijdou na tu výměnu!"
„Neměj strach. Co dělám, dělám dobře!"
„Tak tedy zmizíme."
„Natáhnem si opět holinky?"
„Na to není čas. Nes je. Já ponesu chlapce, a než začne nějaký rozruch, musíme být doma." Pospíchali pryč, šťastně dosáhli zahrady a dostali se stodolou do dvora. Hosté seděli dosud v místnosti.
„Jdi dovnitř a pošli matku ven," nařídil kovář. Syn odešel a po krátké chvíli se objevila kovářova žena.
„Konečně, konečně," šeptala.
„Kolik jsem vytrpěla strachu! Podařilo se?"
„Doufám. Tady je kluk. Je připraven úkryt?"
„Ano. Dej mi ho a jdi do jizby."
„Ptali se po mně?"
„Ano, ale já jsem řekla, že jsi u kmotra a brzy přijdeš." Vzala si dítě a zmizela ve tmě dvora. Pod domem se nacházel tajný sklep, který ještě ani pohraničníci neobjevili. Tam odnesla uloupeného chlapce, zatímco kovář vstoupil do hostinské místnosti. I tam se dosud hrály karty. Byli to známí
z vesnice a paše-ráci z druhé strany hranice. Oba, otec i syn, si museli k nim sednout a přidat se ke hře. Neměli sice k tomu pražádnou chuť, ale v každém okamžiku mohla přijít zpráva, co se stalo na zámku. Uběhlo pět minut, deset minut — nepovedlo se tp Tu zaznělo venku na vesnické cestě hlasité zvolá
„Hoří! Hon! Hoří!" Ponocný zatroubil na roh. Všichni hosté vyskočili a vyběhli ze dveří. Ponocný je spatřil a zvolal: „Hoří lidičky! Na zámku hoří!"
„Ježíši! Na zámku!" zaznělo ze všech úst.
„Rychle ke stříkačce, než bude pozdě!" Už tak to bylo dost nebezpečné, protože když se konečně dostali se stříkačkou nahoru, stálo už jedno celé křídlo budovy v plamenech. V okolí nebyli požárníci a když dorazili ti z okresního města, hořel už celý zámek. Obyvatelé zámku vytáhli ven vše, co bylo možné, a vesničané jim usilovně pomáhali. Přitažené stříkačky z okolních vesnic byly zbytečné, protože nebyl dostatek vody. Řízení všech záchranných prací převzal rychtář obce. Teprve později, když i přes pomoc obyvatel okolních
vesnic museli uznat, že budovy již nezachrání, uvědomili si, že tam mohli zůstat někteří lidé napospas plamenům. Obecní rychtář pospíchal na místo, kde bylo shromážděno zámecké služebnictvo a plačíc a naříkajíc přihlíželo ničivému živlu.
„Jste tady všichni?" zeptal se. „J
„Všichni," odpověděla komorná Ella, která ještě nenabyla ji své duševní rovnováhy. |
„Nechybí někdo?"
„IX C. Tu se ozval hlasitý výkřik hrůzy. Zazněl z úst chůvy.
„Co je? Co se děje?" zeptal se jí.
„Chlapec! Chlapec! Malý pán!" odpověděla.
„Hergot! On tu není?"
„Ano, není, spal! Ó Bože! Seděly jsme dole, když už to nahoře šíleně hořelo. Všimly jsme si toho, když už nahoru nebyl možný přístup!" Zavládlo všeobecné rozčilení. Hledalo se, padaly stovky různých rad — marně! Tam nahoru, kde ležel chlapec, už se nemohl nikdo dostat. Když dorazila dobrovolná požárnická skupina z okresního města a jejich vedoucí se dozvěděl, co se stalo, pokrčil rameny a řekl:
„Už dávno musel uhořet! Pokusit se o výstup nahoru by bylo holým
šílenstvím. Snad alespoň zachráníme jeho pozůstatky, zdi a krovy ještě drží." Stříkačky začaly pracovat, protože požárníci přivezli dostatek vody. Oba živly se střetly. Jeden se snažil překonat druhý. Oblaka páry vystupovala z tmavého hustého kouře. Tu přijel jezdec na uříceném koni. Byl to baron Franz voň Helfenstein. Večer po svém návratu z rezidence nenašel klid po prožitých událostech. Bylo po půlnoci, když se do jeho místnosti vloudil zvláštní jas. Zvedl se z postele a vyhlédl oknem. Spatřil, že ve směru, v němž leží zámek Hirschenau, výrazně hoří. Že by chytl sám Hirschenau? Rychle se oblékl, vyvedl koně ze stáje a aniž by ho osedlal, vyskočil na něj a ujížděl pryč. Zde se dozvěděl, že jeho sestřenice se dosud nevrátila z rezidence, zatímco malý bratranec uhořel. Tvářil se, jako by ho to nesmírně zdrtilo. Běhal jako smyslů zbavený kolem hořícího zámku a právě na místě, kde bylo nejméně lidí, zaslechl jak ho někdo volá:
„Zlé neštěstí, pane barone!" Otočil se a poznal kováře.
„Ach, to jste vy!"
prohlásil.
„Kdy to vypuklo?"
„Krátce po půlnoci, když jsme dole hráli karty."
„Všechno, všechno je ztraceno!"
„Hodně, ale hodně vyhráno!" To vzbudilo pozornost barona.
„Co se získalo?" zeptal se.
„Celé volné panství Helfenstein. Mladému baronovi se přece přihodilo neštěstí."

„Pojďte sem blíž!" Kovář přistoupil k jeho koni. Baron se ptal tichým hlasem:
„To je ale náhoda! Takže už není zapotřebí to, co jsme si ujednali."
„Jak to?"
„No přece víte! Jak to vypadá se směnkou?"
„Tu mám."
„Nyní ji ale nemusím vyplatit, protože jste neudělal nic, abyste získal sjednanou částku." Kovář položil ruku na krk koně a zeptal se:
„Jak to? Nic jsem neudělal? Neslíbil jsem snad, že budu mlčet? Neslíbil jsem snad chlapce----"
„Pssst! Pssst! Ne tak hlasitě! Opatrně! Za obojí jsem vám dal směnku. Vy jste jenom mlčel, to ostatní vykonala náhoda. Dostanete tedy jen polovici."
„Náhoda? Znáte snad tuto náhodu?"
„No?"
„Stojí před vámi. Já jsem byl ta náhoda!"
„Co? Chlape, vy jste zapálil zámek?"
„Ano."
„Proč? Jak to?"
„Aby
chlapec beze stopy zmizel."
„Nemohl jste to udělat nějakým jiným způsobem? Nevidíte, jaké mám ztráty a o jakou část dědictví jsem přišel? Mohu vás nechat potrestat!" Baron byl skutečně rozzloben na nejvyšší míru. Kovář si však zachoval svůj klid a odpověděl:
„Jak se zdá, ne-víte, že všechno pohyblivý i nepohyblivý je pojištěný. Vždyť vy si budete moct za ty peníze postavit novej zámek podle vaší chuti. Co se ale týká mě, tak vás snažně prosím, abyste mi už víckrát nehrozil. To by bylo vaše neštěstí!" Po těch slovech zmizel mezi mihotavými stíny, které vrhal požár po okolí zámku. Baron nyní seskočil z koně, aby se v klidu zorientoval. Obyvatele zámku našel shromážděné na jednom místě. Byla mezi nimi i Ella, která se sem vrátila, protože paní nepotřebovala zatím její služby. Když ho spatřila, přišla mu ihned naproti.
„Jaké štěstí, můj milý, že tě vidím!" prohlásila polohlasně.
„Slyšel jsi o té skvělé náhodě, která se přihodila?"
„Jakou náhodu myslíš?"
„No přece smrt toho chlapce! Přihodilo se
mu neštěstí."
„To vím!"
„Skutečně? Co si o tom myslíš?"
„Co si o tom mám myslet?"
„To samé, co si myslím já!" odpověděla důrazně.
„Tak? A co si tedy myslíš ty?"
„Řekl jsi, že víš, jaká nehoda se chlapci přihodila?"
„Ano."
„Věděl jsi to ale už dříve!" Slova na něj zapůsobila jako rána kladivem.
„Chtěl bych vědět, jak to myslíš!" vyštěkl trochu drsně.
„Tak ti to řeknu docela otevřeně: ten oheň je tvoje dflo a nic jiného!"
„Ženská, ty jsi se zbláznila?"
„Ne, mé srdce! Dokážu však číst nepřekonatelně v tvé duši. Chlapec přece musel být odstraněn!"
„Vždyť jsem tady nebyl!"
„To je sice pravda, ale byl tu ten, kdo zadaný úkol tak ,ohnivě splnil!"
„Mlč! Přivedeš mě do neštěstí!"
„Ó ne! Ty jsi satan a já jsem tvá čertice. Mám z toho požáru radost, protože nebudu jen baronkou, ale velice bohatou baronkou! Kdybych se nemusela bát svědků, tak bych tě políbila!"
„To bych si vyprosil! A stejně tě žádám, abys nikomu neříkala, co se mezi námi udalo. Smím se zeptat jaké jsou tvé ztráty?"
„Hodně, hodně mi toho shořelo!"
„Co?"
„Šaty, prádlo"
„Nic víc? Skutečně nic víc?" ptal se naléhavě. Ostře se zasmála a odpověděla:
„A ještě hodně jiných věcí. Ale ty dva dokumenty, které jsem od tebe obdržela, se mi podařilo zachránit. Vždyť je to vlastně jediná věc, která mi leží skutečně na srdci."
„Ukaž je!"
„To není mitné!"
„Chci a musím je vidět!" Tu pokrčila opovržlivě rameny a řekla:
„Tvá naléhavost mi dokazuje, jak se mě bojíš. Mám tě ve svých nikách. I kdyby mi papíry skutečně shořely, ještě dlouho bych tě držela v šachu pouhým tvrzením, že je stále mám. Ale skutečně jsem je zachránila, protože je nosím stále u sebe. Tady, podívej!" Vytáhla dva složené papíry a držela je v ruce, aniž by mu je blíže ukázala.
„Ukaž! Chci si je přečíst!"
„Ach, číst a roztrhat, nemám pravdu? Kdokoliv jiný je dostane dřív do ruky než ty, alespoň do té doby, než budu baronkou voň Helfenstein. Máš teď na práci jiné věci. Starej se o své hořící dědictví!" Poslechl její radu, třebaže k

ničemu nevedla. Křídlo zámku, kde požár vypukl, bylo částečně
zachováno ostatní části shořely úplně. To bylo způsobeno tím, že veškerá voda, která byla k dispozici, se vyplýtvala na tuto část, kde doufali zachránit alespoň dětské pozůstatky. Za rozbřesku mohli začít s pátráním. Opřeli žebřík o dosud pev- nou vnější zeď a pokusili se vniknout do místnosti, kde chlapec spal. Báječné! Byla to jediná místnost, kde se dosud nezřítil strop! Oheň šetřil svůj výchozí bod, aby se mohl o to rychleji rozšířit jinam. Odvážný požárník se přehoupl vyhořelým okenním otvorem, ale ihned se vrátil, protože zjistil, že ho zuhelnatělá podlaha neunese. Také baron byl při tomto pokusu přítomen.
„No, co jste viděl?" zeptal se.
„Myslím, že jsou tam dosud pozůstatky malého pana barona. Zdálo se mi, že jsem mezi ohořelými částmi postýlky zahlédl zuhelnatělé tělíčko."
„Budeme tedy muset počkat, až se oheň úplně uklidní a spáleniště vychladne. Potom zjistíme, jestli jste měl pravdu!"
Baronesa Alma byla v královském sídle informována o tom, že král přijímá její návrh a během
několika hodin jí poskytne audienci. Prožívala celou tu dobu jako v horečce a konečně opět přijela k sídlu. Nyní byla vpuštěna dovnitř. Krále našla v audienčním sále. Stál u okna a vážně, velice vážně hleděl ven. Zůstala stát u dveří a téměř se neodvážila ani dýchat. Co jí tolik svíralo srdce? Vždyť nikdy dříve neměla před králem takový strach! Nyní se otočil k ní. Okamžitě klesla na kolena a prosebně zvedla ruce. Přistoupil pomalu blíže. Neřekl jí, aby vstala. Hleděl jí dlouho přísně do tváře a potom prohlásil:
„Vím o co chcete žádat, baroneso!"
„Ó milost, milost, Veličenstvo!" vzlykala.
„Chcete, abych měl milost pro toho, pro něhož jste ji sama neměla! Mám zmírnit rozsudek, který byl tak tvrdý právě kvůli vám. Byl jsem informován o průběhu celého pátrání i o dnešním jednání. Vím také, že to byla vaše výpověď, která nejsilněji dopadla na misku vah — a přece to byl váš bratr! Láska a milost je povinností ženy a o to více sestry!" Každé z těchto slov ji zasáhlo jako smrtelný šíp a z těchto
úst byly hroty dvakrát ostřejší.
„Ó, Veličenstvo!" vzlykala.
„Nemohla jsem jinak!"
„O tom nebudu přemýšlet. Také nebudu diskutovat, zda je vinen nebo ne. Jen lituji jeho i vás."
„Děkuji vám za tato slova! Ale udělte mu také milost, Veličenstvo, milost!"
„Vy si myslíte, že o ni bude žádat? Slyšela jste slova jeho otce, toho dobrého, skromného a hodného muže, který raději uvidí svého syna na popravišti, než aby se sklonil pod jhem milosti?"
„Může si snad vynutit smrt? Není shovívavost Veličenstva nad přísností zákonů?" Panovník pomalu pokýval hlavou a odpověděl:
„Čestný muž raději tisíckrát zemře, než by žil jako vězeň! Ale běžte, vaše prosba nemá a nesmí být zbytečná. Nejste sama, kdo má pro odsouzeného sympatie. Jeho krev nepoteče!" Otočil se a opustil sál. Ona se zvedla a odpotácela se ke svému vozu. Jednání krále ji velice ranilo, stejně tvrdě, jako události poslední doby. On, který byl vždy tak milostivý, ji nechal klečet. Třebaže ji přímo nekáral za její jednání, byl jím velice rozladěn. Odešel dokonce
bez rozloučení! Zasloužila si to skutečně? Nebylo důkazem lásky k ,mléčnému bratrovi, že hned z jednání běžela ke králi a prosila o milost? Mohla skutečně mluvit proti svému svědomí? Těmito otázkami se zabývala, když přišla do svého hotelu. Musela zde přečkat noc, protože večerním vlakem by se nedostala až domů. Ostatní použili dřívější vlak, protože se nezdrželi audiencí u krále. Prožila hroznou noc. Spánek se nedostavil a výčitky svědomí se jako duchové vynořovaly před jejím zrakem. Jak dobrý a urozený byl vždy Gustav! Jak odvážně jednal ještě poslední den před vraždami a s jakými ohledy a sebeovládá-ním předstupoval před jejího otce. Mohl být opravdu tak pomstychtivý a bezbožný? Tisícero hlasů v jejím nitru odpovídalo že ne. Tyto hlasy dosud mlčely, protože se jich nikdo neptal. Ano, ona měla na všem vinu! Ona ho nazvala vrahem a zbaběle upadla do bezvědomí, místo aby se postavila na jeho stranu a odvážně ho hájila. Měla si uvědomit, že v době mezi jejím odchodem a opětným příchodem mohl skutečně někdo jiný vzít Gustavovu pušku, aby zastřelil kapitána a majitele zbraně později označit za pachatele. Nyní vystupovaly všechny argumenty obhájce z její duše bylo jí, jako by vše najednou viděla v jiném světle. Spráskla ruce a zvolala hlasem plným žalu:
„Ano, Gustave, ty jsi nevinen! A jsem to já, kdo tě uvrhl do neštěstí! Žádný Bůh mi nemůže odpustit!" Rozhodla se vrátit prvním ranním vlakem do Helfensteinu a vyznat se starému hajnému ze své viny. Zkusí s ním projednat nějakou možnost pro Gustavovu záchranu. Telegrafovala domů, aby pro ni poslali spřežení na nádraží v okresním městě. Nastoupila do vlaku. Jela první třídou a seděla v kupé úplně sama. Neviděla okolní krajinu, kterou vlak ujížděl, neslyšela výkřiky a volání na nádražích a zastávkách. Všude se mluvilo o požáru na zámku Hirschenau. Byla tak ponořena do svých myšlenek, že nic nedošlo u ní sluchu a své okolí nevnímala. Konečně dorazili do města. Jako ve snu slyšela vyvolávat název stanice. Její sluha přispěchal z druhé třídy, aby jí pomohl při
vystupování.« - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ Zaslechl všechny útržky, věděl co se stalo a díval se na ni s obavou. Povšimla si jeho pohledu.
„Co je?" ptala se.
„Co se děje?"
„Vy jste ještě nic neslyšela, milostivá baroneso?" odpověděl jí.
„Co jsem měla slyšet? O ničem nevím. Co se vlastně děje?" Rozpačitě chvíli váhal a potom řekl:
„Stalo se něco neočekávaného, něco velice nepříjemného ach, tady přichází jeden, který vám to řekne přesněji než já." Uctivě ustoupil. Alma se otočila a spatřila — svého bratrance Franze voň Helfensteina. On převzal její telegram u vyhořelého zámku a nemohl se zříci toho, aby jí předal zprávu, která ji čekala. Proto se vydal na nádraží, aby ji zde sám

přivítal. Když ho zahlédla, zbledla. Byl vrahem! Co tady chtěl? Předsevzala si, že mu dá pocítit své pohrdání a ptala se ho hrdým hlasem:
„Vy jste zde? Jel jste stejným vlakem? Myslela jsem, že jste se vrátil už včera." Vykala mu a dívala se na něj pohledem, v němž bylo stejně pohrdání jako odpor. Zdálo se, že si toho nevšímá.
Pokrčil rameny a prohlásil:
„Snad jste se nemohla také hned vrátit, protože jste si dala schůzku s vrahem vašeho otce v některé z cel. To předpokládám. Bylo by bývalo lepší, kdybyste se tomu vyhnula. Jste informována o tom, co se mezitím přihodilo na Helfensteinu a na zámku Hirschenau?" Chtěla tvrdě odrazit jeho drzé urážky, ale při poslední otázce na ni hleděl tak výsměšně, že jí málem ztuhla krev v žilách. Zachvěla se, jako kdyby před ní stál s taseným mečem, připraveným k smrtící ráně.
„Ne," odpověděla tiše a váhavě.
„Ne? Tak mi podejte ruku. Musíme si najít nějaké místo, kde vám podám zprávu."
„Proč to nemohu slyšet tady?" Vyrazil ze sebe krátký cynický smích a odvětil:
„Předem vím, že byste opět upadla do mdlob!" S těmito slovy ji táhl pryč. Předsevzala si, že právě kvůli němu z trucu neomdlí, ať přijde, co přijde. Když došli do čekárny první třídy, kde bylo jen několik cestujících, vymanila se z jeho držení a řekla:
„Nyní doufám, že mě seznámíte s vaší zprávou."
„Prosím, držte se ale
pevně židle," odpověděl výsměšně.
„To co vám řeknu je více než nepříjemné! Přejete si, abych začal raději opatrně?"
„Mluvte!" nařídila hrdě a chladně.
„Dobře! Dnes v noci vyhořel zámek Hirschenau do základů." Zbledla, ale neukázala žádnou slabost.
„Kdo požár založil?" zeptala se.
„Nikdo. Předpokládá se, že důvodem jeho vzniku se stala nějaká neopatrnost. Paní nebyla přece doma!"
„Všechno se musí přísně vyšetřit! Ztráta se překoná, všechno bylo pojištěno. Předpokládám, že při tom nebyl ohrožen žádný lidský život?"
„Bohužel, právě to se stalo." Nyní se pevně držela opěradla židle.
„Je někdo zraněn?"
„Zraněn ne, ale mrtev," prohlásil chladně a lhostejně.
„Nebesa, kdo to je?"
„Uhořel váš bratr." Vtom na něj vyjela. Její oči hleděly strnule skelným pohledem do jeho tváře.
„To není pravda! Lžete!" zvolala.
„Vidím, že jste momentálně nesvéprávná, proto vám odpouštím. Jděte ven! Ostatky byly zachráněny. Ohořelé kosti a zuhelnatělá hlava leží připraveny k prohlídce." Zamávala ve vzduchu rukama, vyrazila ze sebe
výkřik hrůzy a s nářkem zvolala:
„Bože! Můj Bože, tvůj soud začíná!" Potom klesla bez života na podlahu. Baron se chladně otočil na sluhu, který zůstal stát u dveří:
„Nechtě si poskytnout jednu místnost na nádraží a zavolejte lékaře. Nemyslím si, že by byla ve stavu někam odjet. Na zámku Hirschenau pro ni bohužel není místo." Odešel s těmito slovy, jako by mu byla její osoba úplně cizí a lhostejná...

KAPITOLA TŘETÍ Uprchlík

Druhého dne ráno dorazil kovář se svým synem k nádraží i s vozíkem. Když složil pytel brambor z vozu, podal ho jako spoluzavazadlo a nastoupil do vlaku. Syn se vrátil do Helfen-steinu. Když dojel kovář do rezidence, vydal se ihned k Zemskému soudu a vyptával se na nového klíčníka Christiana. Ten po chvíli přišel a ihned kmotra poznal. Měl velkou radost z jeho návštěvy a ptal se, jestli rodiče dostali jeho dopis.
„Ano," odpověděl kovář.
„Sám jsem ho předčítal."
„Skutečně?" zeptal se Christian.
„Byl hezky napsaný, viď kmotře!"
„Ano. Hlavně to o ty Karlině a Gustel. To se mě dotklo."
„Tomu
věřím. Vyznám se dobře v milostnejch dopisech. Jak je to ale s těma bramborama?"
„Mám je s sebou."
„Sláva, to je dobrý! Chci je dát strážmistrovi. Vždycky říká, že ty brambory, který se tu dají koupit, za nic nestojí a tak mu chci jenom ukázat, jak vypadaj správný kousky brambor s majoránkou a tymiánem. Je jich skutečně plnej pytel?"
„Jo, plnej pytel."
„Kde je?"
„Leží na nádraží jako spoluzavazadlo. Tady máš lístek a na ten ti je dají. Nadváhu jsem už zaplatil, takže je dostaneš úplně zadarmo." Christian měl o to větší radost. Úplně roztál, oba se pustili do živého rozhovoru. Jelikož měl klíčník dvacet minut volno, šli do blízkého výčepu, aby vypili sklenici piva. Tam přešla řeč i na Gustava Brandta.
„Byl jsi taky při jednání?" zeptal se kovář.
„Ne, měl jsem práci u zajatců. K němu jsem vůbec nesměl, protože pocházíme ze stejný vesnice. Mrzí mě to, protože všichni říkají, že je nevinen."

„Jistě ale dostane milost!"
„Přirozeně!" pokýval Christian a tvářil se velice chytře.
„Ale má to jeden háček!"
„Jakej?"
„Nechce o ni žádat. Chce se nechat popravit, jak mu to říkal jeho otec. Říká, že kdo je vinen, může chtít spravedlnost, ale nikdy ne milost."
„Sakra! Takže ho zkrátí o hlavu a přitom má jen jednu!" Obličej Christiana byl ještě chytřejší.
„Hm," zabrumlal,
„tomu nevěřím!"
„Proč?"
„My, královský úředníci, to víme nejlíp. Je to tajemství, jaký se nesmí vykecat!"
„Christiane! Vykecat! Co si myslíš! O úředních tajemstvích se nesmí říct ani slovo! Já si ale myslím, že o tom vůbec nic nevíš."
„Ach! Proč?"
„Jsi ještě krátce v úřadě a mladým lidem se nesvěřujou tak důležitý tajnosti."
„Ohó! Vsadíme se?"
„Hecy—kecy! Pochopitelně, kdo nosí královskou uniformu a daruje svým rodičům pár skoro nových pantofli, ten se může vytahovat, že se mu všechno svěří. Není to ale pravda." Takový nedostatek na důvěře byl pro Christiana neslýchaný. To na sobě přece nemůže nechat! Co by si rodiče pomys- leli, kdyby jim kovář po svém návratu domů řekl, že jejich syn nic neví a nikdy se nic nedozví! Důležitě se uvelebil a řekl:
„Zůstávám při tom: vsadíme se?"
„Ano a hned. Vím, že vyhraju!"
„Kolik?"
„Kolik chceš!"
„Dvě sklenice piva?"
„Ano. Plácneme si! Tak a teď mi dokaž, že znáš tajemství, který se vztahuje na Gustava Brandta! Znáš ho?" Díval se na klíčníka vítězným pohledem, jako by byl přesvědčen, že sázku vyhraje. Ten se zatvářil ještě vítězněji, naklonil se k němu a tiše, aby to hosté neslyšeli, mu šeptal tato slova:
„Už byl omilostněn!" Kovář pochybovačně pokýval hlavou a podotkl:
„Nesmysl! To ti jenom nabulíkovali! Ty nic nevíš! Vždyť o milost ani nežádal!"
„A právě proto ho král omilostnil z vlastního popudu!"
„On to ale nepřijme!"
„To víme. Proto se taky nesmí dovědět, co s ním zamýšlí."
„Pozejtří ráno dostane přesně v pět ráno svý kafe a v půl šestý bude odveden na nádraží, aniž by věděl, co se vlastně děje."
„Tak, tak," přikývl kovář.
„Kdo tomu věří je blázen! Kam má být vezen?"
„Kam jinam, než do vězení!"
„Hrome! Takže do vězení!"
„Jo. Všimne si toho teprve až tam bude a to už bude pozdě na nějakej odpor."
„To není
špatnej trik!"
„Nemám pravdu? Mohl by ho převézt už zítra ráno, ale dodací papíry ještě nebudou připravený. Vyhrál jsem sázku, kmotře?"
„Ano, pokud je pravda to, cos řekl!"
„Přirozeně je to pravda, slovo za slovem!"
„No, když už máš tolik důvěry, že ti říkají takový tajnosti, jistě s ním pojedeš jako doprovod?"
„Já? Ne, na to nepomýšlej. Takovýho zajatce svěří jenom strážmistrovi."
„Jenom jednomu?"
„Samozřejmě, víc jich k tomu není třeba Brandt přece není vůdce lupičů. Stejně si myslím, že ve vězení nebude příliš dlouho, snad dvacet let. Po prvních patnácti může požádat o propuštění a když se bude dobře chovat, mohli by mu vyhovět."
„Christiane," řekl kovář překvapen,
„já jsem úplně vedle z tvých informací! Tak krátkou dobu ve službě a víš toho skoro tolik, jako ministr spravedlnosti!"
„Je to tak! Taky chci rychle postupovat!" prohlásil mladík.
„Za deset let můžu být vrchním klíčníkem, možná půjdu k celníkům a budu hraničářem. Potom se nechám přeřadit do Helfensteinu a vezmu si za ženu Gustel nebo Karlínu,
jestli do té doby příliš nezestárnou a neztloustnou. Takže, jak je to s těma dvěma pivama?"
„Vyhrál jsi je!"
„Nemůžu je ale vypít, můj čas vypršel. Musím jít, je krmení!"
„Tak? A koho krmíte?"
„Zajatce!"
„Ach tak! Já jsem myslel, že zvířata. Když si tedy nemůžeš vypít ty piva teď, dám ti na ně peníze. Tady máš jeden gulden!"

„Hrome! To je moc!"
„Jen ber! Od vlastního kmotra to přece můžeš přijmout, ne?"
„To si taky myslím. Takže pozdravuj rodiče a ať se dozvědí, jaký tajemství mi svěřili a jaký už mám znalosti! Adieu!"
„Adieu, Christiane! Ať se ti v královských službách daří dobře!" Rozešli se. Kovář se dozvěděl co potřeboval daleko, daleko jednodušeji, než se odvážil doufat. Dalším vlakem se vrátil domů. Na nádraží si koupil lístek a vzal ho s sebou do kovárny. Když tam dorazil, šel za synem do jeho pokoje. Zde je nikdo nemohl poslouchat.
„Přináším dobrou zprávu! Pozejtří ráno v půl šestý pojede Brandt v doprovodu strážmistra do vězení. Byl omilostněn na doživotní žalář, aniž by to věděl. Dozví se
to teprve tam." Syn se poškrábal za uchem.
„To je naše vina, otče," prohlásil.
„Musíme ho bezpodmínečně zachránit!"
„Jistě!"
„Ale jak? Asi to půjde jenom po cestě!"
„Jak jinak? Už mám hotový plán."
„Ale to bude nebezpečné. Riskujeme život a vězení!"
„To jsme dělali už stokrát. Dva zkušení pašeráci jako jsme my snad dokážou vyvést člověka z vagónu."
„Jak to chceš udělat? Seskok z jedoucího vlaku je nebez-pečnej, mohli bysme si zlámat hnáty nebo dokonce vaz! To by bylo horší než dřív!"
„Tak tedy neskočíme během jízdy!"
„Takže během zastávky? Zbláznil ses?"
„Ach! Dělal tvůj otec někdy něco bláznivýho nebo ne-předloženýho? Myslel jsem, že mi budeš umět pomoct! Tedy mě chvíli poslouchej! Tu štreku, kterou Brandt pojede, jsi už někdy použil?"
„Docela často."
„A znáš štreku mezi Brandenau a Liebensteinem?" i i l
„Dobře jako svou kapsu. Za Brandenau je dloubej tunel a pak to jede dlouho, dlouho lesem."
„Dobře! Za tunelem dělají koleje takovou dlouhou zatáčku a pak to jde asi půl hodiny rovně lesem. Za
touhle zatáčkou se včas objevíš!"
„Já? Co tam budu dělat?"
„Vím, že v tom lese leží hodně velkých kamenů. Než jede vlak, prochází vždycky trasu hlídač. Ten tě nesmí vidět! Až uslyšíš přijíždět vlak, položíš takovej kámen na koleje."
„Hrome! To se má stát neštěstí?"
„To ne! Dráha je za zatáčkou tak rovná, že strojvedoucí kámen včas zpozoruje a může tedy zastavit. To je přesně to, co potřebuju!"
„Ach tak, rozumím! Ty s ním chceš vyskočit uprostřed lesa?"
„Ano. Až s ním budu jednou mezi stromy, už ho nikdo nechytne. Tím jsem si jistej!"
„Co budu dělat potom?"
„Připravím ti balíček. Vezmeš ho s sebou a schováš ho na Jezevčím kopci, který je jen půl hodiny daleko od zatáčky. Na straně Jezevčího kopce roste mohutnej buk, určitě ho znáš."
„Ó, velice dobře!"
„Tam se sejdeme. V balíčku bude oblečení a jiný věci pro Brandta, a s jejich pomocí změní svůj zevnějšek."
„A potom?"
„To se uvidí podle toho, až se dozvíme, co bude chtít Brandt udělat."
„Myslím, že bude chtít nejdřív vidět svoje rodiče, aby se s nima
rozloučil."
„Z toho mám taky strach, a proto tomu musíme předejít. Hlavní věc je, že musíš být včas na svým místě. Když tam nebudeš, bude všechno ztracený a ten chudej ďábel půjde do vězení."
„Budu tam i kdyby mě to stálo život. Samozřejmě budeme mít oba falešný vlasy a vousy?"
„To je samozřejmý. Já se obleču jako obchodník s dobytkem a kolem těla si přivážu měšec na peníze. Ještě bych si vzal radši do ruky bič."
„Ale jak se dostaneš do jeho oddělení?"
„To nech na mně. Budu sedět ve vlaku už z rezidence a musím zjistit, kam si sednou. Kdybych nastoupil až po cestě, asi bych to nezjistil, aniž by to nebylo nápadný. Tuhle jízdenku si vezmeš k sobě, aby ses mohl orientovat." Další večer vstoupil do hostince v rezidenci muž. Nebyl nijak vznešeně oblečen, ale ani špatně oblečen. Kolem pasu mu visel tlustý peněžní váček a pružný bič nesl přes rameno. Žádal láhev vína, hodně a dobře pojedl, zaplatil dukátem a dal bohaté spropitné. Potom se zeptal, jestli by mohl na tuto noc dostat ubytování. Takové hosty vidí
hostinští rádi. Jeho dotaz byl ihned souhlasně zodpovězen. Nyní se muž ponořil na delší dobu do novin a později se odebral na lůžko. Nejdříve musel samozřejmě udat své jméno a postavení — obchodník s dobytkem. Nahoře nařídil, aby ho brzy ráno probudili, protože po páté hodině musí být na nádraží. Druhý den ráno ležela budova s celami, stojící vedle soudního paláce, v hluboké tmě. Pouze ve střední části budovy svítila lampa. Sotva ale odbila pátá, začalo být v úzkých chodbách rušno a živo. Hlídači a klíčníci spěchali od jedné cely k druhé, aby otvírali dveře a rozdělili kávu a hubenou ranní polévku. Poté byly cely uzavřeny, pouze jedna se po několika minutách opět otevřela. Byl to sám strážmistr, který ji otevřel! V kobce byla tma a světlo přicházející zvenčí dovolovalo rozeznat jen postavu, která seděla na lavici a pila z plecháčku slabou kávu.
„Dobré jitro, pane Brandte," pozdravil úředník. Takové jednání zde bylo velice vzácné.

„Dobrý den, pane strážmistře," zněla odpověď. Zajatec se zvedl a uctivě
přistoupil ke dveřím.
„Kdy budete hotov s kávou?"
„Už jenom jeden doušek."
„No, tolik zase nepospícháme. Buďte ale připraven, za čtvrt hodiny přijdete do mé kanceláře."
„Tak brzy? Stalo se něco nového, nečekaného?"
„Jistě."
„Přivede to nový obrat do mé záležitosti?"
„Ano."
„Lepší?"
„Jsem rád, že vám to mohu potvrdit."
„Zaplať pánbůh! Konečně, když už byl vynesen rozsudek smrti, se zdá, že se nademnou osud slituje. Asi se nemohu zeptat, co se tak nečekaně stalo?"
„Víte bohužel, že mlčení je mou povinností. Mohu vám říci jen to, že podnikneme malou cestu."
„K nám domů? Na místo činu?"
„I o tom musím mlčet."
„Ach! Ale přece tuším, že se bude jednat o rekonstrukci případu a snad i obnovení vyšetřování — Bůh buď veleben!"
Strážmistr odešel. Byl to tvrdý muž, ale že musel takto oklamat zajatce ho naplnilo soucitem. Když byl k němu zajatec přiveden, očekával ho již přichystán na cestu.
„Pane Brandte," řekl,
„víte, že jste byl odsouzen k trestu smrti —"
„Bohužel to vím až moc dobře," odpověděl nešťastník.
„Znáte taky přísnost mých povinností. Podívejte se sem, je mi líto, ale nemohu to změnit." Vytáhl pouta. Přes Brandtův obličej přelétl ruměnec, jeho oči zlostně zasvítily on se však ovládl a ptal se tichým hlasem:
„Nemůžete mne ušetřit tohoto ponížení?"
„Ne. Bylo mi přikázáno použít pouta."
„Vždyť já vám ale neuteču!"
„V každém případě musím mít jistotu!"
„Dávám vám své čestné a svaté slovo. Poběžím s vámi jako pes!"
„Nemohu, nesmím!"
„Pane strážmistře, víte, že jsem byl v rezidenci zaměstnán a že mě zde zná mnoho lidí. Jaké to bude ponížení, když si na mě budou na nádraží ukazovat prstem!"
„Stoupnete si tak, aby si nás nikdo nevšiml."
„A ti, co s námi budou sedět v oddělení?"
„Jako doprovod zajatce mám právo, a nejen právo, ale dokonce povinnost, vyžádat si samostatné kupé."
„Takže není v žádném případě možné, abyste mi tato pouta prominul?"
„Ne. I kdyby tak nezněl speciální rozkaz, stejně bych vás spoutal. Jsem zvyklý být opatrný."
„Pak nemáte srdce ani cit pro čest a čestné slovo! Přátelství, které jste
mi dosud prokazoval bylo tedy jen naoko! Proto jste mě, vraha, udržoval v dobré náladě, abyste si pouze zlehčil službu a — "
„Ohó!" přerušil ho strážmistr.
„Jste nadřízený vy nebo já?"
„Nikdo z nás! Vy nestojíte nade mnou a já ne pod vámi. Jsem pouze pod vaší ochranou a vy mě musíte hlídat. Takový je náš vztah." - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ
„Ano, to je pravda a já vás budu hlídat velice pozorně, na to se můžete spolehnout. Sem s rukama!" Brandt nastavil ruce a v nejvyšším rozčílení řekl:
„Tady jsou. Vidím, že veškeré vaše přátelství bylo falešné! Nevěřím ani tomu, co jste mi řekl nahoře v cele. Změna, která má postihnout mé postavení, nebude zaručeně dobrá! Vedete mě buď na popraviště nebo do vězení, k čemuž jsem však nedal souhlas a ani jsem nežádal, abych byl omilostněn. V obou případech vznáším námitky, v obou případech prokážu největší odpor!"
„Zkuste to!" prohlásil úředník výsměšně, zatímco obepnul jeho ruce železnými kroužky. Brandt pohodil hlavou jako podrážděný lev a řekl zvýšeným hlasem:
„Dal jsem
vám své čestné slovo, že vás budu následovat jako pes svého pána. Protože jste ho odmítl a odníláte mi svobodu pohybu jako divokému zvířeti, říkám vám otevřeně, že vám uteču hned, jakmile k tomu najdu sebemenší příležitost!"
„Tím nedocílíte nic jiného, než že ještě zhoršíte své postavení! Tím jsem skončil, pojďte!" Vydali se na nádraží. Když tam došli, koupil strážmistr jízdenky, a to tak, tichým hlasem, že zajatec nemohl slyšet cíl jejich cesty. Úředník dal přednost tomu, aby se i se svým zajatcem postavil na méně osvětlenou část nádraží. Nechtěl vstoupit do čekárny. Aby si byl Brandtem zcela jist, obtočil jeho tělo silným provazem, jehož oba konce podržel ve své ruce. I přes tato opatření sužovaly strážmistra nemalé obavy. Zajatec v rozčilení prohlásil, že bude klást odpor a využije možnosti útěku. Měl sice pouta a byl jištěn provazem, ale co se mohlo stát cestou v tichém oddělení? Brandt by na něj mohl zaútočit nebo se pokusit uniknout. I kdyby se mu to nepodařilo, bylo by možné, že by byl
strážmistr nějakým způsobem zraněn. A kdo je vševědoucí? Kolik nových skutečností se může objevit, aby napomohly zajatci, zatímco úředníka najdou nepřipraveného! Ano, kdyby se našel nějaký silný a spolehlivý muž, který by se

nechal uprosit, aby cestoval v takové společnosti! Přišla tato myšlenka následkem předešlých úvah, nebo bezděky? Nebo to bylo v důsledku toho, že nyní spatřil chodit po peróně jednoho muže, aniž by si jich povšiml, když je míjel? Strážmistr si nemohl tuto otázku zodpovědět, ale když se k nim opět cizinec ve své chůzi přiblížil, předstoupil před něj a více z instinktu, než z nějakého důvodu, řekl:
„Promiňte, pane, kam jedete?"
„Do Blankenwerdy," zněla rychlá, krátká a důrazná odpověď.
„Ach, to je i můj směr! Třetí třídou, mohu-li se zeptat?"
„Třetí!"
„Máte nějaké spolucestující?" Ne " „ric.
„Dovolte mi, abych se představil. Jsem strážmistr od Královského soudního dvora."
„Já jsem obchodník s dobytkem, pane, ale taky slouží m jako strážmistr u kyrysníků."
„Takže jsme, jak se říká,
kolegové. Nechcete se k nám během cesty připojit?"
„Proč ne! Kdo je ten druhý pán?"
„Ach, toho nepočítejme. Pouze transportuji případ soudního procesu."
„A hrome! Tedy zajatec! Pěkná společnost!"
„Doufám, že váš slib nestáhnete zpět."
„Vlastně bych měl! Ale jsem mužem slova a tak u toho zůstane. Jistě budete brát uzavřené oddělení?"
„Musím!"
„No, pak je mi to jedno! Kdo jednou řekne
„A", musí potom zase říct
„B", to je hold běh světa." Když potom seděli konečně v oddělení, blahopřál si kovář ke svému štěstí. Původně měl v plánu, že si vezme bližší oddělení a dostane se k těmto lidem v tunelu za pomocí spojovací chodby. Doufal, že ve tmě strážníka snadno přemůže. Nyní se mu vše usnadnilo. Tušil, že strážmistr má ze zajatce skrytý strach, a proto přišel na myšlenku, že se pojistí jedním silným pasažérem.
„Tomu se říká udělat kozla zahradníkem!" pomyslel si. Jelikož byla ještě tma, byla v oddělení rozsvícena lampa, která házela jen slabé a matné světlo. V tomto nedostatečném osvětlení Brandt cizince pečlivě
pozoroval. Jeho hlas mu byl tak známý! Ať přemýšlel jak chtěl, nemohl přijít na správnou stopu. Teprve když se rozednilo a mohly být pozorovány i maličkosti, prohlédli se všichni tři muži pečlivěji. Kovář se chytře usadil vedle strážmistra, aby na něj stále nemířil jeho pohled. Viděl pohled zajatce, který byl stále přemýšlivý. Tušil, že mu je povědomý a rozhodl se mu dát malé znamení. Vyčkal, až obrátí strážmistr svůj pohled k oknu a potom neslyšně hýbal rty, že se dalo odezírat:
„Wolf — kovář!" Brandt na něj pozorně hleděl a přečetl slova z jeho rtů. Bylo to možné? Kovář Wolf z Helfensteinu? Co ho sem vlastně přivedlo? Horní část obličeje byla kováři podobná, ale ta spodní byla zakrytá dlouhými hustými vousy. Wolf přece vousy neměl! Také vlasy tohoto obchodníka byly dlouhé, zatímco kovář nosil krátce střižený účes! Ale jeho znamení se přece našlo. Brandt si vzpomněl, že za jeho mládí se kovář silně uhodil perlíkem do palce. Prst byl tak poničen, že ztratil nehet, aniž by mu narostl nový. Pozor- ně
se zadíval na obchodníkovy ruce. Ano, tam na pravém palci chyběl nehet — byl to on! Proč to přestrojení? Chce ho zachránit? Jeho duše zajásala. Udělal pokus, aby vše zjistil. V jednom nestřeženém okamžiku pokynul hlavou k oknu. Kovář souhlasně přikývl a zaťal pěst. Tím bylo řečeno dost. Co ho vedlo k tomu, že se pustil do takového podniku? Takovou si Brandt kladl otázku. Už častěji slyšel, že Wolf je pravděpodobně pašerákem, ale to přece nebyl důvod osvobodit toho, kdo jim právě výnosný podnik překazil a zabavil drahocenné zboží?! Pak vlak zastavil v Brandenau. Když opět opustil stanici, přesedl si strážmistr na protější lavici k Brandtovi.
„Proč to?" ptal se kovář.
„Musím sedět u svého zajatce a držet ho za ruku. Chce utéci a brzy pojedeme tunelem. Byl byste tak laskav a posadil se po jeho druhém boku?" Kovář se vesele a hlasitě zasmál a odpověděl:
„To jste si mě vzal za společníka, abych vám pomohl hlídat zajatce?"
„Musím přiznat, že je tomu tak."
„Hm! To u sebe nemáte pro případ nouze nějakou zbraň?"
„Ne."
„Jaká neopatrnost, že jste ji opominul a teď to ještě přiznal! Vidíte, to já jsem opatrnější!" Sáhl do kapsy a vytáhl nabitou dvouhlavňovou pistoli.
„To je dobré! Teď už se ničeho neodváží," prohlásil strážmistr radostně.
„Ano, to je pravda! Taková pistole není dobrá jen ke střelbě, ale hodí se i k úderu. Vidíte, třeba takhle!" Uchopil pistoli za hlavně, udeřil úředníka do spánku takovým způsobem, že se v bezvědomí zhroutil do rohu sedadla.
„Tak!" zasmál se.
„Tomu jsme zatím pomohli! Ale především prosím, můj milý, neříkat žádný jména! První, co musíme udělat, musíme odstranit ty proklatý náramky! Ten chlap bude mít určitě v kapse potřebnej klíč. Hledejme!" Prohledal kapsy omráčeného a v peněžence našel velice malý klíček. Vytáhl ho a peněženku vrátil zpět do kapsy.
„Nejdřív musíme dát pryč ten provaz! Tak!" řekl.
„A teď sem dejte vaše ruce!" Brandt poslechl jeho výzvu a v několika vteřinách mohl svobodně hýbat pažemi. Chtěl mluvit, ale rozrušení ho připravilo o řeč. Kovář
se ale nacházel ve svém živlu.
„Pojďte!" smál se.

„Dáme teď tomu dobrému muži pouta, aby viděl, jak ho bude taky jednou takovej klenot zdobit! Pomozte mi!" Brandt ho poslechl. Potom kovář vytáhl strážmistrův zásobník na cestovní doklady, vložil mu ho do úst jako roubík a svázal mu vzadu lokty. Dole mu spoutal kolena i lýtka.
„Tak!" řekl potom.
„Právě včas, protože přichází tunel!" Vřítili se do tmy. Když se dostali na denní světlo, našel konečně Brandt slova.
„Řekněte mi, proboha," ptal se,
„co vás napadlo se o mě postarat takovým způsobem?"
„Tiše! O tom teď ani slovo! V pěti minutách vlak zastaví a musíme seskočit. Pospíším ihned do lesa a vy mě musíte zostra následovat. Dávejte si pozor, abyste neupadl a nebo vás nechytili!"
„Proč by vlak stavěl uprostřed lesa?"
„O to jsem se postaral. Nejsem sám, ale mám ještě jednoho kamaráda a ten zastaví vlak. Ach, poslouchejte!" Parní píšťala vyrazila známý ječivý, do morku kostí vnikající signál. Ihned začaly skřípat brzdy a kola a vlak zastavil. Strojvedoucí
spatřil kámen na poslední chvíli, protože nyní ležel necelé tři stopy od předních kol lokomotivy.
„Co je? Co se děje? Co se stalo?" znělo volání, křik a otázky ze všech otevřených oken. Průvodčí nemohl zamezit, aby si pasažéři sami neotvírali dveře a nevystupovali z vozů. Vlak se v několika okamžicích vyprázdnil. Vše pospíchalo dopředu. Nikdo nedával pozor na ty dva muže, kteří zprvu vyrazili stejným směrem. Kovář původně myslel, že budou muset doslova utíkat. Protože strážmistr dosud nenabyl vědomí a vše se tlačilo k lokomotivě, klidně vystoupil a řekl Brandtovi, který ho stejně pomalu následoval:
„Ach, to je ten hlavní vtip! Budeme pronásledovat my je, místo aby pronásledovali oni nás! Pojďte!" Přistoupil k lokomotivě. Když zahlédl kámen, rozhlédl se pátravě mezi stromy a potom zvolal hlasitým křikem, který vše přehlušil:
„Ó, položili kámen na koleje! Hrome, vždyť jsme mohli zemřít! Kdo to udělal? Ach, hrome! Nestojí ten chlap támhle mezi stromy?! Počkej ty grázle, my tě přitáhneme!" Vrhnul se
kupředu, jako by chtěl někoho chytit.
„Ano, támhle teď utíká! Za ním!" S těmito slovy pospíšil Brandt za ním. Následovalo je vše, co mělo nohy, pouze zaměstnanci zůstali na svých místech. Kámen byl odstraněn a už se také vraceli nadšení pronásledovatelé. Nejdříve ženy a děti a potom i muži, jeden po druhém. Nikdo z nich pachatele nespatřil. Vlakvedoucí nadával a klel, už měli více než čtvrt hodiny zpoždění. Museli to co nejrychleji dohnat, aby dodrželi jízdní řád.
„Nastupovat! Rychle nastupovat!" zaznělo z hrdel průvodčích, kteří ze zpoždění také neměli radost. Vozy se opět naplnily, venku již nebylo nikoho vidět. Dveře se zabouchly, aniž by se někdo přesvědčoval, jestli nastou- l pil do správného oddělení. Pak zazněla píšťala lokomotivy | a vlakvedoucí odpověděl.
„Hotovo!" zazněl povel. Kola se opět dala do pohybu, točila se rychleji a rychleji a po chvíli pokračoval vlak svou rychlostí v cestě. Hrozba vykolejení byla zažehnána. Na dalších stanicích se pasažéři měnili. Když zastavil vlak v poslední stanici
před Felsenburgem, šplhal průvodčí po stupíncích, otevřel jedno z oken a zavolal dovnitř:
„Jízdenky do Felsenburgu!" Přesně věděl, že zde seděl nějaký policejní úředník se zajatcem a měli lístky do města s věznicí, a že u obou seděl muž, který měl jízdenku až do Blankenwerdy. Nedostalo se mu však odpovědi. Proto vstrčil hlavu dovnitř a viděl — svázaného muže s roubíkem na lavici. Chtěl ještě otevřít dveře, ale vlak už jel. Proto podal průvodčí hlášení až když zastavil vlak ve Felsenburgu. Všichni přispěchali. Našli — úředníka, který měl přivézt zajatce do vězení, ale nyní byl sám spoutaný vytažen z oddělení ven. Když dosáhl kovář s Brandtem lesa, ostatní je následovali, ale ne stejně rychle. Již po třech minutách Wolf zastavil, zarazil své silné ruce do boků a vyrazil ze sebe hlasitý smích.
„Hrome!" zvolal.
„Nebyl to báječnej trik, můj milej? To po nás hned tak někdo nezopakuje! Jste bez dechu?"
„Ale vůbec ne."
„No, už nemusíme pospíchat. Kdyby nás chtěli najít, museli by ten les studovat tak dlouho, jak
jsem ho studoval já!" Tu zarazil Brandt mluvčího:
„Zde je má ruka! Přijměte můj dík za vaši odvahu, které vděčím za svobodu!"
„Dobrý, dobrý! Není to tak zlý a člověk si někdy troufá na jinší věci. Největším díkem by bylo, kdybyste navěky zamlčel, kdo vás vlastně z ty šlamastiky vytáhl."
„Co vás vedlo k tomu, že jste mě osvobodili?" Tu mu kovář srdečně a poctivě pokynul a odpověděl:
„Řeknu vám to. Váš otec je čestnej muž a vy jste nevinen! To je dost velkej důvod, ne?"
„Odkud víte, že jsem nevinen?" zeptal se Gustav pozorně.
„Ó, to víme všichni! Jenom zauzlení nepříliš dobrých okolností vás přivedlo na lavici."
„Jste hodný muž! Odkud jste věděl, že se se mnou setkáte na nádraží?"
„Od syna našeho hrobníka, kterej je klíčníkem."
„Ach, tak jste taky věděli, kam mě měli dnes odvézt?"
„Jistě. Měl jste jít do žaláře. Král vás z vlastního popudu omilostnil na doživotí."
„Můj Bože! To mě tedy čekalo! Byl bych se zabil! Nedlu-žím vám tedy jen za svobodu, ale i za život! Mluvil jste ale o dvou, kteří mi
pomáhali?"
„Ano. Pojďte, hned ho uvidíte." Zrychlil své kroky, že mu Brandt málem nestačil. Když došli k buku na Jezevčím kopci, spatřili syna kováře vylézat z roští. Oba muži konečně sundali své převleky, umyli se v blízkém potoce a oblékli se do všedních oděvů. Přirozeně se u toho mluvilo, ptalo, vyzvídalo, odpovídalo a vysvětlovalo, že to ani nebralo konce.

Kovář to všechno uzavřel otázkou:
„Hlavní je, co hodláte udělat teď?"
„Přirozeně musím co nejrychleji ven ze země!"
„Dobrý. Převlek jsme vám přinesli, pas na jméno mýho kluka taky a peníze, hm, těch moc není, ale dvě sté tolarů jsme dali dohromady." Pak mu Gustav podal obě ruce se slovy:
„Jste hodní lidé! Jak vám mohu poděkovat! Skutečně nevím, jak přicházím k takovému přátelství a obětem! To první, oblečení a pas, beru, ale o peníze se postará můj otec!"
„Vy chcete k hajnýmu?"
„Ano, jistě!"
„Dnes? Hned?"
„Ano. Nepůjdu pryč dřív, než se rozloučím s rodiči, i kdyby mě to mělo stát život!"
„To jsem si myslel! Víte, čeho se odvažujete?"
„Ano. Hned jak se
roznese, že jsem utekl, budou telegrafovat a hlídat hájenku. Ale tam já nevstoupím. Když budete tak hodní, vyřídíte otci a matce, kde se dnes sejdeme, aniž by to někdo tušil."
„Ne, to neudělám," prohlásil kovář.
„Ne? Proč? Nechcete své dílo korunovat?"
„To není nutné. Kdo si chce hrát na schovávanou, když nepotřebuje žádnou schovávačku? Půjdete k vašim rodičům otevřeně, třeba zástupem Černíků, a nikdo vás nepozná."
„Bude ten převlek skutečně tak dobrý?"
„To si myslím! Podej to sem!" Jeho syn vytáhl z křoví balíček. Byl v něm oblek, který Gustavovi přesně padl. Dále zde byla světlá paruka, knír a kotlety stejné barvy. Tuš, šminky, pudr — prostě a jasně, když ho měl kovář v práci asi půl hodiny, podržel před ním zrcátko a zeptal se:
„Znáte toho chlapa?" Gustav leknutím ucouvl a odpověděl:
„Bože, to jsem já? Překvapující! Dokážete víc, než nejlepší lazebník v rezidenci!"
„To taky musím!" smál se kovář.
„Musíte? Proč?"
„Hm, člověk občas potřebuje změnit nátěr nějakýmu bližnímu!"
„Wolfe, Wolfe! Tak se
mi zdá, že je pravda, co se o vás šeptá!"
„A co?"
„Že jste pašerák!"
„No. Teď už mi nemůžete škodit, a proto se vám přiznám. Sem tam něco malýho, ale nic zvláštního. Ale dneska se to hodilo! Trochu jsme se maskovali, takže nás nikdo ani nezná. Ale už to není zapotřebí, jinak bysme se brzy dostali tam, kam chtěli odvézt vás. Ale tady jsme skončili a teď pojedeme do Annendorfu."
„Proč tam?"
„Protože tam mám bratrance, kterej mi půjčí koně a vůz. Potom pojedeme domů a možná tam tímhle způsobem budeme dřív než četníci." Kolem poledne stejného dne seděla Alma voň Helfenstein u manželky nádražního inspektora. Tato dáma se jí ujala když upadla do bezvědomí a nabídla jí místnost, kde se mohla zotavit. Cítila se blízko smrti. Zpráva o tragédii jejího bratříčka pro ni byla smrtelnou ranou. Nyní opustila lůžko, aby zjistila, zda už je schopna překonat slabost. Nemyslela na budoucnost, vzpomínala jen na minulost. Otevřela své srdce této hodné občanské ženě a vyprávěla jí vše, co se na ni za poslední dobu sesypalo. Tak
se také in-spektorka dozvěděla, že si dívka dává vinu za odsouzení Brandta. Snažila se ji utěšit a povzbudit. Byly tak zabrány do rozhovoru, že si ani nevšimly, že se vrátil inspektor a protože stál u dveří jistě zaslechl poslední věty. Udělal pohyb překvapení, tiše se vrátil za dveře a teprve po chvíli je hlučně otevřel. Obě ženy se otočily. Jeho žena ho dobře znala. Sotva na něho vrhla pohled, zeptala se:
„Co se stalo? Jsi dojatý nebo polekaný. Přinášíš nějakou zprávu?"
„Možná," odpověděl a zíral na Almu.
„Ta se týká mě?" ptala se dívka ihned.
„Ano, milostivá baroneso."
„Tak mluvte, pane inspektore!" Trochu rozpačitě začal:
„Nechcete mi říci, jestli máte toho pana Brandta stále ještě za vinného?"
„Těžce jsem se na něm provinila, ale dnes bych mohla přísahat, že je nevinen!"
„Ani já jsem o něm nepochyboval. Musíte vědět, že jsme přátelé. Znali jsme se již, když jsem pracoval v rezidenci. Právě jeho se týká zpráva, kterou přináším."
„Jeho? Bože, je to něco dobrého, nebo špatného?"
„Musím nejdříve
poznamenat, že žádám nejpřísnější mlčenlivost. To co vám teď řeknu, je, přísně vzato, porušením úředního tajemství. Přišel totiž před chvílí telegram, který je s Brandtem v úzké souvislosti."
„Co je? Co je?" ptala se Alma a vyskočila.
„Trpělivost, milostivá baroneso! Král mu odpustil trest smrti a"
„To vím!" vpadla mu netrpělivě do řeči.
„A změnil ho na doživotní vězení," dodal informátor.
„Raději se zabije, než by šel do žaláře!"

„To se všeobecně říkalo. Proto ho dnes naložili do ranního vlaku, aniž by mu cokoliv řekli o milosti."
„Zabije se!"
„Ne, slečno, nezabije se!" usmíval se inspektor.
„Když dorazil vlak do Felsenburgu a průvodčí prohlížel oddělení, tak"
„Bože, můj Bože, co uslyším!" přerušila ho plna strachu.
„Nic zlého," uklidnil ji.
„Když tedy průvodčí otevřel oddělení, ležel v němúřední strážmistr, který ho doprovázel, s želízky, pouty a roubíkem v ústech!"
„Ježíši Kriste! A zajatec?"
„Zmizel."
„Tisíceré Bohu díky!" zvolala Alma radostně a spráskla ruce.
„Je volný! Utekl! Má
tíha je lehčí, protože teď najde způsob a cestu, aby dokázal svou nevinu a odhalil pravého viníka!"
„V to taky doufám," prohlásil inspektor.
„Ale v tomto okamžiku se nalézá ve velkém nebezpečí. Už ho hledají v celé zemi, silně obsadí hranici a telegram, o němž jsem mluvil, není pro ně, ale pro četnického strážmistra. Obsahuje nařízení " Zarazil se.
„Jaké nařízení?" zeptala se Alma a rychle k němu přistoupila.
„Baroneso," prohlásil,
„mé úřední tajemství!"
„Ó prosím, prosím!" naléhala.
„Vždyť jste také jeho přítel!" Ještě chvíli váhal, ale když zahlédl i v očích manželky tichou prosbu, pokračoval:
„No dobře, odvážím se toho. Vždyť je nevinen a vy mě neprozradíte. Četnictvo dostalo nařízení obsadit co nejrychleji hájenku v Helfensteinu, protože se domnívají, že nejdříve navštíví své rodiče."
„Můj Bože, můj Bože!" volala Alma.
„Musíme hajného varovat!"
„To ale nemohu udělat já."
„Tak to udělám já!"
„Na to jste příliš slabá, nemůžete tam jít."
„Tak tedy pojedu. Mimo jiné, už jsem silná jako obr a hlavně,
když jde o to, abych ho zachránila. Kdy dostane strážmistr Černíků telegram?"
„Ihned."
„Bude doma?"
„Možná, možná taky ne."
„To je neštěstí! Nemohl by být telegram dodán až za čtvrt hodiny?" Chvíli přemýšlel a potom prohlásil:
„To je nemožné! Žádáte příliš, milostivá baroneso. A kdo by měl hajného varovat? Já? To by bylo bláznovství! Někdo třetí? Vždyť se to nesmí nikomu prozradit!"
„No přece já, já osobně!"
„To by byla jediná možnost — ale vaše slabost?"
„Jsem silná a zdravá! Jenom mi objednejte vůz, pane inspektore."
„Dole stojí drožka, která čeká na pasažéry z příštího vlaku. Ale nesmíte mu hned říci, že chcete do Helfensteinu a Brandtovy hájenky. Musíte se rozpomenout teprve po cestě."
„Jste chytrý a opatrný muž. Poslechnu vás. Ale co telegram?"
„Hm," usmíval se ten dobrosrdečný muž.
„Jak tak koukám, udělal jsem tady nějaké hrubé chyby. V té rychlosti jsem to napsal jako nějaký školák! Vidím, že budu muset ten telegram ještě jednou opsat a doufám, že nebudu stále někým vyrušován. Jak je dobré, že to
dnes musím obstarat všechno sám, protože telegrafista má volno! Mám poslat pro drožká-ře?"
„Ano, ihned prosím," odpověděla. Cítila se tak silná a podnikavá, jako dosud nikdy v životě. Objala inspektorku a prohlásila:
„Váš manžel je anděl! Adieu, musím si pospíšit. Ale brzy se opět uvidíme." Její sluha se před chvílí odebral na zámek Hirschenau, aby si prohlédl spáleniště, a proto se o něj nemusela teď starat. Vyhledala drožkáře, který na ni již čekal a oznámila mu jméno jedné sousední vesnice. Teprve po cestě na jedné křižovatce mu řekla, že si uvědomila, že by nejdříve ráda navštívila hájenku v Helfensteinu. Cesta vedla lesem a byla tak úzká, že místy by se dva vozy jen stěží vyhnuly. Přesně na jednom z takových míst potkali jezdce. Tlačil svého koně na stranu úvozu, ale spřežení mu bylo tak blízko, že se koně dostali do rozepře. Kočí zastavil. Jezdec byl asi třicet let starý, nebyl zrovna elegantně, ale velice slušně oblečený a bylo na něm něco cizího. Sáhl po svém klobouku a omlouval se:
„Promiňte, slečno, že jsem přerušil vaši cestu. Ztratil jsem se v lese a nevím, jak se dostanu k příští stanici."
„Jeďte směrem, odkud přijíždím," odpověděla a obdivovala jeho zvláštní dialekt. Mluvil německy asi jako Ital.
„Kam vede cesta, po níž přijíždím? Dostal jsem se na ní ze strany."
„Na osamělou hájenku."
„Ke kterému místu patří?"
„K Helfensteinu."
„Ach, hajný je takový starý pán s šedivým knírem?"
„Ano."
„Potkal jsem ho dnes ráno v lese a zapomněl jsem ho o něco požádat. Dovolila byste mi, aby váš kočí — vy ale asi

nejedete do hájenky?"
„Náhodou jedu zrovna tam! Pokud vám mohu prokázat nějakou službu, tak vám ráda vyhovím."
„Ó prosím, jenom pár řádek v obálce pro hajného, které může předat kočí."
„Sama mu to předám, pane!"
„Tak dovolte!" Vytáhl brašničku, napsal několik slov na jednu kartičku, zastrčil ji do malé obálky, zalepil ji a podal dívce.
„Prosím, slečno! Smím poděkovat?" Uchopil ji za ručku, která přijala obálku, sklonil se co nejblíže k vozu a přitiskl ji ke svým rtům. Jednou, dvakrát,
třikrát ručku políbil, protlačil kolem nich svého koně a ujížděl pryč. Bylo jí zvláštně na duši. Jak si mohl tento cizinec dovolit třikrát políbit její ruku? Kočí měl nyní dost místa a pokračoval v cestě. Když zastavilo spřežení u hájenky, vystoupil hajný ze dveří. Vůbec nevypadal jako člověk, který zažil něco zlého a čeká další neštěstí. Působil tak nějak vesele. Pomáhal jí při vystupování. Podala mu obě ruce a prosebně mu hleděla do očí, zatímco se její zalily slzami. Mile na ni kývl a řekl:
„Já vím, já vím. Pojďte dál, baroneso!" Uvnitř ji přivítala i žena hajného a podala jí ruku. Jak často byla v tomto domě a v této místnůstce a jaké štěstí zde — ale na takové vzpomínky teď nebyl čas. Obrátila se na oba stařečky se slovy:
„Tatínku a maminko Brandtovi, přicházím, abych vám přinesla zprávu, která je současně dobrá i špatná. Totiž: Gustav utekl a oni přijedou, aby ho tady hledali!" Manželský pár vůbec nebyl tak polekán, jak předpokládala. Hajný jednoduše odpověděl:
„Jen ať přijdou!"
„Vy nemáte žádný
strach? Já jsem byla napůl mrtvá leknutím, ale potom jsem hned spěchala, abych vás varovala, aby tu nebyl chycen!"
„Proč se lekáte, mé dítě? Vždyť jste prohlásila, že je vinen a viník nezasluhuje soucit!" Tu se vrhla kolem krku hajné a vzlykala:
„Odpusťte mi! Byla jsem bláznivá, byla jsem zlá, velice zlá! Vidím, že jsem nejednala dobře a uvědomila jsem si, že je vinen a že jsem ho uvrhla do zkázy!"
„No, tak zlý to přece jenom není!"
„Ó, král to také říkal!"
„Asi k tomu měl nějaký důvod. Je si jistý, že bez vás by na Gustava podezření padlo tak jako tak!"
„Ó, byla jsem tak ráda, když jsem slyšela, že se mu podařilo utéci! Určitě nejdříve navštíví své rodiče a potom bude ztracen!"
„Tak si na to počkáme! Co to ale máte v ruce?"
„Potkala jsem jednoho cizího jezdce a on mě poprosil, abych předala hajnému tuto obálku. A představte si, ten člověk si dovolil třikrát políbit mou ruku!" Oba staří lidé se na sebe usmáli. Hajný vzal obálku, otevřel ji, vrhnul pohled na kartičku a opět ji uložil zpět.
„Přečtěte
si to sama!" prohlásil. Četla. Na jejím obličeji se střídala červeň s bledostí. Ještě jednou objala hajnou a s jásotem zvolala:
„To byl on? Ó, tak to ho nepoznají! Zaručeně uteče! A on mi odpustil, odpustil, odpustil!" Teď se vše vysvětlilo. Na kartičce stálo: Odpusťte jí tak, jak jsem jí odpustil já. Byla a zůstane mým jediným třpytivým slunečním paprskem!

KAPITOLA ČTVRTÁ Oběť zhýralce

Nejpůsobivější ze všech básníků a spisovatelů jesám život. Ani Shakespeare, Milton a Scott, Dante, Tasso a Ari-os, a také Goethe, Schiller a ostatní ho nedokázali nahradit, nebo dokonce překonat. Život píše diamantovým hrotem, jeho písmo je nesmazatelné, jako logika nepodplatitelná, jeho charakteristika z neměnitelné věrnosti, vyprávění strhující a ze srdce uchvacující pravdy. Co předkládá se skutečně stalo, osoby o kterých jedná skutečně žily a ještě žijí. A není redaktora, kritika nebo cenzora, který by mohl z těchto skutečných osudů škrtnout třeba jen jediné písmeno. Život pracuje s nekonečnou
neúnavností a když se pohled smrtelníka upne na jednotlivost, může se někdy zdát, že pisatel historie a zemského a světového vývoje unaven odložil pero ze své ruky. Vypadá to, že nastoupily přestávky a pomlky osoby zmizely a události zapadly v nečinnost... Tak tomu ale není! Na krátký čas — a tyto krátké přestávky mohou v běhu času znamenat desetiletí i století — se tvoří shluk těchto odmlk, písmen a slov, který v jasné čitelnosti dokazuje, že přechod děje od současnosti k budoucnosti vlastně nemůže být přerušen — třeba jen vteřinovou přestávkou. Současnost vždy zachycuje své kořeny v minulosti. Kdo chce pochopit první, musí bezpodmínečně znát to poslední. Tak je tomu i v záhadném a báječném objevení, které nabízí Muž mnoha tváří Události pochopí pouze ten, jemuž byl povolen pohled do minulosti, která byla dosud popsána. Nyní může neúnavný vypravěč, život, přiložit své rydlo a pokračovat neúnavně ve vyprávění událostí na hliněné tabulce. Uplynulo asi dvacet let. Dnešního dne, posledního listopadu, napadl
hluboký sníh. Potom se počasí vyjasnilo a nyní večer začalo mrznout, že se zdálo, že mráz pronikne do morku kostí. Byl první den vánočních trhů. Krámy zářily v dvojnásobném osvětlení, na ulici stálo bezpočet budek a stánků, ve kterých bylo k dostání vše, na co si vánoční přání jen vzpomnělo. Bohatě i chudě oblečení kupci prošlapávali sníh, aby se podívali na zboží, a prodavači si dávali tu vysvětlitelnou námahu, že se snažili své výlohy přisunout co nejblíže k očím kupců. Mohlo by se vlastně říci, že chudoba a bohatství se rozešly. Byla místa, kde mohli nakupovat jen ti štěstím vyvolení, zatímco v odlehlejších koutech a uličkách se zdržovali ti, jejichž zboží odpovídalo prostředkům lidí, kteří

bojovali se starostmi života, ale i přesto chtěli udělat radost svým bližním. V jednom takovém rohu seděla před svým, dvěma lucernami osvětleným stánkem hokynářka s ovocem. Seděla na stoličce, pod níž byla pánev s rozžhaveným dřevěným uhlím. Svůj silný staromódní kabát rozložila kolem sebe tak, že dosahoval kolem celé stoličky až na zem. Tímto způsobem nepřicházelo teplo uhelného žáru nazmar. Po její pravici stál rozviklaný stolek, na němž byla kupka ze síťoviny zhotovených napodobenin holubů. Tyto figurky byly často vidět u stropů chudých lidí, kteří jim říkali ‚svaté duše. Po její levici byl na malém kousku země odstraněn sníh a na tomto místě stálo asi tucet malých dřevěných figurek. Byly hrubě řezané rukou a slabě obarvené vodovkami a měly pohyblivé ručky a nožky. Po pravé straně stál chlapec, kterému bylo snad třináct let. Podupával nohama a popleskával se rukama, protože mu byla hrozná zima. U dřevěných figurek posedávala na bobku asi jedenáctile-tá dívenka. Měla na sobě slabou sukénku, na hlavě tenký šátek a byla zahalena v ženském přehozu, který snad patřil její matce nebo babičce. Na bobku seděla proto, že jí vestoje nedosahoval až na nohy a ona chtěla být celá zahalená. Třes, který cloumal její postavou stále častěji ukazoval, že ji velice trápí zima. V dálce ujížděly drožky nebo bohatými spřeženími tažené sáně, řízené zahalenými kočími a sluhy. Světla obchodů svítila až sem, ale do těchto míst přicházeli pouze ti, kteří nikdy neseděli ani v saních, ani nenavštívili žádný z bohatých osvětlených obchodů. Když se někdo přiblížil, ihned začal konkurenční boj:

„Jablka, krásná jablka, mé panstvo!" volala prodavačka ovoce.

„Hrušky jsou lesklé, dost sladké a šťavnaté jako cukr a med!"

„Svaté duše, krásné svaté duše, úplně nové!" volal energický mladík podupávající zimou.

„Buďte tak hodní a jednu si kupte! Vydrží vám celou zimu a ještě déle!" Také malá dívenka po levici zvedla svůj váhavý hlásek:

„Panáčci a loutky! Ručky a nožky se hýbou, když taháte za provázek!" Tu a tam si někdo koupil trochu ovoce, ale obě děti neviděly ani fenik. Dívenka už vzlykala potichu chladem a žalem. Mezi blízkými stánky chodil sem a tam muž a zdálo se, že se o tuto skupinku zajímá. Tu se přiblížila dáma, následovaná sluhou s velkým košem.

„Jablka! Svaté duše! Loutky!" volaly jim děti v ústrety. Dáma přistoupila k chlapci a prohlížela si jeho zboží.

„Čím je tvůj otec, dítě?" zeptala se jemným hlasem.

„Nemám otce. Tyto svaté duše dělala matka a jedna stojí patnáct feniků."

„Já žádnou nepotřebuji, ale protože tu tak mrzneš, něco ti daruji." Podala mu minci. Vzal si ji, pohlédl a poděkoval hlasem, který dokazoval, že tak bohatý dar nečekal. Tiše vzlykající dívenka to slyšela. Zvedla se ze svého místa a zeptala se prosebným hlasem, který se chvěl pláčem:

„Ó madam, darujte mi také něco!" Přitočila se k ní a ptala se:

„Ty pláčeš, malá? Asi je ti velká zima?"

„Je mi velká zima a mám hlad. Nikdo si u mě nic nekoupil a my nemáme co jíst."

„Co dělá tvůj otec?"

„Štípe dříví. Sekl se sekyrou do nohy a nemůže teď pracovat."

„A matku máš?"

„Ano, je pradlena. Nastydla, dostala pakostnici a teď nemůže hýbat ani rukama a ani nohama."

„Máš ještě nějaké sourozence?"

„Ještě pět. Já jsem nejstarší."

„Jaké neštěstí! Nepotřebuji žádné loutky a panáčky, ale i tobě něco daruji. Zde máš peníze a tady kartičku, je na ní napsané mé jméno a mé bydliště.

Běž teď domů a dej to svému otci. Když bude potřebovat víc, ať za mnou přijde nebo pošle. Už nesmíš nabízet loutky a mrznout jako dnes." Její hlas byl tak sladký a milý. Tato dáma musela být velice hodná a dobrosrdečná! Jakmile odešla, přistoupil muž, který během jejich rozhovoru popošel blíže, aby mu neuniklo ani slovo.

„Co ti dala?" zeptal se děvčete.

„Ukaž!" Řekl to hlasem, který nestrpěl odporu. Dostala tři tolary. Na kartičce byla korunka svobodného pána a pod tím jméno Alma voň Helfenstein.

„Ty jsi žebrala?" řekl muž.

„Ne, já jsem prodala!" omlouvala se dívka.

„Mlč! Slyšel jsem, jak jsi řekla, aby ti také něco dala. Žebrat se nebude! Tyto loutky jsou jenom zástěrkou pro tvou neřest! Vezmi je a pojď se mnou!" Potom přistoupil k hokynářce, ukázal svou známku a řekl:

„Tady! Abyste viděli, že jsem policista. Vpřed, děvče!" Dítě začalo plakat hlasitěji než předtím. Snažila se prosit, ale nic to nepomohlo. Musela ho následovat. Chudák dívka, ještě před třemi minutami tak šťastná ze třech blýskavých tolarů, byla nyní zatčena. Přesně ve stejnou dobu kráčel muž zahalený do teplého svrchníku hlavní tržnicí a vstoupil do jedné z nejhonosnějších budov tohoto náměstí. Přijal ho vrátný v livreji a uctivým a přátelským pokývnutím hlavou naznačil, že může vstoupit. Podlaha i schody byly z mramoru. Vládlo zde příjemné ovzduší, celý palác byl vyhříván vzduchovým topením, které ho chránilo proti zimě. Nahoře byl muž přijat služebníkem, který ho zřejmě znal. Odebral mu svrchník.

„Dobrý večer, pane Seidelmanne," zdravil ho.

„Dobrý večer, drahý Fridrichu! Je možno ještě mluvit s panem baronem?"

„Ano, hned vás ohlásím!" Sluha odešel, aby splnil svá slova. Pan Seidelmann se postavil k zrcadlu, uhladil těch několik vlasů, které živořily na lesklé lebce, urovnal svou bílou šálu, dodal svému obličeji co nejúctyhodnější výraz a poté vstoupil do dveří, které sluha právě otevřel. Z protilehlých dveří vystoupil — baron Franz voň Helfenstein. Za těch dvacet let zhubnul, ale příliš nezestárnul. V jeho obličeji bylo cosi, čím se vyznačuje prostopášník a člověk, který jenom umělými prostředky udržuje zdání, že je majitelem dosud svěžího

těla. Pan Seidelmann se hluboce uklonil a omlouval se:
„Promiňte, že ruším, pane barone! Přišel jsem si pro své instrukce."
„Všeobecné nebo zvláštní?" zeptal se Helfenstein, zatímco upevňoval monokl na svém oku.
„Obojí!"
„K tomu teď bohužel nemám čas. Uctili mě tím, že mě učinili patronem zdejších chudých. Nebylo mi to milé, ano, dokonce svým způsobem nepříjemné, protože můj čas, který nutně potřebuji na jiné věci, je tím velice poznamenán. Vy mi, Ctihodnosti, odebíráte část této práce z beder, ale zůstává mi jí ještě tolik, že mě to velice zaneprázdňuje. Brzy ale budeme mít sezení a do té doby to všeobecné vynecháme. A to zvláštní — ach, máte snad něco v té souvislosti?"
„Řeknu to tedy krátce a budu mluvit jen o domu ve Vodní ulici. Je to váš majetek a proto mi to leží dvojnásobně na srdci. Dnes je posledního listopadu!"
„Ach, zítra se zase platí nájem! Jak je dobré, když pronajímáme
vždy jen na měsíc! Ta sebranka by jinak vůbec neplatila!"
„Chcete dát někomu výpověď?"
„Hm! Není už na to příliš pozdě?"
„Zákonná šestihodinová lhůta už sice vypršela, ale s takovým pronárodem se člověk nesmí párat."
„No, jak je to s tím dřevorubcem z přízemí?"
„Má peníze k zaplacení."
„Ták? Zase jednou sehnal peníze?"
„Každopádně zítra nějaké dostane." Při těchto slovech se pan Seidelmann zatvářil, jako pohádková liška, která přichází přátelsky ke slepici, aby jí sežrala kuřata.
„Dobrá, ať tedy zůstane!" mínil baron.
„A ten muzikant, krejčí ve třetím patře?"
„S tím je to velice špatné a už nebude dlouho pracovat. Souchotiny ho dostanou."
„Hm, k tomuto nešťastnému muži budu mít ještě chvíli ohledy. Člověk holt bohužel není úplně bez srdce a milosrdenství!"
„Milostivý pán má pravdu. Vaše srdce je šlechetné a citlivé pro všechno dobré a milosrdné." Při těchto lichotivých slovech se tvářil jako muž, kterého opilec přesvědčuje, že za celý svůj život nevypil ani hlt pálenky.
„A ti ostatní?" ptal se baron.
„Ach,
s těmi si poradím! Ti musejí zaplatit mimo —"
„Ano," vpadl mu Helfenstein do řeči,
„jste nejlepší pokladník a znáte cenu mamonu. Takže s tím krejčím budeme mít ještě chvíli strpení, ale můžete ho navštívit a promluvit mu do svědomí."
„A ten rytec a mechanik, o kterých jsem chtěl mluvit právě v okamžiku, když se mi dostalo té cti, že jsem byl vámi přerušen?"
„To jsou dva mladí a pilní chlapci, které nebudeme nutit. Ale, a propos), teď mě napadá: je nejstarší syn krejčího jeho vlastní dítě?"
„Ne, má ho jenom v opatrování. Nebylo však známo jeho vlastní jméno a proto se teď jmenuje po opatrovníkovi."
„Jak je možné, že tak chudý krejčí má ještě syna v opatrov-nictví?"
„Před dvaceti lety se mu vedlo dobře a byl jedním z nejlepších v rezidenci v šití uniforem. Současně byl i výborným hráčem na lesní roh, ale tato dovednost mu právě přinesla souchotiny. Takže musel přestat na roh hrát a byl konec s velkými příjmy za hudbu. Nemoc ho omezila i v krejčovské práci a on upadal. Ve svých lepších dnech byl bezdětný a protože on i jeho žena po dětech toužili, šli do nalezince a vybrali si chlapce, jehož dobře vychovali. Myslím, že ho vytáhli až do primy na gymnáziu, ale potom byl konec, dál už to nešlo. Mladík teď sedí doma a dělá soukromého písaře. Asi si při tom moc nevydělá."
„Takže ostatní děti se jim narodily později?"
„Ano."
„Hm! Nevšiml jste si, jestli ten schovanec nemá milostný poměr s jeho nejstarší dcerou?"
„Myslím, že ne, i když přiznávám, že takováto sesterská láska může přejít do nebezpečného stavu. Budu je raději pozorovat. Ta dívka je velmi hezká, dokonce krásná."
„Pozorujte je! Kdybyste zjistil mezi těmito sourozenci tak nepřirozený vztah, odtáhl bych ruku. Všechny další ohledy by byly nepřípustné! Máte ještě něco?"
„Myslím, že jsem u konce."
„Tak to tedy ukončíme, mám moc práce.") Abych nezapomněl (fr.) Po hluboké a odevzdané pokloně se pak Seidelmann vzdálil. Baron se díval na dveře, za kterými zmizel a brumlal si:
„Tato chytrá hlava tuší, že jsem do té dívky zamilován až po uši. Musím ji
mít, i když už mě několikrát odmítla! A moje žena — ach, chachacha! Obětí ctnostné dívky je přece j něco jiného!"
Prošel několika místnostmi a zaklepal na jedny dveře.
„Ty, Franzi?" zazněl uvnitř ženský hlas. j
„Ano," odpověděl. Í
„Vstup!" % Otevřel dveře a za sebou je opět zavřel. íj
„Ach!" zvolal překvapeně.
„Ruším?"
„Ó ne, i když mě nalézáš ve vaně!" smála se.

„Před mužem nemusí mít manželka tajnosti ani v těchto věcech." Budoár, ve kterém se nacházeli, byl vybaven skutečně rafinovaným luxusem. Bylo zde pohodlné zařízení, takže stačilo zmáčknout knoflík a otevřela se zeď, za níž se objevila dokonalá koupelová souprava. Ve vaně z cararského mramoru seděla baronka, dřívější dcera sedláka a pozdější komorná. Kdo ji dnes spatřil, musel přiznat, že je stále krásná a plná žena, i když jí bylo přes čtyřicet let. Její husté a lesklé vlasy byly stejně bohaté jako tehdy, když si zkoušela róbu své paní. Obepínaly v bohatých loknách hlavu a padaly po ramenou do vody. Její tělo bylo sice trochu plnější, ale skvělo se
bělostí, jako by bylo vytesáno ze stejného mramoru jako vana. I přes tento svůdný pohled před ní stál baron chladně a bez pohnutí, jako by i jeho tělo bylo jen kus kamene.
„Přicházíš láskou, nebo — v obchodních záležitostech?" ptala se ho baronka. Pokrčil rameny, vytáhl doutníkové pouzdro a bez ohledu na to, že se nachází v dámské ložnici, strčil jeden doutník do úst a zapálil si. Poté klidně odpověděl:
„Za láskou? Jak jsi na to přišla?" Povytáhla koutky úst jako by se durdila a odpověděla:
„Ach, ano! Čas první lásky je již dávno pryč!"
„První? Nedělej vtipy! Nikdy jsi nebyla mou první láskou, to už jsem ti tisíckrát řekl. A ta tvá? Myslíš, že v ni věřím?"
„Ne, nevěříš. Také jsem ti řekla s plnou otevřeností, že mé srdce již bylo zadáno před tebou."
„Jistě. Ale nikdy jsi mi neřekla jméno toho, komu patřilo!"
„To by k ničemu nevedlo!"
„Ale bylo by to zajímavé. Jsi rozená kurtizána, krásná, plná a žhnoucí, ale stejně vypočítavá a chamtivá. A vlastně jsi kurtizána od té doby, co jsme se navzájem
dovolili milovat a užívat si s kým chceme. Majitelkou mé osoby jsi se stala z čisté vypočítavosti. Myslím, že si kolikrát přeješ být někým obejmuta, ale v poctivou lásku, v tu u tebe nevěřím. Proto bych rád věděl, kdo byl ten, o němž tvrdíš, že mu tvé srdce skutečně patřilo."
„A je to pouhá zvědavost, nebo zvídavost?"
„Nic jiného!"
„Žádná žárlivost?" Usadil se pohodlně do křesla a zasmál se, až se pod ním zatřáslo sedadlo. Když se uklidnil, odpověděl:
„Žárlit na tebe? Jaký je to nesmysl! Já ti říkám: kdybych sem teď vstoupil a našel u tebe ve vaně nějakého ctitele, pouze bych požádal o prominutí."
„Skutečně bys neudělal nic jiného?"
„Ó, přece!"
„Co?"
„Byl bych co nejrychleji odešel!"
„Přirozeně, abys přivedl policii nebo nějakého sekundan-ta!"
„To by mě ani nenapadlo. Odešel bych do kasina, abych si zahrál partii kulečníku nebo taroků." - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ Zdálo se, že ji tato lhostejnost zlobí, třebaže o ní nikdy ze zásady nepochybovala. I když žena svého muže nemiluje, je ráda, když jí prokazuje
pozornost. Proto pronesla trochu rozzlobeně:
„Takže si skutečně mohu dělat co chci?"
„Jistěže! To samé, ale žádám i pro sebe! Nyní mi můžeš říci, kdo vlastnil tvé srdce?"
„Asi by ses divil!"
„Dobrá! Tím lépe! Rád se divím." Pohlédla mu pevně do tváře a pomalu a důrazně vyslovila:
„No dobře! Byl to Gustav Brandt." Vyjel na ni jako kdyby ho kousla zmije:
„Brandt?! Zbláznila ses?!"
„Ano, tehdy jsem téměř šílela, když jsem zjistila, že si mě nevšímá a dává přednost Almě. Nebo snad chceš tvrdit, že nebyl krásný a pomilováníhodný muž?"
„Muž? Byl to chlapec!"
„Ne však v mých očích. Dávala jsem mu desetkrát, dokonce stokrát příležitost, abych ho svedla. Vyhledávala jsem všemožně tyto příležitosti — marně. Vždy unikl! Tušil snad mé úmysly? To už dnes nedokážu posoudit, ale přísahala jsem mu za to pomstu. Když je ženou opovrženo, je její zloba větší, mocnější a — nebezpečnější, než její láska."
„Ano, tomu věřím! A pomstila jsi se!"
„Skutečně nevím, jestli bych ti nabídla svou mlčenlivost, kdyby nebylo této zhrzené
lásky. Kdepak asi teď je?"
„Chachacha! Nezvěstný, ztracený, zničený!"
„Myslíš? Mám pocit, jako bychom se ho museli stále obávat!"
„Takovým myšlenkám se směji! Uběhlo už dvacet let. On utekl jako odsouzený vrah a nikdy se nesmí vrátit. A i kdyby se vrátil, jakou stopu ještě najde? Co na nás může mít?"
„Tak to skončeme! Máš asi pravdu. Jsem dnes pozvaná k Hellenbachům. Půjdeš se mnou?"
„rNt.
„Proč ne?"
„Nemám čas, mám moc práce."
„To mi nenamlouvej! Máš strach z plukovníka voň Hel-lenbacha, protože jsi tehdy — chtěla jsem říci, protože byl tehdy zavražděn jeho bratr kapitán, v Helfensteinu!"
„I zde jsi na špatné stopě. O strachu není žádná řeč, ale všichni Hellenbachové, otec, matka, dcera, ta muzikantka, jsou mi nesympatičtí."

„A přece udržují toto čilé přátelství, protože dřívější Hel-lenbach udržoval přátelské styky s tvým, bohužel Gustavem Brandtem zavražděným, bratrancem."
„Může být. Šel bych tam možná častěji, ale tato — tato prokletá sestřenice Alma. Také tam občas přijde a nerad bych se s ní setkal!"
„My jsme na tom stejně! Nevidí mě, neslyší mě. A když jsme donuceny prohodit nějaké to slovo, dělá to způsobem, jako bych byla stále ještě komorná. Jen si to představ! Nedávno jsem vládnímu radovi vyprávěla nějakou historku z dřívějších dob. Tato aféra se zdála přítomným dámám nepochopitelná, proto jsem se obrátila na Almu. ‚Baroneso, řekla jsem, ‚nebyla byste té dobroty, abyste dokázala pravdivost mých slov? ‚Zajisté, velice ráda, Ello, odpověděla mi. ‚Byla jsem u toho, protože krátce předtím jsem ti dala rozkaz, abys mi přinesla vějíř, který jsem zapomněla. Jen si představ tu blamáž, milý Franzi!" Oči barona divoce žhnuly.
„To udělala? Skutečně udělala?" zeptal se.
„Ano, skutečně!"
„Ona ti tykala a mluvila o tvém služebném postavení?"
„Ano, a s jakou drzostí!"
„Bože, to už nesmí víckrát udělat!"
„Hm! Jak tomu zabráníme!"
„Snadno, velice snadno se tomu dá zabránit! Zítra ráno se to dozvíš! To je právě ten obchod, který mi znemožňuje, abych ti dnes mohl dělat společnost."
„Ach, zase
nějaké tajné jednání?"
„Ano."
„Ve městě?"
„Jistě! V jiném případě už bych býval dávno odjel."
„Jednání proti Almě?"
„Ano. Dozvěděl jsem se, že si od svého bankéře nechala vyplatit padesát tisíc tolarů."
„Jaká je to neopatrnost! Nechat si takovou částku doma! Takové peníze přece necháváme v bance?!"
„Asi už nevěří svému bankéři a zaměstnala jiného."
„A je spadeno pouze na peníze?"
„Ne, také na ni. Ti čtyři chlapi, které jsem vybral jsou praví ďáblové. Oni jeden po druhém tuto dobrou a milou sestřenici obejmou a potom, hm, raději o tom nebudeme mluvit!" Tu se zvedla ve vaně, roztáhla ruce a zvolala:
„To je pomsta! Konečně, konečně! Co bych dala za to, kdybych u toho mohla být, až se probudí v náručí těchto mužů. A potom — potom po ní budeme dědit, protože jsem neslyšela, že by byla sepsala závěť."
„Samozřejmě, že po ní budeme dědit. Proto jsem se také zřekl svého podílu. Tito čtyři se rozdělí o těch padesát tisíc tolarů. Když jsem jim to řekl, skákali radostí."
„A to ostatní, co si vezmou kromě toho?"
„Nesmí
si vzít ani jehlu! Nabídl jsem jim uvedenou částku a osobu sestřenice, nic jiného. A oni ví, že i nejmenší neposlušnost trestám smrtí."
„Člověče! Chlape! Franzi! Chtěla bych tě obejmout a políbit, kdyby bylo ještě líbání mezi námi zvykem! Když bude dnes u Hellenbachů, uvidím ji naposledy živou?"
„Naposledy."
„A ty skutečně nemůžeš jít se mnou? To je hrozná škoda! Mohli jsme se společně kochat na její tváři! Také ti uteče nanejvýš zajímavý požitek."
„Chce snad mladá Hellenbachová hrát znovu osobně zkomponované klavírní dílo?"
„O tom nic nevím, i když si oproti tobě myslím, že její láska k hudbě není zrovna k ničemu! Má talent, dokonce velký talent, jak ujišťují znalci hudby. A mimo to má v sobě zvláštní druh krásy."
„To může být, ale se mnou to nepohne. Takže co to má být za zvlášť zajímavý požitek, který očekáváš?"
„Je pozván nejzajímavější muž dnešních dnů. Jestli se ale ukáže, to nevím."
„Nejzajímavější----? Snad nemyslíš toho záhadného knížete Befoura?"
„Právě toho!"
„No, tak se
toho zřeknu! Už tady žije šest měsíců, ale v takové osamělosti, že ho vidělo pouze několik lidí. A ještě nikdo s ním nemluvil."
„Ale přece! Hellenbach ho potkal v oddělení."
„Ve vlaku? A také s ním mluvil?"
„Ano. Ujišťuje, že kníže je mimořádný a znalý společník, muž světa, se vzácnou dokonalostí. Proto si dovolil ho na dnešní večer pozvat."
„To je každopádně událost pro naši aristokracii! Jestli se objeví tajemný kníže u Hellenbacha, potom se nemůže zříci dalších známostí. Proto si myslím, že odmítl."
„To se ještě dnes dozvíš, pokud mě tedy navštívíš."
„Budeš vzhůru dokud nepřijdu?"
„Pokud si to přeješ, počkám. V kolik přijdeš domů?"
„Pozdě po půlnoci."
„Stejně počkám, protože budu chtít vědět, jak proběhl podnik proti sestřenici."

„To ti potom s radostí řeknu. Nyní — adieu!" Odešel. Ona se zvedla z vany a zazvonila na služebnou, aby jí oblékla velkou společenskou toaletu. Pan Seidelmann si za pomoci sluhy opět oblékl svůj svrch-ník a odebral se na to místo tržiště, kde většinou stály drožky. Jednou z
nich se nechal odvést do úzké a tmavé uličky, kde bída, nouze a chudoba potvrdily své domovské právo. A přece stála tato ulička, která se nazývala Vodní ulice, protože vedla k řece, ne zrovna na kraji města, ale dalo se říci, že téměř v jeho středu. Kočí zastavil před udaným domem, dostal zaplaceno a odjel zpět. Pan Seidelmann vstoupil. Budova nepůsobila nějak přátelským dojmem. Byla úzká, s třemi podlažími a s mansardou na střeše. Na chodbě svítila plynová lampa, která vydávala jen mihotavé světlo bludičky, protože kohoutek byl vzhledem k šetrnosti napůl přivřen. Stejně tomu bylo i na úzkém schodišti, které by se dalo spíše nazývat schůdky. Pan Seidelmann se vypracoval až do třetího patra. Zde zastavil u dveří, na nichž byl přilepen papír s krásnými kaligrafickými písmeny svedeným nápisem: Robert Bertram, soukromý sekretář Vedle papíru viselo bídné, napůl utržené táhlo zvonku. Pan Seidelmann zazvonil. Uvnitř zazněl hrozný suchý kašel a dveře se otevřely ručkou malé dívky. Pan Seidelmann
vstoupil. To, co viděl, byla nejhorší chudoba, dá se říci, bída. O stěnu se opíral stůl, který měl jenom tři nohy, čtvrtá chyběla. Dvě židle, které byly kdysi dávno čalouněné, koupací vana, nějaké to nádobí na kamnové lavici, napůl slepé zrcadlo a v jednom i druhém rohu slamník — to bylo jediné vybavení kdysi poměrně velké místnosti. Kamna byla vyhaslá. Okna byla zcela obložená na prst silným ledem a zima panující v této místnosti byla srovnatelná s mrazem, který panoval venku na ulici. I přesto bylo vše čisté a lesklé. Bída byla zvýrazněna čistotou, která zhodnocovala každý z uvedených předmětů. Jakmile dívenka, která otevřela, zahlédla pana Seidelman-na, utekla do jednoho rohu, kde už seděly další děti, namačkány k sobě jako vrabci v zimě, aby se alespoň trochu zahřály na slamníku. Na jedné ze židlí seděl u stolu muž, skutečný, politováníhodný obraz smrti. Zdálo se, že kromě kalhot na sobě nemá jinou část oděvu a byl zahalen do hadru, který snad kdysi sloužil jako ubrus. Hubené vyčnívající paže se
podobaly kostlivci. Zdálo se, že nemá vůbec žádné tváře a oči ležely tak hluboko ve svých důlcích, že nebyly téměř vidět. Když tento muž zahlédl vstupujícího pána, vyrazil ze sebe zvolání, které by se dalo nazvat výkřikem úleku. Chtěl se zvednout ze svého místa, ale bezmocně padl zpět. Bylo to slabostí nebo strachem? To se nedalo rozlišit.
„Dobrý večer, milý Bertrame! Dobrý večer, vy milé dětičky!" pozdravil příchozí hlasem plným požehnání.
„Nelekejte se! Představený sesterského a bratrského spolku Blaženost je při svém příchodu podobný rozžehnutému světlu v tmavé místnosti." Velmi dlouho trvající kašel nemocného zabránil mluvčími) v prodloužení jeho řeči. V přestávce kašlajícího se zeptal:
„Smím vědět, jak se vám vede, milý Bertrame?"
„Špatně jako vždy, pane Seidelmanne!" kašlal muž.
„To nesmíte říkat! Koho má Bůh rád, toho kára, ale očišj ťuje každého syna, kterého chce přijmout. Jestliže trpíte skuj tečně bídou, je tato výzva pokání znamením, že vám chc Všemohoucí odpustit!"
„Odpustit?" vyrazil ze sebe nemocný.
„Jak jsem hřešil?!
„Všichni jsme hříšníci a někdy zhřešíme. Kdo ale své hří- chy neuzná, skončí v nikách ďábla!"
„Ano, v těch už vězíme!" kašlal Bertram.
„Pane Seidelmanne, tato chudá čírtata neměla od včerejšího rána v puse, my ostatní ale už dýl. Dejte nám chleba, jeden jedinej suchej chleba a pak můžete kázat, jak dlouho chcete!" Tu pozvedl pan Seidelmann své ruce k odporu a prohlásil:
„To by znamenalo zříci se Boha! Bůh dává znamení a činí zázraky. On vám pomůže, až přijde čas. Kdybych vám chtěl pomoci já, provinil bych se proti rozhodnutí Všemohoucího. Víte, co je dnes za den?"
„Pátek."
„Já myslím datum!"
„Jestli se nepletu, je poslední den v listopadu."
„Máte pravdu, milý Bertrame. Zítra je prvního prosince a platí se nájem. Sehnal jste na něj peníze?"
„Pane Seidelmanne, kdybych měl jedinej fenik, koupil bych žemli a rozdělil ji mezi tyto děti!"
„Žemli? Vidíte, jaký jste domýšlivý a požitkářský! Požit-káři! Já na vašem místě bych byl rád, kdybych měl chléb!" Tu se
souchotinář zvedl ze židle, přikulhal o jediný krok a odpověděl:
„Požitkář?! Pane Seidelmanne, můžu dostat za jedinej fenik chleba? Jednou žemlí bych aspoň ošidil žaludek těch malých. Mohly by si ji nechat rozpustit ve vodě a pak tu vodu vypít. Mluvíte o Bohu a Božím slovu. Vyslechněte taky otce, kterej vidí hladovět svý děti! Podívejte se na moje ruce! Kdyby se tam našla aspoň stopa po mase, uříznul bych ho, abych utišil hlad svých bližních! Dejte chleba, jedinej chleba, a já vás budu ctít, jako byste byl Spasitel!" Námaha pro něj byla příliš velká. Klesl na židli za doprovodu dlouhotrvajícího záchvatu kašle. Pan Seidelmann počkal až záchvat přejde a potom zvolal hlasem nejvyššího úleku:
„Pane Bože, promiň tomuto muži jeho smrtelné hříchy! Chce krmit svou rodinu lidským masem a mě uctívat jako Spasitele Ježíše Krista! Tato bezbožnost —"
„Mlčte!" Tato slova zazněla od vedlejších dveří, které se otevřely. Mezi nimi se objevil mladý muž. Mohlo mu být asi jednadvacet let, ale jeho bledé tváře,
horečnaté oči a rozcuchané vlasy ho činily starším. Jeho rysy byly urozené a připomínaly portréty, které se dochovaly ze starého Řecka. Stál v hrdém postoji člověka, který je připraven protnout druhému tělo mečem.
„Ach, pan soukromý sekretář!" mínil pan Seidelmann.
„Vy jste slyšel, o čem jsme mluvili?"
„Bohužel! Vy chcete peníze?"

„Bohužel," odpověděl představený stejným slovem.
„Prosím, vstupte ke mně!" Vstoupil do vedlejší místnosti a pan Seidelmann ho následoval, zatímco nemocný ztichl po prodělaném návalu kašle. Zde stál stůl a dvě židle, jeden starý kufr a na stole malá petrolejová lampa. V rohu leželo trochu slámy a to bylo vše, co zde bylo k spatření. Ale uprostřed této chudoby se třpytil drahokam, jakému nebylo rovno. Na židli totiž seděla mladá dívka. Bylo jí asi osmnáct let. Její tváře byly bledé a vpadlé, její matné oči byly k smrti unavené a její oděv sotva postačil, aby zakryl její nahotu. Ale to vše byl následek kruté chudoby a hladu. Jediný paprsek štěstí by nechal tváře zčervenat a oči
rozzářit. Potom by tohle dítě bídy mohlo být postaveno vedle nejhonosnější krásy královského dvora. Seděla u jemné výšivky. Látka byla bohatá, velice bohatá. Materiál byl z perel a zdobený zlatými a stříbrnými nitěmi. Jak dlouho již nad touto prací seděla? Jistě celé měsíce! Nyní se zdála být již téměř hotová. Dívka se zvedla a jemný nach zalil její líce. Pouze stud měl tu sílu vyhnat řídkou krev do propadlých tváří.
„Ach, tady je taky Panna Marie!" zvolal pan Seidelmann.
„Tak důvěrné spolu!"
„Při práci!" odpověděl Robert, když ukázal na haldu notových listů, ležících na stole.
„Píšu noty, pane představený."
„To je přece dobře placená práce! Jak při ní může člověk hladovět a dlužit za nájem?"
„To je lehce vysvětlitelné. Musím napsat dvě stě čtyřicet listů a zaplaceno dostanu teprve tehdy, až bude práce dokončena. Zítra odpoledne budu hotov a ve stejnou dobu bude hotova i Marie s výšivkou, na níž pracovala skoro deset měsíců a to ve dne v noci, jak mohu potvrdit. Zítra večer dostaneme oba peníze."
„A proč ne
dřív, když budete hotovi už odpoledne?"
„Podívejte se na naše šaty. Můžeme takto vyjít ven ve dne?"
„A kde máte ty lepší šaty?"
„U vetešníka a v zastáváme. Museli jsme žít, ale už týden nemáme co prodat. Tak dlouho jsme hladověli."
„Ale nad vašimi notami jste přece nestrávil celé měsíce!"
„Ne. Když jsem ukončil předešlou zakázku, ten muž, který mi ji zadal, odjel. Ještě se nevrátil a proto jsem nedostal zaplaceno. Od té doby jsem dostal pouze několik dopisů k napsání a k pořízem několika opisů. To přináší pouze groše, které podpoří tolik hladových krků a jednoho nemocného pouze na několik hodin."
„Musíte víc pracovat!" Tu se zbarvily tváře mladého muže, nikoliv studem, ale zlobou. Marie ho však předešla s odpovědí.
„Pane Seidelmanne," řekla,
„Robert pracoval ve dne v noci a živil nás. Zítra dostaneme peníze a potom nájem zaplatíme!"
„Dobrá? Pokud zítra nezaplatíte, posadí vás pan baron přede dveře. Jaké noty to vlastně opisujete?" Natáhl ruku a vzal si jeden list. Téměř polekaně ho hodil zpět
a zvolal:
„Milostné písně! Milostné písně! A to tady mluvíte o bídě, práci a hladu?"
„Milostné písně?" ptal se Robert.
„Chci vám ukázat, že toto není žádná milostná píseň." " Vzal do ruky list a slova mluvila výmluvnou řečí: Ó miluj, jak dlouho můžeš milovat! Ó miluj, jak dlouho chceš milovat! Přichází hodina, přichází hodina, kdy budeš stát u hrobu a žalovat! l Zlostně hodil list zpět na stůl a ptal se:
„To nazýváte milostnou písní, pane Seidelmanne?"
„Čím jiným, můj milý, čím jiným?"
„Ne a tisíckrát ne! Ferdinand Freiligrath je básník a myslel tím boží lásku, kterou má člověk zvěstovat svému bližnímu. Bůh chtěl, aby se jeho služebníci podíleli na těchto slovech, a ne aby sloužili svobodným pánům jako výběrčí nájemného!" Tvář představeného se stáhla k odporu.
„Freiligrath, ten revolucionář! Ten bezbožník! A nadáváte na služebníky boží! Vidím, že nezasloužíte žádnou milost! Co je to za knihu?" Aniž by požádal o dovolení, vzal do ruky na kufru ležící knihu. Ta byla vázána v jemném safiánu a na její přední
desce byl proveden zlatými písmeny nápis: Domácí, tropické a pouštní obrazy. Básně od hadžiho Omanaha. Otevřel knihu a přečetl si verš, který mu první padl do oka: Chci tě na svých rukou nésti a svůj život tobě zasvětiti. Chci tobě ve dnech pozemských sloužit jako jeden z andělů věrných! Při těch slovech vrhla dívka něžný pohled na svého pěstounského bratra. Pan Seidelmann odložil knihu zpět se slovy:
„Opět jedna milostná báseň! Snad to tentokrát nebudete popírat!"
„Ne," odpověděl Robert klidně.
„A takové věci čtete?"
„Dokonce velice rád."
„Tomu věřím! Ten, kdo vězí ve dne v noci v pokoji s mladou dívkou, ten zaručeně rád čte milostné básně. Ale tyto básně se stanou příčinou nemravných a zločinných skutků, které já —"
„Pane představený!" přerušil ho Robert výhružně.
„Přišel jste k nám místo domácího pána a my musíme trpět vaši přítomnost. Mimo to ctím i vaši osobu a úřad. Ale urážky, jaké jste vyřkl, ty trpět nebudu!" Tu na něj vrhnul tento zbožný muž jedovatý pohled a odpověděl:
„Máte
postele?"
„Ne!" odpověděl Robert, docela překvapen touto otázkou.

„Otec je musel z nouze prodat."
„A jak spí rodina?"
„Otec a já zde na slámě a Marie se svými sourozenci vedle na matracích."
„Tomu ať věří, kdo chce, já ale ne! Před dvěma týdny jste si přišel pro podporu pro vašeho nemocného otce. Úřad pro chudé mě vyzval, abych tento případ přešetril. Nenalézám důvod, proč by vám podpora měla být poskytnuta. Čtete si milostné písně, navíc od nějakého Turka, který se jmenuje hadži Omanah mohamedánské jméno. Je to určitě člověk, který musel ze země uprchnout jako velezrádce! Celá rodina žije a spí v neslušném rozdělení. Budu hrdě a —"
„Pane Seidelmanne, skončil jste?!" zvolal Robert výhružně a přistoupil k němu.
„Ano!" odpověděl tázaný a bojácně se stáhnul.
„Podporu nedostanete a pokud nebude do zítřejšího večera zaplacen nájem, budete vyhozen na ulici, vy primán milostných písní!" S těmito slovy opustil v největší rychlosti byt. Zatímco kráčel po schodech dolů, zaslechl v přízemí živou výměnu názorů.
Zastavil na posledním schodě, aby poslouchal. Zde dole nebyla menší chudoba, než nahoře ve třetím patře. V jedné místnosti žil dřevorubec se svou ženou, která dlouhá léta prala lidem, nyní ale ležela s revmatismem a nemohla se už vůbec hýbat. K tomuto neštěstí se připojilo ještě další muž se sekl sekyrou do nohy a nyní také nemohl vydělávat. Rána se špatně hojila, v této roční době to bylo ještě horší. Tak se stalo, že se hlad usídlil i v této jinak vystačující rodině. Nájem nemohl být zaplacen. Představený jim řekl, že jsou ještě jiní, o které musí pečovat, a mohl jim tedy nabídnout jen to, že jejich starosti ulehčí tak, že odvede jednoho z jejich dvou chlapců. Mladík vysvětloval, že cizí muž, který ho — náhodou — spatřil, se do něho zbláznil. Rodiče se však od chlapce nemohli odloučit. V poslední době byla nouze tak velká, že si muž sedl a začal vyřezávat loutky, které měla jeho starší dcera prodávat na vánočním trhu. Dnes tady seděli a s bolestí očekávali návrat malé dívky. Snad přinese několik feniků!
Konečně se otevřely dveře a vstoupila následovala ji však postava policisty. Rodiče se lekli a děti se schovaly.
„Bydlí zde dřevorubec Schubert?" ptal se policista.
„Ano," bylo mu odpovězeno.
„Tato dívka je vaše dcera?"
„Ano, moje nejstarší."
„Poslali jste ji žebrat na tržnici!"
„Ne, pane. To mě ani nenapadlo! Měla jenom prodat pár loutek."
„To nám přece nenamluvíte! Ona žebrala a musí v tom už mít zručnost, když dokázala dát dohromady celé tři tolary. Proto byla zatčena. Peníze i loutky jsme pochopitelně zkonfiskovali a tu malou tulačku, která drze tvrdila, že nežebrala, jsem předvedl. Výsledek trestního jednání obdržíte zítra." Vzdálil se. Rodiče byli strnulí úlekem a překvapením, že se nezmohli na odpověď. Vyptávali se dívky, která vše plačky vyprávěla. Rádi by měli kartičku, na níž stálo jméno dobro-dinky, ale ta vypadla dívce z ruky, když na ni policista tak ostře vyjel. Tu vstoupil pan Seidelmann. Pozdravil svým způsobem a řekl hlasem plným soucitu:
„Potkal jsem policistu, který u vás
byl. Co se stalo?" Dřevorubec mu vše vyprávěl.
„To máte z toho," prohlásil pobožný,
„že se nedržíte rad vašeho duševního opatrovníka. Kdybyste mi bývali přenechali toho chlapce! Ten umělec, který chtěl chlapce dobře vychovat, by vám daroval deset tolarů a nemuseli byste posílat dívku na trh."
„Deset tolarů?" ptala se pradlena.
„Slyšíš, muži!"
„Deset tolarů?" opakoval dřevorubec.
„Ale o tom jste nám nic neřekl!"
„Tak jste se přeslechl. Nyní přijde policejní pokuta, kterou musíte zaplatit, pokud nechcete být obstaveni, k tomu ještě nájem — hm!" Sáhl do kapsy, vytáhl kornout cukroví a podal ho malému, dobře stavěnému chlapci, jemuž mohly být čtyři roky.
„To je od strýčka, který tě má tak rád!" říkal přitom.
„Nechtěl bys jít k němu?"
„Ano," odpověděl přirozeně chlapec, zatímco strčil do úst laskominu.
„No, co k tomu řeknete?" Rodiče se na sebe tázavě podívali. Žádný chleba, žádné dříví, žádné uhlí, zítra nájem a pokuta! Dát dítě k velkému umělci, u něhož by se každopádně mělo lépe než u nich! A k tomu ještě
deset blýskavých tolarů!
„Co si myslíš, ženo?" ptal se muž.
„Dělej, jak chceš!"
„Pane Seidelmanne, kdy dostaneme ty peníze?"
„Ihned!"
„Kdy si odvede kluka?"
„Ještě dnes večer. Pošlu sem mou služebnou."
„No, tak tedy ve jménu Božím. Je pravda, že nám mladík přirostl k srdci, ale bída je veliká. Nebude už muset hladovět a já věřím tomu, že nám radíte jenom dobře. Může to bejt k jeho štěstí a přesto zůstane naším dítětem!"
„To jste velice dobře vymysleli a já děkuji Bohu, že vaše srdce vedl k tomuto rozhodnutí. Umíte psát, Schuberte?"
„Obstojně."
„To je dobře. Dám té dívce revers, který musíte podepsat. To dítě přece musí mít legitimaci. Zde jsou peníze." Vysázel deset tolarů a odcházel, doprovázen požehnáním rodičů. Když vyšel na ulici, ihned si pospíšil k nejbližší stanici drožek

a odjel do cirkusu, jehož majitel byl zrovna ihned k maní.
„No," ptal se tento.
„Tak jste jim to přednesl, pane Seidel-manne?"
„Ano, ale stále se nemohou rozhodnout."
„Co je tady k rozhodování! Já vám vysázím šedesát tolarů a vy
mi přivedete chlapce!"
„Hm! Kdybyste tady zůstal, aby rodiče mohli občas dítě vidět."
„To nejde, navštěvuju všechna hlavní a větší města. Mimo to je lepší, když rodiče nejsou nablízku. Sejde z očí, sejde z mysli!"
„Nevěřím, že s tím budou souhlasit."
„To by mě mrzelo! Ještě nikdy jsem neviděl tak báječného : chlapce! Je přímo zrozen k umělecké jízdě. Nutně potřebuju chlapce, mladíka, který něco dokáže. To přitáhne lidi. Bohužel za posledních pět let měli tři takoví mladíci nehodu. Jeden si zlomil vaz a ti druzí spadli z výšek a později zemřeli."
„To ale ti hodní lidé nesmějí vědět. A mimo to jim připadá částka, kterou nabízíte, příliš malá."
„Šedesát tolarů? Kolik tedy žádají?"
„Právě dvojnásobek."
„To je hodně, příliš hodně! Co když si ten mladík hned napoprvé zlomí vaz?"
„To se přece nedá očekávat. Tito lidé jsou v nouzi, jinak by chlapce vůbec nedali, ani tehdy, když jsem jim domlouval jako opatrovatel chudých. Oni ho vydají, ale pouze proti částce, která postačí k tomu, aby alespoň na čas zmírnila jejich nouzi."
„Ale zrovna dvojnásobek?"
„Nemohu domlouvat ani vám, ani jim. Pouze jsem splnil své poslání. Nevezmete si ho, a tak je Boží vůlí, že chlapec zůstane u rodičů." Tvářil se, jako by chtěl odejít, ale ředitel ho nepustil.Í
„A nestačilo by sto tolarů?" ptal se. -«(
„Je to právě sto dvacet, které rodiče potřebují."
„Hm, ten chlapec je hezký jako obrázek, s ním bych mohl něco vydělat."
„To je jisté a musel by pro vás pracovat až do umdlení."
„S tím také počítám! No, pane Seidelmanne, ať je po vašem! Zaplatím sto dvacet tolarů."
„Kdy?"
„To záleží na tom, kdy mladíka dostanu."
„Udělám vše možné a myslím, že vám ho budu moci poslat ještě dnes večer i s potřebnými papíry."
„Tak vám dám teď šedesát a druhých šedesát poslovi, který ho přivede."
„Dobrá, ujednáno! Osvobodit tohoto chlapce od hladu je dílo, z něhož budou mít radost i andělé!" Když odešel pan Seidelmann od Bertramů, seděli oba sourozenci dlouhou dobu mlčky a hleděli na sebe. Konečně podala Marie mladíkovi ruku se slovy:
„Nech ho být,
milý Roberte! Ten podvodník nestojí za to, abychom na něj mysleli nebo se kvůli němu dokonce trápili!"
„Přemýšlíš jako žena! On nás nesmírně urazil!"
„Prodnešek na to zapomeň! Pojď, posaď se, budeme pracovat!" Neodpověděl. Jeho nitro bouřilo a aby se uklidnil, přešel několikrát nahoru a dolů po místnosti. Potom, když promnul své ruce a chtěl se opět chopit pera, někdo ho zatahal za cíp kabátu. Otočil se. Byla to malá sestřička.
„Milý Roberte, dej nám kousek chleba!" prosila vzlykavě.
„Už to nemůžu vydržet, hrozně mě bolí tady." Při těchto slovech si položilo dítě ruku na břicho. Opět vstal ze židle a třebaže se snažil ovládnout, propukl v hlasitý vzlykot. Když to ti malí slyšeli, přidali se s pláčem k němu. Také nemocný se rozkašlal tak, že mu kašel hrozil roztrhnutím hrudi.
„Nejde to, Marie, skutečně to nejde!" zvolal Robert.
„Sestřičky nemohou čekat až do zítřka!"
„Ale jak jim můžeme pomoci?" zeptala se mezi slzami.
„Vím to a udělám!" Při těchto slovech šel ke svému kufru a otevřel ho. Pospíchala za ním a
chytila ho za ruce.
„Ty máš na mysli ten řetízek? Ne, ten nesmíš prodat. Je to to jediné, co ti zůstalo po rodičích a díky tomu řetízku se ti snad podaří je jednou najít."
„Neprodám ho, jenom ho zastavím."
„A když ho nebudeš moci vyplatit?"
„Toho se nebojím!" Tu přistoupila až k němu, položila kolem něj ruku, prosebně se na něj zahleděla a řekla:
„A nechtěl by ses ještě jednou odvážit jiné věci, milý Roberte — ano!"
„Čeho?" zeptal se. r
„Jít znovu k prodavači knih."
„Můj Bože! To nejde! I posledně jsem musel jeho obchod opustit velice ponížen."
„Ale přece to ještě jednou zkus! Prosím, prosím! Z lásky ke mně!" i Podíval se na ni, viděl slzami zalité oči a nemohl odporo-tpt. (
„Určitě máš velký hlad, milá Marie?" zeptal se. j
„Tyne?"
„Velice velký!"

„Já taky," přiznala. Při těchto slovech položila svou hlavu na jeho prsa a trpce zaplakala. Nikdy by nepokládal za možné, že člověk může tolik plakat. Přitáhl ji k sobě, políbil na tváře a řekl:
„Uklidni se, Marie! Budeš jíst ty a také ostatní. Jdu
k prodavači knih."
„A když tě opět odmítne?"
„No, vezmu s sebou i řetízek, chleba přinést musím. Pokud u něj nepochodím, půjdu hned do zastavárny."
„Tak to udělej. Ó Bože, je to to jediné, co vlastníš. Kdyby tak děti mohly vydržet do zítřka, to už budeme mít peníze! Ale nejde to! A chudák otec také nic nemá, ani jídlo, ani léky."
„Takže vidíš, že si musíme poradit!"
„Ano. Ale nezastav ten řetízek příliš draze, jinak bude těžké ho znovu vykoupit."
„Žádné starosti! Sami židé dávají velice málo!" Otevřel kufr, kde leželo několik kousků prádla. Vedle leželo malé pouzdro, které ukrývalo předmět jejich starostí a také jejich naději. Byl to jemný, mimořádně pracně zhotovený řetízek starobylé práce. Uprostřed viselo malé srdíčko s korunkou svobodného pána R. v. H. Co však věděl Robert o heraldice a rozdílech koruny? Vzal pouzdro k sobě, nasadil si na hlavu tenkou studentskou čepici a šel.
„Přineseš chleba? Dones ho hodně!" volali za ním malí sourozenci. Venku ho zasáhla krutá zima. Zabalil se do tenkého kabátku jak
jen mohl a dal se do klusu, aby se alespoň trochu zahřál. Proběhl ulicemi a uličkami, až se ocitl na otevřeném náměstí, které bylo zaplněno stánky. Domy kolem prostranství se daly spíše nazývat paláci, výkladní skříně svítily jedna vedle druhé. Váhavě přistoupil k jednomu z těchto obchodů. Jeho majitelem byl prodejce umění a knih. Vysoké a široké výkladní skříně byly plné velice cenných obrazů a rytin v mědi. Mezi tím byla vidět nejlepší literární dHa. I přes svůj hlad by se Robert neodvážil do tohoto obchodu vkročit, ale jeho pohled padl na vystavenou knihu v safiánu, na níž bylo také napsáno: Domácí, tropické a pouštní obrazy. Básně od hadžiho Omanaha. To mu dodalo odvahy. Otevřel dveře a vstoupil. Obchod byl plný lidí. Tento hůře, než nevhodně oblečený mladík nebyl nejprve vůbec zpozorován, ale konečně se ho zeptal jeden ze služebných, co si přeje. Odpověděl, že chce mluvit s ředitelem. Ten se nacházel v zadní části obchodu a nyní přišel. Když spatřil Roberta, jeho tvář se zatemnila.
„Co si přejete, pane
Bertrame?" ptal se povýšeně.
„Nacházím se v situaci, která mě nutí, abych znovu opakoval svou prosbu."
„Jaká to byla prosba?"
„Mám doslova hlad, můj pane. Nejsem žebrák, ale chtěl bych se zeptat, jestli vám mé dílo nevynese tolik, že bych vás nyní mohl požádat o malou zálohu k honoráři."
„Vůbec ne! Vaše dflo mi nepřinese nic. Zatím jsem jenom platil. Kolik vám zaplatím za ten manuskript)?"
„Dvacet tolarů."
„No, tak vidíte! To je víc než dost za sbírku začátečníka. Honorář je ale to nejmenší, co musím zaplatit. Papír, tisk, sazba a ostatní, to hned naskočí do tisíců. Nemáte už druhý svazek?"
„Ó, jak rád bych vám ho dal! Ale já musím pracovat za chleba, za suchý chleba! Kdybych měl zálohu na první, nebo i na druhý díl, šlo by mi psaní podstatně lépe."
„Mladý muži, génius umírá šťastný. Jenom boj a strádání života mu přinášejí jeho sílu. Znám to, mám co do činění s různými talenty a génii. Kdybych vám zaplatil nějaké peníze předem, byla by to urážka vašeho génia!"
„Ale záchrana pro mé tělo, bez
kterého génius neznamená vůbec nic."
„Berete tu věc příliš drasticky. Bojujte, bojujte, bojujte, jedině tehdy budete hrdinou pera, dříve nikoliv. Bůh mě chraň, abych hýčkal své pracovníky! Za chvíli by neexistoval žádný talent. Mimo jiné vidíte, že jsem mimořádně zaměstnán. Nechoďte dříve, dokud nebudete mít hotový druhý díl. Potom si během třech měsíců přečtu manuskript, a když se mi to bude líbit, zaplatím místo dvaceti pětadvacet tolarů. Ale pro tuto chvíliuctivá poklona, pane Bertrame!" Otočil se a zmizel. Robert stál uprostřed jako Bohem opuštěný. Cítil se jako by byl odsouzen přímo k smrti hladem. Venku zastavily saně. Vystoupil z nich muž a ihned vstoupil do obchodu. Bylo na něm cosi vznešeného, že se k němu obrátily všechny oči. Dokonce přispěchal sám ředitel, aby se pozeptal po jeho přáních. Přitom padl jeho pohled na Rober-) Rukopis« - MUŽ MNOHA TVÁŘÍ ta, který zde stál a radil se sám se sebou, jestli nemá podniknout ještě poslední útok. Řediteli byla přítomnost tak chudobně
oblečeného člověka nepříjemná.
„Chcete ještě něco?" zeptal se ostrým a zlobným hlasem.
„Ne, nic jiného," odpověděl Robert koktavě a přistoupil k němu blíže.
„Ale stejně bych si dovolil tu nejponíženější prosbu o —"
„Dobře, dobře!" přerušil ho.
„Už jsem vám naznačil, že pro vás žádné peníze nemám. Buďte tak laskav a odejděte!" To bylo silné, to bylo více než silné, bylo to neurvalé. Zraky všech přítomných se na něho upřely a on cítil, jako by se měl propadnout studem pod zem. Zakymácel se a bezděky se rozpřáhl rukama, jako by hledal oporu. Tu k němu rychle přistoupil onen cizí muž, který vstoupil jako poslední, a objal ho kolem ramen se slovy:
„Vždyť upadnete, mladý muži! Co je vám?"
„Hlad!" odpověděl Robert tichým hlasem a to spíše instinktivně, než po jakékoliv rozvaze.
„Hlad? Můj Bože! Pojďte ven!" Vyvedl ho přede dveře, kde zůstali stát.
„Je skutečně pravda, že hladovíte?"
„Velice!"

„Je to vůbec možné! Čím jste?"
„Spisovatel."
„Co jste chtěl dělat v tomto obchodě?"
„Prosil jsem o malou zálohu na svou
druhou knihu."
„Vy už jste napsal první knihu?"
„Ano."
„Jakou?"
„Básně."
„Ach, na tom se moc nevydělá. Chcete mi oznámit vaše jméno a bydliště?"
„Robert Bertram, Vodní ulice jedenáct, třetí poschodí."
„Třetí? Ano, básníci většinou bydlí tak vysoko, hlavně, když jsou tak mladí jako vy. Prosím, vezměte si." Vtlačil mladému muži do ruky cosi ze své peněženky a opět vstoupil do krámu. Robert neměl ani čas mu poděkovat. Vrhnul krátký pohled, na to, co dostal. Byly to dva louisdory! Jako mávnutím proutku ho opustila slabost. Cítil se tak silný, že by se nerozpakoval utkat třeba i s obrem. Vůbec nepomyslel na to, že by počkal na návrat vzácného dárce, ale pospíchal, aby ihned nakoupil potřebné věci, jimiž chtěl utišit nejnutnější potřeby svých bližních. Když přišel domů, děti ho obklopily a otec s Marií plakali radostí. Když zahnali hlad, musel vyprávět. Tu se Marie zeptala:
„Takže řetízek je zachráněn?"
„Ano, díky Bohu!"
„A kdo byl ten cizí pán?"
„Byl to -- ach, to nevím! Neptal jsem se ho,
myslím, že jsem mu dokonce ani nepoděkoval. Byl jsem jako smyslů zbavený hlady a ponížením." Onen cizí muž si nechal naložit do svých saní nakoupené knihy a poté sám nastoupil.
„Plukovník voň Hellenbach!" nařídil. Saně odsvištěly a zastavily před domem, jehož první patro bylo slavnostně osvětleno. Tento dům stál v ulici, která ležela souběžně s Vodní ulicí tím způsobem, že zahrady domů obou ulic se navzájem dotýkaly.
„Nemusíte na mě čekat!" S tímto rozkazem cizinec vystoupil a vešel do domu. Nahoře ho obklopilo několik služebných, kteří mu odebrali klobouk a kožich. Při spatření jeho kožichu se v tvářích služebníků mísil údiv s hlubokou úctou. Byl zhotoven ze soboli-ny a ani ruský car neměl drahocennější.
„Koho máme ohlásit, milostivý pane?" zeptal se jeden ze sloužících.
„Jsem kníže Befour." V příštím okamžiku zaznělo jeho jméno sálem a oči všech přítomných se otočily ke dveřím. Takže přece jen ten záhadný muž přišel! Už se nikdo nemusel strachovat, že záhada nebude rozluštěna. Pán domu mu přispěchal v
ústrety, aby ho představil své dámě přirozeně se objevila i dcera obou. Byla to dívka, o níž mluvil Helfenstein se svou ženou. Fanny voň Hellenbach měla osmnáct let a byla vysoké královské postavy. Měla na sobě bílé hedvábné společenské šaty s dlouhou těžkou vlečkou. Když přispěchala ke knížeti a poklonila se, činilo to dojem, jako by mu prokazovala poctu. I když byla dost hubená, vyzařovala jistou elegancí a zdobností, se kterou se člověk setká jen u vznešených dam. Její vlasy nebyly příliš dlouhé, ale o to hustější. Její čelo bylo snad trochu vyšší a širší, ale jistě bohatší myšlenkami. Byla to tmavá bruneta a z její tváře zářily dvě tmavě šedé oči. Když se kníže seznámil s členy rodiny, zakázal si být komukoliv jinému představován. Museli vyhovět jeho přání, i když všichni žhnuli žádostivostí slyšet alespoň jediné slovo z jeho úst. On se stáhl do výklenku okna a zdálo se, že je ponořen hluboko ve svých myšlenkách, třebaže vše ostře sledoval. Viděl, jak oslavují dceru domu, jak ji nutí, aby se předvedla.
Bránila se, ale konečně podlehla. Po krásné předehře zazněla z jejích úst tato píseň: Jasně září rosa slzí, v očích tvých zemdlených. Prahne po nebeské modři ryzí ze stínů lesa studených. Zurčí potok na kameni svou píseň truchlivou: zde je mi úzko, mám mrazení, zde, kde mlhy neutichnou. Božský vzduchu, i když zde studí, nesmuť, zahlaď vrásky! Nechť tobě na věrné hrudi, svítí slunce naší lásky. Proto zavři svá očka široká, kde tvé hořké slzy žhnou, - ať ty, má růže divoká, tvá poupata v lese neuvadnou Text byl význačným básnickým dílem, podpořeným vznešeným projevem. Není divu, že tento přednes hluboce duševně zaujal i samotného knížete. Fanny voň Hellenbach měla silný, hluboký altový hlas, který byl výrazný při přednesu takovýchto hlubokých pocitů. Její přednes zněl jako varhany, jejichž zvuk je dokonale čistý a bez jakéhokoliv falešného tónu, kterými se na nejvyšší míru vyjadřuje viola di gamba.) Mírnou poklonou odmítla bouřlivý aplaus a na krátkou chvíli se stáhla do vedlejší místnosti. Tato
Fanny byla dívka plná vzácných a výtečných vlastností. Kníže pocítil touhu ji poznat. Zvedl se ze svého místa a následoval ji, což v přítomném shromáždění vyvolalo nemálo rozruchu. Stála u okna a hleděla nezamrzlými okny ven do sněhobílé noci. Okno hledělo do zadního dvora. Tento sousedil se) Viola di gamba je druh violy používaný v době renesance. Zvláštní bylo, že hudebník ji nedržel jako klasický druh violy pod krkem, ale mezi koleny a při hře seděl. Z italštiny:
„la gamba" = noha zahradou a dále vystupovaly domy Vodní ulice, které jim hleděly svými tmavými okny vstříc, uzavírajíce další obzor. Zaslechla za sebou kroky a otočila se. Když spatřila knížete, začervenala se trochu radostí a trochu obavou. Bylo pro ni bezpochyby poctou, že ji vyhledal ten, který se před ostatními stáhl do ústraní. Bude ona moci před ním obstát se svými společenskými znalostmi a zkušenostmi? Tak se ptala sama sebe. Kníže byl výjimečně krásný muž. Nemohlo mu být o mnoho více, než čtyřicet let. Vědělo se, že přišel z Východní
Indie, ale barva jeho pleti v žádném případě nebyla hnědá, ba právě naopak, byla světlá a čistá, jako by žil vždy na severu Evropy. Jeho vlasy i vousy byly husté a tmavé. Přes jeho obličej se táhly dvě jizvy. První šla napříč čelem, kolem kořene nosu a druhá přicházela od pravého ucha, přetínala tvář a mizela v hustém kníru. Bylo zajímavé, že tento

obličej nebyl uvedenými jizvami znetvořen, naopak, dodávaly mu mužsky podnikavý vzhled a to zvláštní nedefinovatelné něco, co je tak nebezpečné pro ženská srdce. Byl oblečený v jednoduchých, ale jemných společenských šatech bez jakýchkoliv zbytečností. Jediný prsten na jeho ruce byl ozdoben kamenem, jehož cena nebyla menší, než půl milionu. Jak asi začne, a co mu má odpovědět? Ptala se sama sebe. Bez jakýchkoliv společenských vytáček jednoduše řekl:
„Jsem přítelem básnického a pěveckého umění, slečno. Ještě nikdy jsem neslyšel píseň, kterou jste zpívala. Smím se zeptat, od koho je?" Najednou se ocitla ve svých oblíbených a známých vodách.
„Tento text pochází z
knihy od hadžiho Omanaha," odpověděla.
„Hadži Omanah? To je přece mohamedánský spisovatel historie, který žil v šestnáctém století. Druhé takové jméno neznám, a přece to nemůže být ten."
„Snad je to pseudonym?"
„To je možné, pravděpodobné. A komponista, milostivá?"
„Komponista mluví s vámi, Výsosti."
„Jak? Jak je to možné?! Vy jste zhudebnila tuto báseň?"
„Odvážila jsem se toho!"
„Ano, to je skutečná odvaha! Komponovat píseň nebo salonní skladbu pro klavír, to je skutečně velice, velice velký rozdíl, ale zhostila jste se své úlohy výborně. To se vám podařilo jedině proto, že máte báječné srdce, milostivá slečno. Člověk bez srdce a duše by nikdy nemohl zkomponovat něco takového." Nebyl to nápadný a vtíravý způsob, jakým své nadšení vyjadřovali ostatní. Mluvil tak jednoduše a přece bylo slyšet, že chtěl mluvit úplně jinak. Mluvil jako bratr k sestře, bez mluvnických ozdob a jakéhokoliv zkrášlování. Jeho hlas zněl srdečně a třebaže jeho řeč měla cizí přízvuk, mluvil německy docela obstojně.
Cítila, že je k tomuto muži srdečně přitahována.
„Jaká škoda, že znám komponistku a zpěvačku, ale ne básníka," dodal. i
„Nikdy jste neměl v ruce jeho knihu, Výsosti?"
„Nikdy."
„Zde zrovna leží." Přistoupila ke stolku, kde leželo několik alb a mezi nimi známé safiánové vázání s nadpisem Domácí, tropické a pouštní obrazy. Podala mu knihu. Zatímco v ní lehce listoval, poznamenala:
„Zvláštní, že se v ní nachází vaše jméno!"
„Mé jméno? Ach, to by bylo skutečně zvláštní!"
„Ano. Když jsme poprvé slyšely, že sem přijede kníže Befour, otevřely jsme všechny dvorní a šlechtické kalendáře. Marně. Víte, Výsosti, dámy jsou vždy zvědavé. O to více jsme byly roztrpčeny, že v žádném lexikonu není toto jméno uvedeno."
„Vy jste byla také roztrpčena?"
„Tak trochu," odpověděla s rozkošným úsměvem.
„A potom jsem četla neporovnatelně krásný, ano, báječný obraz tropických nocí a — našla jsem slovo Befour."
„Skutečně to mě nanejvýš zajímá. Byl básník skutečně z Orientu?!"
„Ne. Orientálec by nebásnil v němčině."
„Pravda! Kdyby to
byl překlad, muselo by se tam objevit jméno překladatele. Kde je ta zmíněná báseň?"
„Mohu vám ji najít a přečíst, Výsosti? Je mi totiž z celé sbírky nejmilejší."
„Prosím, udělejte to!" Vyhledala stránku, ustoupila zpět o několik kroků a deklamovala, držíce knihu v levé ruce: Když kolem Befourských hor začne první večerní tah stínů, pak vystupuje matka přírody ven z podzemních úkrytů a modř jejího diadému zazáří blýskáním krystalů. V jejích tmavých vlasech kvetou bohatě vonící písně země z nezměnitelných dálek žhnou jiskry kříže na ně dolů a snem poháněné vlny mlží znovu zlatou oběť hvězd. Však když začne mladý den by našel tisíciokou a nechá její svítící spřežení f]]| se protáhnout nachovými vraty, jen ukázat svou tvář a potom zmizet na dalekém západě. Její přednes udělal na knížete hluboký dojem. Stála před ním jako bohyně, jednou nohou se opírala o stoličku. Text básně doprovázela umělecky zvládnutými gesty rukou. Celá její postava mohla v tomto hrdém postoji konkurovat kterékoliv plastice.
Celý dojem umocňovaly husté, nahoru vyčesané vlasy, jiskřivý pohled jejích očí a silný, hluboký hlas. Byla krásná, nádherně krásná v tomto okamžiku.
„Slečno," zeptal se, když skončila,
„jaký je titul této básně?"
„Tropická noc."
„Kdyby zde žil básník a někdy vás spatřil, přísahal bych na to, že si vás vzal jako model. V tomto okamžiku jste byla zosobněnou jižní nocí. Vy i ta báseň jste splynuly v jedno."
„Děkuji!" usmívala se.
„Co říkáte tomuto básníkovi?"
„Tato Tropická noc je nedosažitelná. Takové barvy by nezachytil žádný malíř a taková slova by nenašel žádný z klasiků. Ten hadži Omanah je génius. Musím zjistit, kdo to je a kde žije." Do jejích očí se vkradl zvláštní lesk. Ležel tam jako světlo, které září z hloubi duše.
„Výsosti, já ho miluji!" řekla.
„Jeho básně, ale ne jeho."
„I jeho. Básník je stejný j ako jeho básně. A kdyby byl tento hadži Omanah chudý jako žebrák a ošklivý jako Ezop nebo

satyr, stejně bych ho milovala!" Byla přerušena. Ve dveřích se objevila baronka Ella voň Helfenstein. Tvářila se, jakoby uleknuta, že vyrušila, ale nesnažila se odejít. Kníže na sobě nedal znát ani stopu nelibosti. Uctivě sejí uklonil a přistoupil blíže, aby se nechal představit. Potom se ale obrátil a vrátil se do sálu.
„Výtečný kavalír," mínila baronka, zatímco ho sledovala zasněným pohledem.
„Ale úplně jiným způsobem, než si myslíte," odpověděla Fanny.
„A smím se zeptat, v jakém smyslu, má milá?"
„Je to kavalír a přitom muž. Pojďte!" Kníže chtěl vyhledat paní domu. Vedle ní seděla — baronesa Alma voň Helfenstein. Byla to ještě ta samá Alma, kterou před dvaceti lety nazval Gustav Brandt slunečním paprskem? Ano. Sluneční paprsek byl stejný před tisíciletími jako dnes. U Almy tomu bylo stejně. Seděla zde v černých šatech, jako by nosila smutek. V její tváři ležela naprostá vážnost, a přece se zdálo, jako by vysílala teplé zářivé paprsky, které ohřívaly celý sál. Obě dámy seděly u krbu. Když se k nim kníže přiblížil, zvedly se a paní plukovníkova ho představila baronese. Jeho oči na ni hleděly jemně a přece pátravě.
Hleděla na něj pevné a vážně, jak tomu bývá u muže, kterého žena vidí poprvé a je jí lhostejný. Přistoupilo ještě několik lidí a rozpředl se živý rozhovor, který pokračoval, když usedli k tabuli. On — což bylo nepochopitelné — si vybral za společnici baronku Ellu, i když ho k tabuli měla odvést paní plukovníkova. Aniž by to bylo vtíravé, stočila se řeč na Orient a hlavně na Indii. Dával si k dobru různé historky. Všichni poslouchali. Tu se jedna dáma ze sousedství zeptala na indické kejklíře:
„Jsou tito lidé skutečně tak šikovní, jak se vypráví?"
„Zaručeně!" odpověděl.
„Ale vlastní kouzelníci toho dokážou ještě daleko více, než tito kejklíři. Všeobecně se ví, že magie jako taková pochází z Indie. Ďáblové, andělé nebo duchové jim nepomáhají, umění těchto lidí je výsledkem tajné vědy, které se učí jen vyvolení."
„Patříte také k těm vyvoleným?" ptala se bývalá komorná.
„Ano," odpověděl jednoduše.
„To je báječné! Předvedl byste nám nějakou maličkost?" To se zdálo všem nanejvýš dotěrné. On ale odpověděl:
„Rád, ale musím říci, že nemám tu moc, abych vám vysvětlil nevysvětlitelné. Mohu vám předvést výsledky vědy, nikdy však nesmím o této vědě mluvit. Vidělo panstvo například někdy pravý diamant?" Všichni mlčeli. Proto pokračoval:
„Má otázka se zdá být urážkou, ale není, to vám hned dokážu. Dávejte pozor! Jedna, dvě, tři!" Při slově tři zhasla veškerá světla, která osvětlovala sál. Jak je to možné? Některým přítomným přeběhl po zádech mráz. Tu se zvedl ze své židle a řekl:
„Nyní ať se rozsvítí můj prsten. Jedna, dvě, tři!" Při posledním slově vystřelilo z prstenu, který držel mezi palcem a ukazováčkem pravé ruky takové světlo, že by bylo možné i číst. Přistoupil k paní domu, nasadil jí tento svítící prsten na ruku se slovy:
„Dovolte mi, abych vám daroval tento diamant, který je jediný svého druhu!" Chtěla pochopitelně protestovat, on ji však zarazil pokynem ruky a vrátil se zpět na své místo. Prsten stále zářil, najednou byl na ruce jiné dámy a oběhl takto celý stůl. Svítil tedy na ruce každé osoby.
Náhle se rozsvítily opět všechny plynové lampy a prsten — byl na jeho ruce. Přítomným zamrazilo. Kníže se usmál:
„Vidím, že má přítomnost vadí některým dámám. Osvobodím je tím, že se vzdálím. Dobrou noc!" Lampy několikrát zablikaly — kníže zmizel. Jeho židle byla prázdná, ale nikdo ho neviděl odejít. Stal se neviditel- ným. Nikdo z přítomných nevěděl co by měl říci, ale jemu se jeho úmysly podařily. O několik okamžiků později vyšel z portálu ven na ulici. Rychlými kroky pospíchal dolů ulicí a potom zahnul za roh. Zde bylo malé, otevřené náměstí, kde končila Vodní ulice i ta, kterou právě přišel. Na náměstí dosud stálo několik řad obchodních stánků z dnešního vánočního trhu. Ruch už ale skončil. Obchodníci opustili svá místa a kolem bylo liduprázdno. Zdálo se, jako by tu nebylo ani človíčka, ale když zahnul kníže za roh, naslouchaje zůstal stát a rychle se otočil. Zaznělo totiž polohlasné zakašlání a ze stínů stánků se pomalu a opatrně vynořila mužská postava. Tento muž držel v ruce balík a zdálo se, že
někoho očekává. Kníže se k němu několika rychlými kroky přiblížil a ptal se ho tichým hlasem:
„Kdo je to? Kdo tam stojí?"
„Sluha bídy," odpověděl muž.
„Ach, dobře!" „. S těmito slovy k němu kníže přistoupil a zatáhl ho dal ochrany stínů stánků. l
„Člověk musí být vždy opatrný, na to nesmíme nikdy za-| pomenout," pokračoval i dále.
„Máš všechno?"
„Ano."
„A přihodilo se něco?" Ne " „rNC.
„Dej to tedy sem!" Svlékl si kožich a vzal balík, aby si s pomocí sluhy vymě-] nil kabát, oděv i pokrývku hlavy. Ostatní změny, které po j tom učinil nebylo možné pozorovat vzhledem k temnotě, L která ve stínu panovala. Nakonec strčil do kapsy dva nabité | revolvery. a ‚Nyní jsem hotov," řekl poté.
„Znáš byt baronesy Almy Wn Helfenstein?" l»‚Velice dobře."
„Podívej se na tyto hodiny! Přesně za hodinu jsem přede dveřmi, abych se opět převlékl. Ne o minutu dříve nebo Ujzději. Viděl tě tu někdo?"
„Ano, ale byla to jenom ženská."
„To je nepříjemné. Kdo to byl?"
„
„Neznám ji. Hledala mezi odpadky u prodejních

stánků musí to být velice chudá žena. Protože jsem nechtěl, aby mě spatřila zblízka, nemohl jsem si ji ani já pořádně prohlédnout."
„Už odešla?"
„Musí být ještě nablízku. Krátce před tím, než jste přišel, vstoupila do druhé řady stánků."
„Tedy se po ní podívám. V našem postavení je nutné vědět, kdo byl ten, který tě viděl. Adieu!" Oba se rozešli. Když kníže vystoupil ze stínu, nikdo by ho nepoznal. Měl na sobě zimní šviháckÝ oděv a jeho obličej se změnil natolik, že to bylo nepochopitelné. Pomalu prošel první řadou stánků a na jejím konci se zastavil, aby se rozhlédl. Právě v tomto okamžiku vystoupila v druhé řadě ženská postava. Byla zahalena v šátku a v ruce nesla koš. Bylo vidět, že mrzne. Její šat byl letně tenký, pro tento mráz absolutně nedostatečný. Nyní stála u stánku prodavaček ovoce. Sehnula se, aby sebrala odhozené nahnilé jablko a uložila ho do koše. Poté se přiblížila ke knížeti. Nyní však kníže zaslechl skřípání sněhu pod kroky, které přicházely z druhé strany. Stačil si ještě povšimnout, že
před sebou nemá ženu, nýbrž dívku, jejíž obličej měl zvláštní půvab v jasu jiskřícího sněhu. Musel se však už stáhnout, aby ho nezpozorovala ani dívka, ani přicházející člověk... Než budeme vyprávět o pokračování této scény, je nutné podotknout, že baron Franz voň Helfenstein po skončeném rozhovoru se svou ženou opustil palác zadními dveřmi a také změnil svůj zevnějšek. Kdo ho nyní spatřil, musel ho považovat za příslušníka střední vrstvy, za řemeslníka. Přicházel přes kulaté náměstí a zamířil k hornímu vstupu do Vodní ulice. Třetí nebo čtvrté číslo této ulice byl starý, špinavý jednopatrový domek, vedle jehož dveří visela tabule. Ve dne se na ní dalo přečíst, že zde obchoduje žid Solomon Levi se starými věcmi a přitom provozuje i zastavárnu. Dveře byly zamčené. Baron zaklepal. Teprve po delší době se pootevřely, ale jen do té míry, jak to dovoloval uvnitř stále upevněný řetízek. Ve vzniklé škvíře se objevil dlouhý ostrý nos a nakřáplý hlas se ptal:
„Co chcete?"
„Koupit," odpověděl krátce. To pomohlo. Hlas
se stal přátelštějším, když se ptal:
„A co chce pán koupit?"
„Staré kovy, cín, měď, stříbro a zlato."
„Jste odtud?"
„Ne. Jsem cestující obchodník jednoho zlatníka." Stará se mohla domnívat, že má co do činění s převlečeným policistou. Jeho poslední slova však potlačila její obavy a proto odpověděla:
„Pojďte dál, ale chvíli počkejte. U mého muže se kdosi nachází." Nechala ho vstoupit a zamkla dveře. Poté ho odvedla do místnosti, kde bylo všemožné haraburdí, bezcenné věci. Nabídla mu stoličku a otevřela dveře do jedné z vedlejších místností. Volala:
„Milej Solomone! Tady sem přišel velkej pán, kterej chce s tebou udělat dobrej obchod! Nech odejít tu ženu, která ti nepřinese žádnej užitek, ani jedinej fenik pro tebe a tvůj obchod." Po těchto slovech se vzdálila, aby se opět ujala své hlídací služby na domovní chodbě. Místnost, v níž baron seděl, byla osvětlena starou olejovou lampou. Jeho tvář byla sotva pozorovatelná, ale stejně si postavil stoličku tak, aby byl ještě více ve stínu. Přitom si
pro sebe šeptal:
„Vsadím se, že je to klíčnice! Před hodinou u ní byl posel a před čtvrthodinou přišel její muž k večeři. Ona musela ihned pryč, aby přítomné věci přemístila." Ještě chvíli čekal, než se otevřely dveře. Z vedlejší místnosti vyšla mladá, ale trpící žena. Baron slyšel její jemný vzlykot. Nyní se ve dveřích objevila dlouhá hubená postava Solomo-na Leviho, který volal za odcházející:
„Tak řekněte, že můžu dát zástavu jen na věci, který dostanu do svých rukou. Když si chce nadále nechat stůl a postele, protože je potřebuje, tak nedostane nic!" Baron tiše pokýval hlavou. Jeho tušení se potvrdilo. Když žena opustila místnost, žid se k němu otočil:
„Žádám vás, abyste vstoupil, milostivej pane! Jsem rád, když přijde někdo, aby kupoval za hotový, a ne na kredit, kterej škodí obchodu a odvrací lidi od podnikání." Naznačil baronovi pohybem ruky, aby vstoupil do vedlejší místnosti. On však zůstal sedět, protože vedle svítilo podstatně jasnější světlo.
„Ale dobře," odpověděl.
„To, co musíme projednat,
můžeme projednat i zde. Zavřete dveře, pane Levi!" Tato slova byla vyřčena tónem, kterému žid nemohl odporovat. Zavřel dveře, posadil se na starou truhlu a ptal se:
„Co je to za dobrej obchod, kterej chce pán se mnou udělat?"
„Řekl jsem vaší paní, že chci koupit měď, stříbro a zlato, ale vám se chci přiznat, že přicházím z úplně jiných důvodů. Zabývám se jistým vyšetřováním a doufám, že mi podáte pravdivé informace." Žid se nepokojně zavrtěl a ptal se:
„Je to soukromé vyšetřování?"
„Ne."
„U Abraháma! Takže pán je dokonce soukromej policajt, jakým se říká detektiv, od zdejšího útvaru?"
„Snad máte pravdu, možná také ne. Každopádně se dozvíte, kdo jsem, ale nejdřív mi musíte zodpovědět mé otázky."
„Jak bych mohl! Jak můžu zodpovědět otázky pána, který-ho neznám!"
„Odpovíte, protože vám říkám, že na našem jednání závisí vaše další blaho, vaše štěstí, a možná dokonce i váš život."
Tu starý vyskočil do výše. Spráskl ruce a zvolal:
„U Zebaotha! Moje blaho, moje štěstí, můj život! Je to přesně tak, jako byste byl
ten tajemnej kapitán, kterej dává smrt těm, po kterejch chce, aby byli mrtví!"
„Tajemný kapitán? Kdo je to?" Žid na něho vrhl nedůvěřivý pohled a potom řekl tichým hlasem:
„Pokud jste muž od policie, budete vědět mnohem Úp, o čem mluvím!"

„Říkám vám, že se nejedná o to, kdo jsem, ale o to, co víte o kapitánovi!"
„Co o tom vím? Nic, vůbec nic, vůbec nic nevím, můj milej pane!" Z jeho hlasu bylo patrné, že se nemůže zbavit strachu před neznámým. Ten nyní prohlásil výhružným hlasem:
„Solomone Levi, nařizuji vám, abyste mi řekl, co víte o kapitánovi! Mluvte tak podrobně, jako kdybyste před sebou měl cizince, který o něm ještě nikdy nic neslyšel!" Tón jeho hlasu udělal dojem. Žid odpověděl, ale pomáhal si co nejopatrnějšími výrazy:
„No, vědí, milej pane, že dneska jsou v zemi všechny druhy zločinců v trojnásobným počtu, než dříve."
„Nevím nic, vůbec nic."
„Nic o tom, že jsou tady bandy, lip řečeno, jedna velká banda, která je rozšířená přes všechny provincie?"
„Ani to nevím."
„A přece to vědí
všechny děti!"
„Já ale nejsem dítě! Mluvte dál!"
„Členové ty bandy se zdají bejt vševědoucí. Vždycky se dozvědí, kde leží nějaký peníze. Vždycky se dozvědí, kterým vlakem vezou peníze. Když dostane někdo vyplacený dědictví, vyzvednou si ho. Říká se, že jsou vojensky přísně organizovaný a disciplinovaný."
„Kým?"
„No právě kapitánem!"
„Kapitánem..."
„Co já vím?! Ví to někdo? Ví to policie? Nikdo to neví a nikdo se to nemůže dozvědět. Je všude a není nikde. Když ho hledají tady je támhle, když ho hledají tam, objeví se tady. Jednou je to žebrák, potom kníže, nechá se vidět jako důstojník, jako obuvník, jako kupec a řezník. Vystupuje jako křesťan i jako žid. Má stovky postav a tisíce tváří. Vypsali na něj odměnu, ale nemůžou ho nikde chytit."
„Nechytili ani nikoho z té bandy?"
„Nějaký chlapy chytli, ale nemůžou prokázat, že jsou z ty bandy. On to ale vždycky dokáže udělat tak, že buď utečou, nebo jsou prohlášeni za nevinný."
„Rád bych znal takový příklad."
„Je jich hodně. Vy jste nikdy neslyšel o tom obru
Borman- novi?"
„To jméno jsem slyšel. Co je s ním?"« - MUŽ MNOHA TVÁŘI
„Byl členem cirkusu, kde prováděl uměleckou jízdu na koni. Musel odejít kvůli zranění a potom ho zavřeli. Od ty doby je to ten nejznámější lupič."
„Tak ať ho znova zavřou!"
„To už několikrát udělali, ale pokaždý ho museli propustit. Vždycky našel svědky, kteří dokázali, že je nevinej."
„No, tak to tedy asi nebyl žádný lupič!"
„A přece! Ví se to docela dobře. Kapitán mu vždycky pomohl. Všichni vědí, že je členem ty bandy."
„Tak ať vezme čert vaši policii i vaše soudy!"
„A co můžou dělat? Členové bandy jsou i v jejich řadách. Ale teď ho mají konečně zavřenýho tak, že nemůže utýct."
„Myslíte toho obra Bormanna?"
„Ano."
„Víte, co udělal?"
„Vloupal se k ňákýmu hodináři a potom chtěl lup prodat. Obchodník, na kterýho se obrátil ho ale udal. Teď už něm uniknout z vazby poputuje přímo do věznice."
„A co to bylo za obchodníka?" , Žid váhal s odpovědí. Baron opakoval otázku se zvláštním důrazem v hlasu:
„Co, tak kdo byl ten počestný
obchodník?"
„Já," odpověděl Solomon Levi téměř rozpačitě. Baron si hladil zamyšleně své vousy a pres panující temnotu bylo vidět, jak mu zasvítily oči. Ptal se:
„Jste vždy tak poctivý?"
„Bože mých předků? Proč bych neměl bejt poctívej třeba jen na okamžik svýho života? Jehova je mým svědkem, že na jméně Solomon Levi není ani trochu špíny a skvrnek."
„A Baumann není žádná skvrna?" Při zvuku tohoto jména se žid polekal. Na jeho tváři se zračilo nejvyšší zděšení, ale baron pokračoval ve zdánlivě klidném tónu dál:
„Mám snad jmenovat dalších sto jmen? Mám jít nahoru do vaší zadní místnosti a sundat nástěnné hodiny? Tam se ukrývá vše, co je třeba ke zhotovení falešných pasů a jiných legitimací, které prodáváte lidem, kteří mají důvody opustit svou vlast." Tato slova měla na Leviho nepopsatelný vliv. Zbledl jako mrtvola, klesl na kolena a se sepnutýma rukama prosil:
„Ó, můj milej a ctěnej pane od tajný policie! Jste na nejvyšším omylu, kterej je tak hroznej, jako nebezpečnej pro mě! Přísahám
při"
„Mlč!" zahřměl na něho baron.
„Chceš popírat, že už dlouhou dobu děláš přechovávače pro členy kapitánovy bandy?"
„Ano, to popírám, to popírám, to musím popírat, protože to není pravda!" zvolal žid v největším strachu.
„Zbabělce! Trojnásobný zbabělce! Proč jsi neudal nikoho, kromě toho obra Bormanna?"

„Je jedinej, kdo přišel. Každýho jinýho bych udal stejně!"
„Nelži! Máš děti?"
„Ano, dceru mi dal Bůh Izraele."
„Jmenuje se Judita?"
„Ano, Judita je její jméno. Je krásná jako Sulamith, ale já jsem ji pojmenoval po hrdince, která zabila generála Holo-ferna, když obléhal Bethulii."
„No, do této Judity se obr zamiloval a chtěl ji mít. Ty jsi však nesouhlasil a ona ho také nechtěla. Přicházel znovu a znovu a aby ses ho navždy zbavil, udal jsi ho, i když patří k mým nejlepším lidem." Během těchto slov vytáhl baron z kapsy černou masku a dal si ji před tvář. Zvedl se a udělal výhružný krok k židovi. Ten padl opět na kolena a zvolal šokován hrůzou:
„U Zebaotha! Kapitán!"
„Ano, jsem to já. Přišel jsem,
abych s tebou zúčtoval, protože se přiblížila tvá poslední hodina!" Ani jeden z nich si nevšiml, že se tiše otevřely dveře. Vstoupily dvě ženy — stará židovka a její dcera Judita. První vyrozuměla z rozhovoru, že se její muž nenalézá zrovna v příjemném postavení, ta druhá se k tomu nachomýtla čirou náhodou. Vstoupily právě v okamžiku, kdy ze sebe vyrazil Leví slova
„U Zebaotha! Kapitán!" Stará byla chytrá a pohotová, ihned zavřela dveře. Dcera přistoupila o několik kroků a ptala se:
„Vy jste ten tajemný kapitán?"
„Ano," odpověděl baron, otáčeje se. Byla celá zahalena v šátku, který jí splývал od hlavy až na zem. Zastíral i její tvář, takže bylo vidět jen oči a nos. Tu mu položila bez bázně ruku na rameno. Byla to bílá a docela velká ruka, třebaže jí nechyběla dívčí jemnost. Ptala se:
„A ty chceš zúčtovat se Solomonem Levim?"
„Ano, ihned!"
„Přiblížila se jeho poslední hodina?"
„Ano, velmi se přiblížila!"
„Přiblížila se tedy i tvá!" Tato slova zazněla sice klidně, ale skrývala se v nich taková hrozba, že
baron o krok ucouvl.
„Pomatená ženská!" zvolal.
„Nejsem pomatená! Známe mnoho tvých lidí a o tobě jsme slyšeli, že jsi přísný a nemilosrdný. Kdo má s lupiči a vrahy takové styky jako my, ví, jak se proti nim zabezpečit!"
„Ach, jak asi?"
„To je naše tajemství. Pokud tím nejmenším ublížíš mému otci, neopustíš tento dům živý!" Řekla to s tak přesvědčivou jistotou, že začínal věřit, že se nachází v nebezpečí života. Proto zvolal:
„Chachacha, ženská mi strach nenažene! Potřebuji jen zúčtovat s Levim. Když zjistím, zeje příliš lehký, vymrštím ho do vzduchu!"
„A ty klesneš k zemi! Co proti nám máš?"
„Udali jste Bormanna!"
„To jsme mohli."
„To jste nemohli! Věděli jste, že patří k mým lidem!"
„Nevloupal se sem na tvůj rozkaz, ale z vlastní vůle."
„To je chyba, která vyžaduje mé ohledy. Proto nyní potřebuji, abyste mi pomohli dokázat jeho nevinu."
„To je nemožné nikdo to nedokáže!" Oba staří se chovali tiše, mluvila pouze Judita. Byla pohotovější a měla ostřejší smysly, než její rodiče. Baron se krátce
a hrdě zasmál její odpovědi a prohlásil:
„Nemožné? Nikdo to nedokáže? A přece znám jednoho, který to zvládne — já."
„S tím nechceme mít nic společného. Nepřejeme si, aby ještě někdy vstoupil obr do našeho domu." Baron je chvíli pozoroval, zamyslel se a zvolal:
„Je to jeden z mých nejlepších mužů a musí být zachráněn!"
„Tak ho zachraň, jestli můžeš."
„Bez vás je to nemožné."
„Nemáme k tomu chuť!" Jeho oči za maskou zlostně zablýskaly, ovládl se však a řekl klidným hlasem:
„Už vás nikdy nebude obtěžovat."
„To jsme už zařídili a dělat více je zbytečné."
„Odměním vás!"
„Jsme dost bohatí." Ztratil své sebeovládání a začal vyhrožovat:
„Uvědomte si, kdo jsem! Mohu vás podle libosti povýšit nebo zničit! Vyžaduji od vás přímou pomoc při záchraně obra a nedám vám čas na rozmyšlenou. Na mé znamení sem vniknou mí lidé a potom bude na vaši záchranu pozdě!" Tu přepadla žida obrovská úzkost. Rychle se ujal slova:
„Mluvil jsi o odměně. Kolik nabízíš?"
„Pět set tolarů, ani o fenik více nebo
méně."
„Co máme dělat, abysme ho zachránili?"
„Komu z vás nabízel hodiny?"
„Mně a ženě mýho srdce, Rebece."

„Už jste byli u výslechu?"
„Ano."
„Byli jste s ním konfrontováni?"
„Zatím ne."
„Tak k tomu brzy dojde! A potom stačí jen říci, že to nebyl on."
„To nejde, už jsme přece řekli, že to byl on!"
„Spletli jste se! Je tu člověk, který je mu podobný jako vejce vejci. Ten vám ty hodiny přinesl, ne ten zadržený."
„Aby to bylo možný, musel by se zajistit jemu podobnej člověk!"
„Zajistím ho. Obr Bormann je nevinen. Ten druhý, který to udělal, se mu podobá jako dvojník, ale má na pravé tváři velkou červenou jizvu. Tak chcete nebo ne? Těch pět set tolarů vám hned vyplatím!" Pět set tolarů! Jaká to byla nabídka pro žida! Dokonce i Judita si připadala obměkčena. Zeptala se:
„Ty peníze dostaneme skutečně hned?"
„Ano."
„Obr mě zase bude obtěžovat!"
„Nikdy. Použiji ho v jiném místě tady už nemůže zůstat!"
„Dobře! Souhlasíme!" Otec a matka souhlasně přikývli a baron vytáhl svou peněženku, aby vyplatil částku v papírových penězích. Když tak učinil, vyptával se Solomona Leviho:
„Co to bylo za ženu, která byla přede mnou u tebe?"
„Je to žena klíčníka z vyšetřovací vazby."
„Co chtěla?"
„Zastavit dvě postele a stůl. Chtěla si ty věci ale nechat doma a tak jsem jí nemohl nic dát."
„Nic jiného nemají?"
„Ne, všechno už je dávno u mě."
„Ta věc se mě stejně netýká, ale ta předešlá o to více. Takže Solomone Leví, co řekneš, až budeš postaven proti obrovi?"
„Řeknu, zeje nevinnej. Skutečnej lupič se mu velmi podobal, ale měl velkou červenou jizvu na pravý tváři. Je to tak správný?"
„Ano, tak je to správné. Musíte to tvrdit oba, ty i Rebeka, žena tvého srdce."
„Spolehni se na to, kapitáne!"
„To udělám. Myslete na mou moc! Neposlušnost vůči mně by vás zničila. Zaručeně sis všiml, že mi nic neujde, znám i nejskrytější tajemství tvého domu. Už jste den a noc pod mým dohledem. Každý z mých lidí je nejpřísněji hlídán a proto si dávejte pozor. A nyní mě pusťte ven. Ne, aby vás napadlo se za mnou dívat, nebo mě dokonce sledovat!" Odešel a masku sundal až tehdy, když se dostal mimo světlo jejich lampy. Žid ho vyvedl na ulici. Když se vrátil, postavil se k ženám a sprásknuv ruce, zvolal:
„Spravedlivej Bože, to byl večer! Byl tady kapitán! Tady stál před náma a slyšeli jsme jeho hlas!"
„Ale neznáme ho," mínila Judita.
„Ne, neznáme ho! Měl na tváři masku a než si ji nasadil, seděl tady----"
„On tu seděl bez masky?" přerušila ho rychle.
„Jo."
„Musel jsi tedy vidět jeho tvář!"
„Ne, seděl tam ve stínu. Viděl jsem jen velký černý vousy a dvě oči, který svítily jako u kočky, když chce zakousnout myš. On byl ta kočka a já ta myš!"
„Kdo to může být? Nemluví a nejedná jako obyčejný muž."
„Ne, je to vznešenej člověk. Nemůže bejt jinej, protože kapitán musí patřit ke kruhům, který nazýváme jemnejma a vznešenejma. Jak ses ale dostala dolů, ty, moje dcero?"
„Sára Rubinenthalová je nahoře u mně na návštěvě. Šla jsem dolů, abych poslala matku pro čokoládu, kterou jsem chtěla nabídnout své přítelkyni."
„Půjdu hned, abych ji
připravila," vmísila se stará.
„A já půjdu, abych napsal čísla těch pěti set tolarů do pokladní knihy. Jsou snadno vydělaný!" poznamenal starý.
„Já se vrátím nahoru k přítelkyni, už mě jistě toužebně očekává," řekla Judita.
„Proč toužebně?" ptal se otec.
„Protože se zaměstnáváme čtením a přednášením z báječné knihy, kterou napsal hadži Omanah, slavný básník ranní a večerní země."
„Pořád čteš, moje dcero! Judita, dědička Solomona Levi-ho jednou dostane celej milion. Ať má tedy ducha a vzdělání, aby se vdalaa hraběte a k radosti a hrdosti srdce svýho otce." Dívka odešla. Stoupala nahoru po schodech a ocitla se v malé místnůstce s jedním oknem, která byla zařízena velice vkusně a ne podle přeplácaných židovských zvyků. U stolu seděla dívka stará snad dvacet let, ale malá a ošklivá. Na zádech měla hrb. Stává se, že i mezi hrbatými a ošklivými se najdou duchaplní lidé a také tato, přírodou tak špatně obdarovaná dívka, měla dvě krásné a inteligentní oči. Její tělo nebylo hodné takové duše. 1 Často
si můžete všimnout, že hezké dívky si nezřídka vybírají své přítelkyně mezi ošklivými. Je to proto, že chtějí tímto způsobem zvýraznit své přednosti, nebo to má jiný důvod — jako například zde. Judita sundávala ubrus a jak stála ve svitu lampy, byl by její krásou unesen každý umělec. Vysoká a dobře stavěná postava s hrdým postojem a skutečně velitelské rysy tváře zvýraz-ňovaly tu krásu, která byla typická pro příslušnice její národnosti, ale bohužel ve své celé

září brzy zhasíná. Jmenovala se Judita jako představitelka hlavní role z Hebelovy klasické hry. Koho měli před očima malíři a sochaři, kteří se oddávali ženské kráse? Kdyby viděli tuto dívku, zajisté by rozkoší jednohlasně zvolali:
„Ano, to je skutečná Judita, ona odvážná žena, vražedkyně Holoferna, zachránkyně své vlasti, která obětovala svou ctnost, aby takto přinesla svým lidem uťatou hlavu nepřítele."
„Byla jsem příliš dlouho pryč?" zeptala se. Její hlas zněl zcela jinak, než dole v místnosti s harampádím. Tón jejího hlasu byl sesterský, důvěrný
a lahodný.
„Ani ne," odpověděla její přítelkyně.
„Protože jsem však musela čekat se čtením básní, připadalo mi to déle."
„Čtěme tedy dál! Nepřipadá ti to tak, jako by hadži Omanah dal našim slovům, myšlenkám a přáním podobu těchto nádherných rýmů?"
„Ano," odpověděla přítelkyně zamyšleně.
„Musí to být vysoce urozený člověk a u jeho kolébky stálo štěstí. Slova, do kterých balí své myšlenky, se podobají jiskřivým briliantům, zářícím ve všech barvách a odstínech. Ani jeden z těchto diamantů, rubínů a safírů nemá špatně broušenou jedinou fazetu. Vše je tak cenné, pravé a těžké, jak to může vybásnit jen král nebo císař." Při této nadšené chvále pokyvovala Judita lehce a zamyšleně hlavou.
„Možná je to úplně naopak," mínila.
„Mnoho básníků a spisovatelů píše o tom, co je jim nejvzdálenější. Princ píše rád historky z vesnice, melancholik píše rád humoresky a literát bojující s nouzí se obrátí k tomu nejlepšímu, čeho může člověk docílit. Sní ve svých fantaziích a tak se cítí nejšťastnější. Když odloží pero, klesá do
náruče kostlivce hladu a bídy." Ani netušila, jak je blízko pravdě. Její přítelkyně odporovala:
„To jistě není tento případ. Kdo se odváží do takových výšek, musel vysoko dosáhnout i v životě. Poslouchej, jak mluví o hledání Boha!" Vzala do ruky knihu a nadšeně četla: Vyšvihněte se nahoru do dálav k velkému oceánu země čtěte ve slunci, v hvězdách! Ukážou vám věčné cesty tam nahoře nevládnou pochyby, jako zde, v písmu, slově, knize tam duch svobodně rozvine se, když narazí na pramen víry?
„Může takto psát hladový a trpící?" ptala se.
„Nezní z jeho každého slova síla ducha i těla, odvaha, kterou se může pyšnit, když to řeknu takto, jen dobře živený člověk?"
„Potom by museli i všichni hrdinové dějin být hotovými titány, a přece tomu tak není. Podívej se na závěr básně. Jiskří to a leskne se, jako by básník navlékl své myšlence královské roucho a nasadil korunu. A přece! Poslouchej!" Ani nevzala knihu do ruky, ale zpaměti recitovala: Tak se spojte v jeden proud lidé zblízka i dálav a poklekněte zbožně v chrámu, v chrámu stvoření před jedním Pánem. Potom zvítězí víra jednoho Otce a Boha jména padnou a povedou všechny cesty k nebesům! Judita se nechala strhnout nebeskými myšlenkami básníka. Její líce zčervenaly a její tmavé oči zářily jako černé kapské diamanty ve světle lamp. Před několika minutami přednášela v aristokratickém domě naproti v ulici Fanny voň Hellenbach báseň
„Tropická noc" od stejného básníka. Která z těchto dvou dívek byla hezčí a nadšenější? To se dalo těžko říci. Judita měla být oděna v šatech své jmenovkyně a nikdo by jí býval neodolal. Když dorecitovala, nechala poklesnout ruce a řekla:
„Tato slova znějí tak brilantně, jako by je pronášel umírající, který se nemůže pozvednout k pravým nebesům, zatímco se topí v hlubinách, kde vidí ta vylhaná nebesa — svá vlastní!" Její oči se lehce zaleskly, cítila, jako by vyřkla smutné a nešťastné proroctví.
„Ó, kdybych ho tak mohla zadržet, vytáhnout ho ven a zachránit!" dodala k tomu. Přítelkyně se jí podívala do rozrušeného obličeje a
zvolala:
„Ty pro něj horuješ!"
„Horuju?" zeptala se Judita a hrdě pokrčila rameny.
„Co je to horovat? To neznám. Já ho miluju. Miluju ho žhavě a toužebně, jak jen je žena schopna milovat!"
„Znamená to, že miluješ jeho básně?"
„Ne, miluju jeho duši, která vyzařuje z jeho slov jako jasný portrét. Stala jsem se jeho majetkem, protože na něj stále myslím a klidně bych za něho dala i život!"
„I kdyby byl ošklivý?"
„Může snad být takový básník ošklivý? Není mi nic po jeho tváři a postavě. Sedím před ním? Ne, ležím před ním, abych se slunila v záři jeho duše a sála z ní štěstí, štěstí, tisíceré štěstí!"
„Je to hadži, tedy mohamedán."
„Hledá Boha a miluje ho, já hledám básníka a miluju ho též. Naše touhy jsou společné."
„Třeba je to jenom pseudonym! Potom by to klidně mohl být křesťan."
„Hlavně je mým ideálem!"
„A co kdyby byla pravda, že žije v bídě a chudobě, že ho zajalo strašidlo hladu?"
„Kdybych věděla, kde bydlí, vydala bych se ho osvobodit třeba míle, míle daleko! A kdyby byl tak bídný, že by nestál nikomu ani za pohled, přesto by byl mým štěstím, mým blahem a mou hrdostí! Neznám jeho tělo, ale znám jeho duši, srdce a povahu. Oblouznil mě a má touha chodí bez ustání kolem mě, jako ta naše malá země kolem hřejícího slunce!" Přistoupila k oknu a opřela se rozpáleným čelem o chladnou tabulku skla. Na co myslela? Kam odlétala její přání? Kdyby věděla, jak blízko, jak velice blízko je ten, na něhož pomýšlí! Když zaslechl baron za sebou zamykání dveří, šel nejdříve několik kroků vlevo, potom se rychle otočil, aby se přesvědčil, jestli není pozorován. Nikoho

nespatřil a proto se obrátil vpravo a pokračoval v cestě. Zdálo se, že se ve Vodní ulici dobře vyzná. Vstoupil do tmavé chodby jednoho domku a beze světla tápal nahoru po schodech. Zřejmě mu plačící ženský hlas někde nad ním posloužil jako námořníkovi maják. Nahmatal dveře a zaklepal. Vypadalo to, že překvapeně naslouchají. Zaklepal znovu.
„Vstupte!" zazněla výzva. Otevřel a vešel dovnitř. Před ním ležela chudá místnůstka. Bylo zde čisto a uklizeno. U stěny stál stůl, žádné židle. Viděl jen dvě postele v otevřených dveřích ložnice, jiný nábytek zde nebyl. Na podlaze seděli dva chlapci se smutnými tvářemi, u okna stála žena s očima plnýma slz. O stůl se opíral mladý muž a snažil se zabezpečit talíř chlebové polévky, kterou chtěl sníst, aniž by se musel s někým dělit. Žena u okna byla ta, kterou viděl u žida Solomona Leviho. Když barona spatřila, zčervenala. Zřejmě ho poznala podle jeho obleku, protože jeho tvář, skrytou ve stínu, u žida vidět nemohla. Baron uctivě pozdravil, požádal o prominutí, že ruší a potom se tázal plačící ženy:
„Znáte mě, milá paní?" Napůl se otočila, aniž by odpověděla. Proto pokračoval:
„Byl jsem u Solomona Leviho a dozvěděl jsem se něco o vaší situaci. Nemusíte se stydět, přišel jsem, abych vám pomohl." Oba lidi jeho slova elektrizovala. Muž rychle odložil lžíci a žena se chopila zástěry, aby si utřela slzy.
„Děti nepotřebují slyšet, o čem budeme mluvit," pokračoval baron.
„Dejte je do postele a poslouchejte, co vám chci říci." Také zde se ihned po svém vstupu odebral do největšího stínu. Žena uložila děti a vrátila se s tváří, v níž se zračilo nadějné očekávání. Ona i její muž, který dosud nepromluvil, čekali, co jim záhadný cizinec řekne. Ten se obrátil opět na ženu:
„Opakuji svou otázku, jestli jste mě poznala?" Pomalu kývla hlavou.
„Vy jste chtěla u žida zastavit tento stůl a postele z vedlejší místnosti?" Začervenala se studem a podívala se na svého muže. Ten se ujal slova:
„Proč se ptáte?"
„Protože mám s vámi ten největší soucit."
„Kdo jste?"
„Snad vám to řeknu později. Buďte ale té dobroty a vysvětlete mi, proč se raději, než na žida, neobrátíte na někoho jiného?"
„Nemám nikoho jiného."
„Co vás donutilo k tomu, abyste zastavili všechen svůj majetek?"
„Nouze."
„A co vás do této nouze uvrhlo?" Muž byl roztrpčen touto vtíravou otázkou. Odpověděl:
„Pane, vyslovujete otázky, jaké se zodpovídají jen velice důvěrným přátelům!"
„To je pravda. Byl bych ale rád, kdybyste ke mně pojali důvěru. Už jsem se přece zmínil, že jsem připraven vám pomoci."
„Tomu mohu jen těžko věřit. Vůbec vás neznáme a není obvyklé hledat pomocníky mezi cizinci, když už ho člověk nenajde mezi známými. Mimoto vám mohu říct, že právě takováto známost mě přivedla do současné nouze!"
„Jak to?"
„Dovolte, abych o tom pomlčel."
„Ach, máte vzácný cit pro čest! Mám z toho radost, protože mě to utvrzuje v tom, že jste mé pomoci hoden. Ten známý vás žádal, abyste mu půjčil devadesát tolarů?"
„Odkud to víte, pane?"
„Doslechl jsem se o tom."
„Já jsem to ale nikomu neříkal a on má nejlepší důvody, aby o tom také pomlčel!"
„Je lhostejné, z kterého zdroje jsem čerpal. Vy jste se nechal přemluvit a dal jste mu peníze."
„Bohužel!"
„Sám jste peníze neměl, ale z lásky k příteli jste si vypůjčil. Není tomu tak?"
„Každopádně," odpověděl v rozpacích.
„Smím se zeptat u koho jste si tyto peníze vypůjčil?"
„U jiného."
„Kdo je tento jiný?"
„Pan!"
„Dobrá, já ho znám. Je členem vojenského spolku, jehož jste vy pokladník. Vzal jste těch devadesát tolarů z pokladny, která vám byla svěřena?"
„Kdo jste, pane?" ptal se muž a nápadně zblednul. Také jeho žena se ulekla. Odkud znal tento cizinec jejich tajemství? Velice se přemáhala, aby nezačala znovu plakat.
„Ještě se dozvíte, kdo jsem," odpověděl baron.
„A ten přítel zmizel i s penězi. Neukázal se ani, když jste dělal uzávěrku pokladny a proto jste zastavil vše, co jste mohli postrádat. Částka však ještě zdaleka nepostačila, a protože začali tušit stav věcí, udali vás u státního návladního. Zítra ráno přijdou, aby pokladnu zrevidovali. Pokud nebude vše v pořádku, budete zatčen. Co to obnáší, víte sám nejlépe, protože jste klíčníkem v žaláři. Je tomu tak?" Žena se hlasitě rozvzlykala. Muž odpověděl:
„Je tomu tak. Je nepochopitelné, jak o tom všem můžete vědět, mimo —" zarazil se, vrhl na cizince polekaný pohled a potom pokračoval:
„— mimo toho, že byste sám byl očekávaný návladní!"
„Tuto otázku vám zatím nezodpovím. Raději mi řekněte, jestli existuje ještě nějaká cesta k vaší záchraně."
„Jedinou cestu, kterou

znám, je ta, že mě tu ráno najdou mrtvého!"
„Fuj! Tím se zachráníte? Pomůžete tím vaší rodině? Jenom náhodou jsem zaslechl o vašem postavení a rozhodl jsem se, že vám pomohu. Hned se ale otevřeně přiznám, že to nebude zcela nezištné." Obličej muže byl až do této chvíle temný, nyní se však jeho oči rozzářily radostí. Rychle odpověděl:
„Můj Bože, dám všechno, úplně všechno, jen když mi to pomůže k záchraně!"
„Tak dobře! Kolik potřebujete?"
„Asi sto tolarů."
„Myslím, že se jednalo jen o devadesát..."
„Chci ještě vyplatit své věci a musím dát deset tolarů židovi."
„No, deset tolarů nehraje žádnou roli. Zde se jedná ne o sto, ale o několik stovek tolarů, pokud budete ochoten udělat pro mě službu, o níž vás budu žádat."
„Opakuji, že jsem ochoten udělat cokoliv, pokud mě to neuvrhne do nějakého dalšího nebezpečí."
„Nebezpečné to není, i když se vám snad bude zdát, že to není zcela v souladu s vašimi povinnostmi." Muž na něj rychle pohlédl.
„Jedná se snad o nějakého zadrženého?" ptal se.
„Ano."
„To pro vás bohužel
nemohu udělat!"
„Tedy ani já pro vás!" Baron se otočil a když chtěl opustit místnost, začalo být klíčníkovi úzko. Rychle se zeptal:
„Co požadujete? Je to nebezpečné?"
„Není to vůbec nebezpečné."
„No, je tedy možné, že to udělám. Přejete si, abych vyřídil nějaký vzkaz nebo předal dopis?"
„To ne," usmál se baron.
„V tomto případě se jedná o něco jiného. Vy totiž hlídáte jednoho zajatce, který je nevinen. Jeho nevinu dokážu jedině tehdy, když mi poskytnete svou pomoc."
„Pokud je tomu tak, snad by se úsluha, kterou požadujete, srovnala s mým svědomím."
„Docela určitě. Kolik máte ještě času?"
„Nemám hodinky, i ty jsem musel zastavit. Na večeři mám hodinu, ale z té už určitě pětačtyřicet minut uplynulo. Za čtvrt hodiny se musím dostavit."
„To stačí, abychom se domluvili a o všem rozhodli. Přes noc jste ve věznici?"
„Ano, dnes tam mám stráž."
„Tak to bude snadné. Mohl byste mi po půlnoci, řekněme tak na tři hodiny, půjčit jednoho zajatce?" Klíčník se polekal.
„Pane, to je nemožné!" zvolal.
„Ne tak
nemožné, jak si myslíte. Přezkoumejte své postavení. Zítra ráno vás zatknou za zpronevěru, to je neodvrati-telný osud. Když mi ale posloužíte, zaplatím vám ihned tady na místě celých pět set tolarů —"
„Pět — pět set tolarů! Můj Bože!" zvolala žena.
„Pět set tolarů!?" zvolal i muž.
„Je to pravda?"
„Nežertuji," odpověděl baron.
„Stejně to nepůjde."
„Proč ne?"
„Nemohu propustit žádného zajatce."
„Ani na ty tři hodiny?"
„Ó, přece nebude tak hloupý, aby se vrátil!"
„Naopak, velice hloupý by byl, kdyby se nevrátil. Kdyby utekl, nesměl by se už nikdy ukázat a nikdo by ho nesměl spatřit. Byl by bez vlasti a zůstal by zločincem, protože by nemohl prokázat svou nevinu. Když se vrátí, jeho nevina bude dokázána s mou pomocí a on může otevřeně a svobodně z vězení odejít."
„Co bude dělat během těch tří hodin?"
„Bude jednat s advokátem."
„Advokát ho může navštívit ve dne přímo v jeho cele."
„To v žádném případě nedovolí nynější postavení poměrů!"
„Kdo je ten zajatec?"
„Obr Bormann." Bylo vidět, že se klíčník opět polekal.
„Boží dobroto!" zvolal.
„U tak nebezpečného člověka si to mohu dovolit ještě méně, než u ostatních."
„Přesto se k tomu můžete odvážit. Já vám tu záležitost usnadním natolik, že pochopíte, jak dobře to s vámi myslím."
„To bych si přál."
„Dobrá. Nejdříve mi řekněte, jestli je možné přivést vězněného před bránu žaláře, aniž by to někdo viděl."
„Před bránu ne, ale před zadní branku."
„Dobrá. Považuji vás za čestného muže, jemuž mohu důvěřovat. Udělám vám následující návrh: nejdřív vám daruji pět set tolarů, abyste se mohl připravit na zítřejší revizi a zachránit se. Navíc vám složím kauci ve výši tří tisíc tolarů ihned na stůl jako záruku, že zajatec bude do tří hodin ráno zpět ve věznici."
„Tři tisíce tolarů!" zvolala žena.

„Tři tisíce tolarů!" potvrdil baron.
„Já osobně zajatce vyzvednu a také ho přivedu zpět. Poté mi kauci vrátíte. Vězeň se zaručeně vrátí, ale ani v případě, že by se tak nestalo, by vám nemohl nikdo nic dokázat, a kauce by propadla do vašeho vlastnictví." Žena pohlédla hladovým
pohledem na barona a vyzývavým na svého muže. Ten pokýval hlavou a řekl:
„To je mnoho, velice mnoho! Snad bych s tím i souhlasil, neboť mě k tomu nutí mé postavení. Ale, že se jedná zrovna o Bormanna..."
„No, proč ne zrovna o něj?"
„Říká se, že je ve spojení s kapitánem."
„Myslíte toho tajemného kapitána?"
„Ano."
„Co o něm víte?"
„Ne víc, než to, že se před ním člověk musí mít na pozoru."
„No, to máte pravdu a já vidím, že s vámi mohu mluvit otevřeně. Dostal jsem od kapitána lístek. Psal mi, že je obr nevinen a proto ho mám s vaší pomocí zachránit."
„S mou pomocí?" zeptal se klíčník polekaně.
„Ano, jmenovitě vás označil."
„Vy ho znáte?"
„Ale vůbec ne. Jistě víte sám, že kolikrát tímto způsobem kontaktuje vysoké pány, a když mu nevyhoví, vyhrožuje pomstou a dokonce i smrtí. Již leckterý čestný muž jako já od něho dostal dopis, a museli poslechnout, protože se ho báli."
„To je skutečně pravda."
„Stejně tak napsal i mně, abych s vámi o tom mluvil, je-li mi život milý."
„On vám vyhrožoval?"
„Jak slyšíte. Také
pohrozil, že zemřete, pokud nepřijmete můj návrh."
„Bože, ó Bože!" volala paní plna strachu. Muž zbledl.
„Je to skutečně pravda?" zeptal se.
„Ano, slovo od slova."
„Mohu si přečíst ten dopis?"
„Ano, tady je. Ale vyžaduje, aby dopis byl ihned po přečtení zničen. Musíme ho potom hned zničit." Klíčník si vzal dopis, který baron pro všechny případy napsal, a přečetl si ho. Když byl hotov, pohlédl uctivě na barona:
„Jak? Nazývá vás Výsostí! Vy jste tedy šlechtic?"
„Ano a bohužel. Už to došlo tak daleko, že i šlechta musí poslouchat zločince, aby si zachránila život. A pokud chcete ještě nějaký důkaz, pohleďte zde na můj prsten s šlechtickou korunkou." Sundal rukavici a podal mu prsten. Korunka přirozeně nebyla korunkou šlechty, ale co o tom klíčník věděl! Pohlédl rychle na prsten a zvolal:
„Bože, je to pravda! Ale vaše jméno, Výsosti, se asi dozvědět nesmím?"
„Proč ne? Jsem hrabě Holk voň Werthenstein. Snad jste už o mně slyšel."
„Ano, jistě. Četl jsem o vás v novinách. Jste diplomat a přijel jste sem teprve
před několika dny."
„Správně. Jsem k vám zcela otevřený a doufám, že o tom pomlčíte. Musím být tomu čertovskému kapitánovi po vůli, jako by to udělal každý jiný, kdyby se chtěl zachovat naživu. Víte sám, že bych byl ztracen, kdybych prozradil i to nejmenší." Klíčníkova tvář se rozsvítila. Prohlásil:
„Nyní je mi lehce u srdce, milostivý pane. Vidím, že vám mohu důvěřovat."
„Takže splníte mou vůli?"
„Ano."
„Přivedete mi zajatce přesně o půlnoci k brance?"
„Ano."
„A kolem třetí hodiny ho převezmete zpět?"
„Ano."
„Výborně! To je vaše štěstí. Tady jsou peníze." Vytáhl, stejně jako u žida, pět set tolarů z peněženky a podal je klíčníkovi. Ten je převzal s rozechvělými prsty, zatímco ho žena radostně objímala. Baron pokračoval:
„Ty tři tisíce vám dám ihned, jakmile převezmu zajatce. Souhlasíte?"
„Ano, milostivý pane. Bože, jak jsem šťastný! Všechen strach i starosti tak nečekaně zmizely."
„Přeji vám to. Nyní ale vypršel váš čas, stejně tak i můj. Musím jít takže držte slovo. Dobrou noc, dokud se opět neuvidíme." Odešel a klíčník ho následoval s lampou. V chudé místnůstce vládlo štěstí a radost ale na to baron vůbec nemyslel. Nejdříve se rozhlédl, jestli není pozorován, poté si vzal drožku a nechal se odvézt do protilehlé části města. Tam vystoupil a prošel několika uličkami, dokud nedospěl k dlouhé zdi. Na několik okamžiků zastavil, naslouchal a když se přesvědčil, že není pozorován, vytáhl nůž. Když ho otevřel, zastrčil ho mezi dva kameny zdi u níž stál. Kámen byl ze všech stran zbaven malty a baronovi se podařilo ho pomocí nože snadno vyndat. Sáhl do otvoru a vytáhl tři železa ve tvaru sekáčů. Ve zdi byly tři otvory, do nichž se tato železa dala zasunout, takže nevyčnívaly víc, než šest coulů. Protože byly otvory nad sebou, vznikly jakési schůdky, po kterých baron vystupoval, a opět za sebou železa vytahoval. Na druhé straně zdi je použil stejným způsobem. Tímto způsobem se dostal do velké zahrady, která se více podobala neudržovanému parku. Tiše, ale rychle kráčel mezi stromy, dokud se nedostal k

zadní straně malého domu, který stál uprostřed zahrady. Byly zde kamenné schody vedoucí nahoru a po jejich obou stranách hleděla okna, která vypadala jako sklepní. Jedno z nich bylo pouze přivřené. Baron ho nadzdvihl, pronikl dovnitř a opět za sebou zavřel. Ocitl se v temné prostoře, kterou zřejmě dobře znal, protože kráčel dál, aniž by potřeboval světlo. Konečně narazil na několik úzkých stupňů, po dvou vystupoval, až narazil hlavou na dřevěný poklop zajištěný závorou. Tuto uvolnil, odstranil poklop, ale tiše, velice tiše, jako by se obával, že ho někdo uslyší. Shora se k němu dralo světlo. Z kapsy vytáhl masku a zakryl svou tvář. Poté vystupoval vzhůru. Dřevěný poklop, který opět zasunul, byl vlastně součástí podlahy učitelského stupínku. Nedaleko stála katedra s při-sunutou židlí. Na desce stolu ležel stříbrný zvonek. Protože se poklop nalézal právě za katedrou, nemohl vstupujícího nikdo spatřit. Když se napřímil, spatřil před sebou sedět asi třicet maskovaných osob za stoly pod klenutým stropem místnosti. Všichni byli otočeni zády ke katedře. Nikdo s nikým nemluvil, v místnosti vládlo hluboké ticho. Prostor byl osvětlen jedinou ze stropu visící lampou. Posadil se na židli, chopil se zvonku a zazvonil. Všichni se ihned zvedli, otočili se a hluboce uklonili. Poté se opět posadili nyní však maskované tváře směřovaly k němu. Pokývl. Jeden se zvedl, přistoupil k němu a šeptem podal své hlášení. Stejným šepotem dostal své rozkazy a vzdálil se. Přišel druhý, potom třetí, čtvrtý a pátý. Se všemi jednal stejně, takže nezaznělo jediné slovo z vyřčených. Většina mužů po jednání opustila místnost, pouze několik z nich se mělo zdržet. Když všichni ostatní odešli, začal baron mluvit zvýšeným hlasem. Obrátil se k jednomu:

„Ty jsi byl dnes u kličníka?"

„Ano, kapitáne, já jsem ho varoval."

„Je v pasti. A jak je to s písařem Robertem Bertramem?"

„Zítra večer mi přinese noty."

„Nedáš mu žádné peníze."

„Nebudu doma noty převezme hostinský."

„A písařova sestra?"

„Také ona má zítra večer odevzdat práci."

„Jak jsi tu věc zařídil?"

„Jedna dívka z obchodu je mou milou."

„Ach! Chytré! Jak ale zaonačí, aby Marie Bertramová nedostala za svou práci zaplaceno?"

„Má milá výšivku převezme, aby ji předala představené. Jsem přesvědčen, že přitom vznikne na té její práci mastná skvrna nebo něco podobného."

„Výborně! Pracuješ vždy s chvályhodným ostrovtipem a pílí. Budu ti muset dát zvláštní odměnu. Víte, o co se jedná dnes?"

„Ano," odpověděli všichni.

„Jsou připraveny klíče?"

„Ano, zde," odpověděl jeden. Sáhl do kapsy a podal kapitánovi spolu s voskovými otisky několik klíčů, které tento ihned porovnal.

„Budou dobré," mínil.

„Dnes s námi bude pracovat i obr." Maskovaní neřekli ani slovo, ale zvedli rychle hlavy, takže bylo vidět, jak jsou tímto sdělením překvapeni. Nechápali, jak s nimi může pracovat kamarád, který je dobře hlídaný. Kapitán se opět obrátil k těm prvním, kteří se zdáli být nižšími veliteli nebo něčím podobným.

„Máš tedy látku, abys mohl vytvořit rudou jizvu?"

„Přirozeně! Takové věci musí mít člověk u sebe stále."

„Dobře! Přesně ve dvanáct hodin se sejdete pod stromem naproti věznici. Přijdu tam i s obrem a ty mu uděláš na pravé tváři velkou jizvu. Po skončené práci ho tam opět přivedete a on se vrátí do cely." Nastala přestávka překvapeného ticha, kterou přerušil opět dříve jmenovaný.

„Smím se zeptat, kapitáne, proč se musí vrátit?"

„Aby mohl být osvobozen."

„Jak je to možné?"

„Starý Solomon Levi řekne, že muž, který u něho chtěl prodávat hodiny, měl přes pravou tvář velkou červenou jizvu, ale jinak se obrovi velice podobal. Teprve dnes si vzpomněl na toto znamení. A obr se ukáže dnes komorné baronesy bez masky. Ta bude vypovídat a protože obr je pevně zavřený v žaláři, budou muset vzít v úvahu, že má dvojníka a že obra nevinně zatkli místo něj. Náš advokát se toho potom ujme."

„Hrome! To není špatně vymyšlené! A jak to bude s baronesou, kapitáne?"

„Přijdete tam mezi dvanáctou a jednou hodinou a klíče vezmete s sebou. Otevírají hlavní bránu, dveře od předsálu i všechny další. Jakmile bude naprostá tma, dáte se do práce."

„Komorná spí ve vedlejší místnosti?"

„Ano."

„Jí nesmíme nic udělat?"

„Chraňte její zdraví a život, jinak vám ale patří. Ne však dříve, než se vypořádáte s baronesou. Ta je vaším úplným majetkem a já mám pouze jednu podmínku — nesmí zůstat naživu! Mimochodem, podrobnosti jste slyšeli už včera. Zítra se opět sejdeme tady. Teď jděte!" Vzdálili se se vzájemným šepotem. Kapitán v místnosti osaměl. Před vchodem zazněl hlas:

„Vše v pořádku. Dobrou noc!" Baron slyšel zamykat dveře. Sestoupil ze stupínku a zhasl lampu. Nastala naprostá tma a

on se vracel stejnou cestou, kudy přišel. Prolezl oknem, přelezl zeď, uklidil sekáče zpět do otvoru, zasunul kámen a vzdálil se. Masku si přirozeně schoval do kapsy. Pomalu vytáhl hodinky a zjistil, že nemusí pospíchat. Rozhodl se k návštěvě kasina, kde chtěl vypít sklenici vína. Místní číšníci ho nikdy neviděli v jiném oděvu, než v tomto, a vůbec nevěděli, kdo to je. Měl ve zvyku vyhledat malý salonek, kde nebyl nikým rušen. To se mu vždy podařilo díky spropitnému, na němž neskrblil. Zrychlil svou chůzi a přišel na náměstí, kam ústila Vodní ulice. Měl v úmyslu ji přejít, ale spatřil ženskou postavu, která ohnutá sbírala patrně něco ze země. Musel ji minout. Když ho zaslechla, chtěla mu uhnout ale on už byl příliš blízko a zastoupil jí cestu. Dostal chuť na malé dobrodružství, a protože zjistil při pohledu do její tváře, že se nejedná o starou ošklivou babku, rozhodl se využít příležitosti. Neměl ani tušení, že se v úkrytu stánků za jeho zády ukrývá pozorovatel. Tímto dobře schovaným slídilem nebyl nikdo jiný, než kníže Befour. Když dívka zjistila, že je jí zabráněno v cestě, beze strachu zůstala stát. Byla otočena tváří k baronovi. Nebyla příliš mladá, ale její rysy byly pravidelné a příjemné. Tenké letní šaty nebyly schopny zakrýt její hezkou postavu. To posílilo barona v jeho úmyslech.
„Ach! Dobrý večer!" pozdravil hlasem, který měl budit důvěru.
„Co zde děláte, slečno? Nevíte, jak je nebezpečné pro mladou dámu, když se pohybuje v tak pozdní hodinu na těchto místech?"
„Chudoba nezná nebezpečí, pane," odpověděla.
„Dobrou noc!" Otočila se, aby odešla. Uchopil rukou její košík a tak zamezil tomu, aby odešla. Přitom řekl tónem, který lahodil jejímu uchu:
„Chudoba. Ach, ta má právo být vyslyšena. Bohužel mám možnost často se s ní setkat. Můj Bože, jak mrznete! Dokonce si myslím, že jste vyšla ven, abyste přinesla něco z toho, co ostatní zahodili!" Sklopila hlavu a odpověděla:
„Bohužel, je tomu tak!" Tu vzal napůl násilím koš z její ruky, pohlédl dovnitř a zvolal s dobře sehranou hrůzou:
„Několik zmrzlých brambor vedle shnilých jablek a několik kousků dřeva! Je to možné? Co chcete s těmi věcmi dělat?" Cítila se velice zostuzena. V jeho hlasu však znělo cosi přátelsky teplého, proto mu konečně odpověděla:
„Hlad bolí, milý pane a tam kde přichází nemoc, není jiné volby!"
„Hlad a nemoc! Nebesa je tedy lidskou povinností pomýšlet na pomoc! Jsem lékař, slečno prosím, mějte ke mě důvěru." Pohlédla na něj tázavě a váhavě. Bylo těžké nebo snadné pojmout důvěra k muži, jehož potkala tak pozdě a na tomto místě? Nouze a starost jí nedaly možnost volby, proto odpověděla:
„Vy jste lékař? Ano, lékaři většinou uvažují o chudobě jinak, než druzí lidé. Člověk snáší neštěstí rád a delší dobu ho tají, ale když je to tak těžké, bylo by hříchem odmítnout pomoc, která se tak přátelsky nabízí. Jsem švadlena, pane, ale už delší dobu mohu jen málo pracovat, protože jsem si hodně zkazila oči."
„Máte příbuzné?"
„Otce a bratra. Ten druhý je slabomyslný a nemůže nic dělat a ten první — můj Bože!" Zarazila se, aby utřela oči do šátku, jímž byla zahalena.
„Bolí vás oči?" ptal se baron.
„Velice! Špatně snáší zimu a doma už jsme tak dlouho netopili!"
„Proč se neobrátíte na své sousedy?"
„Ó, právě lidé, kteří bydlí vedle, jsou většinou tak cizí a vzdálení!"
„Nebo na úřad pro chudé!"
„Otec to nechtěl."
„Proč ne? Hlava tohoto úřadu je nanejvýš lidumilný pán, baron voň Helfenstein."
„Právě před ním nás varovali. Před ním a před přednostou Seidelmannem, který je baronovou pravou rukou."
„To nechápu! Čím je váš otec?"
„Dříve byl strážmistrem ve zdejším vězení. Měl však smůlu, unikl mu dvojnásobný vrah a proto byl propuštěn. Dostal malé místo u dráhy"
„Dvojnásobný vrah?" vpadl jí baron do řeči.
„Neznáte náhodou jeho jméno?"
„Nikdy ho nezapomenu. Byla jsem tehdy ještě malá, ale od té doby se táhne naše smůla. Na to člověk nezapomíná. Ten byl syn hajného a jmenoval se Gustav Brandt. On zabil barona voň Helfensteina a kapitána voň Hellenbacha."
„Ach! Tak! Ach! Takže váš otec byl zaměstnán u dráhy. Co se stalo potom?"
„Smůla na nás padla ještě víc. Otce přejel vlak a přišel o nohu a ruku. Na pojištění nebylo, takže ho lékaři po ošetření vyhnali. Od té doby bydlíme ve Vodní ulici." Proč vyprávěla hezká dívka i přes svou bídu vše cizímu muži? Musela prožít samotářské a bolestné roky plné odříkání. Snad to bylo poprvé, co se k ní někdo choval tak účastně. Tady nalezlo zcela uzavřené srdce slova, aby si ulevilo. Baron položil jakoby z účasti ruku na její paži. Cítil, že je hubená, ale nikoliv kostnatá. Řekl:
„To je každopádně smůla a neštěstí! Snad mě s vámi osud svedl dohromady, aby vyslal paprsek do vašeho chudého života. Nemáte doma žádné světlo, otop, jídlo ani pití?"
„Bohužel..."
„Tak pojďte se mnou! Odvedu vás k mé ženě a ta vám dá vše, co potřebujete. Zítra navštívím vašeho otce a zjistím, jestli se dá udělat něco pro zlepšení vaší situace. Podívám se i na vaše oči."
„Můj Bože! Mluvíte pravdu? To je pomoc v nejvyšší nouzi. A přece nevím, jestli se mohu odvážit s vámi jít."
„Proč ne? Nedůvěřujete mi?"
„Ó, ne, ne! Ale bude mít vaše paní s nešťastnými lidmi stejnou účast, kterou vložil Bůh do vašeho srdce?"

„Zajisté, zajisté! Můžete jít se mnou bez obav. Manželka vám s radostí dokáže, že jsou ještě srdce účastná s chudobou a neštěstím. Pojďte!"
„Vy šlechetný muži! Ano, ano, budu vás následovat! Můj chudý otec se dnes nají a bude v teple!" Opustili spolu náměstí. Kníže Befour slyšel každé jejich slovo. Neznal tohoto barona, nedůvěřoval ale jistým tušením muži, jehož ta nešťastná dívka následovala. Rozhodl se jít za nimi.
„Upadli do nouze kvůli Gustavu Brandtovi?" šeptal si.
„Je tedy povinností Knížete bídy, aby vše napravil." Sledoval je takovým způsobem, že mu nezmizeli z očí, ale nemohlo to být baronovi nápadné. Kráčeli boční uličkou až dospěli na širokou vznešenou třídu. V přízemí protilehlého domu byla jedna z nejjemnějších restaurací v rezidenci. Zde bylo baronovo kasino. Kráčel se svou průvodkyní chodbou a schody nahoru do místnosti, kde většinou sedával. Byla otevřená a prázdná.
„Odložte si svůj koš, slečno," prohlásil.
„Manželka odešla, ale co nevidět se vrátí. Ať vám přinese sluha něco k jídlu." Místnost byla malá. Dva plynové plamínky ji osvětlovaly tak jasně, že se dívka cítila jakoby oslepena. Odložila koš, zvedla k němu své tmavé oči a v návalu nedůvěry se ptala:
„Nebyla v přízemí restaurace, můj pane?"
„Jistě, slečno."
„A nyní jsme ve vašem soukromém bytě?"
„Ano, je to tak."
„Mluvil jste o sluhovi? Potom musí být vaše praxe velice významná!"
„Byla byste raději obsloužena kuchařkou?"
„Bylo by mi to milejší. Můj vzhled není takový, abych ct Zarazila se. Věděl, co chce říci. Aby nevzbudil podezření, zvedl se ze židle a opustil místnost, aby zařídil vše potřebné. Všimli si jeho příchodu. Na chodbě mu přišel vstříc číšník.
„Večeři s třemi chody a tokajským!" nařídil.
„Ale ženskou obsluhu! Dáma, která je se mnou si musí myslet, zeje v mém bytě a obsluhuje ji má kuchařka!" Po těchto slovech se vrátil do místnosti. Číšník na něj vrhnul pohled porozumění a odešel dolů, aby splnil jeho rozkazy. Právě nyní vstoupil kníže. Viděl číšníka a zeptal se:
„Gargon,) můžete mi říci, jestli v tomto domě nebydlí lékař?"
„Lékař? Žádný zde nebydlí, můj pane."
„Všiml jste si snad jistého pána, který přišel s dámou nesoucí koš?"
„Jistě, můj pane."
„Kde ho mohu najít?"
„Nahoře v místnosti číslo tři."
„Tedy ve vašich pokojích?"
„Ano. Právě objednal pro sebe i dámu večeři." Kníže sáhl do kapsy, vytáhl zlatak, podal ho číšníkovi, který se ukláněl až k zemi,
a zeptal se:
„Znáte tohoto pána?") Číšník (fr.)
„Občas si v té místnosti vypije sklenici vína. Jeho jméno však neznám."
„Je možné vyslechnout, o čem bude s dámou mluvit?"
„Jistě, milý pane. Nepřál byste si dokonce ho překvapit?"
„Podle podmínek, snad."
„Tak pojďte! Prosím, ale tiše!" Vyvedl ho nahoru do místnosti číslo dvě, otevřel ji a šeptal:
„Vstupte a zamkněte se. Mohl by se chtít podívat, jestli zde nikdo není. Ty vedlejší dveře vedou do jeho místnosti a dají se otevřít pouze z této strany. Kdykoliv se vám zachce, můžete k němu vstoupit." Odešel a kníže za ním skutečně uzamkl. Potom potichu přistoupil ke spojovacím dveřím, které nebyly zavřeny na klíč, nýbrž jen na zástrčku. Mohly být velice snadno a rychle otevřeny. Mezitím se usadil baron ke stolu a dívce nabídl kanape, které stálo hned vedle. Zneklidňovalo ji toto ne zrovna domácí zařízení pokoje.
„Víte, můj pane, že se nalézám ve vašich nikách?" ptala se ho.
„Co tím chcete říci, slečno?"
„Že jste vůči mně velice milý a že k vám mám velkou důvěru!"
„To děláte správně! Vstřícnost a přátelství se přece nemůže splácet nedůvěrou, tedy nevděkem. Ach! Tady přinášejí nejdříve víno!" Číšnice přinesla láhev se dvěma sklenicemi a začala prostírat. Když se vzdálila, otevřel baron láhev a nalil.
„Tak, slečno," řekl,
„tato sklenička vám odpomůže od zimy, kterou jste vytrpěla. Napijte se! Jen to vypijte!" Sundala ze sebe šátek, který měla přehozen přes šaty a on mohl hodnotit její postavu. Šaty nebyly špinavé, ale staré a obnošené vypadaly velice chudobně. Světlé vlasy pevně obepínaly temeno dívky, ale právě tím byl zdůrazněn jemný zaoblený profil její tváře. Její modré oči byly nemocné, hleděly matně a bez lesku. Vzbuzovaly dojetí a soucit. Její nepříliš silné rty byly nádherně krojeny, ale v koutcích se usídlily vrásky, vryté těžkými životními zkušenostmi. Krk zářil jako alabastr a útlá ramena byla zahalena těsně do šatů. Její štíhlá linie jevila následky vznikající celoživotním odříkáním. Toto chudé politováníhodné poupě by se jistě pod paprskem štěstí rozvilo v dokonalou květinu. Nezaviněná a s oddaností trpěná bída má svou hrdost a jistou svátost, na které

nikdy nemůže zhřešit citlivý a vzdělaný muž. Barona však takové dobývání uspokojovalo. Byla to zase jednou změna, právě taková, jakou vyhledává náruživý piják sektu, když si občas nechá nalít skleničku rumu nebo araku. Ze sklenice pouze usrkla.
„Jak je dobré," řekla.
„Je to, jako by proudil nový život celým tělem. Objednal jste správně, je vidět, že jste lékař."
„Proto musíte přísně dodržet mé rady." Věděl, že tato jediná sklenička ji přivede do opojení, do něhož ji chtěl dostat, aby mu nekladla žádná odpor. Byla ale opatrná a odpověděla:
„Dovolte mi, abych tento nápoj pomalu a klidně vychutnávala. Bože, kdyby otec seděl na mém místě a mohl pít takové víno!"
„Potom dostane láhev stejného."
„Bože, jak jste dobrý! Jsem vám zavázána vděčností, pane doktore!" Nyní vstoupila číšnice prvním vchodem. Začali jíst. Bylo zřejmé, že ta ubožačka delší dobu, snad až několik dní, neměla nic v ústech. Seděla
nad jídlem a jedla pomalu a citlivě. Snědla pouze malou část toho, co jí bylo předloženo. Po posledním chodu se číšnice stáhla zpět. Protože neznala souvislosti, vrhla při odchodu na svedenou dívku hrdý a opovržlivý pohled.
„Jsem sytá, tak sytá, jak už tomu nebylo dlouhé měsíce!" řekla strážmistrova dcera.
„Vaše paní manželka ale stále nepřichází!"
„Už nás dlouho nenechá čekat," odpověděl.
„Udělejme si do té doby co největší pohodlí." Zvedl se ze své židle a bez okolků se posadil na kanape po jejím boku. Přes její tvář přelétl velký úlek nad jeho počínáním.
„Ne, ne, tak ne!" zvolala.
„Vaše paní manželka nás takto nesmí spatřit. Dovolte mi, abych si sedla na židli." Chtěla vstát. Uchopil ji za ruku a zabránil jí v tom.
„Zůstaňte, jen klidně seďte!" přesvědčoval ji.
„Má žena nás nepřekvapí. Skutečně ještě netušíte, že nejsem ženatý?" Zbledla a vytrhla mu svou ruku.
„Nejste — nejste ženatý?" ptala se.
„Takže jste mi neříkal pravdu? Obelhal jste mě!"
„A taky vůbec netušíte," pokračoval se smíchem,
„že tady
nebydlím? Vždyť jsme jedli v restauraci!" Tu vstala a řekla vážným třesoucím se hlasem:
„Můj pane, nejste hoden si takto zahrávat s nešťastnými! Okamžitě vás opustím!"
„Ne! Ne tak rychle, miláčku!" řekl a objal ji. I přes odpor ji přitáhl k sobě.
„Nejdřív očekávám vděčnost, o níž jste mluvila." Chtěl ji políbit. Ze všech sil se bránila.
„Nechtě mě!" nařídila.
„Budu volat o pomoc!"
„Volej, jen volej, miláčku! Zavřu ti ústa svými polibky. Tak pojď, srdíčko! Ták! Honem! Ach! Oh!" Ze všech sil na sebe táhl bránící se dívku. Ani jeden z nich si nevšiml, že se tiše otevřely boční dveře. Když se snažil přiblížit svá ústa k jejím, byl donucen dvakrát bolestivě vykřiknout. Přistoupil k němu totiž kníže Befour a pravicí mu zasadil dvě rány do obličeje, že násilník hned dívku pustil.
„Hrom a peklo!" zařval, zatímco se oběma rukama držel za tvář.
„Kdo se opovažuje sem vstoupit a — ach, chlape, tady máš odpověď!" Zahlédl knížete a rozpřáhl se k úderu. Kníže byl rychlejší než on a opět ho udeřil do
hlavy takovým způsobem, že se násilník zřítil k zemi.
„Bože, můj Bože, to je neštěstí!" zvolala dívka.
„Já jsem nevinná, za nic nemohu!"
„To vím, milá slečno," odpověděl kníže.
„Uklidněte se! Vím také, že vás lhaním přesvědčil, abyste ho následovala. Pojďte, opustíme ho ztratil vědomí!" Chytil ji za ruku, do druhé vzal její koš a šátek, a táhl ji ven a dolů po schodech. Zde ji vedl do kuchyně.
„Naplňte tento koš chlebem, máslem, masem a vínem!" nařídil. Sám přiložil ruku k dílu. Dívka stála a nemohla pochopit, co se děje. Kníže vytáhl z kapsy peníze, zaplatil, aniž by si nechal vrátit a potom ji požádal:
„Prosím, nyní se mi svěřte. Doprovodím vás domů." Uchopil ji za ruku, popadl koš a vedl ji pryč. Následovala ho jako ve snu. Právě unikla velkému nebezpečí. Vůbec nepomyslela na to, aby vzala svůj koš. Tak došli až do Vodní ulice.
„V kterém čísle bydlíte?" zeptal se.
„V čísle deset, milý pane. V přízemí zadního domu." Dveře byly otevřené. Vstoupili, prošli malým dvorem a dostali se do úzké tmavé chodby, kde
dívka otevřela jedny dveře. Byla zde naprostá tma.
„To jsi ty, Anno?" zazněl mužský hlas.
„Ano. Proč nesvítíš?" vyzvídala.
„Už došel olej. Poslední zbyteček jsem chtěl nechat na tvůj návrat. Našla jsi něco k jídlu?"
„Ano, milý otče. Počkej, hned rozsvítím!"
„Já rozsvítím, mám hlad!"
„Hlad!" zaznělo chrčivě, téměř neartikulovaně z jednoho rohu, ale nic nebylo vidět. Vzplála zápalka a rozzářil se knot malé lampy. Kníže stojící před otevřenými dveřmi položil koš vedle sebe. Viděl místnost, spíše studený, vlhký klenutý sklep. Na zemi ležely nějaké hadry a trochu slámy. V jednom rohu ležela postava jed-norukého muže bez nohy a v druhém rohu schoulené klubíčko, které člověk ani nemohl považovat za lidského tvora. Jeden z nich byl otec a ten

druhý slabomyslný bratr chudé švadleny, u jejíž kolébky nebylo souzeno, že bude muset jednou prožít tak těžkou bídu. Bývalý strážmistr zahlédl ve světle lampy knížete a ptal se nedůvěřivým hlasem:
„Kdo to tam stojí? Koho jsi přivedla? To je policista?"
„Ne, milý
otče, ó ne!" odpověděla.
„To je můj zachránce, dobrodinec, který přinesl plný košach, můj pane, smím považovat obsah koše za náš majetek?"
„Samozřejmě, milá slečno," odpověděl, vstoupil a zavřel za sebou dveře.
„Ale nejdříve se podívejme, co je zde nejvíce zapotřebí!" Dusivá vlhkost a ostrá zima vládla v pokoji, který se spíše podobal stáji. V rohu stála malá kamínka, o zeď se opíral stůl a pod jediným malým okénkem stály dvě staré židle, na které si sednout by bylo velice nebezpečné.
„Lze někde v blízkosti koupit dříví a uhlí?" zeptal se kníže.
„V tuto pozdní dobu už ne," odpověděla dívka.
„Ale oheň potřebujete. Pojďte, prosím, pomozte mi vyprázdnit koš." Starý se zatím zvedl za pomoci dřevěné nohy a přistoupil. Viděl, co oba vyndávají z koše a pokládají na stůl.
„Bože!" zvolal a jeho oči hladově světélkovaly.
„Chleba, máslo, sýr, šunka, vuřty, vajíčka, maso a víno! Komu to patří? Kdo to bude jíst?"
„Ty, ty, vy, milý otče!" odpověděla dcera.
„Tento pán je tak hodný, že nám to daroval."
„Podej mi
chleba!" zvolal a natáhl se pro nůž.
„Chleba!" zaznělo i z rohu, kde se nalézalo klubíčko, které se nyní začínalo rozvíjet. Když se slabomyslný zvedl a přistoupil, byl by se ho člověk polekal. Měl obrovitou postavu s krátkýma tlustýma nožka-ma a dlouhými hubenými pažemi opičáka, na nichž byly místo dlaní obrovské ochlupené medvědí pracky. Jeho tvář se podobala anglickému buldokovi — a skřípání zubů, jímž doprovázel pohled na jídlo, v sobě mělo něco nestvůrného a hladově zvířecího. l Starý strážmistr ukrojil chléb, část hodil svému synovi a do druhé se zakousl s takovou lačností, že to bylo k pláči. Jak dlouho zřejmě tito chudáci pořádně nejedli! Nyní byl koš prázdný. Kníže ho rozšlapal a rozlámal ho na kusy. Otec i dcera na něj polekaně hleděli nechápali, proč ničí jejich majetek.
„Prosím, slečno, zatopte!" řekl.
„O další potravu pro oheň se hned postarám." Přistoupil nejdříve k jedné, potom k druhé židli a rozlámal je na kusy.
„Ó je, moje židle!" křičel zoufale starý.
„Netrapte se! Zítra dostanete lepší
nábytek a také zdravější byt. Nyní je hlavně důležité, abyste se nasytili a ohřáli. Klidně ty židle spalte, a když to nebude stačit, použijte i stůl. Já se postarám o náhradu!" Sám se chopil díla a za několik okamžiků praskal v kamnech veselý oheň. Slabomyslný se ihned schoulil v jejich blízkosti a bezvýrazným pohledem civěl do plamenů.
„Ale, kdo jste vlastně, pane?" zeptal se konečně strážmistr.
„Na jménu zatím nezáleží. Řeknu vám ho později, bude-li to nutné."
„Vypadá to tak, jako kdyby nás navštívil Kníže bídy!"
„Kdo je to?" ptal se kníže.
„Kdo je to? Vy to nevíte?"
„Jsem zde cizí."
„Ach tak! Tak tedy: už delší dobu se zde pohybuje jeden ďábel a jeden anděl. Ďábel, to je ten tajemný kapitán, jehož banda se neštítí žádného zločinu. Ten anděl, to je Kníže bídy. Tak ho pojmenovali. Nikdo neví, kdo to je ale už několik měsíců se vypráví o činech, které koná pro chudé a ubohé, aniž by se někdo dozvěděl, kdo to vlastně je." Kníže se lehce usmál a šťastně hleděl před sebe.
„Vás už také zahrnul nějakým
dobrodiním?" zeptal se.
„Ne ale kdyby znal naši bídu, jsem si jistý, že by nám pomohl."
„Dobrá, tak si myslete, že tento malý dar pochází od něho!"
„Ne, je od vás!"
„To není úplně jisté. Co kdybych byl třeba poslem Knížete bídy?"
„Jeho poslem? To by bylo štěstí! Potom by na nás myslel i nadále."
„Ano, zaručeně bude!" Starý k němu přihopkal, položil svou ruku na jeho paži a ptal se, zatímco se i dcera napjatě přiblížila:
„Je to pravda? Zná nás?"
„Ano. Ví, že jste dobrý úředník a neupadl jste do bídy vlastní vinou. Stát na vaše služby zapomněl, ale Kníže bídy to opět napraví. Pověřil mě, abych vám vyřídil, že budete dostávat roční penzi z jeho pokladny."
„Penzi! Nemožné! Jak bych přišel k takovému štěstí! Bože, penzi? Takové štěstí by bylo tak velké, tak nepochopitelné, že tomu nemůžu věřit!"
„A přece tomu musíte věřit. Zde, vezměte si." Vytáhl peněženku a vysázel na stůl nespočet zlaťáků.
„Co je to? K čemu tolik peněz?" tázal se bývalý strážmistr a jeho oči plály při pohledu na lesklé blýskavé
dukáty.
„Vaše penze!"
„Moje penze?" Zajel si rukou do vlasů.
„To je sen! To nemůže být pravda! Jak dlouho jsem neviděl žádné peníze a najednou zlato! Tolik zlata!"

„Vezměte si to ve jménu božím! To patří vám! Dostanete od Knížete bídy roční penzi ve výši tři sta tolarů. To, co je navíc z této první splátky, poslouží na nábytek, lepší byt a lékaře, který bude léčit slečně oči." Dívka hlasitě vykřikla. Přiřítila se k němu a doslova vášnivě ho objala.
„Můj zachránce! Můj dobrodince! Náš andělí!" vzlykala. Ani starý se nemohl udržet. Chytil knížete za obě ruce a prohlásil:
„Pane, ať jste, kdo jste, pro nás jste anděl seslaný Bohem. Rádi bychom vám vše oplatili, ale nemůžeme." Blázen pohlížel na tyto výjevy, ale nechápal je. Náhle se jeho oči rozzářily trochu rozumu v jeho hlavě proudilo. Vstal z podlahy, přistoupil ke knížeti, pohladil jeho obličej chlupatou rukou a mumlal cosi hlasem, který měl vyjádřit jeho nejvyšší něžnost, ale zněl spíše jako brumlání jaká:
„Dobrý, ty velice dobrý! Můj otec ty! Můj bratr
ty! Zabít všechny tebe nepřítele! Zapamatovat si ty!" Který z díků byl větší, otcův, dceřin nebo tohoto slabomyslného, nemohl kníže rozlišit. Proto se jim vymanil se slovy:
„Mně neděkujte, dobří lidé! Kníže bídy mě poslal, aby napravil chybu, kterou vám osud připravil. Bude na vás myslet a dále se o vás starat. Také vy na něj myslete v dobrém a až se budete modlit, pomodlete se i za něho!" S těmito slovy již za sebou zavíral dveře. Pospíchal hlubokou tmou chodbou a dvorem ven na ulici. To byla dnes již druhá rodina, kterou obšťastnil. Jedna zde, v čísle deset a druhá v čísle jedenáct ve Vodní ulici. Bylo jisté, že také rodina krejčího Bertrama byla šťastná, když se zase po čase mohli všichni dosyta najíst. Děti spaly na slamnících, nemocný se opíral o stůl a se zavřenýma očima lehce oddychoval. I jeho chtěl lehký spánek posilnit. Marie nyní stála v Robertově komůrce u okna a dívala se směrem, kde se za zahradou nalézal palác plukovníka voň Hellenbacha. Tam právě ztmavla okna, která byla dnešního večera tak
svátečně osvětlená. Jeho světlo zhasínalo za druhým a nakonec zářilo pouze jediné. Nyní Marie opustila místnost. Toto okno znal Robert velice dobře. Jak často na něm spočinul jeho zrak pohledem plným úcty, stejným, jako malý brouk vzhlíží ke slunci. Také nyní sáhl do zásuvky a vytáhl malý dalekohled. Ani hlad a nouze ho nepřinutila, aby se s ním rozloučil, protože tento dalekohled byl pro něj cestou k blaženosti — dovoloval mu odtud vidět k té, o níž při bdění snil a ve snu ji ochraňoval. Vytáhl dalekohled a zahleděl se na protilehlé okno. Co viděl? Spatřil ji, jak stojí za záclonami u nočního stolku. Její vlasy visely rozpuštěné po ramenou dolů jako tekutá hříva. Dívka se převlékala a skýtala pohled, jaký by nedokázal zachytit žádný malíř. Když tento obraz zmizel, složil opět dalekohled šeptaje:
„Ano, ona je převtělením jižní noci, té báječné, jiskrné, žhnoucí a mohutné tropické noci, jak jsem ji zachytil ve své básni. Seděla u těchto veršů — a já —? Ach, já jsem červ, který se za svitu hvězd
plazí po zemi. Neměl jsem popisovat tu krásnou a jiskrnou noc, ale tu plačící a slzy ronící, která je nešťastnou sestrou té první. Mohl bych dokázat zachytit obraz takového smutku? Zkusme to!" Vzal arch, namočil pero, otevřel své básně v místě, kde byla
„Tropická noc", která tak nadchla Fanny voň Hellen-bach, a jako by mu někdo diktoval, psal: Když kolem Befourských hor začne první večerní tah stíná pak vystupuje matka přírody ven z podzemních úkrytů a na zem zcela vyprahlou tiché slzy rosy kanou a nebeský jas své slzy roní když těžké mraky tmou se honí a země, naplněna bolem rozhazuje trpké slzy kolem. Kol skrytých skal temně hřmí to příboje píseň teskně zní pak přijde žhavé srdce rána a novému dni otevře se brána svým paprskem diamantovým ten žal zlíbá a všechny slzy noci, bolest stírá však vnese je zpět nahoru do oblak které opět se touží v tichu noci vyplakat! Když Marie, jeho opatrovnická sestra odešla, sešla o jedno poschodí dolů. Dala stranou jeden dfl večeře, aby jím
ob-šťastnila i další, kteří stejně trpěli. Věděla, jak vítaný je takový dar! Na dveřích byla tabulka: WILHELM FELS, mechanik. Když se tyto dveře otevřely, vstoupila do chudé místnůstky, kde seděla na lavici stále pletoucí slepá žena. Přes den byla neustále sama, protože její syn pracoval v ateliéru jednoho ředitele. Večer přišel, ale místo odpočinku pracoval na sestrojení mechanizmu, kterým ho pověřil jeden velmi bohatý Angličan. Byl oblíbeným pomocníkem svého mistra a vydělával skutečně slušné peníze. Byl však čestný muž a proto splácel četné dluhy, které zanechal jeho otec. Chtěl zachovat v čistotě památku zesnulého a cítil povinnost obětovat na tento účel větší část svého týdenního platu. Také dnes, když Marie vstoupila, seděl u stolu, přemýšlel a piloval, piloval a přemýšlel a to s takovým úsilím, že i přes zimu, která v místnůstce vládla, mu stékaly z čela krůpěje potu. Marie rozložila své dary. Nechtěli je přijmout, ale zvítězila nad jakýmkoliv odporem ujištěním, že Robert s sebou přinesl zásoby
potravin na několik dní. Potom bylo i na slepé vidět, že se již po delší dobu dosyta nenajedla. Potom odešla spát a oba mladí lidé osaměli. Wilhelm se na dívku zahleděl a odložil pilník. Opětovala jeho pohled a odložila šátek, z něhož vytáhla zásobu vyšívacích nití.
„Marie?" řekl polohlasně.
„Wilhelme?" odvětila stejně.
„Milá Marie!"
„Milý Wilhelme!"
„Matka spí."
„Ano."
„Že by už usnula?"
„Snad," odpověděla, červenajíc se.
„Mohla by se ještě jednou vrátit?"
„I to je možné."
„Ale vždyť nevidí, milá Marie!"
„Bohužel, milý Wilhelme."
„Takže můžu přijít?" Neodpověděla, ale pokývla hlavou. Stačilo mu to. Vstal ze své židle a přistoupil k ní. U zdi stálo

kanape, spíše něco podobného, co se tímto jménem dalo nazvat, když člověk nebyl příliš důsledný. Čtyři dřevěné nohy, k tomu přibitá tři prkna, dutá roura ze silné lepenky a přes to přehoz s velkými květy, loket za patnáct feniků. Takže to bylo to kanape, pohovka nebo divan, který dal Wilhelm jako vánoční dárek své matce před dvěma roky. Tehdy sám
vyrobil tento nábytek a Marie sehnala přehoz a osámovala ho. Zde nyní seděla a on přisedl k ní.
„Víš, že vypadáš dost unaveně?" zeptal se, zatímco ji uchopil za malou pracovitou ručku.
„A ty víš, že jsi podstatně bledší, než včera?" odpověděla a nechala svou ručku v jeho.
„Měla by ses více šetřit!"
„A ty ne méně!"
„Ano, ano," usmíval se.
„Dáváme si vždy nejlepší rady. Ale víš, milá Marie, že jsme si zapomněli něco navzájem dát?"
„Ale copak?" zeptala se zvědavě.
„Polibek!" Tu ho pleskla přes pusu, ale aby to nebolelo, řekla:
„Co má člověk z polibku! Jdi ty jeden!"
„Co má člověk z polibku? Hm! Takovou hezkou radost!"
„Hm, já nevím."
„Tak to přece zkus, Marie!"
„Ale já nejsem zvědavá."
„Ale já o to víc!"
„A na co?"
„Jak jsi sladká. Můžu to zkusit?"
„iC.
„Ani jednou, jedinkrát?"
„Hm! Když mi slíbíš, že zůstane u jednoho."
„Určité, jistě! Tak mi rychle nastav svou malou sladkou pusinku!"
„Tady ji máš, ale jen půjčím!"
„Ano, tumáš!" Zazněl jistý zvuk, který slyšíváme v jisté době na jistých místech a potom —
Marie vyskočila, rychle stáhla hlavu a uraženě zvolala:
„Jdi, lháři! To byl jen jeden?"
„Samozřejmě! Kolik jich mělo být?"
„Pět nebo šest! A možná i osm!"
„Jaký je to omyl! Jak to dneska počítáš? Pojď, já ti přesně ukážu, jak to bylo. Potom mi řekneš, jestli to bylo šest nebo osm. Já si myslím, že jich muselo být dvanáct nebo dokonce šestnáct!" A nyní se tvářili, jako by chtěli počítat. To je ale vůbec nenapadlo! Kdo počítá polibky, ten je na tom o mnoho hůře, než ten, kdo počítá snědené třešně. Úplně se přitom vytrácí ten vlastní půvab. Tak se nalézali oba mladí lidé v pevném objetí. Jejich srdce byla tak šťastná a plná květin, jako přehoz, na kterém seděli. Přitom si měli říci tolik slov a probrat tolik myšlenek vždyť se scházeli jen na tuto jedinou hodinu, třebaže každý den. Že se právě v tuto hodinu odebírala matka ke spánku, bylo přirozeně čistou náhodou! Matka zná srdce syna příliš dobře a slepá matka ví o to více, že k té bídě, práci a hladu patří občas i sluneční paprsek a ten
nejteplejší a nejjasnější přece nevysílá žádné slunce, ale láska, která všechna slunce převyšuje. A když takový paprsek zazáří, odebere se slepá spát, protože jí už není k užitku.
„Kdy budeš hotová s výšivkou?" ptal se Wilhelm.
„Zítra."
„Díky Bohu! Potom si můžeš na chvíli odpočinout."
„Ale dostanu za ni nekřesťanské peníze."
„Kolik?"
„To ještě sama nevím. Jak jsi na tom se svým strojem?"
„Pomalu, ale jistě. Člověk musí stále počítat."
„To je pravda," přikývla chápavě, třebaže celé věci ani za mák nerozuměla.
„Když někdo miluje mechanika, musí vědět, že stále těžce počítá! A kdy skončíš?"
„Ještě před vánocemi."
„To je dobře! Přes svátky si můžeš odpočinout."
„A potom tolik peněz!"
„Kolik?"
„Čtyři sta tolarů a snad i více." Překvapeně spráskla ruce a zvolala:
„Čtyři sta tolarů! Tito Angličani musí být velmi bohatí! Nebo ještě více. Co uděláš s tolika penězi?"
„Pojď sem, řeknu ti to." Opět si k sobě přitáhl její hlavu, políbil ji na rty a šeptal:
„Ožením se."
„A s kým?"
„Co myslíš, s tebou?"
„Hm, bylo by to
hezké."
„Tak to chvíli zkusíme."
„Na chvíli? Jdi, ty zloduchu! Dotáhneš to tak daleko, že ti nebude žádná dost dobrá."

„Ale to se ti bude líbit."
„Proč?"
„Tobě by se nelíbilo, kdyby mě měla ráda všechna děvčata?"
„To bych si vyprosila! Ale buďme chvíli vážní. Zaplatí ti ten Angličan opravdu poctivě?"
„Určitě! Sepsali jsme smlouvu."
„Kde bydlí?"
„V Leedsu. Ale na vánoce jezdí vždycky sem."
„Moc ti přeji, aby ses nezklamal. Bolest by byla příliš velká." Jeho tvář zvážněla. Přemýšlivě se zahleděl před sebe, pokýval hlavou a jakoby k sobě řekl:
„Bolest, zklamání a — ještě něco navíc."
„Co navíc? Co je to?"
„Á, nechme toho. Není to nic pro tebe."
„Ráda bych to věděla. Nechtěl bys mi to náhodou říci?"
„Nebylo by ti to k ničemu." Řekl to krátce a jasně. Pohlédla mu do tváře, láska má ostré, velice ostré oči.
„Wilhelme, ty máš starosti?" zeptala se.
„Ano," přitakal. Objala ho kolem krku, položila svou tvář na jeho a ptala se mazlivě:
„Prosím, prosím, neřekneš mi to? Ponesu je s tebou."
„Potom budou
dvojnásobné."
„Ne, ne! Musím na tom nést svůj dfl, pokud je tedy pravda, že mě miluješ."
„Pssst! Ne tak hlasitě. Matka o tom nesmí vědět."
„Tak mluv, nebo budu ještě víc křičet."
„Když jinak nedáš, budiž. Tedy, podívej se na mě pořádně, Marie. Tak, rovnou do tváře! Tak, a teď mi řekni, jestli mě považuješ za poctivce!"
„Přirozeně!" odpověděla přesvědčivě. Pokýval hlavou a se smutným úsměvem řekl:
„A přece jím nejsem."
„Ne?" zeptala se téměř polekaně.
„A čím tedy?"
„Podvodníkem."
„Bože, co to dnes říkáš? Jenom vtipkuješ, viď?"
„Ne, nevtipkuju. Chtěla jsi, abych mluvil, tak složím tuto tíhu ze svého srdce." Ještě pevněji ho k sobě tiskla, když namítala:
„Ne, ne a ještě tisíckrát ne! Jsi poctivý člověk a na to složím třeba sto tisíc přísah."
„Chvíli mě vážně poslouchej a potom suď!"
„Tak tedy vyprávěj."
„Když si u mě Angličan objednal stroj, byl jsem příliš hrdý, abych po něm chtěl zálohu"
„A dal by ti ji?" vpadla mu do řeči.
„Myslím, že ano. Bohužel jsem si o ni neřekl. Potřeboval jsem mnoho materiálu
a neměl jsem prostředky k jeho zaplacení. Ředitel by mi vypomohl, ale nesmí se o tomto stroji nic dozvědět. Proto jsem si tu a tam vzal kousek ocele nebo mosazi, ale to ještě nestačilo. Proto jsem si musel bez jeho vědomí vzít vše, co jsem potřeboval."
„Ale jistě to zaplatíš."
„To je samozřejmé! Ale jak bys nazvala to, když někdo odnese něco ze své práce, aniž by o to požádal?"
„To ještě není krádež."
„Aleje!"
„Vždyť sis to jenom vypůjčil!"
„Ale bez dovolení. Co kdyby mi teď ten Angličan nezaplatil? To by bylo hrozné!"
„Vyšlo by to brzy najevo?"
„Ano, při roční inventuře. Co bude chybět, musel jsem vzít já. Kromě ředitele a mě nemá k zásobám nikdo přístup."
„To jsou skutečně velké starosti, Wilhelme, ale já ti pomohu je unést. Myslím, že ti ten Angličan stroj určitě zaplatí."
„A když ne?"
„Potom bys musel čestně vysvětlit svému řediteli, jak se věci seběhly."
„Máš pravdu. Promiň, že jsem tě zatížil tak smutnými myšlenkami. Přece máš sama dost starostí."
„Nemám ti co prominout, pouze ti musím poděkovat. Jsem
ráda, že jsi ke mně měl důvěru a budu přemýšlet nad tím, jak této nepříjemné záležitosti čelit. Ale hodina minula a já musím pokračovat ve své práci, pokud ji chci zítra odevzdat." Zvedla se a on ji následoval. Tu ho cosi napadlo.
„Kdy jsi byla naposledy venku, Marie?" zeptal se.
„Dnes."
„Dlouho?"
„Jenom pět minut."
„A viděla jsi ho?"
„Koho myslíš?"
„No toho urozeného muže, jehož tak často potkáváš."
„Ach, toho. Ne, neviděla jsem ho, ale předevčírem —"

„Předevčírem? Kde byl?"
„Na trhu a tam — tam mě sledoval."
„Kam?"
„Až — až — hrn, Wilhelme, možná se na mě budeš zlobit, ale já za to skutečně nemohu."
„Tomu věřím. Kam tě tedy sledoval?"
„Až do našeho domu."
„Dál ne?"
„Ó, dokonce až ke schodům!"
„Ten padouch! Chtěl s tebou mluvit?"
„Ano, držel mě za ruku."
„Co říkal?"
„Říkal, řeklWilhelme, je pro mě nesmírně těžké ti to říci!"
„A přece mi to musíš přesně říci! Sledoval tě tedy až ke schodům a říkal co?"
„Prosil mě o polibek!"
„Drzý chlap! Cos mu na to odpověděla?"
„Nejdřív jsem
neodpověděla a chtěla utéci."
„Ach! Držel tě tak pevně?"
„Ano, držel."
„Kde? Za hlavu?"
„Ne."
„Kolem pasu?"
„Ne, pouze za ruku. Vůbec jsem se mu nemohla vytrhnout a on chtěl — chtěl — chtěl mihm!"
„Zkraťto a nenapínej mě na mučidla! Co chtěl?"
„Chtěl mi dát za polibek dukát."
„A ty?"
„Povedlo se mi osvobodit a rychle jsem běžela nahoru po schodech."
„A on?"
„No, on zůstal dole."
„Hm, víš Marie, že tyto stálé úklady mi dělají stále větší starosti?"
„To je žárlivost!"
„Ne, ani v nejmenším. Jak bych mohl žárlit, když vím, že mě máš ráda. On je ale vznešený pán!"
„No a co?"
„Mnoho, velice mnoho! Ten chlap se do tebe zamiloval. Pokud ho nepolíbíš dobrovolně, bude už vědět, jak tě k tomu donutit."
„Žádný člověk mě nedonutí, abych ho líbala, když to nebudu sama chtít!"
„To si myslíš, ale donutit se dá různými způsoby. A právě tito lidé jsou nejnebezpečnější. Nemají čest ani svědomí a berou to jako zábavné povyražení, když svádějí poctivé dívky. Kdo by to mohl být?"
„To nevím."
„Ještě se to dozvím a potom
bude jeho chleba upečen, i kdyby to byl sám ministr!" Šťastně se rozesmála a ptala se:
„Skutečně mě máš natolik rád, že by sis to kvůli mně rozdal i s ministrem?"
„S celým světem!"
„Mohu být tedy spokojena. Dobrou noc, milý Wilhelme!"
„Dobrou noc, Marie! No, no! Bez polibku?"
„Jednou se to bez něj neobejde?"
„Nikdy! Pojď a buď hodná. Vlastně by sis na mě měla pomalu začít zvykat!"
„Ach! Proč?"
„Abych ti nebyl později tak neznámý!"
„Máš dobrý důvod a proto — tady máš! Dobrou noc!"
„Dobrou noc!" Poslední políbení a vyběhla nahoru po schodech, aby se opět usadila u své výšivky. Když opustil kníže Befour rodinu bývalého strážmistra a dostal se na ulici, obrátil se k místu, kde stál palác baronesy voň Helfenstein. Cestou kráčel kolem novostavby, jejíž dveře nebyly zavřeny. Zastavil se a naslouchal.
„Pssst!" zaslechl zevnitř.
„Kdo je?" ptal se polohlasně.
„Zámečník." V okamžiku stál za dveřmi, které zůstaly nadále otevřené.
„Je sezení u konce?" ptal se.
„Již delší dobu."
„Změnilo se něco na
včerejším plánu?"
„Ano."
„Co?"
„Nemohu to říci. Dobře víte, že mi složená přísaha nedovoluje, abych vám to oznámil."
„Pokud považujete svou přísahu za závaznou, máte na to právo, i když bych byl raději, kdybyste byl otevřenější. K

čemu se ta změna vztahuje?"
„Do hry vstoupila nová osoba."
„Která se má také zúčastnit při přepadení baronesy?"
„Ano, takže změna bez významu."
„Dobře. Kapitán od vás dostal klíče?"
„Ano. Mám u sebe i ty vaše. Zde jsou." Podal knížeti několik klíčů a ten je schoval do kapsy. Byl to stejný muž, který předal klíče kapitánovi při jejich tajném shromáždění. Ptal se nyní knížete, který si ho sem pozval:
„Na čem jste se usnesli, pane? Budou ti, kteří vám padnou do rukou zatčeni a předáni policii?"
„Kapitán se osobně zúčastní?"
„iG.
„Věřím vám a proto jsem vám už otevřeně řekl, že mi velmi záleží na tom, abych se dozvěděl, kdo se vlastně pod maskou kapitána skrývá."
„To neví nikdo z nás."
„Tomu věřím. Protože mi ale pouze záleží na tom, abych poznal kapitána, netrvám na zadržení
jeho lidí. Přiznám se, že v zájmu urychlení svých záležitostí nechci proti jeho lidem nepřátelsky vystupovat. Jestli někoho z nich zadržím, bude záležet pouze na jejich chování. Jak se ale kapitán dozvěděl, že má u sebe baronesa takovou částku peněz?"
„To nevím."
„Musí to být muž, který patří k haute volée) nebo k haute finance)?"
„Snad."
„Kdo má dostat ukradené peníze?"
„Mimořádně my on je nechce."
„Tak se mi zdá, že hlavní příčinou je osobní pomsta."
„Na to nemám žádný názor."
„Ale dáte podklady pro mé, když mi řeknete, jaké instrukce jste dostali ohledně osoby baronesy."
„Má zemřít."
„K čertu? Jak?"
„To je ponecháno na naší vůli. Bylo nám pouze nařízeno, že musí být zítra ráno mrtvá. Ale předtím s ní můžeme nakládat podle vlastního uvážení a choutek."
„To je ďábelský úklad! A jaké rozkazy máte v souvislosti se služebnictvem?"
„Žádné. Komorná musí zůstat naživu, ale můžeme si s ní taky pohrát."
„Takové povolení jste dostali i při jiných podobných akcích?"
„ric.
„Je tedy jisté, že se jedná o osobní
pomstu. Musíme hledat kapitána mezi nepřáteli baronesy. Proč komorná nesmí zemřít?"
„Musí posloužit jako svědkyně."
„Jakým způsobem?"
„Má vidět jednoho z nás a musí ho později poznat."
„Tedy způsob obráceného alibi?" řekl kníže přemýšlivě.
„Alibi je důkaz, že osoba nebyla na místě činu. Obrácené alibi tedy musí prokázat, že zde byla osoba, ale každopádně) Vysoká společnost (fr.)) Finanční kruhy (fr.) jiná, než obžalovaná. Hm, to jsou motanice. A jedná se právě o tu osobu, o níž se dnes rozhodlo, že bude spolupracovat?"
„Ano."
„Kdo to je?"
„To nesmím říct."
„A komorná má toho člověka vidět, aby prokázala, že byl při tom? Zajímavé! Těžká hádanka, ale jsem posedlý tím, abych ji rozluštil. Kde se sejdou?"
„Pod stromy nedaleko věznice."
„Ach! Ta osoba, o níž jsme mluvili se má připojit teprve tam?"
„Nemohu vám to bohužel sdělit."
„Kdy začnete?"
„Sejdeme se mezi půlnocí a jednou hodinou, ale začneme teprve tehdy, až zhasnou veškerá světla."
„Je půl dvanácté. O svou kořist přijdete a proto přijďte
zítra dopoledne do mého bytu v Palácové ulici. Přirozeně v převleku! Bude vám vyplacena odměna. Máte ještě něco, co byste mi řekl, a nebo se chcete na něco zeptat?"

„Ani mi nechcete nebo nemůžete podat jakoukoliv informaci o osobě kapitána?"
„Nemohl bych, i kdybych chtěl."
„Ani sebemenší náznak?"
„Ne."
„Jaké je postavy?"
„Různé. Jednou malé, podruhé velké, jednou hubené, podruhé tlusté."
„Oči?"
„Také různé. Jednou světlé, podruhé tmavé."

„Hm, vy jste pečlivě pozoroval tyto rozdíly?"
„Ano. Dostávám se jako jeden z vyvolených do jeho bezprostřední blízkosti."
„Jakou má tvář?"
„Stále zahalenou."
„Takže nejde zjistit, jestli má vousy nebo ne?"
„INC.
„A hlas?"
„Hlasy tisíce maskovaných mužů jsou si podobné."
„Ach, alespoň jsem se dozvěděl, že se shromažďujete zamaskovaní. Tak se mi zdá, že nemáte jen jednoho kapitána."
„Každopádně jednoho!"
„Snad se tedy alespoň někdy nechá někým zastoupit, jak to dokazují různé barvy očí!"
„To je možné."
„Jak často se shromažďujete?"
„Podle potřeby."
„Jenom
večer?"
„Ano."
„Jakým způsobem se dozvíte den a hodinu?"
„Na každé poradě se rozhodne o dalším termínu."
„Kde se tato shromáždění konají?"
„Nemohu vám to říci."
„Uvnitř města?"
„Hm!"
„Nebo na okraji?"
„Hm! Prosím vás, abyste se mě neptal na otázky, jejichž zodpovězení by bylo porušením mé přísahy! Jinak vám budu kdykoliv co nejsrdečněji k dispozici."
„Ještě jeden dotaz! Kdo je na těch shromážděních dříve, kapitán, nebo členové?"
„Členové. Sedí odvráceni zády k jeho místu a otočí se teprve tehdy, když on přijde."
„Ach! Velmi opatrné. Nesmí se tedy zjistit, jakým způsobem přichází. Vidím, že nebude příliš snadné přijít na jeho stopu."
„Protože jste se mi zaručil pro každý případ beztrestností, přeju vám úspěch ve vašem konání. Rád vám pomohu, ale pouze tím, co je v souladu s mou přísahou."
„Musím se s tím vypořádat. Pro tuto chvíli jsme hotoví, ale víme, že se opět uvidíme. Adieu!" Vyšel z domu a ve svitu nejbližší lucerny pohlédl na hodinky. Do setkání s jeho sluhou chyběla ještě minuta a proto
zamířil své kroky tím směrem. Právě, když dorazil ke dveřím baronesy, potkal očekávaného. Oba byli přesní.
„Stalo se něco?" zeptal se.
„Ne. Ale pod stromy v blízkosti věznice čeká několik lidí."
„Můžeme se dostat do jejich blízkosti, aniž by nás spatřili?"
„Snad ze zadní strany."
„Počkej tady, já se tam půjdu podívat ale nenech se zpozorovat!" Odcházel, ale vydal se oklikou. Malé stromoví se skládalo z různých listnatých i jehličnatých stromků. Ty první byly bez listí, ty druhé nabízely, i když jejich větve nedosahovaly až k zemi, jistý úkryt. Protože zde nebylo příliš mnoho sněhu, mohl se bez potíží a šramotu plížit vpřed. Jeho pokus byl korunován úspěchem. Pod jednou z vejmutovek stály čtyři osoby, které spolu tiše hovořily. Muž v jejich středu stál ve velitelském postoji a přidržoval si ruku s kapesníkem neustále na tváři. Podle šatů v něm kníže poznal — onoho muže, jehož udeřil v kasinu pěstí do tváře. Nemohl se odvážit blíže a proto se vrátil. Když se setkal se sluhou, převlékl se opět do oděvu, který
měl na sobě večer při návštěvě plukovníka voň Hellenbacha. Několikrát si otřel tvář šátkem, napříč přes čelo položil cosi, co by se v této tmě dalo považovat za provázek nebo úzký prýmek a potom se zeptal:
„Máš u sebe mou lahialaki?" Lahialaki je vlastně arabské slovo a značí barvu na vousy. Ale indičtí kejklíři a fakíři tímto slovem nazývají onen téměř ihned působící a barvící přípravek, s jehož pomocí se dokážou během několika okamžiků změnit k nepoznání.
„Zde!" odvětil sluha. Podal mu pouzdro, které se podobalo náprsní tašce. Kníže ho vzal k sobě a ptal se:
„A chemickou lampu?"
„Zde je! Kde mám čekat?"
„Nikde, můžeš jít domů. Dnes už tvé služby zřejmě potřebovat nebudu."
„Co když se vám přihodí nějaká nehoda, milostivý pane?"
„To už je moje starost! Dobrou noc!" Sluha se vzdálil. Šlechtic vrhnul pohled na fasádu domu. Bylo osvětlené pouze jediné okno. Vytáhl klíče, které dostal od jednoho z lupičů, hmatem našel jeden, který se hodil do zámku a vyzkoušel ho. V tichosti se mu vše podařilo. Dveře se
otevřely bez nejmenšího zaskřípání. Vstoupil dovnitř a opět za sebou zamknul. Potom vytáhl svou chemickou lampu. Byla to lahvička z krystalového skla a v ní se nacházela směs oleje a fosforu. Tato směs vydávala jas jako malá olejová lampa. S pomocí světla našel schodiště a vystupoval vzhůru. Nahoře byla u dveří, vedoucích do předsálí umístěna tabulka s nápisem: La Baronesse Alma de Helfenstein. I zde použil jeden z klíčů a podařilo se mu bez jakéhokoliv hluku vstoupit. Vstříc mu zavanula ona nedefinovatelná vůně, která prozrazuje přítomnost vznešené dámy. Baronesa Alma se

z večeře vrátila brzy. Dlouhou dobu seděla sama v budoáru a přemýšlela o dnešním večeru. Byla zvyklá se svlékat bez pomoci služky a tak dostala komorná povolení, aby se vzdálila. Paní chtěla snít. Myslela na Fanny voň Hellenbach, která jí byla tak milá a sympatická, dále na — na, no na toho tajemného cizince, knížete Befoura. Čím dokázal rozechvět její srdce pokaždé, když na ni pohlédl? Byly to jeho oči, jeho hlas, jeho chůze
nebo něco jiného? Sama to nevěděla, ale cítila, že tento muž na ni učinil dojem, jaký si sama nedokázala vysvětlit. Tak zde seděla ponořena v neuspořádaných myšlenkách, napůl snící a napůl přemýšlející, dokud nepadl její pohled na hodiny. Chybělo jen několik minut do půlnoci. Zvedla se, aby se uložila ke spánku. Odložila své šaty a oblékla se do jemného sněhobílého negližé. Rozpustila své krásné blond vlasy, aby je vtěsnala pod malý čepec. Když je česala stříbrným hřebenem, vzpomněla si na víle podobnou Lorelei, kterou namaloval jeden mladý malíř a potom, sám pohroužen do svého obrazu, se následkem zachycené krásy zbláznil. Alma vlastně nezestárla, třebaže uběhlo dvacet let od doby jejího rozkvětu. Patřila k ženám, které dokážou dlouhou dobu vzdorovat stáří. Její pas zesílil jen neznatelně postava se jemně zaoblila a přes jejích osmatřicet let by jí člověk stěží hádal něco přes dvacet. Její téměř dětská tvář měla výraz smutku, který byl spíše přitažlivý. Její bílé čelo dosud nepokryla jediná vráska a její
tváře ukazovaly nádech červeně, kterou ani smutek nemohl zastřít. Její oči byly stále nebesky modré. Celá její postava byla zářivě bílá a její pas stále ještě krášlily linie, tak význačné pro postavy Peršanek a hinduistických dívek. Tak zde stála čistá v záplavě svých zlatých vlasů. Kdyby ji nyní viděl přítel z mládí a ‚mléčný bratr Gustav Brandt, jistě by zvolal:
„Můj sluneční paprsku, můj milý a sladký sluneční paprsku!" Stále ještě stála před zrcadlem a pročesávala své vlasy, když zaznělo zaklepání na dveře, nejdříve jemné, potom důraznější.
„Ano! Vstupte!" zvolala. Myslela, že je to komorná. Když se dveře otevřely, uskočila o několik kroků zpět, nejdříve zbledla, poté zčervenala, rozpřáhla před sebou ruce, otevřela ústa, aby volala o pomoc, ale selhal jí hlas. Na několik okamžiků nebyla úlekem a studem schopna pohybu. Ve dveřích stál kníže Befour. Zavřel za sebou dveře, uctivě se uklonil, vzal do ruky poblíž ležící župan, přehodil ho přes její hebká ramena a s úsměvem řekl:
„Vidíte, milá baroneso, my
Indové přicházíme, aniž bychom žádali o dovolení. Žádná zeď nám není příliš vysoká a žádný zámek nedobytný. Jsme nedostižitelní." Teprve nyní sejí vrátila řeč a pohyb. Zahalila se pevně do županu, svraštila obočí a odpověděla:
„Snad je to běžné v Indii, Výsosti, ale žádám vás, abyste pomyslel, že nyní nejste v Orientu." Ještě jednou se uklonil a odpověděl:
„Myslím na to, baroneso. Můžete předpokládat, že mě k této neobvyklé návštěvě přinutily mimořádné okolnosti. Přišel jsem, abych vám nabídl svou ochranu."
„Vaši ochranu?" ptala se překvapeně.
„Ano, baroneso, mou ochranu. Věřím, že bude dostačující."
„Nic nechápu, Výsosti. Nevím, že bych se nalézala v nějakém nebezpečí."
„Vím, že nic netušíte, ale poštěstilo se mi ono nebezpečí vypátrat a následovat ho."
„Tak prosím, mluvte!"
„Zhotovili si všechny paklíče od vašeho bytu, aby —"
„Paklíče?" přerušila ho.
„Bože, chtějí se sem vloupat? Chtějí mě okrást?"
„Ano. Dozvěděli se, že máte doma značnou částku peněz."
„To je pravda. Jak se to ale mohli
dozvědět?"
„To nevím, ale je jisté, že kapitán má své špehy ve všech kruzích společnosti." Byla-li už předtím poděšena, začala nyní cítit hrozný strach.
„Kapitán," vydechla téměř zmírajícím hlasem.
„Ano. Jeho lidé stojí už dole před domem. Čekají, až zhasnete světlo a potom zahájí svou ničemnou práci."
„Vloupání! Vloupání? A snad ještě něco více!"
„Daleko více, baroneso. Máte být zavražděna."
„Zavražděna? Bože, můj Bože!" Zatemnilo se jí před očima, zahučelo jí v uších a začala se kymácet. Rychle k ní přiskočil a podepřel ji. Několik okamžiků ležela záplava zlatých vlasů na jeho hrudi, na okamžik cítil hebkost jejího těla, ale potlačil na sebe útočící city a složil ji do měkkých polštářů blízko stojícího divanu. Neztratila vědomí, pouze ji zachvátila přechodná slabost, která pramenila z úleku nad zjevením tohoto tajemného muže a hlavně z jeho neštěstí prozrazujícího poselství.
„Děkuji," vydechla.
„Je skutečně pravda, co jste mi řekl?"
„Ano," odpověděl a posadil se na židli.
„Prosím vás, nemějte strach,
zatím jste úplně v bezpečí. Pokud bude hořet tato lampa, žádný z lupičů se neodváží vstoupit do domu." To ihned zapůsobilo. Prosila:
„Mohl byste mi laskavě podat trochu vody?" Z karafy naplnil sklenici, z kapsy vytáhl malou lahvičku a jednu kapku z jejího obsahu nechal ukápnout do vody. Podal jí sklenici. Jemný a líbezný závan naplnil místnost. Sotva se napila, cítila se osvěžena a silnější.
„Co je to za vůni?" zeptala se.
„Orientálec ji nazývá neft et čizek — duše květin. "
„Je to báječné a já vám děkuji! Nemohu však myslet na duši květin, musím pomýšlet na tu vlastní! Víte přesně, že mě

chtějí přepadnout?"
„Nepochybně! Dokonce jsem ty lidi viděl."
„Poslal jste pro policii?"
„rve.
„Bože, to bylo to hlavní! V Orientu v takových případech policii nepotřebujete?"
„Právě v takovém případě, jako je tento, jistě ne."
„Myslíte, že mé služebnictvo dokáže tomu útoku zabránit?"
„Ano. Potřebujete postavit pouze jediného muže s revolverem za domovní dveře a on se jim může ubránit."
„Díky Bohu! Hned vydám potřebné
rozkazy." Chtěla se rychle zvednout, ale on ji prosebným pohybem ruky zadržel a řekl:
„Ještě počkejte, milostivá baroneso! Přicházím k vám se zvláštním úmyslem. Je mým přáním, aby zločinci vstoupili do vašeho domu a dokonce i do vaší ložnice." Opět se lekla.
„Můj Bože, k čemu to?" zeptala se.
„Mám vám to hned vysvětlit, nebo mi důvěřujete natolik, že si na vysvětlení počkáte, dokud nás nepřepadnou?"
Pochybovačně mu pohlédla do tváře.
„Věřím vám, Výsosti, ale váš vstup ke mně byl tak tajuplný, že — že —"
„Tak dobře," prohlásil s úsměvem,
„budu se vám legitimovat. Řeknu vám jediné jméno, jehož zvuk vás přiměje, abyste se klidně svěřila do mé péče."
„Jaké jméno máte na mysli?" zeptala se s napětím,
„Gustav Brandt." Vyskočila a pohlédla na něj s výrazem, jako by nechtěla prokouknout pouze jeho tvář, ale celé tělo i duši. Krev se jí rozproudila takovou rychlostí, že celá zčervenala.
„Gustav Brandt!" zvolala.
„Bože, můj Bože! Znáte Gustava? Vy jste s ním mluvil? Kde? Kde nyní je? Jak se mu vede?"
„Potkal jsem ho v Indii a stali jsme se přáteli."
„Přáteli! Díky, tisíceré díky, Výsosti! Takže ještě žije?" jásala.
„Ano. Je zdráv a vede se mu dobře."
„Co dělá?"
„Je správcem mého majetku."
„Jaká je to zpráva! Jaká je to radost!" zvolala úplně zapomínajíc na hrozící nebezpečí.
„Skoro dvacet let jsem o něm nic neslyšela. Mluvil o mně?"
„Tisíc, ne, miliónkrát!"
„Ach, myslel na mě tedy! Vyprávěl vám také, z jakých důvodů byl donucen opustit svou vlast?"
„Všechno."
„I to, jak jsem k němu tehdy byla zlá a nedůvěřivá?"
„Také to. Vrhlo to na jeho uprchlický život dlouhý a temný stín."
„Těžce a hořce jsem toho litovala. Ale jak dál! Jak žije? Je — je — je ženatý?" Bylo pro ni těžké vyslovit tuto otázku.
„Ano," odpověděl kníže. Nevšimla si jeho ostrého a pátravého pohledu, kterým ji sledoval. Oběma rukama se chytila za srdce, jako by jí tam někdo vrazil dýku. Červeň z jejích tváří zmizela, opět zbledla a začala ztrácet rovnováhu. Musela se však ovládnout. Nechtěla před tímto cizincem ukázat, jaká hrozná rána ji
postihla. A právě navzdory své slabosti se ptala:
„A děti má?"
„Ano, čtyři. Dva hezké chlapce a dvě líbezné dívky."
„Jaké národnosti je jeho žena?"
„Angličanka, baroneso."
„Mám radost z jeho štěstí, ovšem za předpokladu, jestli je opravdu šťastný." Jeho zrak na ní spočinul nepopsatelně jemným a něžným pohledem a pak tiše odpověděl:
„Ó, jsem přesvědčen, že v této chvíli je velice, velice šťasten!"
„Jak jste se s ním seznámil?"
„Milostivá, teď toho nechme dole stojí vrazi! Chtěl jsem se pouze tímto jménem legitimovat. Dosáhl jsem svého cíle?"
„Naprosto! Důvěřuji vám!"
„Pak vás prosím, abyste nic nechystala, nýbrž si klidně lehla na lůžko."
„Bože, to je nemožné!" Důvěryhodně se na ni usmál a odpověděl:
„Jsem přece s vámi!"
„Ó, věřím, že jste udatný, ale jeden proti přesile?"
„Dobře! Dovolte mi, abych se seznámil s těmito prostorami. Prošel jsem předsálem do této místnosti. Kam vedou tyto dveře vlevo?"
„Do ložnice komorné."
„A dále?"
„Do mé ložnice."
„A potom?"
„Potom už není nic. Má ložnice je rohovou
místností."
„Vedou ložnic dveře na chodbu?"
„Pouze z ložnice komorné."

„Měly by se zamknout zevnitř."
„Ach, pojďte, Výsosti! Tyto věci byste měl udělat sám. Komorná si už šla lehnout." Vzala lampu a vedla ho do obou místností. Komorná rychle stáhla hlavu pod deku, když ke svému nejvyššímu překvapení spatřila, že si její paní vede v tuto pozdní hodinu a v ne-gližé cizího muže do své svatyně. Ale ještě více se ulekla, když na ni její paní promluvila:
„Berto, nemůžeš spát! Tento pán, Jeho Výsost kníže Be-four, mi právě oznámil, že se k nám vloupají zločinci." Tato líbezná pokojská povyskočila na posteli až zapraštěla a vykřikla:
„Ježíši! Vloupání? K vám nebo ke mně?" Nedostalo se jí odpovědi. Kníže se přesvědčil, že pokud zastrčí dveře zevnitř zástrčkou, bude nemožné sem vniknout.
„K vám určitě ne," odpověděl nyní s úsměvem.
„Tedy ke komu?" ptalo se strachy rozrušené děvče a snažilo si urovnat vrchní část noční košile.
„Ke mně," odpověděl.
„Pojďte prosím zpět do budoáru, milostivá baroneso. Kolik
máte v domě služebnictva?"
„Včetně komorné šest osob."
„Ať se tedy tato dívka oblékne a řekne ostatním, aby se pořádně zamkli, pokud se nechtějí dostat do nebezpečí." Vydala rozkaz komorné a potom se ptala:
„Co mám dělat já?"
„Obléknete se a zůstanete s komornou v místnosti, jejíž dveře jsme zabezpečili zástrčkou. Já přivítám ty lidi zde v budoáru."
„To nejde, Výsosti!" zvolala plna strachu.
„Proč ne?"
„Vydáváte se do hrozného nebezpečí!"
„Tomu nevěřte. Umím s takovými lidmi jednat."
„Ale oni budou ozbrojeni!"
„Já také." Vytáhl své revolvery.
„Během boje vás může trefit kulka!"
„Ani je nenapadne, aby na mě stříleli. Důrazně vás žádám, abyste se přizpůsobila mému návrhu."
„Co budete s těmi lidmi dělat?"
„To záleží na tom, s čím sami začnou. Prosím, vstupte! Nesmíme už ztrácet ani okamžik čas." Komorná se vrátila ze své pochůzky a uzamkla se i s baronesou ve své místnosti. Nyní vytáhl kníže pouzdro, které si nechal podat od sluhy. Bylo na něm napsáno arabským písmem Lahialaki. Otevřel ho. Bylo vidět množství
přihrádek s různými nástroji a ingrediencemi. Vytáhl ven hadřík a přistoupil k zrcadlu. Jeden rychlý pohyb a — zmizela úzká červená jizva, která se táhla přes jeho tvář. Potom se jiným hadříkem potřel a objevila se daleko tmavší jizva. Další hadřík změnil jeho barvu vlasů a vousů v šedé. K tomu si nasadil modré brýle a — stál zde asi osmdesátiletý stařec. Oheň v krbu již vyhasl. Kníže dal dovnitř světlo a zamkl dveře. Poté zhasl obě zbylé lampy a v budoáru se rozprostřela tma. Za značně předsazeným krbem stála židle, na níž se kníže posadil. Nemusel mít strach, že bude hned zpozorován a navíc mohl z tohoto místa snadno zažehnout poblíž stojící plynovou lampu. Nyní s napětím, ale beze strachu, očekával události, které měly přijít. Pět, deset, patnáct, dvacet minut uběhlo — přešla půlhodina a konečně kníže zaslechl velice lehké zavrzání.
„Ach, přicházejí," zamumlal.
„Stejně odejdou s prázdnou a mohou děkovat Bohu, že mohli jít." Přišli blíže a zkoušeli dveře, jestli jsou zamčeny. Nebyly.
„Je odemčeno,"
zašeptal tenký hlas.
„Kam se dostaneme?"
„Do budoáru."
„Určitě?"
„Ano."
„A potom?"
„Nejdřív do ložnice komorný a potom do ložnice paní. Kapitán to tak řekl. Musí to tu znát."
„Tedy vpřed. Na chvíli rozsviť, jestli tu někdo není!" Jeden z nich vytáhl malou zlodějskou lampičku a otáčel zvolna paprskem světla.
„Nikdo tu není," řekl.
„Tak otevřeme dveře!" Muž, který pronesl tato slova byl neskutečně dlouhý a silný. Zdálo se, že si hraje na vůdce. Kníže si za svitu zlodějské lampičky prohlédl jeho tvář i postavu.
„K čertu! Obr Bormann!" pomyslel si.
„Přece má být ve vazbě! Jak se dostal ven? Hm, už mi svítá. Na něj se vztahuje to obrácené alibi! To musím rozluštit!" Lehce, docela lehce zašramotil klíč v zámku. Obě ženy už musely zpozorovat, že se lupiči dostavili.
„Hrome!" zamumlal muž s klíči.
„Klíč nesouhlasí?"
„Osle! Moje klíče vždy souhlasí. Ty dveře nejsou jen uzamčené, ale ještě zajištěné z druhé strany."
„Zatraceně!" syčel obr.
„Nejlepší bude, když je vykopnu!"
„Ne, to by nadělalo hluk.

Musíme použít lsti."
„Jaké?"
„Zaklepu a budu se vydávat za sluhu. Pak ta kočka určitě odemkne."
„Možná, zkusíme to."
„Pro mě za mě? Ale už jsme přece pány tohohle domu!" prohlásil obr.
„Můžeme klidně zapálit lampy." Přistoupil k lampě a rozsvítil. Kníže se stáhl ještě více za výstupek krbu, takže ho vůbec nebylo vidět.
„Tak dobře, máme světlo," šeptal Bormann.
„A teď zkus i jednoduše zaklepat!" Zámečník, totiž ten tajný spojenec knížete, přistoupil ke dveřím a zaklepal. Teprve po opakovaném klepání se uvnitř ozval hlas dívky. Jistě dostala rozkaz odpovědět.
„Kdo je to?" ptala se.
„Já."
„Kdo?"
„Sluha."
„Který?"
„Hrome!" šeptal lupič.
„Já nevím, jak se ti chlapi jmenu-jou!"
„Tak který?" zaznělo opakovaně.
„Řekni Fridrich nebo Anton, tak se jmenuje většina sluhů," nařídil obr.
„Fridrich."
„A co chceš?"
„Nesu telegram!"
„Komu?"
„Pro tebe přirozeně ne! Milostivé baronese."
„Nesmím ji rušit. Přečte si ho zítra."
„Je to důležité!"
„Do rána to počká. Dobrou noc!"
„Proklatě! Odblýskáno!" brumlal lupič.
„Neříkal jsem
to?" nadával obr.
„Běžte pryč! Hned ty dveře otevřu!" Odstrčil kumpány na stranu a zvedl nohu.
„Jaká neopatrnost! Ke dveřím jsou připevněny samostříly!" zaznělo za jejich zády. Otočili se a strnuli úlekem. Za nimi stál ve světle lampy kníže s nataženými revolvery v rukách.
„Hromský nebe! Na něj!" zvolal obr. Udělal skutečně krok vpřed, ale tu překvapeně stanul, protože na něho kníže zařval:
„Stůj! Zpátky, jestli je vám život milý! To mě nikdo z vás nezná?" Vykřikl takovým hlasem, že všichni zůstali jako přikovaní.
„Hrome!" mumlal jeden.
„Kníže bídy!"
„Kníže bídy? Je to pravda?" ptal se obr.
„Ano, jsem to já," odpověděl kníže.
„Ke všem čertům! S ním si nemůžeme začínat!"
„To si taky myslím. Mám tady několik ran. Kdo se pohne, dostane kulku! A mimochodem vidíte, že jsem věděl, že přijdete a proto věřte, že jsem učinil potřebná opatření."
„Jsme zatčeni?" zeptal se obr a uchopil nůž.
„Pak tedy budu přece jenom bránit svoji kůži!"
„Než ten nůž stačíš zvednout, budeš mrtev, Bormanne!" hrozil kníže a
namířil na něj hlaveň.
„Khz a bomby! Voň mě zná!"
„Znám vás všechny! Sedněte si na ty židle, chci s vámi mluvit. Když budete mít rozum, můžete odejít bez trestu tam, odkud jste přitáhli!"
„Máme na to vaše slovo?"
„Ano."
„To si nechám líbit! Sedněte si!" Uposlechli Bormannův příkaz a posadili se. Všichni již slyšeli o Knížeti bídy, znali ho a věděli, že jsou v bezpečí. Seděli zde, jako kdyby se sešli k veselému dýchánku. Kníže začal:
„Nejdříve vám chci dokázat, že znám všechny vaše plány. Obr ať odpovídá. Vy jste se sem měli vloupat?"
„To přece pozná každý dítě!" brumlal Bormann.
„Abyste odnesli padesát tisíc tolarů, které má nyní baronesa u sebe doma?"
„Je to tak ale teď jsme o ně přišli!"
„Měli jste taky baronesu zabít?"
„Tak trochu."
„A chtěli jste ji všichni zneužít?"
„Na to jsme se proklatě těšili! Ale pečínka se nám tímto nějak připálila."
„Komornou jste měli nechat naživu, ale pobavit se s ní podle vaší chuti."

„Je to tak. Slyšeli jsme, že je moc hezká."
„Ty peníze jste neměli výjimečně odevzdat
kapitánovi, ale rozdělit se o ně mezi sebou."
„Smrt a ďábel! Všechno víte přesně! Kdo vám to řekl? Bez zrady jste se to dozvědět nemohl!"
„Proč by to měla být zrada? Nejsou i jiné cesty, jak všechno zjistit? Váš kapitán nestojí za nic! Může vás teď ochránit? Může vás osvobodit, když vás udám? Nebylo by pro vás výhodnější, kdybyste se drželi mě, a ne jeho? Nechci vás svádět k neposlušnosti, ale vaše věrnost k němu je zločinem a každý váš krok hříchem. Dal bych vám příležitost i prostředky, abyste se stali poctivými chlapy. Každý by zapomněl, co jste kdysi dělali a vy byste se mohli těšit po boku rodin ze života. Ve stáří by vaše svědomí bylo čisté a klidné. Přemýšlejte o tom. Nemáte lepšího přítele, než je Kníže bídy. I vy žijete v bídě a proto jste i vy mé děti, které bych rád zachránil. Že to s vámi myslím dobře, zjistíte i podle toho, že vás nechám beztrestně odejít. Ujišťuji vás, že se nikdo nedozví o tom, co se zde stalo. Vyřiďte ale vašemu kapitánovi, že ho rozšlápnu jako červa, jestli se ještě jednou
odváží jen prstem pohnout proti tomuto domu a jeho majitelce. Řekněte mu přesně tato slova! Tentokrát mu ještě odpustím podruhé bude ztracen a stejně tak ti, kteří se s ním odváží jednat proti mé vůli! Uvidíte, jestli je mocnější on, nebo já. Také zjistíte, kdo myslí na vaše pravé štěstí, jestli on nebo já. To jsem vám chtěl říci. Tím, že vás nechávám jít, daruji každému z vás nejméně deset let života, který byste jinak strávili za mřížemi. Přemýšlejte o tom a jednejte podle toho! Nyní jděte! Dobrou noc!" Jeho jednoduchá a jadrná slova na ně udělala hluboký dojem. Nikdo z nich neodpověděl. Konečně se po nějaké době zvedl obr a prohlásil:
„Milion hromů! Kníže má v zásadě pravdu! Pojďte, chlapci, zmizíme jako školáci, který dostali prutem! Do tohohle domu už nikdy nevlezeni!" Jeden po druhém opouštěli místnost. Když odešli, vytáhl kníže své pouzdro a během několika okamžiků získal zpět svou předchozí podobu. Potom vytáhl z krbu světlo a opatrně je sledoval. Slyšel, jak se dole otevřely a opět
zamkly dveře a věděl, že nebezpečí je zcela zažehnáno. Když se vrátil zpět do budoáru, otevírala právě baronesa dveře, aby zjistila v nastalém tichu, jestli zločinci skutečně odešli.
„Už jsou pryč, opravdu pryč?" zeptala se ho když vešel.
„Ano, všichni, milostivá baroneso. Slyšela jste vše, co bylo řečeno?"
„Všechno, každé slovo. Pane, můj Bože, co jsem se to dozvěděla! V jakém nebezpečí jsem se nacházela! A za záchranu děkuji jedině vám!" Vztáhla k němu obě ruce. On je uchopil, přitiskl ke svým rtům a hluboce pohnut ji ujišťoval:
„Bránil bych vás i svým životem, pokud by to bylo nutné."
„Děkuji, mnohokrát vám děkuji! Proč jste ale nechal ty lidi odejít?"
„Mám k tomu zvláštní důvod, který vám snad ještě řeknu."
„Ach, ano! Slyšela jsem ke svému překvapení, že jste vlastně ten úctyhodný Kníže bídy, jemuž mnoho lidí děkuje za záchranu a štěstí. Já do smrti nezapomenu na tuto hodinu nebezpečí a objevení!"
„Mohu vyslovit jednu prosbu?"
„Udělám vše, oč požádáte. Mluvte!"
„Slyšela jste, co jsem slíbil lupičům?"
„Co máte na mysli?"
„Že se o tomto vloupání nebude mluvit. Dovolíte a pomůžete mi dodržet slovo?"
„Jak bych to mohla udělat?"
„Nesmíte o tom nikomu říci."
„Pokud je to vaše přání, budu mlčet."
„A prosím i komornou a ostatní služebnictvo, aby o tom pomlčeli."
„Udělám pro to vše, ale nemohu vám dát záruky na jejich mlčení," vysvětlovala s úsměvem.
„Mám ještě jednu prosbu na srdci: nikdo se nesmí dozvědět, že jsem to já, komu se říká Kníže bídy!"
„To vím pouze já a komorná. Budeme mlčet!"
„Jsem tedy klidný a můžu požádat o propuštění." Téměř se lekla.
„Chcete nás opustit? Je to skutečně nutné, Výsosti?"
„Není to nutné, ale žádoucí."
„Proč žádoucí?"
„Ze dvou důvodů. Jednak bych rád pozoroval propuštěné lupiče a také už jste mimo nebezpečí a nesmím si dovolit vás déle obtěžovat." Trochu červenajíc pohlédla na své nedostatečné noční ne-gližé, ale řekla prosebným hlasem:
„Bude nemožné tyto lidi sledovat, protože už zaručeně dávno zmizeli. A co se týká mě, necítím se ještě tak zcela v bezpečí. Vy sám jste mě vzal
pod svou mocnou ochranu a nyní vás sama důrazně žádám, abych pod ní mohla ještě chvíli zůstat." Přes jeho vážný obličej přelétl jas srdečné radosti.
„Jsem vám k dispozici, milostivá baroneso. Je-li to vaše vůle, rád poslechnu."
„Má vůle? Poslechnout? Ó ne, je to pouze prosba, kterou mi snad vyplníte. Buďte té dobroty a věnujte mi jedinou minutu." Vzdálila se a za uvedenou dobu se vrátila zpět. Odhodila své negližé a oděla se do jiných šatů. Zároveň přikázala komorné přinést víno a pečivo. Ovoce nesmělo chybět. Krásná baronesa sama nalila, usrkla ze své sklenice a ptala se:
„Víte, Výsosti, proč jsem vás zdržela?"
„Proč?"
„Trochu ze strachu, že by se banda mohla vrátit, ale také trochu ze zvědavosti. Toužím vás dlouho přísně a pečlivě zkoumat."

„Tedy se musím poddat jsem vlastně zajatec," přikývl s úsměvem.
„A kdo vás zajal?"
„Vy!"
„To je snad galantnost?" Pokýval vážně hlavou a odpověděl:
„Nemám ke galantnosti žádné vlohy."
„Vy jste nikdy nebyl galantní?"
„V pravém slova smyslu — nikdy."
„Takže
jste hříšník, protože jste nikdy nemiloval!"
„Nemiloval?" ptal se, zatímco jeho oči byly upřeny oknem na oblohu, kde kroužily hvězdy po svých stálých drahách.
„Miloval jsem, jednou, jedinkrát, plnou silou své duše. Stále jsem myslel jen na ni, na ni, na ni! Potom mě opustila a osaměl jsem. Pomstil jsem se, příšerně jsem se pomstil!"
„Pomstil?" ptala se a téměř ji mrazilo z tónu jeho hlasu.
„Jak?"
„Tím, že jsem na ni ani potom nezapomněl a dále ji miloval se stejnou vroucností. Myslíte, že je to možné, baroneso?"
„Ano," odvětila a zrudla.
„Také srdce ženy se může mstít tímto způsobem. Dokonce se mi zdá, že vy lásku používáte jak poslední prostředek k pomstě častěji! Dokonce jednáte s láskou i se zločinci!"
„Tato láska je zakotvena hluboko v lidském srdci, ale přiznávám, že v tom bylo i trochu vypočítavosti."
„Jaká je to vypočítavost?"
„Je to vypočítavost jednotlivce, který sleduje základní zákon: odděleně mašírovat, ale společně udeřit. Plním ten zákon hlavně kvůli Gustavu Brandtovi."
„Ach, Výsosti, to mi
musíte vysvětlit!"
„Rád! Ale nejdříve mi otevřeně řekněte, jestli ho máte stále za viníka!"
„Ještě stále? Jak by to bylo možné? Byla jsem zaslepena tím, co se stalo a zdrcena ohavností takových činů. Nebyla jsem schopna střízlivě myslet, ale ihned, jak jsem tuto schopnost získala zpět, zjistila jsem, jak moc a příliš jsem ho ranila a zhřešila na tom, jehož jsem tak vroucně milovala."
„Ach, milovala jste ho?"
„Byla jsem jeho sestra!"
„Chápu!"
„A přece ta má nedůvěra, kterou jsem ho dohnala ke zkáze, vrhla hluboké stíny i do mého osamělého života. Ještě dnes mě mučí výčitky."
„Už s nimi skončete, on vám dávno odpustil!"
„Tomu věřím, protože na mě už dávno zapomněl!"
„Zapomněl? Ne, nikdy!" Tu rychle pozvedla hlavu a řekla s milou neopatrností:
„A přece na mě musel zapomenout, protože má jinou, jednu Anglie" Zarazila se. Sklopila oči i hlavu. Veškerá krev vstoupila do jejích tváří a ze zlosti nad svou neopatrností, nebo také hlu- bokým vnitřním pohnutím, jí ukáplo několik velkých těžkých
slz z dlouhých řas. Žádala ho v hlubokých rozpacích:
„Promiňte, Výsosti. Jsem vždy tak nešťastná, když si vzpomenu na ony zlé a neblahé časy." Tu ji uchopil za ruku a jeho slova vycházela ze srdce.
„Dovolte mi, baroneso, abych s vámi mluvil jako přítel!"
„Mluvte," prosila, aniž by se snažila stáhnout svou ruku zpět.
„Milovala jste ho srdečně a vroucně?" Sklopila oči, zčervenala, ale neodpověděla.
„Nosila jste tuto lásku nevědomky ve svém srdci a uvědomila si ji teprve tehdy, když nedůvěra pronikla před vaše poznání?"
„Tak tomu asi je," šeptala.
„A vaše láska rostla zároveň s vaším smutkem do takové výše, že žádná jiná pro vás už nemohla existovat. Proto byla vaše životní cesta tak osamělá?" Teprve nyní přitáhla ruku k sobě. Sepnula obě, jako by se chtěla modlit, a v očích jí stály velké slzy.
„Výsosti," zajíkala se třesoucím se hlasem,
„byla jsem to já, kdo ho posadil na lavici obžalovaných a potom vyhnal z vlasti. Poznala jsem to teprve tehdy, když mi to řekl tehdejší král." Kníže mlčel. V jeho tváři
bojovalo hluboké pohnutí. Obával se, že bude jednat proti svým plánům a zásadám, když se nyní odváží k odpovědi?
„Budu pykat po celý život," pokračovala.
„Pro mě neexistuje ani štěstí, ani hvězdy. Zhřešila jsem na lidském srdci a to je hřích, který mi nemůže být odpuštěn."
„A přece vám odpustil!"
„Protože na mě zapomněl!"
„Nezapomněl na vás a já to mohu dokázat!"
„Jak?"
„Dokonce jsem dostal za úkol, abych vám to dokázal."
„Ale jak?" opakovala.
„Tímto!" Sáhl do náprsní kapsy a vytáhl sametový karton, který jí podal. Otevřela ho a spatřila fotografii v rámečku ze

zlata, osázeném perlami. Snímek zachycoval — jejího ‚mléčného bratra v anglicko-východoindické důstojnické uniformě.
„Gustav, můj Gustav!" zvolala. Při pohledu na známé rysy tváře zapomněla na přítomnost knížete. Tiskla podobiznu na rty, na srdce, smála se i plakala. Vyskočila ze židle a rozrušena kráčela po místnosti nahoru a dolů. Málem dostal strach. Byl to ten klidný, tichý, voňavý sluneční paprsek? Ne, ne! Jak tomu ale bylo? Dvacet let obviňování, pláče a smutku leželo za ní. Její srdce bylo osamocené a uzavřené bojovala své bitvy v tichu nocí. Její srdce, život i bytí bylo rozrušené. Mocná a utlačovaná láska ležela v hloubi její duše. Stačila jediná jiskra k jejímu rozpuku a dostavila se exploze, která nyní následovala. Pohled na podobiznu milovaného byl tou jiskrou a konečně zaplála láska v jasných plamenech. Její nitro se mohlo jen pomalu uklidnit. Kníže vyhlížel jako člověk, který sedí před mohutným ohněm a rád by se do něj vrhnul, aby se zachránil s vědomím, že sám musí uhořet. Pevně sevřel rty a prstem sušil slzy ze svých řas. Náhle stanula před ním a ptala se:
„Výsosti, takže je dosud v Indii?"
„Ano."
„Kdyby u sebe neměl tu Angličanku, ještě dnes bych se rozjela do Indie, do Kalkaty nebo Mádrasu, do Bombaje nebo Benares. Ne, ne, šla bych ještě dále, do Číny, Austrálie nebo na Borneo, třikrát, desetkrát kolem země, abych ho našla a řekla mu, jak jsem ho měla ráda. Nemohu se na něj zlobit. Měl mě nekonečně rád, tím jsem si jistá. Ale já jsem o něm pochybovala a uvrhla ho mezi zločince. Už si mě nemohl vážit a milovat mě. Proto našel štěstí po boku jiné ženy. Sklidila jsem pouze to, co jsem zasela. Ale jedno chci a udělám. Jedno!"
„Co je to, baroneso?"
„Zachráním jeho památku. Byl nevinen a já chci jeho nevinu dokázat."
„Podaří se vám to?"
„Doufám."
„Vy jste již na této věci pracovala?"
„Ne, a to je velké prodlení, které si musím vyčítat. Myslela jsem, že je nemožné najít nit ale dnes, když jsem poznala moc nekonečných pocitů, zjistila jsem, jak tento úkol rozřešit." Lehce a téměř soucitně se usmíval, když se ptal:
„Chcete mít spojence?"
„Koho?"
„Mě."
„Vás? Chcete se se mnou spojit, Výsosti?"
„Rád, velice rád. Už dlouho pracuji na vyřešení tohoto úkolu."
„Vy?" ptala se překvapeně.
„Ano. Proč myslíte, že jsem opustil Indii a objevil se zde?"
„Abyste se učil a poznal názory a vymoženosti evropské země." Cuknul rameny. Dalo by se říci, že tento pohyb působil téměř opovržlivě.
„Blažený příslušník země Východu, který tyto vymoženosti a názory raději nechce poznat!" řekl.
„Ó ne, přišel jsem s úplně jiným úmyslem. Gustav Brandt je můj přítel a přímo prahne po zprávě, že jeho nevina vyšla na světlo boží. Touží po své vlasti, steskem umírá a přece se nesmí vrátit, dokud nebude skutečný viník dopaden. Proto a jenom kvůli tomu l jsem přijel. Přišel jsem, abych dokázal jeho nevinu, i kdyby to mělo stát miliony! Jsem bohatý, nekonečně bohatý a mohu tuto malou oběť přinést." Podala mu své ruce se slovy:
„Pokud je to tak, budeme věčnými přáteli a spojenci. Dnes jste mi zachránil majetek a život a ještě více, než to. Zemřela bych tou nejbídnější smrtí, která může ženu potkat. Jsem vám povinována vděčností, která sahá od země ke hvězdám. Vy a Gustav Brandt budete dva, pro které chci pracovat a žít! Naše snahy mají stejný cíl a proto budeme stát vedle sebe do konce života." Byla unesena. Její oči zářily a její tváře svítily nejjasnější červení. Byla strhující a krásná. Hledal nějaké východisko a našel ho ve slovech:
„Budeme jako bratr a sestra, kteří drží celý život pohromadě?"
„Ano, tak tomu bude, Výsosti! Bratr a sestra."
„Potom tedy shledávám odvahu, abych se zhostil posledního úkolu, který mi při rozloučení kladl na srdce."
„Úkol? Jaký to byl úkol? Mluvte, Výsosti!"
„Jenom mi řekl: ‚Jestli nevěří, že jsem jí odpustil, pokud se domnívá, že její obraz v mém srdci vyblednul a zhasl, prosím, abys jí předal ode mne toto — A potom jsem od něho dostal důkaz věrnosti, který vám mám předat." Pozoroval její očekávání a radostné napětí.
„Co to bylo? Co vám dal? Rychle, rychle!"
„Byl — to — byl to polibek," odpověděl. Zrudla a musela zavřít oči. Stála před ním v postoji, že ho to táhlo k tomu, aby ji strhnul na svou hruď a ke všemu se přiznal. Ovládl se však a ptal se:
„Mám mu říci, že mu jeho důkaz byl poslán zpět a nebyl přijat?" Podala knížeti pravici, usmála se a odpověděla:
„Ne, to udělat nesmíte. Takový důkaz musí být přijat. Zde, Výsosti, budiž vám to dovoleno!" Zatímco tiskla jeho pravici, položila mu levou ruku na rameno a sklonila se k němu. Srdce se mu hnalo do očí. Ptal se roztřeseným hlasem:
„Nařizujete na tvář nebo na ústa?"
„Jak chcete, Výsosti," šeptala.
„Vždyť je to Gustav, který mě líbá."
„Ano, Gustav. Budu si myslet, že jsem na jeho místě. Takže ústa, baroneso, ústa, sladká a líbezná ústa!" Objal ji a

přitáhl k sobě. Jejich rty se spojily v jednom dlouhém, dlouhém polibku. Měla zavřené oči a oddávala se sladkému omylu, že je to Gustav, kdo ji líbá. On na ni hleděl jasným pohledem a bylo mu, jako by své rty neměl už nikdy odtrhnout. Tu její smekla noha a ona padla do jeho náruče. Objala ho oběma rukama a on ji přitáhl na srdce v blaženém sebezapo-menutí. Konečně se sebrala a vyvinula z jeho objetí.
„Byl Gustavův polibek také takový?" ptala se napůl stydlivě a napůl vyčítavě.
„Byl by stejný, kdyby ho mohl dát přímo vám."
„Budiž vše prominuto, jsme bratr a sestra, Výsosti. Nyní, když jsme uzavřeli svazek, přejděme k otázkám našeho úkolu."
„Jsem připraven. Už jste přemýšlela nad nějakým plánem, který by mohl přinést
výsledky?"
„Bohužel ne."
„Chceme dokázat nevinu našeho přítele a toho docílíme jedině tím, že najdeme skutečného viníka. Máte nějaké tušení, kde bychom ho mohli hledat?"
„Ráda bych odpověděla kladně."
„Koho myslíte?"
„Franze voň Helfensteiaa!"
„Ano, ale důkaz?"
„Pouze ten, který předkládal Gustav i jeho obhájce během soudního jednání."
„Ten znám, ale neměl bohužel žádný účinek."
„Kdybychom stavěli pouze na tom, naše naděje na výsledek by byla ještě menší."
„To je správné. Snad ale najdeme něco, co nám bude k dobru později. Myslíte si, že váš bratranec je vinen oběma vraždami?"
„Ráda bych to tvrdila!"
„Jestli je to skutečně pravda, musel vyvinout neskonalý ostrovtip."
„Na pomoc mu přispěla náhoda."
„To může být, ale i přesto jsem pevně přesvědčen, že ne náhoda, ale propočet mu nejvíce pomohl." Zpozorněla a tázala se:
„Jak to myslíte? Co by mohlo být ještě přítomno kromě náhody?"
„Spoluviníci!" Lekla se. On však vyslovil toto mínění s takovým přesvědčením, že musela uznat, že má
pro to důvody.
„Spoluviníci," ptala se,
„kteří mu pomohli vykonat obě vraždy?"
„Buď tak, nebo —"
„Nebo? Co je to druhé?"
„Nebo spoluviníci, kteří byli náhodnými svědky vražd, ale z nějakých důvodů se rozhodli, nebo byli donuceni, svědčit pro Franze voň Helfensteina a proti Gustavu Brandtovi."
„Bože! Na to jsem nikdy nepomyslela!"
„A přitom je tak snadné přijít na takové myšlenky, když se člověk podívá na vztahy, které se od té doby vyvinuly."
„Jaké vztahy míníte?"
„Například svatba vašeho bratrance s dřívější komornou Ellou."
„Jejich spojení se mi vždy zdálo zvláštní. Kolikrát jsem se ho snažila vysvětlit."
„A jaké vysvětlení jste našla?"
„Ella byla hezká, rafinovaná a vypočítavá. Chtěla se dostat vysoko a stáhla bratrance do osidel."
„Hezká, rafinovaná, ale z nízkého stavu narozená dívka se dá vtáhnout do osidel jedině tehdy, když se jedná o hrubě smyslnou povahu. Je váš bratranec takové povahy?"
„Nechtěla bych jen souhlasit. Byl sukničkář a jak se zdá, je jím ještě dnes. Ale byl ještě více
vypočítavý, hrdý, mamonář-ský a příliš si o sobě myslel."
„Ale přesto se zdálo, že vás měl rád."
„Měla jsem tu čest o jeho lásce slyšet."
„Dobrá! Ella by vás nikdy nedokázala z jeho lásky vystrnadit. Ke svatbě tedy museli mít jiný tajný důvod."
„Jste schopen ho odhalit?"
„Zatím se budu držet jen domněnek."
„Prosím. Smím je znát?"
„Řekněte mi nejdříve, jestli si nedokážete vzpomenout, zda váš bratranec v den vražd nemluvil alespoň na chvíli mezi čtyřma očima s vaším otcem?"
„Přesně na to jsem často myslela. Proto vím docela přesně, že s ním takto mluvil."
„Ach, a kdy?"
„Bratranec mě obtěžoval na Tannensteinu svými výlevy lásky a k tomu přišel Brandt. Krátce po našem návratu odtud do zámku byl bratranec u otce a vrátil se ve velmi špatné náladě."
„To přesně zapadá do mých domněnek. Váš bratranec byl notorický hráč a měl mnoho dluhů, ne?"
„Každopádně!"
„Dlužil i vašemu otci. Chtěl si od něj dále půjčit, ale nedostal nic. Vaše láska by ho mohla zachránit, ale dostal od vás košem. Pouze smrt vašeho otce ho mohla
přivést blíže k cíli. On měl cíle dva! Pokud nedosáhne jednoho, dosáhne drahého o to jistěji!"
„Dva cíle?"

„Ano. Vy jste nepřemýšlela o tom drahém?"
„Ne. Netuším, o co se může jednat."
„A přece toho dosáhl!"
„Tomu nerozumím!"
„No, budu se tedy vyjadřovat jasněji, i když hrozí nebezpečí, že vám opět přiblížím hrůzné vzpomínky."
„Klidně to udělejte! Hlavně, když dostanu paprsek světla."
„Jedním cílem bylo spojení s vámi. Počítal, že s vámi bude brzy hotov, ale otec musel zemřít."
„A ten drahý?"
„Majetek šlechtického rodu Helfensteinů. Ale zde stáli dva v cestě. Totiž váš otec a váš malý bratr. Oba museli zemřít." Alma na něho pohlédla jako by pozbyla smyslu.
„Dobrotivý Bože!" zvolala konečně.
„To byl přece ďábelský plán!"
„Ano. Ďábel chtěl, aby se to zdařilo."
„A máte k této domněnce důvody?"
„Jak jsem už řekl, zatím stavím vše pouze na domněnkách. Byl jsem ale v Helfensteinů, vyzvídal jsem, porovnával a počítal. Vrtal jsem se v tom jako horník, který ví, že musí narazit na žflu, jejíž hloubku sice nezná, ale
ví, kudy vede. Různé známky mi dávají tušit, že brzy, ale velice brzy na tuto žflu narazím. Potom budete první, kdo se dozví výsledky mé práce."
„Takže si myslíte, že požár, při kterém můj bratříček zahynul, byl úmyslný?"
„Morálně jsem o tom přesvědčen. Dokonce bych tvrdil, že nejdříve vašeho bratra zabili a potom zapálili postel, aby se vražda zakryla."
„Můj Bože, to je hrozné!" Seděla před ním jako ztuhlý obraz hrůzy. Nenechal se tím vyvést z míry a pokračoval:
„Takže máme co do činění s plánem, který se podařil — ten drahý: váš otec a bratr museli zemřít. Nejdříve otec. Příležitost zde byla — hon. Třetí, na něhož mohla padnout vina, zde byl rovněž — Brandt. Vyprovokoval vašeho bratrance k pomstě, přinutil vašeho otce ke hněvu a urazil kapitána voň Hellenbacha. Ztratily se peníze, baroneso?"
„Teprve později se zjistilo, že chybí několik tisíc tolarů ve zlatě."
„Dobře, to souhlasí. Váš bratranec byl ve finanční tísni. Viděl Brandta poznamenaného krví z boje, jak běží k baronovi, aby ho
varoval. Nechá Brandta odejít a sám vejde k vašemu otci. Zde mu prořízne krk břitvou, aby svalil podezření na Brandta, kterému ji odcizil, když vás odpoledne špehoval. Jde, zamkne dveře a uschová klíč u sebe. Tu potká nešťastným způsobem koho?"
„No, koho?"
„Ellu, komornou!"
„Ach, začínám tušit!"
„Nemám pravdu? Viděla vraha a proto ho donutila, aby se s ní oženil. Zjistil jsem, že ho navštívila den před soudním jednáním. A téhož dne šli k faráři! Zasnoubení bylo zaknihováno toho dne, nedávno jsem to četl." Alma pilně poslouchala.
„Ach, už je mi vše zcela jasné!" zvolala.
„Ó, jen poslouchejte dál! Kdo osvobodil z vlaku Gustava Brandta, když byl transponován do vězení?"
„Kovář a jeho syn."
„Dobře. Jaký však měli důvod k tomuto nebezpečnému, i když z mého hlediska velice požehnanému činu?"
„Neznám žádný důvod. Snad to udělali z přátelství k Brandtovi a jeho otci."
„A bylo přátelství mezi kovářem a hajným tak velké?"
„To bych nemohla tvrdit."
„Nebo mezi syny těch dvou?"
„Stýkali se jen
zběžně."
„Vida, znám proto jen dva důvody, které musíme prozkoumat!"
„Nemám tušení, jaké důvody myslíte. Dnes zjišťuji, jak je muž v pozorování a kalkulacích nadřazen příslušnicím něžného pohlaví."
„Na druhou stranu je zase daleko za nimi v jiných oblastech, hlavně v citových. Navíc to první není pro nás žádnou zásluhou, protože podle slov vědců mají muži podstatně větší mozek než tvorové, po jejichž lásce vždy tak prahneme. Tak tedy mé dva důvody! První z nich: ti dva kováři jsou vázáni k tomuto činu."
„Kdo by je pověřil?"
„Jsou dvě osoby, kterým by se to dalo přičíst, totiž vy nebo starý hajný."
„Bohužel jsem byla daleko od takových myšlenek."
„Hajný také. Ten dokonce trval na tom, aby se syn nechal popravit. Takže zbývá ten druhý důvod a ten je psychologický. Ti dva totiž zachránili Brandta kvůli špatnému svědomí."
„Ach, jak tomu mám rozumět?"
„Byli svědky vraždy kapitána. Věděli, kdo je vrahem, znali nevinu Brandta, ale nemohli mluvit v jeho prospěch, protože byli donuceni k mlčení. Trápilo je však
svědomí a protože ho chtěli umlčet, pomohli Brandtovi k útěku. Přepadnutí strážmistra nebylo pro dva zkušené pašeráky příliš velkým hrdinstvím."
„To je zase jedna perspektiva, o níž jsem neměla ani potuchy. Obdivuji vás, Výsosti!" Téměř truchlivě se usmál a dodal:

„Budete se mi obdivovat ještě více! Potkala jste Brandta v lese. Kapitán se mu chtěl omluvit, čekal až odstoupíte a potom se nechal spatřit. Váš bratranec ho následoval. Našel Brandtovu pušku a kapitána zastřelil. Když tento ležel na zemi a vy jste spočívala v bezvědomí v Brandtově náručí, připlížil se tajně a nicnetušícímu hodil do kapsy klíč od komnaty vašeho otce."
„Zní to tak pravděpodobně a věrohodně! Proč mi to tehdy takové nepřipadlo?"
„Dále! Pašeráci byli přepadeni, kovář a syn patřili k nim. Z nějakých důvodů se potulovali po lese a objevili se v blízkosti místa vraždy. Stali se svědky zločinu, ale byli s vrahem nějakým způsobem svázáni nebo měli jiný důvod — krátce a dobře, mlčeli. Když byl Brandt odsouzen, zachránili ho, aby mohli
klidně spát. Nevypadá to pravděpodobně, milá baroneso?"
„Mohlo to tak být."
„To si také myslím. Kdo si tedy chce ujasnit okolnosti kolem vraždy vašeho otce, musí jít k nynější baronce Elle voň Helfenstein. Kdo chce znát důvody vraždy druhé, musí se držet obou kovářů, kteří oba ještě žijí. A kdo se chce dozvědět něco o zavraždění vašeho bratříčka,ach, vy se divíte?"
„Skutečně, nenalézám slov! Vy jste už bádal i v této věci, Výsosti?"
„Ano."
„S výsledkem?"
„Hm! Ve městě se všeobecně předpokládá, že tajemný kníže Befour je v této zemi teprve šest měsíců. Vám, jako své přítelkyni, sestře a důvěrnici řeknu, že jsem již téměř rok v různých podobách chodil po této zemi, abych našel stopy a pátral."
„Jaký jste to muž! Jaká je to oběť pro ubohého Brandta!"
„Téměř žádná! Při našem přátelství je to stejné, jako kdybych to dělal pro sebe! Podezření, které jsem vrhnul na oba kováře, mě přivedlo na nové myšlenky."
„Výsosti, vždyť vy jste hotový policista! Dokonce myslím, že předčíte i Brandta, a ten měl pro toto
povolání nějaké vlohy! Každopádně nevedete jeho záležitosti hůře, než by to dokázal on sám."
„Tento kompliment mě velice těší. Ale poslyšte oba kováři byli spojenci vašeho bratrance. Stará hostinská si vzpomíná na ty doby velice přesně. Od ní jsem se dozvěděl, že komorná Ella před odsouzením Brandta byla u Franze voň Helfenstei-na. Také jsem se dozvěděl, že právě jeho o den dříve navštívili i oba kováři. Zde uzavřeli nějakou smlouvu, to je dnes zřejmé. Stali se z nich zámožní lidé, ale já vím, jak se jim dostanu na kobylku!"
„Doufám. Ale nechtěl jste mluvit o mém bratrovi, Výsosti?"
„Jistě. Ale naše cesty jsou tak klikaté, že budeme muset nejednou odbočit z přímého směru. Vzpomínáte si ještě podrobně na den požáru zámku?"
„Velice přesně. Byl to stejný den, kdy byl odsouzen náš Gustav Brandt."
„To zcela evidentně souhlasí. Klidně předpokládejme, že chlapec měl být zavražděn. Ti dva, v jejichž zájmu se to stalo, byli ten den v rezidenci a večer se vrátili. Byli tedy přítomni, ale těžko můžeme věřit, že
baronova nebo Elliina ruka se vztáhla na dítě. Spíš mám podezření na ty dva společníky, oba kováře."
„Máte k tomu nějaký důvod?"
„Ano. Přišel jsem totiž velice zvláštním způsobem na jistou myšlenku. Pamatujete si ještě na hrobníka Uhliga z Helfen-steinu?"
„Velmi dobře. Nyní je u svého syna."
„Pravda. A ten dobrý Christian Uhlig byl klíčníkem, když byl Brandt ve vyšetřovací vazbě. Nyní je tento Christian strážmistrem a jeho otec u něho bydlí a jí z milosti jeho chléb. Kvůli mému bádání jsem vyhledal důvod, abych se s těmito lidmi jakoby náhodně sešel a tu jsem slyšel cosi, co mě přinutilo k přemýšlení. Totiž právě tehdy přišel starý kovář za Christianem a vyptával se na Brandta. Přivezl od jeho rodičů dobrému klíčníkovi celý pytel brambor. Z řeči jsem se jen tak mimochodem dozvěděl i to, že večer, kdy došlo k požáru na zámku, byli oba kováři u něj a společně slavili jeho narozeniny. Ten den byl pohřben i chlapec doručovatelky a oba kováři pomáhali zasypat hrobeček."
Tázavě hleděla do tváře
mluvícího.
„A jakou to má všechno spojitost?" divila se.
„Velice těsnou. Vezměme třeba v úvahu, že kovář dostal za úkol vašeho bratříčka zabít."
„To bych do něj nikdy neřekla!"
„Já bych ale řekl, že kvůli penězům tento úkol splnili. Ale také nevěřím, že by ten úkol splnili úplně. Pomáhali zahrabat syna doručovatelky a to se dělo zhruba půlhodinu předtím, než začal hořet zámek. Co kdyby se tam znova kopalo, jestli jsou tam pozůstatky dětské mrtvolky?"
„Jak to myslíte?" zeptala se napjatě.
„Domnívám se, že starého dobrého hrobníka pěkně napálili. Odstranili mrtvolku a zahrabali prázdnou rakev."
„Nevidím důvod, proč by to dělali!"
„Velice jednoduše: aby nebyli donuceni zabít vašeho malého bratříčka. Chtěli si vydělat peníze, takže mrtvolka musela být nalezena. Proto odnesli vašeho bratra a na jeho místo položili tělíčko syna doručovatelky. Poté postýlku zapálili, aby nikdo nepřišel na tuto záměnu. Tak vypadá moje kombinace." Tu se Alma pomalu zvedla ze židle. Vzpřímeně se postavila před knížete a tázala se:
„Myslíte si, že můj bratr nebyl zavražděn?"
„To si myslím."
„A že neuhořel?"
„To vám chci právě říci."

„Tedy může ještě žít!"
„To je velmi pravděpodobné!" Spráskla ruce a zvolala:
„A to všechno říkáte takovým klidným a chladným hlasem!?"
„Nechci ve vás vzbudit naděje, které by se mohly ukázat mylnými. Mějte stále malého Roberta za mrtvého a nechtě mě dále pátrat."
„Bože, to je radost a štěstí! Kéž by ještě žil!"
„Ano, radost pro vás, ale hrozná rána pro vašeho bratrance!"
„Musel by vydat celé dědictví."
„K tomu by byl každopádně donucen!"
„Výsosti, kráčejme co možná nejrychleji cestou, kterou váš ostrovtip otevřel! Musíme co nejrychleji vyhrabat tu rakev, abychom se přesvědčili, jestli se tam nachází mrtvolka toho dítěte!"
„Pomalu, pomalu!" konejšil ji s úsměvem.
„K exhumaci mrtvoly vede dlouhá úřední cesta. I v případě, že najdeme prázdnou rakev, co to dokazuje? Nic kromě osobního přesvědčení, že mé závěry byly správné."
„Něco dělat musíme!"
„Jistě. Oba kováři musí být zajištěni. Starý už
dlouho nebude žít a proto si musíme pospíšit. Hluboké nepřátelství dřívějších spojenců vašeho bratrance by nás dovedlo k cíli nejrychleji. Dejte mi čas k přípravám a přemýšlení a potom vám mohu dát naději, že dříve nebo později dosáhneme v této věci cíle." Po těchto slovech se zvedl. Ulekla se.
„Chcete už odejít?"
„Ano. Uběhly už hodiny a mohl by mě zde překvapit den. Chcete mi prominout, že jsem vstoupil takovým způsobem?"
„Jistě, Výsosti. Jak jste se sem dostal — zůstane tajemstvím. Kdo vám ale odemknul?"
„Nikdo."
„Jak jste tedy mohl v tak pozdní hodinu —?" Přerušil ji pohybem ruky a řekl rozverným tónem:
„Včera jste viděla u plukovníka voň Hellenbacha, že se vyznám v magii. Dnes se neptejte snad vás později do svého umění zasvětím."
„Takže i v těchto ohledech budu muset čekat!"
„Doufejme, že ne příliš dlouho. A nyní bych se chtěl rozloučit jednou prosbou..."
„Klidně žádejte, Výsosti, udělám vše, co bude v mých silách!"
„Nedávejme veřejně najevo, že jsme přátelé a spojenci! Čím méně se budeme před lidmi
znát, tím více dokážeme naší tajnou spoluprací."
„Souhlasím, protože vím, že váš názor je správný. Ale jak nyní?" pokračovala s úsměvem.
„Zmizíte bez pomoci stejně, jako jste se zde bez jakékoliv pomocné ruky objevil?"
„Nebudu příliš obtěžovat duchy a poprosím vás, abyste mě nechala vyprovodit komornou." Přátelsky se rozloučili. Když byl již dávno pryč a dívka opět dřímala, seděla Alma stále ještě u lampy a měla před očima obrázek milovaného. Rámeček měl hodnotu tisíců, ale ta fotografie byla ještě tisíckrát dražší!

KAREL MAY
Text původního autorizovaného díla vydaného v roce 1884—1886 nakladatelstvím H. G. Münchmeyer, Dresden
přeložil © Vladimír Sundá — 1995
Odborná spolupráce a podklady Dr. Hans Wollschläger — 1994 ©
Illustration by Petr Pelikán — 1995 ©
Cover by Libor Balák — 1995 © Czech
editions by NÁVRAT — 1995
ISBN 80-7174-805-6